

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुचरणकमलेभ्यो नमः ॥ ॐ गणधिपं रामगुरोः पदाब्जं दामोदराख्यं पितरञ्च नत्वा ॥ प्राचीनप
 दैर्बलभद्रनामा करोति सद्दायनरत्नसंज्ञम् ॥ १ ॥ भागीरथीतीरविराजमाने श्रीकान्यकुब्जे नगरेऽतिरम्ये ॥ अभूद्रद्राजमहर्षिवंशे
 श्रीलालनामा गणकोपनामा ॥ २ ॥ तस्यात्मजाः पञ्च बभूवुरेषां श्रीदेविदासः प्रथमम्बभूव ॥ व्यक्तं च यश्श्रीपतिपद्धतौ च टीकां
 व्यधाच्छिष्यगणस्य तुष्ट्यै ॥ ३ ॥ तस्माच्छुःखेदविचारदक्षः प्रख्यातकीर्तिर्विजितारिपक्षः ॥ श्रीक्षेमकणोथ ततः कनिष्ठो नारा
 यणो व्याकरणे पटिष्ठः ॥ ४ ॥ न्याये यः सुरराजपूजितनिभो वेदान्तिनामग्रणीमीमांसादिसमस्तशास्त्रकमलप्रोद्बोधने भास्कर
 ॥ श्रीमद्भूपतिवृंदपूजितपदो भूदेवमूर्द्धामणिः श्रीमन्मिश्रचतुर्भुजःसमभवत्तस्माच्छुद्धमवित् ॥ ५ ॥ तस्माच्छुः सकलशास्त्रकला
 पटिष्ठो दामोदरः समभवत्कृतिनां वरिष्ठः ॥ यो भास्करोदितपितामहकर्मतुल्यां वृत्तिं व्यधान्निरूपमां कृतिनां हिताय ॥ ६ ॥ दा
 मोदरस्य तनयौ जातौ बलभद्रबलिरामौ ॥ बलभद्रेण च किञ्चित्प्रकाश्यते ताजिकं गुरोः कृपया ॥ ७ ॥ निबन्धा रचिताः पूर्वैः स
 हितास्ताजिकादिषु ॥ न हायनफले तस्मान्निबन्धं कर्तुमुद्यतः ॥ ८ ॥ हिह्याजखत्तखुत्तार्याखिन्धिरोमकसम्मतम् ॥ सारं समर
 सिंहस्य क्रियते वार्षिकं फलम् ॥ ९ ॥ ननु किमभिधेयकमिदं शास्त्रं प्रयोजनञ्च किम् ॥ उक्तञ्च—“ज्ञातार्थं ज्ञातसंबन्धं श्रोतुं श्रोता प्रवर्त
 ते ॥ ग्रन्थादौ तेन वक्तव्यः सम्बधस्सप्रयोजनः” इति ॥ अन्यञ्च—“सर्वस्यैव हि शास्त्रस्य कर्मणो वापि कस्यचित् ॥ यावत्प्रयोजन
 नोक्तं तावत्तत्केन गृह्यते ॥” इत्युच्यते यवनाचार्येण पारस्या भाषया प्रणीतज्योतिशास्त्रिकदेशरूपं वार्षिकदिनानाविधफलादेशफलकं शास्त्रं ताजिक
 शब्दवाच्यम् ॥ तदनन्तरसंभूतैः समरसिंहादिभिरधीतव्याकरणैर्ब्रह्मिणैस्तदेव शास्त्रं संस्कृतशब्दोपनिबद्धं तदपि ताजिकशब्दवाच्यमेव ॥ अतएवैतस्ताएव
 इक्कवालादयो यावन्त्यःसंज्ञा उपनिबद्धाः ॥ अत्रग्रहराशिस्वरूपषोडशयोगसहसासांगवर्षफलभावविचारदशाविभागगमनागमनाथनेकमश्ररूपास्ताजिकपदार्थाः
 प्रतिपाद्यन्ते विषयभूताः ॥ एषां पदार्थानां ताजिकग्रन्थस्य च प्रतिपाद्यप्रतिपादकभावः संबन्धः ॥ प्रयोजनञ्च भूतमविष्यद्गतमानशुभाशुभफलकथनम् ॥ उक्तं च
 नारदेन—‘प्रयोजनं तु जगतःशुभाशुभनिरूपणम्’ इति ॥ अत्र शास्त्रे तु वर्षफलप्रश्नादिजिज्ञासुरधिकारी स च ब्राह्मण एव ॥ उक्तं च वसिष्ठेन—“अध्ये
 तव्यं ब्रह्माणैरेव तस्माज्ज्योतिःशास्त्रं पुण्यमेतद्ग्रहस्यम् ॥ एतद्बुद्ध्यासम्यगाप्नोति यस्मादर्थं धर्मं मोक्षमग्र्यं यशश्च” इति ॥ ननु यवनाचा

व्यप्रणीतेकवालादिपरसीशब्दात्पकस्य ताजिकशास्त्रस्याध्यापनमेव तावदनमिहितम् ॥ अध्ययनं तु दूरादयास्तमेव ॥ उक्तं च स्मृतौ—'न वदेद्याव
नी भाषां प्राणैः कंठगतैरपि' इति । तन्मूलभूतत्वात्सदसरसिहादिशास्त्रस्याप्यध्ययनमनुचितं मूलाशुद्ध्या सर्वशुद्धिमितिन्यायात् ॥ अत्रोच्यते । यवना
चार्यस्याष्टादशसंहिताकर्तृषु परिगणितत्वात्तद्वचः प्रमाणमेव ॥ उक्तं च कश्यपेन—'सूर्यः पितामहो व्यासो वसिष्ठोऽग्निः पराशरः ॥ कश्यपो
नारदो गगो मरीचिर्मनुरङ्गिराः ॥ लोमशः पौलिशश्चैव च्यवनो यवनो गुरुः ॥ शौनकोद्वादशश्वेते ज्योतिःशास्त्रप्रवर्तकाः' इति ॥
तथा च यवनाचार्यप्रणीतं संस्कृतोपनिबद्धं जातकशास्त्रं यवनजातकार्यं दृश्यते ॥ तथैव ब्रह्मणस्सकाशात्पारम्पर्ययत्नेन ताजिककर्तृत्वमप्यस्य स्मर्यते ।
उक्तञ्च रोमकेन—'ब्रह्मणा गदितं भानोर्भानुना यवनाय यत् ॥ यवनेन च यत्प्रोक्तं ताजिकं तत्पकाशितम्' इति ॥ अन्येपि ताजि
काचार्या उक्ताः दोडरानन्दे—'खतखुतो रोमकश्च हिछाजो धिपणाह्वयः ॥ दुर्मुखाचार्य इत्येते ताजिकस्य प्रवर्तकाः' इति ॥ अथच
ज्योतिःशास्त्रफलपुराणकैरादेश्यमित्युच्यत इति सिद्धान्तस्मरणात् । तथाच—'कृते पैतामहं शास्त्रं त्रेतायां वादरायणम् ॥ गार्गीयं
द्वापरे प्रोक्तं सुसत्यं ताजिकं कलौ' इति जीर्णताजिकोक्तैः ॥ अथच—'म्लेच्छा हि यवनास्तेषु सम्यक्कृच्छामिदं स्थितम् ॥
ऋषिवत्तेऽपिपूज्यन्ते किम्पुनैवविद्विजः' इति गर्गोक्तञ्च ॥ यवनज्योतिर्ग्रन्थानामध्ययने द्विजानाम् दोषः ॥ अथ पङ्क्तौ
द्रव्यकमलादेरीश्वरपूजादौ त्यागस्यात्तथा भुजङ्गफणवर्त्तिमणिग्रहणे नादरस्यात् ॥ उक्तञ्च गणेशदेवैः—'ब्रह्मद्रेपितुरुष्कसंभव
मिदं तार्तीयकं वर्तते शास्त्रं यद्यपि सद्द्विजैरपि तथाप्यध्येतुमर्हम्भवेत् ॥ यस्माद्यत्सदसत्फलं निगदितं सत्यं हि किम्पङ्कजे
शङ्का पङ्कभवा तथा फणिफणोत्पन्ने मणौ दूषणम्' इति ॥ हिछाजेन तु ब्रह्मविष्णुरुद्रमुखनिर्गतशापेन यवनाभ्यामेव श्रीसूर्येणैव यवनशास्त्र
प्रणयनाद्विजानामपि सूर्यसिद्धान्तवत्तदध्ययनं युक्तमित्युक्तम् ॥ 'केशवविष्णुमुखनिर्गतशापान्म्लेच्छाधिगततिग्ममरीचैः ॥ रोमके च
पुरि लब्धमशेषं तद्विजातिभिरतोध्ययनीयम्' इति ॥ पुरे रोमकपत्ने ॥ यदा च तदेव प्रमेयं केनचित्सुबुद्धिना समरसिंहादिना अर्थात्
तदीयं ज्योतिःशास्त्रेण दृढतरसंस्कारादव्यक्तसंज्ञापरिभाषेण संस्कृतशब्दैरुपनिबद्धञ्चेत्युच्यते तदा न कोपि दोष इति ज्ञेयम् ॥ 'न वदेद्यावनी
भाषाम्' एतद्वचनं तु यावनीयकाभ्यालंकारादिविषयकमितिसिद्धांतः ॥ ननु सूर्यसिद्धांतादिग्रन्थास्तु श्रौतस्मार्तकर्मविषयकाः कथमस्य ताजिकशास्त्रस्य

श्रौतस्मार्तकर्मविषयकत्वम् ॥ उच्यते—“अष्टमे वर्षे ब्राह्मणमुपनयेत् षष्ठेऽन्नाद्यकामः” इति ॥ तथा—“अष्टवर्षा भवेद्वौरी नववर्षा च रोहिणी ।
 गौरी ददद्ब्रह्मलोकं सावित्रं रोहिणीं ददत्” ॥ इत्यादिभिर्विक्रयनयनविवाहकाला अनेकेऽभिहितास्तेषां ज्ञानं झटिति ताजिकशास्त्रादेव जाय
 ते ॥ अन्यच्च उक्तकालेपि गुरुशुद्धिं विना यथोपनयनविवाहावुत्सर्गतो न भवतस्तथा जन्मकालात्तद्वर्षेऽप्यविरष्टसंभवेपि न भवतो दुष्टफलस्य तुल्यत्वादिति ॥
 ननु सदसत्फलावबोधार्थमस्ति ताजिकशास्त्रस्य प्रवृत्तिस्ताजिकशास्त्रोक्तवर्षप्रवेशो जन्मकालाधीनस्तदंगीकारे च जातकशास्त्रादेव नृणां सदसत्फलबोधो
 भविष्यति किमेतन् ताजिकशास्त्रेण । अत्रोच्यते ॥ जातकशास्त्रात्सदसत्ज्ञानं बहूकालसाध्यताऽस्ति तथाहि ॥ जन्मकालीनस्पष्टप्र
 हानंगीकृत्य दृष्टिषड्बलेष्टकष्टबलानि सर्वग्रहाणामायुर्वर्षाणि चानीय ततो दशमंतदशां च निर्णयं जातकशास्त्रोदितं सदसत्फलं वाच्यम् । तत्रापि
 इष्टकष्टबलाश्रयगुणकानयने सच्छेदगणितस्य दशाप्रवेशे जन्मकालकलियातवत्सरस्येत्यादिगणितस्य च ज्ञानं सिद्धांतविदमेव न यादृशानां तादृशानाम् ।
 अन्यच्च एवमत्यायासेनानितास्वपि दशामु फलविवेकः कर्तुमशक्यः कथं आयुः कृतं येन हि यत्तदेव इत्यादिबराहोक्त्यर्थायुर्वर्षाणां दश वा पञ्चदश
 वा विंशतिर्वेत्यादीनां बहूनां वर्षाणां सत्त्वात्तद्ब्रह्मसम्बन्धि शुभाशुभदशाफलं तावत्कालमध्ये नैकरूपं सम्भवति ॥ अंतर्दशायामपि वर्षाणां पञ्चकं षट्कं
 वा एकैकस्य समायति ॥ तत्रापि नैकरूपमन्तर्दशाफलं विदशासूपदशामु च कस्यचिदल्पवर्षत्वं कस्यचिद्बहुवर्षत्वं समायति । तत्रापि नैकरूपफल
 ता वक्तुं शक्यते ॥ तस्माद्बह्यायासेनापि जातकफलं स्थूलकालफलदमस्ति ॥ ताजिके तु वर्षमध्ये सर्वेषां ग्रहाणां दशाः समायति ॥ अन्तर्दशा त्वल्प
 दिनाया समायति तत्र मासप्रवेशफलमत्यन्तसूक्ष्मतरं समायत्यतस्सदसत्फलज्ञानन्ताजिकशास्त्रादेव नितान्तकान्तम् । उक्तञ्च समरसिंहेन—“प्राथो
 न जातकफले चिरकालप्रयोज्ये मतिस्स्फुरति पुंसाम् ॥ तेनात्र हायनफलम्प्रकाशयते जातकप्रोक्तम्” इति ॥ ननु प्राचीनकर्मरूपस्य
 देवस्यावश्यम्भावितात्कथमुद्यमो वर्षफलविचारस्य ॥ यदाह शौतकः—“येन तु यत्प्रातव्यन्तस्य विधानं सुरशसचिवोपि ॥ यस्साक्षान्नि
 यतिज्ञस्सोपि न शक्तोऽन्यथा कर्तुम्” इति ॥ तथा देवस्य बलयत्त्वे पुरुषकारो निरर्थक इति । अत्राहुः—किं यदि देवमेव फलं तदा कृष्याद्युपायेन
 पुरुषकाररूपा प्रवृत्तिर्न स्यात् । अथच श्रुतिस्मृत्यावेदितविधिनिषेधाश्च निरर्थकाः स्युः । तदाह केशवार्कः—“फले यदि प्राक्तनमेव तत्किंकृष्या
 द्युपायेषु परः प्रयत्नः ॥ श्रुतिस्मृतिश्चापि नृणान्निषेधविध्यात्मकेकर्मणि किन्निषेधति” इति ॥ अपिच । जन्मान्तराजितैदमपि पुरु

षकारिविना न घटत इति पुरुषार्थस्यैव मुख्यत्वम् । तथा च वसन्तराजः—“पूर्वजन्मजनितं पुराविदुः कर्म देवमिति सम्प्रचक्षते ॥
उद्यमेन तदुपाजितं सदा वाञ्छितं फलति नैव केवलम्” इति ॥ अथ पुरुषार्थस्यैव मुख्यत्वाङ्गीकारे । “अवश्यं भविभावानाम्प्रतीका
गो भवेद्यदि ॥ तदा दुःखैर्न वाध्यैर्नलरामयुधिष्ठिरः ॥ नाभुक्तं क्षीयते कर्म कल्पकोटिशैतरपि ॥ अवश्यमेव भोक्तव्यं कृतं कर्म
शुभाशुभम्” ॥ इत्यादिवाक्यानां गतिरिति चेदत्रोच्यते तत्र कर्मणां वैचित्र्यं कानिचिद्दृढमूलानि कानिचिच्छिथिलमूलानि ॥ यत्र जन्मपत्रशकुनवर्षशा
दिभिर्दिशाफलरूपेण प्रतिबंधकेन संतानविधायभावो निर्णीतस्तत्र ग्रहशांत्यादिरूपेण प्रयत्नेनापि संतानादिप्रतिबंधकभूतं दृढमूलत्वाभिव्यक्तिं न श
क्यते । यत्र तु ग्रहचारवशेन गोचरादिना संतानादिप्रतिबंधो निर्णीतस्तच्छिथिलभूतत्वेन स्वस्त्ययनादिनोत्पाद्यम् ॥ उक्तंच स्मृतौ—“हृत्पते
दुर्बलं देवं पौरुषेण विपश्चिता” इति ॥ एवं शुभसूचकदशाणककाले क्रियमाणा यात्राग्रवायासेन फलसाधिका ॥ अथुमदशायां हानिदेत्येतोव्यथ
ज्योतिःशास्त्रगणनोपयोगः ॥ पूर्वोक्तशौनकादिवाक्यानि दृढमूलकर्मविषयकाणि । देवपुरुषकारयोः साचिद्व्यमुक्तं याज्ञवल्क्येन—“यथा ह्येकेन
चक्रेण रथस्य न गतिर्भवेत् ॥ एवं पुरुषकारेण विना देवं न सिद्ध्यति” इति ॥ संक्षेपाज्योतिःशास्त्राध्यापने फलमाह माण्डव्यः—“एवं
विधस्य श्रुतिनेत्रशास्त्रस्वरूपभर्तुः खलु दर्शनं वै । निहंत्यशेषं कलुषं जनानां पडब्दतो धर्मसुखास्पदं स्यात् ॥ १ ॥” सूत्रमि
द्वान्तेपि—“द्विव्यं चक्षुर्ग्रहक्षणां दर्शितं ज्ञानसुतमम् ॥ विज्ञायाकादिलोकेषु स्थानं प्राप्नोति शाश्वतम्” इति ॥ ज्ञानविशेषेण
ज्योतिर्विदुः पूजातारतम्यं जीर्णरथयथायि ॥ “दशदिनकृतपापं हंत सिद्धांतवेत्ता त्रिदिनजनितदापं तंत्रविद्वष्ट एव ॥ करणभगणवेत्ता
हंत्यहोरात्रदोषं जनयति धनमंधस्तत्र नक्षत्रसूची” इति ॥ नक्षत्रसूचिलक्षणं वराहसंहितायाम्—“अविदित्वैव यः शास्त्रं देवज्ञत्वं
प्रपद्यते ॥ स पंक्तिदूषकः पापो ज्ञेयो नक्षत्रसूचकः ॥ तिथ्युत्पत्तिं न जानन्ति ग्रहाणां नैव साधनम् ॥ परवाक्येन वर्तन्ते ते वै
नक्षत्रसूचकाः ॥” श्राद्धे गणकानामपंचैयत्वं धर्मशास्त्रे नक्षत्रसूचकमिप्रयोगेण ज्ञेयम् ॥ उक्तञ्च वसिष्ठेन—“त्रिस्वकन्धपारङ्गत एव पूज्यः
श्राद्धे सदा भूसुरवृन्दमध्ये ॥ नक्षत्रसूची खलु पापरूपो हेयस्सदा सर्वसुधर्मकृत्ये” इति ॥ नव्यस्मिन् ग्रन्थे ग्रन्थबाहुल्यमेव दूषण
मिति चेन्न । यतो ग्रंथसंक्षेपेऽन्यग्रन्थापेक्षा विचारसंशयश्च भवति ॥ ग्रन्थविस्तारे संशयोपेक्षयोरभावो भवति तस्माद्ग्रन्थविस्तारो न दोषायति ज्ञेयम् ।

उक्तञ्च यादवेन—“संक्षेपे संशयापेक्षे श्रोतुस्स्यातामसंशयः ॥ वरीयान्विस्तरस्तस्मादपेक्षासंशयापहः” इति ॥ अलभतिप्रसङ्गेन ॥
 प्रकृतन्तावदनुसरामः ॥ अथ राशिस्वरूपमुक्तं वामनताजिके—“फलं राशिग्रहाधीनं सर्वेषां प्राणिनां यतः ॥ अतो मेपादिराशीनां स्वरूप
 म्प्राङ्गिरूप्यते ॥ मेपेवृषोथ मिथुनं कर्कः सिंहेथ कन्यका ॥ तुला ततो वृश्चिकश्च धनुर्मकर एव च ॥ कुम्भो मीन इति प्रोक्ता
 बुधैर्द्वादश राशयः ॥ मेपेथ मिथुनं सिंहस्तुला धनुरथो घटः ॥ विज्ञेया विबुधैरेते क्रूराः पडपि राशयः ॥ २ ॥ वृषः कर्कस्तथा
 कन्या वृश्चिको मकरस्तथा ॥ मीन एते पडपि च विज्ञेयास्सौम्यराशयः ॥ मेपकर्कावथ तुला मकरश्चराशयः ॥ वृषसिंहौ वृश्चि
 कोथ कुम्भश्च स्थिरराशयः ॥ मिथुनं कन्यका धन्वी मीनश्च द्विस्वभावकः ॥ मेपेथ वृषभसिंहोऽपराद्धश्च धनुस्तथा ॥ मक
 रश्च बुधैर्ज्ञेया राशयोऽमी चतुष्पदाः ॥ कर्कटो वृश्चिकश्चोभौ बहुपादौ प्रकीर्तितौ ॥ कुम्भमीनावुभौ राशी विज्ञेयो पादवर्जितौ ॥
 मिथुनश्च तुला कन्या पूर्वार्द्धौ धनुपस्तथा ॥ राशयो द्विपदाः प्रोक्ता यवनाचार्यभूरिभिः ॥ मेपश्च सिंहधनुषौ विज्ञेया वह्निरा
 शयः ॥ वृषः कन्याथ मकरस्स्युरेते भूमिराशयः ॥ मिथुनश्च तुला कुंभो राशयः पवनात्मकाः ॥ कर्कवृश्चिकर्मिनाश्च विज्ञेया
 जलराशयः ॥ अर्द्धशब्दो मृगः कुंभः कन्या एते च राशयः ॥ तुलालिकर्कर्मिनाश्च विज्ञेयाः शब्दवर्जिताः ॥ मेपो वृषोऽथ
 मिथुनः सिंहः शब्दान्वितो घटुः ॥ कर्कालिमीना वह्नपत्याजिन्मोक्षघटकाः स्मृताः ॥ मथ्याः सिंहणकन्याजतुलानापास्तथा
 लपकाः ॥ सूक्ष्माः सिंहधनुर्मपाः पीतोष्णाः पित्तघातवः ॥ वृषकन्यामृगा रूक्षा उष्णशीताश्च वातुलाः ॥ शुग्मकुंभतुला
 उष्णाः श्लिग्धांगास्तुल्यघातवः ॥ कर्कमीनालयः सिग्धाः शीताश्च श्लेष्मघातवः ॥ चृपविट्टशूद्रभूदेवास्तथा पूर्वादिका
 दिशः ॥ मेपात्रिः परिवर्तेन विज्ञेया विबुधैः सदा ॥ पृष्टोदथाः कर्कमृगधनुर्मेषवृषा अमी ॥ शेपाः शीर्षोदथा ज्ञेया उभयश्च झपः स्मृतः
 ॥ शीर्षोदथा दिनबलाः शेपा रात्रिबलाः स्मृताः ॥ राशेः स्वनन्दभागो यः स तु वर्गोत्तमाह्वयः” इति ॥ अथ राशिबर्णनाह समरसिंहः—
 “अरुणसितहरीतपाटलधूसरविट्टपांडुरविचित्राः ॥ सितहेमद्युतिपिंगाः कर्धुरबभ्रुह्रजादिवर्णाः स्युः ॥” इति ॥ अथ राशिषु विपमो
 दयत्वसमोदयत्वमुक्तं समरसिंहेनैव । “विपमोदया मृगाद्याः पट्ट ह्रस्वत्वेन कालमानस्य ॥ कर्काद्याः पट्ट दीर्घत्वात्समोदया

अजतुल्य समाने” इति ॥ यद्यपि स्वल्पाक्षभेदो कालस्य ह्रस्वदीर्घत्वं न संभवति तथापि बह्वक्षभेदो तत्संभवत्येव । तद्यथा यत्राक्षभाद्वा दशांगुलास्तत्र मकरादीनामुदयपलानि म० २८३ कुं० २०३ मी० १५८ वृ० २०३ मि० २८३ कर्कादीनामुदयपलानि च क० ३६३ सिं० ३९५ क० ३९८ तु० ३९८ वृ० ३९५ ध० ३६३ अत्र मकरादितः कर्कादीनामुदयपलानि बह्वधिकानितिज्ञेयम् । एषां प्रयोजनमाह समरसिंह एव । “बृहतां समोदयानां राशीनां मध्यगो विधुर्वृद्धिम् ॥ यदि याति तदा वृद्धिवैपम्यं स्याद्बाल्ययाद्धानिः” इति ॥ मेपादिराशीनां संज्ञांतरमुक्तं वराहेण—“क्रियतावुरिजितुमकुलरलेयपाथोनजूककौपाख्याः ॥ तौक्षिकआको केरोहृद्भोगश्चां त्यभंचेत्यम्” इति ॥ केंद्रादिसंज्ञा उक्तास्तेनैव—“कटककेंद्रचतुष्टयसंज्ञा लग्नास्तदशमचतुर्थानाम् ॥ संज्ञा परतः पणफ रमापोक्लिमसंज्ञितं च तत्परतः” इति ॥ ग्रहाणां मूलत्रिकोणगृहाणि तेनैवोक्तानि—‘सिंहो वृषः प्रथमपट्टहयांगतौलिङ्कुभास्त्रिको णभवनानि भवति सूर्यात्’ इति राशिस्वरूपम् ॥ अथ राशिस्वरूपप्रयोजनम् । तत्र द्विपदचतुष्पददिनरात्रिसंज्ञाराशिस्वरूपप्रयोजनं वक्ष्यमाणभाव फले ज्ञेयम् ॥ पुंश्चराराशिप्रयोजनम् ॥ पुंस्वेदाः पुराशौ बलिनः क्षीग्रहाः क्षीराशौ बलिन इतिस्थानबलेज्ञेयम् ॥ पिच्छोष्णशीतादिप्रयोजनम् ॥ राशौ कर्त्ता यत्रराशावित्यादिष्वभावोविरोगस्थितिज्ञानार्थम् ॥ राशिदिक्प्रयोजनं यात्रायां दिग्ज्ञानार्थम् ॥ चरराश्यादिप्रयोजनम् ॥ ‘चरोदये भोजनमेकवारम्’ इत्यादिभोजनविचारे ज्ञेयम् ॥ राशीनाञ्जलादिचारित्वप्रयोजनन्त्वाखेटकेजलाखेटमाहुः । ‘सर्वीर्यैग्रहक्षेत्राख्यैः’ इत्यत्र ज्ञेयम् । वल्ल्यादिराशिप्रयोजनम् अष्टमभावे शिखिराशौ बह्विभयम् इत्यादिस्थले ज्ञेयम् । ब्रह्मणादिजातिऋत्सौम्यत्वादिप्रयोजनम् । लग्नानुमानवसतिवयःप्रमाणञ्च जातयो ज्ञेयाः । इत्यादिसमरसिंहोक्तं ज्ञेयम् ॥ यथा ममास्मिन् वर्षे केन लाभो भविष्यति इति विचारे लाभभावलग्नसमवर्णेन तत्करसौम्यादिप्रकृतिसहितेन मत्समस्तानेन तत्समबहुजन्मकेन तत्समवर्णादिकवस्तुलाभो वाच्यः । इति राशिस्वरूपप्रयोजनम् ॥ अथ ग्रहस्वरूपमुक्तं च यादवेन— “रविविधुक्षितिजा बुधवाक्यती भृगुशनी च तमश्शिखिनौ ग्रहाः । न च सदा भ्रमणाद्भ्रगणो नृणां ददति धातुसमम्फलमुत्कृष्टम्” इति ॥ वामनोपि—“ख्यादयो ग्रहाः सप्त सदसत्फलदायकाः ॥ मुन्याफलविशेषस्य ज्ञानार्थं राहुरष्टमः” इति ॥ ग्रहस्वरूपमुक्तं त्रैलोक्यप्रकाशे—“भार्गवेन्दूजलचरौज्ञजीवौ ग्रामचारिणौ ॥ राहुक्षितिजमन्दार्कान्बुवतेऽरण्यचारिणः ॥ प्रभातमिन्दुजगुरु मध्याह्नं रविभू

भिजौ ॥ अपराहं भार्गवेन्द्र सन्ध्याम्भन्दभुजङ्गमौ ॥ पित्तं प्रभाकरध्माजौ श्लेष्माभार्गवशीतगू ॥ ज्ञगुरू समधातू च पवनौ राहुमंदगौ ॥
 कुजाकौ कटुकौ जीवो मधुरस्तुवरो बुधः ॥ क्षाराम्लौ चंद्रभृगुजौ तीक्ष्णौ सूर्याकनंदनौ ॥ स्थूल इंडुः सितः खंडश्चतुरस्रौ कुजाप्लगू ॥
 वर्तुलौ सौम्यधिपणौ दीर्घौ शनिभुजंगमौ ॥ खण्डार्धचंद्राकारः ॥ विप्रौ शुक्रगुरू क्षत्री कुजाकौ शूद्र इंडुजः ॥ इंडुर्वैश्यस्सृ
 तो म्लेच्छौ सैहिकेशनैश्वरौ ॥ रक्तवर्णः कुजः प्रोक्तो धिपणः कनकद्युतिः ॥ शुक्रपिच्छसमस्सौम्या गौरकांतिरनुप्लगुः ॥ मं
 दारकस्य पुष्पेण समद्युतिरथोप्लगुः ॥ कविरत्यंतधवलः फणी कृष्णः शनिस्तथा ॥ अवनशीो दिनमणिस्तपस्वी रोहिणीप्रियः ॥
 स्वर्णकारः क्षितेः पुत्रो ब्राह्मणो रोहिणीभवः ॥ वणिगुरुः कर्षवैश्यो वृषलः सूर्यनंदनः ॥ सैहिकेयो निपादश्च सर्वकार्येषु संमतः ॥ शुवा
 कुजश्शिशुस्सौम्येशशिशुकौ च मध्यमौ ॥ मार्तण्डमन्ददेवैज्यफणिनः स्थविरा ग्रहाः ॥ जीवमंगलमार्तण्डानुश
 न्ति पुरुषान्बुधाः ॥ सामसामजमंदाहिभृगुपुत्राहियोपितः ॥ शुक्र चंद्र भवद्रौप्यं बुधे स्वर्णमुदाहृतम् ॥ गुरौ रत्नश्रुतं
 हेम सूर्ये मौक्तिकमुच्यते ॥ भौमे त्रपु शनौ लोहं राहावस्थानि कीर्तयेत् ॥ ग्रहाणां क्रूरसौम्यत्वमुक्तं वामनेन ॥
 जीवैदुसौम्यशुक्रः स्युः सौम्याः क्रूरा ग्रहाः परे ॥ क्षीणदुः क्रूरयुक्तो ज्ञा राहुः क्रूराः प्रकीर्तिताः ॥ त्वग्मांसराग्णां
 मंदोथ मज्जास्थां भास्करः प्रभुः ॥ कुजो रक्तस्य शुक्रस्य भार्गवो मंदसः शशी ॥ रविः शुक्रो धरासूनुः स्वर्भानुः सूर्यनन्दनः ॥ च
 द्रो बुधः सुरगुरुः प्रागादिदिगधीश्वराः ॥ सूर्यदुर्जीवाः सत्त्वाख्या ह्यशुक्रौ चरजोगुणौ ॥ स्वर्भानुभोगविजास्तमागुणमयाः सृ
 ताः ॥ विनष्टादिग्रहलक्षणमाह चण्डेश्वरः ॥ क्रूरदृष्टोद्युतेष्वपि क्रूराक्रांतो विरश्मकः ॥ स विनष्टो भवेत्स्वदो विस्तारोत्र निहृप्य
 ते ॥ राहुणाक्रान्तेर्दहौ तौ दिवाकरनिशाकरौ ॥ जितः क्रूरेण यः खेटः समराशिस्थितोपि वा ॥ पापाक्रान्तः स निर्दिष्टः समा
 शे क्रूरसंयुतः ॥ अन्तरालविहीनो यो दृष्ट्या पश्यति पूर्णया ॥ स ज्ञेयः पापसंहयो रश्मिहीनोर्कमध्यगः ॥ अथ ग्रहस्वरूपप्रयोजनं
 म् ॥ तत्र ब्राह्मणादिजातिज्ञानं ॥ वृद्धत्वादिप्रयोजनं ॥ ग्रामादिनिवासज्ञानं ॥ वातादिप्रकृतिज्ञानं ॥ चतुराशादिआकृतिज्ञानम् ॥ पृगानुक्षीचेतिज्ञानम्
 ॥ प्रयोजनं यम कार्यमस्मिन्वर्षेकेन भविष्यतीतिप्रश्ने वर्षलक्षेशसगजात्यादिकेन वर्षेशसगजात्यादिकेन वा गनुष्येण वा कार्ये ज्ञेयम् ॥ कटुकदिशरज्ञान

म् ॥ तुर्यस्थस्वेदवसातिर्भोज्यान्ने रसमादिशेत्याद्युक्तम् ॥ स्वर्णादिद्रव्योक्तिर्वर्षे सबलग्रहस्य इव्यलभो निर्बलग्रहस्य द्रव्यहानिरित्याद्यर्थे ॥ प्रभातादिका
 लोकेर्भोजनविचारे कालज्ञानार्थम् ॥ ग्रहवर्णप्रयोजनम् ॥ वर्षे सबलग्रहवर्णवस्तुलभो निर्बलग्रहवर्णवस्तुलानार्थम् ॥ एवमन्यदपि ज्ञेयम् ॥
 इति ग्रहस्वरूपम् ॥ अथवर्षप्रवेशलानयनम् ॥ तत्साधनमुक्तं यादेवेन ॥ शको वर्तमानो जनुःशकहीनो गताब्दा भवेयुश्चतुर्धा निधेयाः ॥
 भुवा १ बाणचंद्रै १५ रिलारामतुल्यै ३१ नभःपवकै ३०स्ताडितास्ते विधेयाः ॥ जन्मवारघटिकापलयुक्ताः पट्टुपय्युपरिगंदि
 वसाढ्यम् ॥ सप्तशेषकमिदं दिनपूर्वा स्वागता भवति हायनवेला ॥ अत्रैव सुगमोपाय उक्तो देवज्ञचक्रचूडामणिभिरस्मद्गुरुज्येष्ठभ्रातृभिः
 श्रीमन्नीलकण्ठदैवज्ञैः ॥ गताःसमाः पाद्भ्युताः प्रकृतिप्रसमागणात् ॥ खवेदास ४० घटीयुक्ता जन्मवारदिसंयुताः ॥ अब्दप्रवेशवारदि
 सप्ततष्टत्र निर्दिशेत् ॥ प्रकारान्तमुक्तं ग्रहज्ञाभरणे ॥ इष्टः शको जन्मशकेन हीनस्त्रिधा सपादो दलितश्च साद्धम् ॥ युक्तस्तथा जन्मगवा
 रपूर्वैः स्फुटा भवेदब्दनिवेशवेला इति ॥ एवं वर्षद्वयकशताजिककर्तृभित्नेकप्रकाराभिहितास्तेप्रयोजनाभावाद्ग्रथबाहुल्यभयाच्च न लिख्यते ॥
 अथात्ररात्रिजन्मनीष्टकालयोगे विशेषउक्तस्तजिकालंकारे ॥ यद्द्वारात्रिजन्मनि वर्षसंघोत्थघटापुत्रात्रिगतघटिकायोज्यास्तत्र वर्षलक्षस्पष्टीकरणं सप्तसूर्यात्कर्तव्यं यतो गतघटिकाः
 लपूर्वैरिहवासरोगत इति ॥ यद्द्वारात्रिजन्मनि वर्षसंघोत्थघटापुत्रात्रिगतघटिकायोज्यास्तत्र वर्षलक्षस्पष्टीकरणं सप्तसूर्यात्कर्तव्यं यतो गतघटिकाः
 सूर्यास्ताधाताइति अथवा वर्षसंघोत्थघट्याद्यमिष्टकालं प्रकल्प्य सजन्मलक्षं रात्रिं प्रकल्प्य यल्लक्षं तद्वर्षप्रवेशलक्षं भवति ॥ एवं सकलगणकसायभौमश्री
 मद्रामदैवज्ञाताविधेर्माहेशैनेके विशेषाः कर्तुं शक्यंते परंतु विस्तरभयादनुयोगः ॥ अत्रेदंध्येयम् ॥ यदि चैत्रादेरन्तरमपि मीनार्के जन्म तदा पूर्ववर्षशक एव
 जन्मशकः प्रकल्प्यः ॥ एवं जन्मार्कसमभानुश्चैत्रादेरुर्ध्वं मेषादेः प्राग्भवति तदा प्राग्दशक एवामीष्टशकः प्रकल्प्यः ॥ मेषादेरुर्ध्वं त्वत्रिभशक एव ज्ञे
 यः ॥ अन्यथाधिमाससंभवे कदाचिदेव चंद्रवर्षमध्ये द्विवारं जन्मार्कसमभानोः संभवेन वर्षद्वयोत्थवारादिवैलक्षण्यमणेशितमपि गतसमासाम्यान्न स्यात् एवम
 धिमाससहितवर्षादिप्रमवर्षे कदाचिच्चांद्रवर्षमुल्लंघ्यापि जन्मार्कसमभानौ जातेसत्येकवर्षवारादिसमं वारादेतरं च स्यात् तस्मात्सौरवर्षादौ शक्यमवृत्तंज्ञेयति ।
 अत्र जन्मार्कतुलो रविर्यस्मिन्मासे भवति तस्मिन्नेव मासे वर्षप्रवेशो ज्ञेयः ॥ उक्तंच ॥ तिथ्यादिपत्रे जननार्कतुल्यो रविर्भवेद्यत्र स एवमासः
 इति ॥ तत्र जन्मार्कसमो रविर्यदि जन्ममासे नायाति परे पूर्वे वा मासे आयाति तदा जन्ममास एकरहित एकयुक्तो वा कर्तव्य इति ॥ अथ वर्षद्वि

वकोपपत्तिः ॥ अत्र वर्षादिः साध्यस्सच सौरएव ॥ उक्तं च सिद्धांतशिरोमणौ ॥ वर्षापर्यन्तयुगपूर्वकमत्रसौरादिति ॥ अथ रवेश्चक्रभोगो
 कर्षवर्षप्रदिष्टमिति । तेनैवोक्तत्वाद्भविभगणभोगेन सौरवर्षं भवति तस्य स्पष्टगतेश्चलत्वात्सौरवर्षादिः कदा भविष्यतीति जिज्ञासायां प्रत्यक्षोपलब्ध्या
 जन्मकालीनसूर्यतुल्यसूर्योयस्मिन्दिने तत्र भगणभोगस्य जातत्वाद्द्वर्षादिर्जातस्तस्य ज्ञाने उपायः । यदि कल्पसौरवर्षैः कल्पसावनदिनानि लभ्यन्ते तर्हि केन
 किमिति प्राप्तौ एकस्मिन्वर्षे एते सावनाहाः ३६५ । १५ । ३० वारस्यैत्रयोपक्षितत्वाद्दुपरि सप्ततष्टाः जाताः ०१ । १५ । ३१ । ३० ।
 अत्रानुपातः । यद्येकस्मिन्वर्षे एते सावनाहाः तदा भुक्तयुर्वर्षः किमिति । अत्र गतवर्षाणि अनेन भुक्तकेण ०१ । १५ । ३१ । ३० । चतुर्षु
 स्थानेषु गुण्यानि रूपेण भाज्यानि फलजन्मसमयादारभ्य सावनदिनानीति । अस्मिन् जन्मवागदियोगस्तु वर्षप्रवेशीयदिवसघटीपलजानार्थं कृतः ॥
 अत्र पलघटीपयः षड्व्या उर्ध्वार्ध्वयोर्जन्यपलघटीनां षड्व्याधिकत्वाभावात् कृतांवागस्समेवातस्तत्सप्ततष्टाधित्युक्तम् । एवं कृते तस्मिन् सावनेवदिने
 वर्षादिः स्फुटो भवतीत्युपपन्नम् । अथैकवर्षप्रवेशाद्द्वित्रिमाब्दादिभूनेशज्ञानम् भू १ नाणविधु १५ भूगम ३१ स्वाग्नि ३० वास
 दिकेन युक् ॥ वर्षासासदिनवैशाखिसस्स्यात्तिथिरीशयुगिति ॥ ननु सौरवर्षत्सावनचान्द्रनाक्षत्रबर्हस्पत्यवर्षाणां सम्यगे कथं शोभयामेति
 वर्षप्रवेशोभिहितः ॥ तत्रोच्यते ॥ चान्द्रसावनवर्षोस्तु सूर्यस्य वा साम्याभावात्त्यागः ॥ बाह्मपत्यमानेन जन्मकालिकराश्यादिमध्यमगुणशीघ्रवर्ह
 स्पत्यवर्षे यद्यपि गुरोरंशसाम्यं भवति तथापि राशिसाम्याभावात्त्यागः ॥ नाक्षत्रवर्षेति यद्यपि चंद्रसाम्यं भवति तथापि ग्रहाभ्रंशस्य ग्रहाणां तेजोदातुश्च
 रवेः सौरवर्षे राशंशकलानिकलासाम्यात् ॥ अथवर्षापर्यन्तयुगपूर्वकमत्रसौरादिति सिद्धांतोक्त्यावात् जन्मनि भागुरित्यादिर्जातताजिकोक्तेश्च क्षो
 मानेनैवाब्दप्रवेशकरणं युक्तम् । अथ च मासैर्द्वादशभिर्वर्षमिति सूर्यसिद्धांतोक्त्यावात् जन्मनि भागुरित्यादिर्जातताजिकोक्तेश्च क्षो
 इतिजातताजिकोक्तेश्च सौरमानेनैव मासप्रवेशोपि विधेयः ॥ ननु मासास्तथाच तिथयस्तुद्दिनांशुमानादिति सिद्धांतोक्त्यावात्साम्ये चान्द्रगारास्येव
 मुख्यत्वमिति चेत् । न । यथा सौरमासप्रवेशे सूर्यशसाम्यं ज्ञापकं न तथा चान्द्रमासप्रवेशे किंचिदस्ति ॥ अथवा ॥ अधिमाससंभवे त्रयोदशमा
 सानां सत्वात्पूर्वोक्तं सूर्यसिद्धांतवचो लोकप्रसिद्धं च व्याहन्येत ॥ तस्मात्सौरमानेनैव मासदिनप्रवेशादिकं विधेयमिति सिद्धांतः ॥ अथ वर्षप्रवेश
 समये स्वस्वाधीतसिद्धांतकरणादिरीत्या साधितोक्तौ जन्मकालीनकिंणवश्यं समो भवति ॥ इदमेव वर्षप्रवेशसमये प्रमाणम् ॥ उक्तं च समर

सिंहेन ॥ यावान् जन्मनि भानुस्तावान् वर्षे स्फुटस्तथैवमपि ॥ श्रीमन्नीलकंठज्योतिर्विद्विष्युक्तम् ॥ तत्कालार्को जन्मकालर
विणा स्याद्यतस्समः इति ॥ एवं निष्पन्नस्याब्दमवेशकालस्य स्पष्टीकरणमुक्तं हरिभट्टेन ताजिकसारे ॥ सूर्यो वर्षसमुद्भवो नहि भवे
जन्मार्कतुल्यो यदा तद्गत्याविहृतं तयोरतु विवरं लब्धं च हीनान्वितम् ॥ वर्षविशवटीपलेषु सततं वर्षार्कहीनानि
जन्मोत्थे हुमणौहि वर्षसमयस्सर्वेष्वभवेत्स्फुटम् इति ॥ पार्थपुरनिवासिगणेशदेवदेवनायुक्तताजिकभूषणे ॥ जन्मकालगोली
विलासिना नैव याति तुलताङ्गलासु चेत् ॥ वर्षकालनलिनीपतिस्तयोरुत्तरङ्गतिहृतं युतेनितम् ॥ काज्यवर्षभुवे
तस्माद्सौ स्पष्टः प्रजायते इति ॥ अत्र वर्षार्कजन्यार्कसाम्यभावात् कालस्पष्टीकरणमुक्तम् ॥ तत्र स्वार्थवकणाल्याद्व्यापुषो
पर्याम्योत्तरादिकर्मसंस्कृतो जन्मकालिनस्पष्टार्कस्तत्करणजातदेशान्तरादिसंस्कृतो वार्षिकस्पष्टार्को जन्मार्कसमोवश्यं भवति ॥ तन्मार्गान्
स्वपुण्यायमाणम् ॥ अत्र ध्रुवीकर्मणाप्यज्ञानमात्मनो दूरीकरोत्वायुष्यान् ॥ एतद्गणितपूर्वकं सकलभूपालमूर्द्धमणिनीराजितचरणकमलानामुत्तर
लाखण्डलानां श्रीसाहिस्सूजायहाप्रभृणां मासप्रवेशानयनं लिख्यते ॥ अतः कालस्पष्टीकरणमयुक्तम् ॥ अथ यथेवमुच्यतेपूर्वोक्तानुपातसाधितत्वात् कला
मध्यममगणोत्थसायनध्रुवेषु गृहव्यन्ध्यमस्तत्साधितवर्षकालस्यापि मध्यमत्वमध्यस्पष्टीकरणयुक्तमेवति ॥ तदपि न । यतः सौरवर्षान्ते समुपचयापव
यसाम्येन मध्यमध्यमस्पष्टसायनयोस्तुल्यत्वात् सौरवर्षान्तःशतिसप्ततष्टसायनध्रुवः स्पष्ट एव ॥ तत्साधितोब्दादिः सुतरां स्पष्ट एव ॥ स्पष्टस्य पुनरस्प
ष्टीकरणं न युज्यते ॥ अतएव यावाच् जन्मनि भानुरिति पद्येन ताजिककर्तृषु ऋषिस्थानाभिपिक्तेन समसिंहेन वर्षकालस्पष्टीकरणं विनैव स्पष्टार्कसा
म्यमुक्तं नतु मध्यमार्कसाम्यम् ॥ अतएव हरिभट्टगणेशदेवज्ञकृतं कालस्पष्टीकरणमयुक्तम् ॥ इदं पुनरिहावधेयम् । प्रतिवर्षमेकाकलयनारागतिरिति
जन्मनो भूयसि कालगतेऽयनंशवेशेनोदयांतरचरंतरयोर्विलक्षणयाचत्संस्कृतस्तत्करणान्तदेशातरादिसंस्कृतोपि वर्षार्को जन्मार्कसमो न भवति तदर्थयनु
पातेनांतरं साध्यम् ॥ तद्यथा ॥ यदि सूर्यस्पष्टगतिकलाभिः षष्टिदिकास्तदाकारकलाभिः किमिति लब्धभाज्यायेन वर्षविशकालः संस्कार्य इति तस्मा
त्तत्करणजतदेशांतरभुजांतरसंस्कृतोभीष्टायनंशवशाद्दुत्वद्योदयांतरेण तद्देशजपलभोत्थतात्कालिकचरेणच संस्कृतो वर्षार्को जन्मार्कसमो यदि न स्यात्तदे
व कालस्पष्टत्वमन्यथा नेति सिद्धांतः ॥ श्रीमन्नीलकंठदेवज्ञैस्तु स्वल्पांतरत्वाच्चोक्तमतो न कोपि दोषः ॥ अथ वर्षप्रवेशे तिथ्यानयनमुक्तं पद्धतिभूषणे ॥ समा

समाजः शितिकण्ठ ११ निम्नः समाष्ट १६ भागेन समन्वितोऽस्यै ॥ स्वजन्मतिथ्या च खराम ३० तदुपस्थात्थर्भवद् १ नयुता कदा चिदिति ॥ नक्षत्रयोगानयनयुक्तं ताजिकसारे ॥ व्योमैन्दुभिः १० संगुणिता गताब्दाः खडून्यवेदाश्चि २४० लवैर्विहीनाः ॥ जन्मक्षयेणैः सहिताः पृथक्स्था नक्षत्रयोगौ भवतो भ २७ तप्तौ ॥ लभानयनयुक्तं पद्धतौ ॥ समासमाजस्त्रिगुणस्समानां दशां १० शयुक्तो जन्मिलशयुक्तः ॥ सूर्यो १२ द्रुतः शेषसमं विलग्नं सामान्यतो भानतमैरगादीति ॥ अत्र तिथिनक्षत्रयोगोवर्षशद्विसस्य प्रायो नैकद्वयेनाथानि ॥ उक्तं च सुधानिधौ ॥ निश्चयोत्रसदा ज्ञेयो वारात्सर्वत्र हायने ॥ तिथीभयोगतो ज्ञेयमनुमानं भयोगयोरिति ॥ लग्नयणि कालनैकद्वये गगायातिनि ज्ञेयम् ॥ तत्रसंक्रान्तिज्ञानार्थं देवज्ञयुक्त्यलंकारणां सकलगणकसर्वभोमानामस्यदगुरुचरणानां श्रीरामज्योतिर्विदां पथानि शोकेन्द्रद्वयप्रसूती

१६२९विहीने त्रिस्थे सपादे क्लिते च सार्द्धे ॥ गे० नाष्टवैदः ४८ कृतिभिः २० संक्रान्तिनिथ्यादिज्ञानवक्रम् ।

ग	घ	च	क	न	त	म	ग	क	नी	श	श
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

क्रमेणयुक्ते द्वितृप्तक्रियसंक्रमः स्यात् ॥ अथैकस्मिन्यंशसंक्रान्तौ ज्ञानार्थां तदप्रिममङ्कलां च्चिज्ञानार्थं सूत्रम् ॥ दशौ २ शैलशरा ६७ रसा द्वगुणयथा २३ क्षीणि ३३ रं २ पट ६ वि यद्रामा ३० द्वौ रस्वगुणाः ३० कृता ४ रसशगः ६६ पट ६ नागवेदाः ४८ क्रमात् ॥ भूमिः १ सप्तदश १७ द्वयं २ रसगुणा ३६ वेदा ४ क्षयं ३ र्मार्गणा ६६ व्यक्षा २३ वासरनाडिकास्त्वजदि

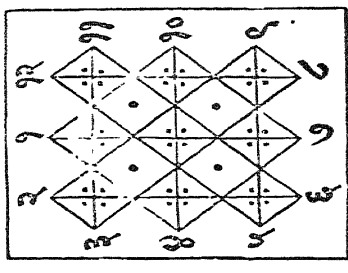
नाद्ये योजिताः स्युर्वृषात् ॥ अथ संक्रान्तिनिथ्याज्ञानोपायः ॥ शोके नवाश्रिति १६२९ अने रुद्र ११ गमैरुणेपुभिः ६३ ॥ निथ्या ६३ ११ न्वितः स्वाग्नि ३० तद्योमेपाहजातिथिः ॥ १ ॥ द्वि २ वेदां ४ गा ६ प ८ दि १० शुद्रा ११ युता स्यादन्त्यसंक्रमे ॥ द्वि २ दि २ द्वि २ द्वि २ भूमि १ वां युक्ता बुद्ध्या क्रमात्पण इति ॥ अथ वर्षप्रवेशं संक्षिप्तपञ्चाङ्गफलमुक्तं त्रैलोक्यप्रकाशे ॥ गन्ध्यागद्वाजया पूर्णाशुभदास्तिथयो गताः ॥ द्वादश्याद्याश्च रिक्ता च न शुभा वर्षवेशने ॥ १ ॥ सोमो बुधो गुरुः शुक्रः शुक्रो वागश्चत्वार उत्तमाः ॥ भौमार्कशनिवारश्च वर्षे हानिभयप्रदाः ॥ २ ॥ अश्विनीमृगशीर्षश्च हस्तः पुष्यः पुनर्वसुः ॥ स्वातिश्च रेवती चैव वर्षवेशे शुभानदाः ॥ ३ ॥ कृत्तिका रोहिणी चार्द्रा ज्येष्ठा मूलास्थतारका ॥ श्रवणश्चानुराधा च मध्यपूर्वोत्तरात्रयम् ॥ भरणी च मघा चित्रा विशाखा शततारका ॥

धानिष्ठा श्लेषिकाप्रोक्ता वर्षवेशेऽतिनिदिताः ॥ विरुद्धयोगे विष्टयां च वर्षवेशो न शोभनः इति ॥ अत्र विशेष उक्तो दीपिकायाम् ॥ जन्मक्षयुक्ता यदि जन्ममासे यस्य ध्रुवं जन्मतिथिर्भवेच्च ॥ भवन्ति तद्द्वारतएव नित्यं नैरुज्यसौभाग्यमुखानि तस्य ॥ कृतान्तकुजयोर्वारे यस्य जन्मदिनं भवेत् ॥ अनृक्षयोगसम्प्राप्तौ विघ्नस्तस्य पदे पदे ॥ न ऋक्षमनृक्षं कृतान्तःशनिः ॥ लग्नशुभाशुभफलमुक्तं हायनसुन्दरे ॥ शुभग्रहयुते सौम्ये वर्षस्वामिदृशायुते ॥ रोगोद्दिगापदां नाशस्तददारादिसम्पदः ॥ देशभूम्यर्थलाभस्स्यादाता भोक्ता नृपप्रियः ॥ सौम्यञ्च विपुलाशु द्विर्वर्षलग्ने शुभे शुभम् ॥ क्रूरवर्षे क्रूरयुक्ते क्रूरस्वामिदृशायुते ॥ रागोद्दिगो भयं दुःखं ज्वरो हानिर्दरिद्रता ॥ राज्यभङ्गं तथौदास्यं स्वबन्धुकलहं कुले ॥ स्थानभ्रंशमवाप्नोति वर्षलग्ने शुभे शुभमिति ॥ अथ वर्षप्रवेशे शुभाशुभफलज्ञानार्थं समुद्रचक्रमुक्तं

पर्वत. पु. पु.	तीर. आ.	सागर. मृ. श. कृ.	तीर. भर.	पर्वत. अ. रे.
तीर. आश्ले.	समुद्रचक्रम् ।			तीर. उत्तर.
सागर. म. पू. उ.				सागर. ध. श. पू.
नीर. हस्त.				तीर. श्रव.
पर्वत. चि. स्वा.	तीर. विशा.	सागर. अ. ज्ये. मृ.	तीर. पूर्वा.	पर्वत. उ. अभि.

विष्णुयामले ॥ तिर्यग्ध्वगतारे खाञ्चतसस्तत्र संलखेत् ॥ कृत्तिकादीनि ऋक्षाणि पूर्वोन्धेः स्वयमार्गतः ॥ मध्याश्च सागराः ख्यातास्तीरसागरपार्श्वयोः ॥ चत्वारः पर्वताः कोणाः पूर्वादि विदिशि क्रमात् ॥ त्रिभिर्भंसागरे देयमेकैकं तीरकोष्ठके ॥ कोणे द्विभं द्विभं मध्यादष्टाविंशति तारकाः ॥ यत्र स्याज्जन्मनक्षत्रं ततो वर्षफलं लभेत् ॥ मासास्तु वर्षान्मासाच्च दिनानि हि भवति वै ॥ दुःखं समुद्रे सुखमेव तीरे शैले श्रियं संलभते मनुष्यः ॥ जन्मक्षेपे चेद्भवतीह वर्षं तत्रापि दुःखं किल विष्णुतंत्रे इति ॥ अथ वर्षप्रवेशे शुभाशुभफलज्ञानार्थं त्रिपताकचक्रमुक्तं मुक्तावल्याम् ॥ रेखात्रयं तिर्यगथोर्ध्व संस्थमन्योन्यविद्धाग्रगमेकोणात् ॥ स्मृतंबुधैस्तत्रिपताकचक्रं प्राङ्मध्य रखाग्रवर्षलग्नात् ॥ १ ॥ न्यसेद्भ्रचक्रं किल तत्र सैकां याताब्दसंख्यां

पूर्वोक्तत्रिपताकचक्रम् ।

विभजेन्नभोगैः ॥ शेषोन्मिते जन्मगचन्द्रशेस्तुल्ये च राशौ विलिखेच्छशाङ्कम् ॥ २ ॥ परे चतुर्भाजितशेषतुल्ये स्थाने स्वराशौ खचरास्तु लेख्याः ॥ स्वर्भानुविद्धे हिमगौ तु कष्टतापैर्कविद्धेरुगिनात्मजेन ॥ ३ ॥

महीजविद्धे तु शरीरपीडा शुभैश्च विद्धे जयसौख्यलाभः ॥ शुभाशुभव्योमगवीर्यतोत्रफलं च वर्षस्य वेदत्सूधीमान् ॥ ४ ॥ इति ॥
चक्रेमेषराशिरुपलक्षणम् ॥ मेषस्थाने वर्षलघ्नं ज्ञेयम् ॥ अथात्र प्रसंगाद्दशुभाशुभफलज्ञानार्थं स्वजन्मलग्नान्मेषसंक्रमणलग्नफलं प्रश्नवैष्णवोक्तं लिख्यते ॥
जन्मोदयाद्भ्रास्वदजप्रवेशलग्नं हि यद्भ्रावगतं शुभान्वितम् ॥ तद्भ्राववृद्धिं प्रकरोति तस्मिन् वर्षे नृणां पापयुतं तदन्यथा ॥ जन्मोदये
देहसुखन्धेनथ लाभस्तृतीये च कुटुम्बवृद्धिः ॥ तुर्ये सुहृत्सौख्यमथात्मजातिः पुत्रेचपष्टेरिपराजयः स्यात् ॥ १ ॥ स्त्रीसौख्यातिभे
वति मद्ने मृत्युरुग्भिश्चरंध्रे धर्मार्थातिस्तपसि दशमे वित्तसौख्यास्पदातिः ॥ लाभे लाभसुखधनचयो दुःखदारिद्र्यमन्ते पुंसां
मेपे प्रविशति रवौजन्मलग्नाद्विलग्नो ॥ २ ॥ इति ॥ एतत्फलं सौम्ययुते ज्ञेयं पापयुते सर्वं विपरीतम् । मिश्रयुते मिश्रं ज्ञेयमिति ॥ मेषप्रवेशलग्नस्य जग
ह्नयेति नाम यवना वदन्ति । वर्षलग्नादपि जगह्नयविचारोयमुक्तोयत्राधिकारः ॥ जन्मलग्नाद्द्वैपलगाजगह्नं यदा भवेत् ॥ अप्टमे द्वादशे वापि
स वर्षो न शुभावहः ॥ १ ॥ अन्योपि विशेषस्तत्रैव ॥ अप्टमे द्वादशे वापि भवेद्यत्पुराशितः ॥ जगह्नं तदा हानिस्तत्पुरस्य न संशयह
ति ॥ अथजन्मकाले येन सिद्धान्तेन करणेन वा मकरन्दरामविनोदादिसारणीयंथन वा ग्रहाः पदूमसंस्कृताः साधितास्तैव वर्षप्रवेशोपि उदयांतरादिपदकर्म
संस्कृतास्पष्टाग्रहास्सगतिकाः साधनीयाः ॥ उक्तञ्चपद्धतौ ॥ अब्दप्रवेशे स्वचरास्सचाराः करणान्निजात् ॥ साधनीयाविलग्नञ्चस्पष्टं
कार्यं निजोदयैः ॥ १ ॥ ते ग्रहास्पष्टा एव ॥ उक्तञ्च भास्कराचार्यैः ॥ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटैः स्फुटैरेव फलस्फुटत्वमिति ॥ अत्रा
दिशब्देन वर्षप्रवेशादौ ज्ञेयम् । ताजिकसारेपि विना ग्रहैस्स्पष्टरैर्न किञ्चित्फलं प्रवक्तुं नितरां क्षमस्स्यादिति ॥ अथ ब्रह्मसौरार्यादिप
क्षाणां सत्चात्कस्मिन् पक्षे ग्रहाः साध्या इत्युक्तं दामोदरपद्धतौ ॥ यान्ति संसाधिताः खेटा येन दृग्गणितैवयताम् ॥ तेन पक्षेण ते
कार्याः स्फुटास्तत्समयोद्भवा इति ॥ ननु ग्रहानयनमार्षशास्त्रादेव कर्तुं युज्यते नतु मानुष्यात् ॥ तस्यायथार्थत्वादिति चेत्सत्यं ग्रहानयनं
मुनिहृतशास्त्रादेव कर्तुमुचितम् ॥ परन्तु तत्रापि कालवेशनान्तरं पतति । उक्तञ्च सूत्र्यसिद्धान्ते ॥ शास्त्रमाद्यं तदेवेदं यत्पूर्वं प्राह
भास्करः ॥ युगानां परिवर्तेन कालभेदोत्र केवलमिति ॥ वसिष्ठसिद्धांतोपि ॥ इत्थं माण्डव्य संक्षेपादुक्तं शास्त्रं मयोदितम् ॥ विस्रस्ती
रविचन्द्राद्यैर्भविष्यति युगे युगे ॥ विस्रसनं विस्रस्तिः । शिथिलत्वमिति यावत् ॥ सिद्धान्तसुन्दरेपि ॥ मुनिप्रणीते मनुजैः क्वचिच्च दृश्यते

ऽन्तरम् ॥ तदा तदेव संसाध्यं न कार्यं सर्वमन्यथेति ॥ तदन्तरं बीजसंज्ञब्रह्मगुणमकरंदमिश्रादिभिः स्वसत्तादिकाले लक्षयित्वा मुनिशास्त्रजनितेषु ग्रहेषु संस्कृतं तद्युक्तमेव ॥ तथाच ब्रह्मसिद्धांते ॥ संसाध्यं स्पष्टतरं बीजं नलिकादि यंत्रेभ्यः ॥ तत्संस्कृतग्रहेभ्यः कर्तव्यौ निर्णयादे शान्नित्यलम् ॥ अथ पञ्चाङ्गयंत्रादेव तात्कालिकीकरणेन स्पष्टग्रहानयनमुक्तं श्रीमन्नौलकण्ठदैवज्ञैः । गतैष्यदिवसाद्येन गतिर्निघ्नी स्वपङ् ६० हता ॥ लब्धमंशादिकं शोधयं योज्यं स्पष्टो भवेद्ब्रह्म इति ॥ अथ पञ्चांगीयनक्षत्रादेव चंद्रस्पष्टीकरणमुक्तं तैरेव ॥ इतर्धनाब्जः स्वर सेषु ६० शुद्धाः सूय्यौदयादिषट्घटीषु युक्ताः ॥ भयातसंज्ञा भवतीह चैवं निजक्षेनाब्जा सहितो भभोगः ॥ स्वपङ्गुं भयातं भभोगोद्धृतं तत्स्वतर्कं ६० घ्राधिष्णयेषु युक्तं २ द्विनिघ्नम् ॥ नवातं शशीभागपूर्वस्तु भुक्तिः स्वस्वात्रापष्टवेदा ४८००० भभोगेन भक्ता इति ॥ अत्रेदं ध्येयम् ॥ पंचांगीयग्रहाः किंदेशीया उत्पन्नश्च मनुष्यः किंदेशीयः । नहि सर्वदेशीयमनुष्याणामेकदेशनिष्पन्नपञ्चानेन स्पष्टा ग्रहाः कर्तुं युज्यन्ते ॥ देशभेदेन ॥ देशांतरभुजांतरोदयांतरचरपलादि संस्कारसद्भावात्सूर्यादिसर्वग्रहाणामन्यथादर्शनात् ॥ तस्मात्स्पष्टग्रहसहितै स्वदेशीयपञ्चांगैः कृत्वा तद्देशीयमनुष्याणां स्पष्टा ग्रहाः कर्तुमिष्यन्ते नत्वन्यत्रेति ज्ञेयम् ॥ अथ लयादिद्वादशभावसाधनम् । उक्तं च जातकसु धानिधौ ॥ जन्मभद्रपृच्छादिशुभाशुभेषु भावा विधेयाः सुधिया यतोत्र ॥ तत्तद्ग्रशैव दिशंति नित्यं शुभाशुभं भावभवं नभोगा इति ॥ ताजिकतिलकेपि ॥ भावसाधनमथाभिधीयते हायनोत्थफलनिर्णयहेतोः ॥ प्रश्नयानजनवर्षवेशने भावसाधनमथादिका रणमिति ॥ भावनां नामान्युक्तानि ताजिकमुक्तावल्याम् ॥ तनुर्धनं भ्रातृसुहृत्सुतारिस्त्रीरंध्रधर्माः क्रमशो विलयात् ॥ व्यापारलाभव्य यसंज्ञकाश्च संहारगत्या स्युरिर्मेकतुल्या इति ॥ अत्रलयादिभावा अन्वर्थसंज्ञा ज्ञेयाः ॥ यथादेहविचारोलयात् द्रव्यविचारो द्वितीयोदेंव सर्वत्र ॥ एतत्सविशेषभावविचारे वक्ष्यामः ॥ तत्र भावानयनोपायउक्तः ॥ अथ चरखंडदिनार्द्धानयनं । स्यात्सायनेर्कैज्जतुलादियातेशक १२ प्रभास्वद्युद्लेक्षभासां ॥ त्रिधाक्षभादिगजदिविनिघ्नीत्वंत्यात्रिहस्त्युश्चरखंडकानि ॥ स्यात्सायनोष्णांशुमुजक्षसंख्यचराद्धयोगो लवभोग्यघातात् ॥ स्वाध्यातियुक्तस्तुचरं पलादि षट्घा विभक्तं घटिकादिकं स्यात् ॥ चरेण संयुतोनाश्च कर्तव्यास्तिथिनाडिकाः ॥ मेषजूकादिषट्ङ्के सायनेस्ते दिवादले ॥ दिनार्द्धं त्रिंशतः शुद्धं शेषं रात्रिदले ॥ अथनतादीनमानयनमुक्तं सकलसिद्धांतमंडली

सरोविहरणराजहंसगणितविद्याचतुरीतांत्रिकपंचाननाहिगवीप्रवर्णैः पद्धतिचिंतामणौ । तत्रादौ नतोन्नतानयनं । दिनाद्धयुग्रात्रिगतावशेषनाड्यो नतं
पश्चिमपूर्वकं स्यात् ॥ द्रुयातहीनं द्रुदलं नतं प्राग् द्रुखंडहीने द्रुगतं परं तत् ॥ अथायनांशानयनं ॥ भूनेत्रवेदो ४२१ नशको दशांश
हीनः खषड्ङ्गिर्विहतोयनांशाः ॥ त्रिघोर्कराशिः स्वदलेन युक्तस्तावन्मिताभिविकलाभिराढ्यः ॥ अथ स्पष्टलयानयनं । तत्र स्पष्टलया
नयनोपयुक्तं स्वोदयसाधनं ब्रह्मतुल्ये ॥ लंकोदया नागतुरंगदसा गौकाश्विनो रामदा विनाड्याः ॥ क्रमात्क्रमस्था २७८ । २९९ ।
३२३ । ३२३ । २९९ । २७८ अखण्डकैः स्वैः क्रमात् क्रमस्थैश्च विहीनयुक्ताः ॥ मेघादिपणामुदयाः स्वदेशे तुलादितोमीच
विलोमसंस्थाः ॥ अथलग्नसाधनम् ॥ यत्कालार्कस्सायनस्तस्य भोग्यैर्भोगैर्निघ्नः स्वोदयः खाग्निभक्तः ॥ भाग्यं जह्यादिष्टनाडी
पलेभ्यः शेषाद्दयान्स्वोदयांश्चावशेषम् ॥ त्रिंशत्त्रिंशत्सुद्विंशत्तभागार्थं मेघपूर्वकैः ॥ अशुद्धात्प्राग्र्यैर्हयुक्तं लग्नं स्याद्द्वयनांशकम् १
भोग्याल्पकालस्वत्रिंशत्स्वोदयात्तलवादियुक् ॥ रविरेव भवे लग्नं सषड्भकार्कान्निशातनुः ॥ अत्र जन्मदेशीयमेपादिलग्नमानैर्लग्नस्पष्टी
करणं कर्तव्यं न त्वन्यदेशोदयैरिति ॥ अथ धनर्णे लग्ननयने विरोधः ॥ सूर्योदयाद्यातघटीषु भोग्यैर्दिवशेषे रसभार्कमुक्तैः ॥ निशागते
व्यङ्गयुतार्कभोग्यैर्निशावशेषे रविमुक्तभोगैः ॥ गतागतेराशुदयैः खभोतया लग्नं धनर्णे सममेव भूयादिति ॥ अथ दशमलग्नानय
नम् ॥ युक्तायनांशार्कगतैष्यभागा लंकोदयघ्नाः खगुणोद्धृतास्तत् ॥ स्याद्भुक्तभोग्यं तपनस्य जह्यात्पलीकृतात् प्रागपरान्नता
त्तत् ॥ क्रमाद्गतेष्यानुदयांश्च शेषमशुद्धहत्स्वामिगुणं लवाद्यम् ॥ विशुद्धपूर्वापरमे विहीनयुतं खभं स्यादयनांशहीनम् ॥ लग्नं
सपङ्गं मदनाभियानं तुर्याभिधं स्याद्दशमात्सपङ्गभात् ॥ अथ पूर्वनेतेपि धनलग्नानयनार्थं मदीयं वृत्तम् । प्राङ्मनतस्योन्नतंकृत्वा रविं
कृत्वा सषड्भकम् ॥ लंकोदयैर्धनाल्येन कर्मणास्यात्खभं स्फुटम् ॥ अथ नतं विनैव लग्नादेव दशमलग्नसाधनमुक्तं विवाहवृन्दाने ॥
कृत्वा लग्नादकंवद्रात्रिखण्डं भूयो व्यक्षैस्तद्धटीभिर्विलग्नम् ॥ चक्रार्द्धो द्वं नं ते च तत्कालमेवं जायेयातामस्तमध्याह्नलग्ने इति ॥
अयमर्थः । प्रथमं स्वामीष्टकाले स्वदेशीयोदयैर्लग्नं कार्यं ततस्तेदेव लग्नं दशमलग्नार्थं सूर्यं कल्पयित्वा अयनांशाढ्यमानोरिति चरदलमानेयम् । तत
अपरलयुतहीना नाडिकाः पंचचंद्रा द्रुदलमथानिशाद्धं याम्यगोले विलोममितिरात्रिदलमानेयं ॥ ततोरात्रिदलमेवेष्टकालं प्रकल्प्य प्रागा

नीतं लग्नमर्कं कल्पयित्वा व्यश्लोकैर्देयरुक्प्रकरणानतिं लग्नं चतुर्थलग्नं भवति । अथ ते प्रागलग्नचतुर्थपङ्काशूने क्रमेण सप्तमदशमलग्ने भवेताम् । अथ लग्नचतुर्थयोः सिद्धौ ससंधिसर्वाभावानयने मत्कृतपद्यानि ॥ लग्नं चतुर्थात्संशोध्यशेषं षड्ङ्गं ६ विभाजितम् ॥ राश्यादि योजयेच्छग्रे संधिस्स्याल्लग्नवित्तयोः ॥ सन्धिः षडंशसंयुक्तो धनभावो भवेत्स्फुटः ॥ धनभावः षडंशाढ्यः सन्धिर्द्धनतृतीययोः ॥ षडंशसंयुक्तः सन्धिस्तृतीयो भाव उच्यते ॥ षडंशाढ्यस्तृतीयः स्यात्सन्धिर्भ्रातृचतुर्थयोः ॥ तृतीयसन्धिरैकाढ्यस्तुर्यसंधिर्भवेदिह ॥ द्वाढ्यस्तृतीयभावोपि पुत्रभावो भवेत्स्फुटः ॥ आढ्यो द्वितीयसंधिः स्यात्संधिः पञ्चमभावजः ॥ धनभावो वेदयुतो रिपुभावः प्रजायते ॥ लग्नसंधिः पञ्चयुतः सन्धिः स्याद्रिपुभावजः ॥ लग्नाद्याः संधिसहिता भावाः षड्राशिसंयुताः ॥ सप्तमाद्या भवन्तीह भावाः सर्वे ससंधयइति ॥ अथ केवललग्नज्ञानादेव सकलभावाशिसाधनार्थं सुगमोपायो मत्कृतस्वेषलग्नद्वक्ष्यमाणविधिना चरमानयेत् ॥ लग्ने मेपादिषड्ङ्गस्थे तेनोनास्तिथिनाडिकाः ॥ १ ॥ तुलादिषड्ङ्गैः सहिताः प्रकल्प्यास्तैशकाः पुनः ॥ तैरंशैः सहितं लग्नं लग्नसन्धिः प्रजायते ॥ तैर्युतो लग्नसंधिश्च धनभावो भवेदिह ॥ तैर्युक्तो धनभावश्च धनसन्धिः प्रजायते ॥ तैर्युक्तो धनसन्धिश्च भ्रातृभावो भवेत्स्फुटम् ॥ तैरसंयुतो भ्रातृभावः सन्धिस्स्यात्सहजाभिधः ॥ तृतीयसन्धिस्तैर्युक्तस्तुर्यभावः प्रजायते ॥ पूर्वोक्तवत्प्रसंसाध्याः शेषा भावाः ससन्ध्यइति ॥ भावविचारफलमुक्तंश्रिभनीलकण्ठदैज्ञैः ॥ खेटे संधिद्वयानास्थे फलं तद्भावजंभवेत् ॥ हीनेधिके द्विसन्धिभ्यां भावे पूर्वापरे फलम् ॥ अन्यत्रापि ॥ आरम्भसन्धेर्द्विचरोयदोनः फलं द्वादत्यादिमभावजातम् ॥ विरामसन्धेरधिकस्तदानीमागामिभावोत्थफलप्रदः स्यादिति ॥ अत्रेदमवगन्तव्यम् ॥ यदा कदाचिदेकराशिर्भावद्वये समयाति ॥ अथवा एकराशिं परित्यज्य वा याति ॥ तदा भावकुण्डल्यां तादृशा एव राशयः स्थाप्याः ॥ सन्धिराश्यादितुल्यो ग्रहः पूर्वापरभावसन्धिस्थरेखायामेव स्थाप्यः ॥ अथ च भावकुण्डली केवलंभावफलात्थैव अन्यस्सर्वोपि ताजिकविचारो ग्रहकुण्डल्यैव विधेय इति प्राञ्चः ॥ अथ भावविशेष कानयनमुक्तं मुक्तावल्याम् ॥ ग्रहसन्ध्यन्तरं भावसन्ध्यन्तरविभाजितम् ॥ लब्धं भावफलं ज्ञेयं तत्रिभागो विशेषकाः ॥ ॥ अत्रान्तकरणे विशेष उक्तः पद्धतौ । आद्यसन्धिर्ग्रहाद्भावाच्छोध्यो भावोनके ग्रहे ॥ भावस्थसन्धिमच्छोध्योग्रहो भावस्तथाधिके ॥ भाव

तस्तु फलं सर्वं जन्मवर्षव्रतादिषु ॥ विशेषकानुमानेन गमनप्रश्वास्तुषु ॥ अथ कीदृशो भावो ग्रहसंयोगेन शुभाशुभं वा फलं प्रयच्छती
 त्युक्तं ताजिकतिलके ॥ निजपतिगुरुवित्पुरारिपूज्यैर्यदि सहितश्च विलोकितः स भावः ॥ अतिशयफलदो न शेषखेटैरथ सहितस्त्व
 लोकितोवशेषैः ॥ अत्र वक्ष्यमाणभावबले सबलभावस्य फलदातृत्वं निर्बलस्य नैवेतिज्ञेयं ॥ अथास्माद्ग्राहादयंग्रहः कस्मिन्स्थानेस्तीतिज्ञानार्थयवन
 मतेनैवेतरसंख्या उक्ता चिंतामणौ ॥ अर्कोद्विभ्यश्चंद्रपूर्वांसलम्रांस्यत्तवाशेषाधोलावाः पञ्चभूम्यः ॥ चेष्ट्यूनास्तच्छोधिताऽशुद्धिमान्स्या
 त्स्मिन् राशावन्यथा भे परस्मिन्निति ॥ इति दैवज्ञवर्षपण्डितदामोदरात्मजबलभद्रविरचिते हायनरत्ने ग्रहराशिस्वरूपवर्षवशाद्यानयनाधिकारः
 प्रथमः ॥ १ ॥ अथग्रहाणां दृग्ध्यायो निरूप्यते ॥ तत्रदृष्टिप्रयोजनमुक्तं ताजिकालंकारे ॥ नभश्चराणां न प्रोक्तं यावद्दीक्षणलक्षणम् ॥
 तावन्न शक्यते वक्तुं फलं वर्षे शुभाशुभमिति ॥ योगसुधानिधावपि ॥ प्राप्ते करेणाप्यखिलैर्यजाते पुरोगते भ्राम्यति दृष्टिहीनः ॥ तथोप
 दिष्टेष्टफलेविनेक्षणं वदामि दृष्टयानयनं ततोहमिति ॥ तत्र ग्रहाणां चतुर्धा दृष्टिः । एका प्रत्यक्षस्रेहा समस्त्वलोकसमक्षं स्नेहदा ॥ द्वितीया गुप्त
 स्नेहाअप्रत्यक्षस्रेहाकारिका अकथितमेष्टकार्यसंसिद्धिदा ॥ तृतीया गुप्तवैरा अप्रकाशितशत्रुभावकारिका ॥ चतुर्थी प्रत्यक्षवैरा ॥ आसा लक्षणं दृष्टिपरि
 माणंचाह समरसिंहः ॥ नवपंचयो ९ । ५ दृष्टिः पादोना ४५ सर्वदृष्टितः सबला ॥ मेलापकदृष्टिरियं प्रत्यक्षस्रेहदृष्टिश्च ॥ तार्तीयिकाद्
 शयो ३। ११ दृष्टौ यो वीक्षते तृतीयदशा ॥ तदृष्टिर्छयंशोना ४०ऽन्यस्य तु पद्भाग १० दृष्टिश्च ॥ अनयोर्गुप्तस्रेहा दृष्टिः सर्वत्र कार्य्य
 सिद्धिकरी ॥ अन्यस्यैकादशस्थानद्रष्टुः ॥ दशमचतुर्थे १०।४ दृष्टिः पाद १५ दृष्टिः गुप्तदुर्जनाख्या तु ॥ या चोभयसप्तमके सकला
 ६० प्रत्यक्षदुर्जना दृष्टिः ॥ एकक्षस्थितयोरप्युभयोर्दृष्टिर्मता सकला ६० ॥ दृष्टिश्च सा उभयसप्तसाम्बुनितिसोरिदृशः शुताख्या
 स्स्युरिति ॥ विशदंदृष्टिफलमाह वामनः ॥ पञ्चमे नवमे दृष्टिःसर्वसौख्यफलप्रदा ॥ प्रकटीकुरुते ह्येषा मित्राणि स्वजनांस्तथा ॥
 तृतीयैकादशे दृष्टिः सदास्रेहप्रवर्द्धिनी ॥ सुतसन्तोपदा भव्या ह्यायुर्बुद्धिधनप्रदा ॥ चतुर्थे दशमे दृष्टिर्गुप्तदुर्जनभेदिका ॥ मित्रघात
 करी दुष्टा शोकसन्तापवर्द्धिनी ॥ इभयोः सप्तमा दृष्टिः प्रकटा रिपुभेदिनी ॥ विवादं विग्रहं युद्धं संकटं च करोति हि ॥ एकक्ष
 बलिनी दृष्टिः प्राधान्यात्कार्य्यसाधिनी ॥ स्वस्थाने फलदा ज्ञेया मित्रपक्षात्तथैव च ॥ तृतीयैकादशे पाद १५ दलं व्योमचतुर्थे

योः ॥ ३० त्रिकोणेऽयं चि ४५ मूर्तिस्थे पूर्णं पश्यति खेचरा इति ॥ वामनेन तृतीये त्र्यंशोना ४० एकादशे षड्भाः १० गमिता चतुर्थदशमे प्रादमिता १५ दृष्टिरुक्ता ॥ तत्र मूलभूतस्य समरसिंहस्य विरुद्धाद्वानेकवाजिकग्रंथादौ मूलं मृग्यमिति ॥ ताजिकसरोपि । पादं त्रिरुद्धे स्वदलं स्वतुर्थे पादत्रयं स्यान्नवपञ्चमेपि ॥ पश्यन्ति पूर्णं समसप्तके च ग्रहा न चान्यत्र विलोकयन्तीति ॥ अत्रैकं समरसिंहेनाशुभा दृष्टिरुक्ता ॥ वामनेन शुभा दृष्टिरुक्ता ॥ अनयोर्व्यक्रिययोर्व्यवस्था । यौग्रहावेकस्थानगतौ उच्चस्वगृहगतौ वक्ष्यमाणभैत्रीचक्रेण प्रकारान्तरेण वा मित्रगृहगौ १० वा स्याताम् ॥ तदा तयोर्दृष्टिशुभाफलदात्री ॥ यदा तु समशत्रुनीचक्षेत्रादिगौ स्यातां तदा तयोर्दृष्टिशुभेति ॥ अथ यवननामांकिता दृष्टिः ॥ मुकारिणा स्यादेकैक्षं सप्तमे स्यान्मुकाविला ॥ तरवीदिक चतुर्थे तु तिस्रः प्रोक्ता भयप्रदाः ॥ तृतीयेकादशे दृष्टिस्तदा प्रोक्ता महोत्तमा ॥ नवपञ्चमयोर्दृष्टिर्वली प्रोक्ता महाशुभेति ॥ अथ द्रष्टृदृश्ययोराशिमदे सत्यपि द्वादशांशमध्ये तयोरेव स्थाने दृश्यो यथोक्तफलदात्र्यो द्वादशांशातिक्रमे तु साधारणफलदात्र्यः स्युरित्युक्तं समरसिंहेन ॥ सर्वाश्चैता हि दृशो १२ द्वादशभागान्तरे भवेयुश्चेत् ॥ तत्सविशेषा ज्ञेया दृष्ट्यनुसारात्सर्वमिति ॥ वामनापि ॥ दृष्टिस्थानेषु सर्वेषु द्वादशांशांतरे स्थितः ॥ शीघ्रग्रहाद्ग्रहो मन्दः शुभा सा दृष्टिरुच्यत इति ॥ अत्र ग्रहाणां दीप्तांशमध्ये दृष्टिफलं पूर्णमित्युक्तं ताजिकरत्नमालयां ॥ दीप्तभागस्थिताः संतो दृष्टिस्थानेषु चेत्स्थिताः ॥ तदा दृष्टिफलं पूर्णं प्रोक्तं यच्छंति खेचरा इति ॥ संज्ञांतरे । पुरःपृष्ठे स्वदीप्तशैर्विशिष्टं दृक्फलं ग्रहः ॥ द्वादातिक्रमे तेषां मध्यमं दृक्फलं विदुरिति ॥ विशेषे मुक्तावल्यां ॥ शीघ्रखेचरपुरःस्थिरगामी तस्य दृग् निगदिता विफला सा ॥ अन्यथा भवति भाविफलास्यै वर्तमानफलदा समगत्येति ॥ अन्यो विशेषस्ताजिकसारे ॥ क्रूरग्रहाश्चेत्खलदृष्टिसंस्थाः पापतराः सौम्यदृशिस्थिताश्च ॥ यच्छंति ते दृष्टिफलं यथाक्तं फलं तदर्द्धं च विलोमसंस्था इति ॥ यदा तु क्रूराः सौम्यदृष्टिविषये सौम्याः क्रूरदृष्टिविषये तदाद्धफलदातारः स्युः । क्रूरसौम्ययोगैश्चरणत्रयं फलं ज्ञेयं ॥ यदाह वामनः ॥ दुष्टदृष्टिस्थिताः क्रूराः सौम्याः सौम्यदृष्टिस्थिताः ॥ दृष्ट्युद्धवं फलं पूर्णं नृणां यच्छंति खेचराः ॥ व्यत्ययस्थाः फलस्याद्धं यच्छंति ग्रहदृष्टिजम् ॥ पादोनं सौम्यपापैश्च फलं ज्ञेयं विचक्षणैरिति विशेषांतरमाह समरसिंहः ॥ चक्रस्य वामदृष्टेर्दक्षिणदृष्टिर्बलीयसी ज्ञेयेति अत्र चक्रस्य वामदक्षिणलक्षणमुक्तं हिह्वाजेन ॥ धूनाच्च राशि

षट्कं वाह्याख्यं चांतरं लग्नात् ॥ बाह्याभ्यंतरयोरपि संज्ञोक्ता वामदक्षिणाख्या तु ॥ वामनोपि ॥ चक्राद्यानांदले दृष्टिर्ग्रहाणां वामदक्षिणा ॥ ज्ञेया ताभ्यां बले प्रौढा वामदृष्टस्तु दक्षिणेति ॥ अयमर्थः ॥ लग्नस्थग्रहस्य भोग्यभागादारभ्य सप्तमभुक्तभागपर्यन्तं यावद्दृष्टिः सा दक्षिणा । एवं सप्तमाच्च लग्नं यावद्भ्रामदृष्टिस्तादक्षिणदृष्ट्यक्षया सबला ज्ञेयेति ॥ उदाहरणमाह समरसिंहः ॥ भूकेन्द्रोपरि दृष्टिर्मध्यात्सबले तिसर्वत्रेति ॥ अस्यार्थः दशमदृष्टस्तकाशाङ्गकेन्द्रोपरि या दृष्टिस्ता सबला एवं सर्वत्र ज्ञेयम् ॥ यथा सप्तमस्थग्रहस्य लग्नदशमे चतुर्थे च पादमिता दृष्टिरस्ति ॥ परन्तु चतुर्थदृष्टिर्वामदृष्टिस्त्वादृशमदक्षिणदृष्ट्यक्षया इत्यशालादियोगेष्वन्ययोगेष्वपि वा सबलाज्ञेयेति अथस्थानविशेषोक्तदृष्टिशेषफलनिर्णयार्थं स्पष्टदृष्टिकलानयनमुक्तं ज्ञातव्यं ॥ अपास्य पश्यन्निजदृश्यस्वेदादेकादिशेषे ध्रुवलितिकास्युः ॥ पूर्णं स्ववेदास्तितथयोक्षवेदाः स्वपृष्टिरभ्रंशस्वेदसख्याः ॥ तिथ्यः स्वचन्द्रावियदभ्रतर्कादेशपांशयतैष्यविशेषघातात् ॥ लब्धं स्वभौमरधि कोनकैष्यस्वर्णध्रुवे ताः स्फुटदृष्टिलिप्ताइति ॥ अथान्नसुगमोपायोमस्कृतः ॥ दृष्ट्याविहीनदृश्यस्य शेषतो दृष्टिरुच्यते ॥ एकशेषे विनाराशिमंशार्था दृष्टिरुच्यते ॥ द्विभे पञ्चदशोपतं भागाद्धैत्र्य त्रिशेपेक ॥ भागाद्धैत्रिंशता ३० युक्तश्चतुर्थे स्वाद्धै संयुतम् ॥ भोग्यांशा पञ्चमे द्विधा भुक्तांशा दृष्टिरुच्यते ॥ पङ्के द्विधा भोग्यभागाः सप्तमे स्वाद्धैसंयुताः ॥ भुक्तभागा भवेदृष्टिः कलाद्या तजिकोदिता ॥ अष्टमाभ्यधिकंप्रोह्यराश्याब्धंभवराशितः ॥ शेषमंशीकृतं द्वाभ्यां हतं दृष्टिस्तु ॥ जायते नवमे दशमेप्येवं शिवभे भुक्तभागका ॥ द्विनिधा नून्यभेद्विधा भोग्यांशा दृष्टिरुच्यते ॥ अथास्मिन्दृष्टिगणिते स्थानदृष्टिविनापि ग्रहाणां दृष्टिरायाति तद्यथा ॥

स्पष्टदृष्टिकलानयनकौष्टुकम् ।

राशयः	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
त्र्यंशिक	०	०	४	१५	४५	०	६०	०	४५	१५	०	०	०
अंतराणि	६०	४०	३५	३०	४५	६०	६०	४५	३०	५	१०	६०	५
	ऋ	भ	ऋ	भ	ऋ	भ	ऋ	भ	ऋ	भ	ऋ	भ	ऋ

सुगमं ग्रंथकर्तुंस्तत्कौष्टुकम् ।

१	अंशाद्धैम्												
२	भुक्तमंशाद्धैम्												
३	३० अंशाद्धैयुताः												
४	भोग्यांशुत्वागताः												
५	भुक्तांशाद्धैगुणाः												
६	भोग्यांशाद्धैगुणाः												
७	भुक्तांशाःस्वाद्धैगुणाः												
८	राश्याद्यराशिगुणः												
९	अष्टमवत् ० ० ०												
१०	अष्टमवत् ० ० ०												
११	भुक्तांशादिगुणः												
१२	भोग्यांशादिगुणः												

दृश्यो भौमः ५ । १५ द्रष्टा चन्द्रः ० । १५ अत्रोभयोर्यथपि षष्ठमस्थानदृष्टिर्नास्ति तथापि पूर्वोक्तगणितेनागता दृष्टिकलाः

२० तत्र वक्ष्यमाणेत्यशालादियोगे वर्षैशविचारे च ॥ अथ च यो भावस्स्वामिसौम्याभ्यांहृद्योयुक्तोयमेधतइत्यादि ॥

भावविचारे च स्थानदष्टः प्रमाण्यङ्गणितागतदृष्टेर्वा इति संशयनिवारणार्थं यथोभयोरैक्य

म्भवति तथा दृष्टिगणितमुकं मुक्तावल्याम् ॥ द्रष्टृनदृश्ये दशदृग्भतुल्ये १० । २

भागाद्यधोनेत्र २ हतन्तिथि १५ भ्यः ॥ त्र्यङ्के ३१९ स्वामे ३० भ्य इभाऽन्धिभे

तु ८।४ त्रिघ्नन्दि २ हत्याप्तमिषुश्रुतिभ्यः ४५ ॥ खतकं ६० राशिप्रमिते द्वि २

निघ्नं विग्रसेभ्यो ६० भवतीह दृष्टिः ॥ श्रुतीन्दु ४ । १ निघ्नत्रिलवोद्विदिग्भे

२।१० खाब्धी ४० रेके १० भ्यः स्मरसिंहशास्त्रादिति ॥ अत्र तृतीयकादशाद्युक्तदृष्टिस्थानेष्वेव दृष्टिगणितमुकन्नान्यस्थानेषु ॥ तत्रापि

राश्यादायुक्तदष्टः प्रारंभः राश्र्यंते च क्षयः एवं स्थानदृष्टिगणितागतदृष्ट्योरैक्यादिकंज्योतिर्विदोक्तमेव दृष्टिगणितं युक्तिसहितमालोचयामः ॥ अथ

दृक्क्षेचरानयनमुकं ताजिकालंकारे ॥ खेटाधिष्ठितभोदयावधिधियानक्रादिलंकोदयान् संयोज्याप्तमितः फलं खशशि १० भिः सौ

शादिदृक्खेचरः ॥ युक्तोर्भेनवभिस्तथेष्टखचरं मेषात्स्वदेशोदयानेकीकृत्य पुनस्तथैव खचरः साध्यौशपूर्वो बुधैः ॥ यः स्याद्वाग

दलं तयोः स भवति स्पष्टोथ दृष्टिग्रहः स्युस्तद्भागमिता लवा यदि तदा दृष्टिः स्फुटा सोच्यते ॥ ज्ञेयं दृग्जनितं शुभाशुभफलं

पूर्णं ततो धीमतां केषांचिन्मतमीदृशं दृशि मया खेचारिणां भाषितम् ॥ यादवः ॥ एवं तयोरंशकभागकाश्च दीप्तांशतुल्या यदि

योगकार्ये ॥ योगोत्थमिष्टं यदि बाह्यनिष्ठं ग्रहोत्र दत्ते किल वक्ष्यमाणमिति ॥ अथ दृष्टिगणिते विशेषांतरो मिश्रोकः ॥ दृश्य

स्य द्रष्टा रहितस्य भागा गजेंदुत १८ श्वेदधिकाः खरामा ३० त् ॥ शोध्याः पुनस्ते रवितो १२ विशोध्याः स्वदीप्तभागादथवा

विशोध्याः ॥ न चेद्विशुध्यंति तदा न दृक् स्याद्यथोक्तदृक् तेन कला विनिघ्नाः ॥ दिवाकरे १२ दीप्तलवैः क्रमेण भक्ताः स्फुटा

दृष्टिकला भवंतीति ॥ ग्रहदृष्टिप्रयोजनमाह वामनः ॥ फलं दृष्टिप्रमाणेन स्वयं यच्छति खेचराः ॥ तत्फलं बलमानेन ज्ञात्वा

देश्यं शुभाशुभमिति ॥ अथ दृष्टिप्रधानत्वान्मैत्रीचक्रस्य पूर्वं दृष्टयोर्भिहितास्तत्रावसरप्राप्तं मैत्रीचक्रमुच्यते ॥ तत्र मैत्रीचक्रं चतुर्विधम् ॥ एकं दृष्टि

स्थानगणितागतदृष्ट्येक्यगणितचक्रम् ।

दिष्टावर्जितदृशाः	शेषभागः	ग्रहांकाः	भाजकाः	पावाकला (?)
१० २ ३ ९ ४ ८ ० ६ २	१ १ १ ३ २ २ ४ १	२ २ १ १ २ १ १ ३ ३	१ ५ १ ५ ३ ० ३ ० ४ ५ ४ ५ ६ ० ६ ० ४ ०	

वशेन मित्रसमशत्रुरूपं ॥ द्वितीयं दृष्टिवशेनाधिभित्रसमशत्रुआधिशत्रुरूपं ॥ तृतीयं दृष्टिवशेन मित्रशत्रुरूपम् ॥ चतुर्थं दृष्टिं विनैव नियतमित्रशत्रु
 रूपम् ॥ तत्र प्रथमं त्रिधामैत्र्यादिसहितं मैत्रीचक्रमुक्तं रोमकताजिके ॥ मित्रं तृतीयपंचमनवमैकादश ३ । ५ । ९ । ११ गतोपियोयस्य ॥
 धनरिपुमृतिरिष्केषु च २ । ६ । ८ । १२ समो ग्रहस्स्यादिति ज्ञेयम् ॥ शत्रुस्तथैकतुर्थे जायास्थाने तथा दशमे १ । ४ । ७ । १०
 ताजिकहिच्छाजमतेनैतादृक्कथितमस्माभिरिति द्वितीयं विशेषबलोपयुक्तम्पञ्चमैत्रीचक्रमुक्तमुक्तावल्याम् ॥ यः प्रत्यक्षसमत्वदृष्टि १ । ५
 फलदो ज्ञेयोऽधिभित्राभिधो गुप्तस्नेहदशा ३ । ११ थ पश्यति च यो यं मित्रमस्य स्मृतम् ॥ नैवालोकयतीह २ । ६ । ८ यस्स तु
 समो यो गुप्तदौर्जन्यदृक् ४ । १० दृष्ट्या शत्रुथाधिशत्रुरपि यः प्रत्यक्षदौर्जन्यदृक् ७ । १ इति ॥ तृतीयमित्रशत्रुरूपमैत्रीचक्रमुक्तं
 तत्रैव ॥ इष्टानिष्टेक्षकौ खेटौ नेक्षकौ च शुभाशुभम् ॥ यद्वा मित्ररिपू जेयौ स्वदृङ्गानानु
 मानत इति ॥ चतुर्थं नियतमित्रशत्रुरूपद्विविधमैत्रीचक्रमुक्तताजिकसारे ॥ मित्रारायाशशा
 ङ्कशक्रसचिवा भौमाकेद्वार्चिताजीवाकेक्षणदाधिपाशानिसितौ चन्द्रािकभून्दनाः ॥
 सौम्यादित्यभवौ शशाङ्कजसितौ मन्दज्ञशुका इमे सूर्यात्सू रिरपवस्तु ताजिकमतेः ज्ञेयाबु
 धैश्चोदिता इति ॥ एषां सर्वेषाञ्चक्राणां यथासम्प्रदायं व्यथस्थादृष्टव्येति मैत्रीचक्रप्रयोजनं वक्ष्यमाणपञ्चव
 र्गीबले ज्ञेयम् ॥ तदत्रे सर्वम्प्रकटीभविष्यति ॥ अथपञ्चवर्गीबलन्तत्प्रयोजनं चाह यादवसूरः ॥ बलं विशेषज्ञानम्पञ्चवर्गीबलं विना ॥

मित्रामित्रकोष्ठकसूर्यादीनाम् ।

ग्रह	सू.	चं.	मं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.
मि.	चं.मं.	सू.मं.	सू.चं.	श.	श.	चं.सू.	सू.चं.	सू.	सू.	सू.	सू.	सू.	सू.	सू.	सू.
शत्रु	श	श	श	श	श	श	श	श	श	श	श	श	श	श	श

नभवेदथवक्ष्यामि पञ्चवर्गीप्रसाधनमिति ॥ ताजिकालंकारेण ॥ वीर्यज्ञानेः वर्पनाथः प्रसिद्धः कर्तुं शक्यो नैव यस्मात् समासु ॥
 ज्ञातुं वीर्यं सूच्यतः खेचरणान्तस्माद्दृश्ये पञ्चवर्गीविधानमिति ॥ पञ्चवर्गनाह समसिंहः ॥ स्वगृहं स्वोच्चदहत्रैराशिकमथमुसल्लहं
 चेति ॥ पञ्च ग्रहाधिकारा विनाधिकारं ग्रहो न बलीति ॥ तदर्थग्रहेशानाह वामनः ॥ भौमशुक्रज्ञचंद्राकंबुयशुक्राऽऽसंत्रिणः ॥
 शौरिः शनिस्तथाजीवो मेषदीनामधीश्वराहति ॥ अथ ग्रहाणामुच्चनीचराशीन् तत्परमोच्चानाहयादवः ॥ मेषोवृषोथ मकरो मृगदृक्कु

लीरो मीनस्तुलादिनवर्षवर्षगोचकानि ॥ अंशा १० मि ३ पिंड २४ तिथि १५ वायु ५ म
 २७ विंश २० तुल्यास्तुगालवाः स्वनगगास्तु भवंति नीचा इति ॥ राशिषुहृद्देशाः संज्ञातंत्रे ॥
 भेषगतर्काष्टशेषु भागाजीवास्फुजिज्ञाशरनैश्चरणाम् ॥ वृषेष्टणनागरानलशाः शुक्रज्ञ
 जीवार्किकुजेशहदाः ॥ युग्मे षडंगेषु नगांगभागाः सौम्यास्फुजिजीवकुजाकिहदाः ॥ कर्कट्टि
 तर्कांगनगाब्धिभागाः कुजास्फुजिज्ञेव्यशरनैश्चरणाम् ॥ सिंहगभृताद्रिसांगभागादेव्यशुक्रा
 किंबुधारहदाः ॥ स्त्रियानगशाब्धिनगाक्षभागाः सौम्योशनोर्जीवकुजा
 किंनथाः ॥ तुलेरसाष्टाद्रिनगद्रिभागाः कोणज्ञजीवास्फुजिदरहदाः ॥
 कीटेनगाब्ध्यष्टशंगभागा भौमास्फुजिज्ञेव्यशरनैश्चरणाम् ॥ चापे
 रवीष्वंबुधिपञ्चवेदा जीवास्फुजिज्ञाशरनैश्चरणाम् ॥ भृगेनगांद्र्य
 पृथुगश्रुतीनां सोमैज्यशुक्रार्किकुजेशहदाः ॥ कुम्भे नगांगाद्रिशेषु

भागा ज्ञशुक्रजीवारशरनैश्चरणाम् ॥ मीनेकवेदानलजंदपक्षाः सितैज्यसौम्यारशरनैश्चरणाम् ॥ अथ त्रैराशिकेशाउक्तस्ताजिकलंकारे ॥
 मेषे भौमाकशुक्रा बुधविशुशनयः स्युर्वेषे युग्मराशौ देवैज्यक्षमाजसूर्याः सितबुधशशिनः कर्कटे संप्रदिष्टाः ॥ सिंहे मंदैज्यभौमा
 रविसितशशिजाः स्युर्युक्त्यान्तुलायाञ्चन्द्रार्कैज्यास्तथालौकुजरविक्रयो ज्ञेन्दुमन्दाश्च
 चापे ॥ मकरे गुरुभौमपद्मिनीशास्सितविच्चन्द्रमसोघटे निरुक्ताः ॥ शनिवाकपतिभूमि
 जास्तु मीने कथितास्सद्रणकैर्दकागनाथाः ॥ इति त्रैराशिकेश्वरा लाघवेनोक्तस्सज्ञातन्त्रे ॥
 आद्याः कुजाद्या रवितोपिमध्यमास्सितात्तृतीयाः क्रियतो दृकाणपाइति ॥ अतिलाघवेनैत्राशिः

ब्रह्मणामुच्चपरमोच्चतीवपरस्तीन
 रायंशकोष्ठकम् ।

सू.	चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.
०	१	९	५	३	११	६
१०	३	२४	१५	५	२७	२०
६	७	३	११	९	५	०
१०	३	२४	१५	५	२७	२०

राशीनां हृद्देशकोष्ठकम् ।

मे	वृ	मि	क	सि	क	तु	ध	कुं	मी
बृ ६	शु ८	बु ६	मं ७	वृ ६	मं ७	श ६	बृ १२	बु ७	श १२
शु ७	बु ६	शु ६	शु ७	शु ६	शु ७	बु ८	शु ५	शु ६	बृ ४
बृ ८	बृ ६	बृ ५	बु ६	श ७	बु ८	बृ ७	बु ४	शु ८	बृ ३
मं ५	श ५	मं ७	वृ ७	बु ६	मं ७	बु ७	मं ५	श ४	मं ९
श ५	मं ३	श ६	श ४	मं ६	श २	मं ४	श ४	मं ४	श २

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	रा
मं	बु	शु	श	श	सु	चं	मं	बु	बृ	शु	श	श १०
सू	नं	मं	बु	वृ	श	सु	चं	मं	बु	बृ	श	श २०
शु	श	सु	चं	मं	बु	वृ	श	सू	चं	मं	अ	अ ३०

त्रैराशिकेशचक्रम् ।

केश्वराउक्ताहारमहृदवैशैः ॥ द्विशून्यपञ्चयुग्राशिरससप्तष्टे दृकाणपाः ॥ अत्र वर्तमानो राशिर्ज्ञेयः वर्तमानराशिः प्रथमद्रेक्काणे द्वियुतो द्वितीय
 द्रेक्काणे शून्ययुतस्त्वृतीयद्रेक्काणे पञ्चयुक् कर्तव्यससप्तष्टेसूर्यात् द्रेक्काणस्वामी भवतीत्यर्थः ॥ मुसल्लहाउक्तास्वाजिकरत्नमालायाम् ॥ मुसल्लहाः
 स्युः क्रियनकशूककुलीरपूर्वाक्रियपूर्वकाणामिति ॥ एतत्स्पष्टेनदशाहाहादयधूमरिः ॥ अजधनुर्हरयोजमुखात्स्मृतास्त्वलिङ्गुलीरझषाश्चकु
 लीरतः ॥ धटमुखा धटयुगमचयामता १ मृगवृषमकरादयइति ॥ अत्रताजिकभूषणताजिकालंकारादौ मुसल्लहेशा अन्यथैवोक्ताः ॥ स्वीज्यमं
 दास्सितचन्द्रभौमाः शनिज्ञजीवाः कविभौमचन्द्राः ॥ मुसल्लहेशा अजतो मृगेन्द्राद्धनुर्दरादह्नि निशि द्वयोर्वैति ॥ नैतद्रम्यम् ॥ यतस्समरसिहे
 नैते वर्षशनिर्णयार्थं त्रैराशिकेश्वरा उक्ता नतु मुसल्लहेशाः ॥ भषादिचतुर्द्वैराशिकेश्वरा रविभितार्किभृगवो हि गुरुशशिशुभमौमा निशि शनिकुजगुविन्दवः सतत
 मिति ॥ एते दिनरात्रिविभागोक्तास्त्रैराशिकेश्वरा वर्षशार्थभवेत्युक्तं संज्ञातंत्रे ॥ वर्षशार्थं दिननिशोर्विभागोक्तास्त्रैराशिपा इति ॥ तस्मादत्र
 पूर्वोक्ता नवांशेशा एव मुसल्लहेशाः ॥ उक्तंचसुधानिधौ ॥ मुसल्लहं नवांशश्च कथितं ताजिके मतेइति ॥ ताजिकतिलकेपि ॥ मुसल्लहशाश्च
 नवांशनाथाः प्रोक्तास्सदा खिन्दकरोमकाद्यैरिति ॥ ताजिकमुक्तत्रयामपि ॥ मुसल्लहेशान्नत्रमांशपान् ये जगुर्न ते खिन्दकशास्त्र
 विज्ञा इति ॥ अथ पञ्चवर्णाफलमुक्तं यादवेन ॥ स्वकीयेगेहादिभवा शुभा स्यात्पापारिजाता विपरीतभावा ॥ मित्रादिजा
 मध्यफलेषुवर्गी ५ विशेषवीर्यानयनं ब्रुवऽहम् ॥ अथ पूर्व ग्रहबलज्ञानार्थं स्यानान्युक्तानि ॥ इदानीं कस्मिन्स्थाने कियद्बलमित्युक्तं ग्रहज्ञाभ
 रणे ॥ त्रिंशत् ३० स्वभे विंशतिरुच्चगे स्यात्तिथिः १५ स्वहेददशकंदृकाणे १० नवांशके पञ्च ५ भवन्त्यशीतिरेवं युगात्ताश्च विशोपकाः
 स्युरिति ॥ अथ मित्रमशत्रुरूपे मैत्रीचेक बलविभाग उक्तः संज्ञातंत्रे ॥ स्वस्वाधिकारेत्कवलं सुहृद्रे पादोनमर्द्धं समभेरिभेभिः ॥ एवं
 समानीय बलं तदैक्ये वेदोद्धते हीनबलः शरोनइति ॥ उच्चबलानयनमुक्तं वामनेन ॥ नीचोनितो ग्रहः पद्माधिकोमण्डल १२ शोधितः ॥
 शेषस्यांशा नंद ९ भक्ता बलमुच्चस्य जायतइति ॥ अथात्रमावकंपथम् ॥ नीचग्रहान्तरं कार्यपद्मादल्पं यथा भवेत् ॥ तदांशांक ९
 लवः स्वोच्चबलं स्यात्ताजिके स्फुटमिति ॥ नीचे ग्रहः शोधयो नीचं वा ग्रहे शोधं शोधिते सति यथा पद्मादल्पं भवति तथा कार्यम् ॥ तस्यांशा

नवमका उच्चबलं स्यादिति ॥ अथाधिभिन्नमित्तमशत्रुरूपे मैत्रीचक्रे बलविभाग उक्तस्वाजिकतिलके ॥ उक्ताः कलाः स्वर्क्षगते ग्रहद्वे प्रत्येकवर्गे त्वाधिभिन्नगोहे ॥ स्वांध्यंशहीनाहितगोहसंस्थे स्वाद्धौनिताःस्वांभ्रिलवत्रयोनाः ॥ समक्षेगे शत्रुगृहोपयाते निजाष्टमांश प्रमितं बलं स्यात् ॥ अधिद्विषद्वेषगते स्वकीये नृपांशलिप्तइति वर्गवीर्यम् ॥ यथागतं तुंगबलं तु तेन समन्वितं वर्गबलं बलं स्यादिति ॥ मित्रशत्रुरूपे मैत्रीचक्रे बलमुक्तं पद्धतौ ॥ निजमित्रारिभेत्रिशक्ति ३० थ्य १५ ससाद्धाद्रयो ७ । ३० बलम् ॥ हृद्दे तत्तद्वलं त्र्यंशे द्रेष्काणेशे रसांशकं इति ॥ अंशेनवांशे ॥ एतत्पष्टमृक्तंवाजिकसारे ॥ त्रिंशांशा निजभे स्वमित्रभवने घसांशकाः १५ शत्रुभे साद्धास्सलवाः ७ । ३० स्वत्वाभ्रिलवके भागास्तु पञ्चेन्दवः १५ ॥ त्रिंशांशे निजमित्रभे नगलवाः साद्धाः ७ । ३० कृताः शत्रुभे पादोनाः ३ । ४५ स्वगुणांशके दललवा १० बाणांशका मित्रभे ॥ द्रेष्काणे सदला यमा २ । ३० स्वरिगते नंदांशके स्वे शरा ५ नंदांशे निजमित्रगे यमलवाः साद्धा २ । ३० स्त्वरो तद्वल १ । १५ मिति ॥ तदैक्यतुर्थभागप्रमाणिकबलोन्मितो दशाधिके बलो बली शरालपकेल्पपर्यायिक इति अत्र वामनेन लग्नस्यापि पंचवर्गीकार्यमित्युक्तम् ॥ स्वोच्चं नवांशकं हृद्दे गृहं द्रेष्काण एवच ॥ सहमंलेचराणां तु प्रोक्त्यं पंचवर्गिकेति ॥ अथ वर्षेशदशाधीशबलादिनिर्णयार्थं विशेषकृतिभागेन नष्टबलादिलक्षणमुक्तन्ता विकसारे ॥ बाणाल्पैर्नष्टबलोग्रहोदश १० मितैर्मध्योविशोपैस्ततः श्रेष्ठो घस्र १५ मितैस्तुल्यार्थजनकः प्रोक्तः खदस्रै २० भवेदिति ॥ ननु विशतिविशोपकात्मकम्बलद्व्यस्यापि ग्रहस्य नायाति तथाहि मेषस्थसूर्यस्य उच्चबलादि यद्यपि समायाति यथापि स्वगृह त्वान्मित्रमशत्रुगृहादिभेदकतबलतात्तम्येनावश्यं न्यूनतासाद्धद्वयविशोपकमिता भवत्येव एवंसति साद्धास्सतदशविशोपकाबलं सिंहस्थसूर्यस्य स्वगृहबलं यद्यपि समायाति तथाप्युच्चराशेभावादुच्चबलस्य न्यूनतायां षोडशविशोपका बलं स्यान्नतु विशतिविशोपकात्मकम् ॥ अथ बुधस्य कन्यायां पञ्चदशांशे स्वगृहबलं स्वोच्चबलञ्च पूर्णं यद्यपि समायाति तथापि हृद्देष्काणनवांशबलानि पूर्णानि न सम्भवन्ति ॥

पञ्चवर्गिकाचक्रम् ।

००	स्व	मि	स	श
गु०	३०१०	२२३०	१५१०	७३०
हृद्दे	१५१०	१११५	७३	३४५
हृ.	१०१०	७३०	५१०	२३०
न.	५१०	३४५	२३०	११५

चक्रम् ।		श	०	गु.	ह.	द्रे.	त.
श्व	मि	१५	७	३०	१५	३०	३७
३०	३१	०	३०	१५	५६	३०	३७
१५	१२	७	३०	१५	५६	३०	३७
०	१५	३०	४९	५६			
१०	७	५	२	०	३०	३७	
०	३	०	३०	३७			
५	३	२	१	०			
०	४५	३०	१५	१८			

यतः ॥ आदिमाः षडंशाः कन्यायाम्बुधहदा अन्तिमसिभागो बुधद्रेष्काणः अंतिमंशत्रयंविंशतिकलाधिकम्बुधनवांशः यदि कन्यान्तिमनवाशो गृह्यते तदा स्वगृहे द्रेष्काणस्वनवांशबलानि सम्पूर्णान्यायान्ति परन्त्वेकं सन्धिवत्सतोऽपरं च्यवत इति न्यायादुच्चबलं किञ्चिद्गुणं हृदादिबलमपि मित्रादिगोहसत्त्वाद्यनूमतः परमं बलं यथाकथञ्चिद्दशादशविंशोपकात्मकं स्यान्नविंशतिविंशोपकात्मकम्वलमन्येषान्तु गृहोच्चयोर्भेदाद्विंशतिविंशोपकन्यूनमेव बलं स्यात् ॥ अत्र केचित्पंचवर्गाद्वादशवर्गाहर्षस्थानबलानामैक्यं त्रिभक्तं यदि विंशतिविंशोपकार्णितं स्यात्तदा पूर्णबलोग्रहो ज्ञेयः ॥ उक्तं च यादवेन ॥ श्रीसूर्यवर्गीशरवर्गिकासु स्थानोत्थवीथैक्यमथाग्निभक्तम् ॥ चंद्रिंशतिः पूर्णबलो ग्रहः स्याद्बलानुमानेन च मध्यमादिरिति । अलमतिप्रसंगेन ॥ अथ दशाफलज्ञानार्थं पंचविंशोपकान्यूनबलो गृह

मित्रशत्रुहर्षोन्नी
चक्रम् ।

द्रे.	ह	न.	०
१८	१५	१०	५
३०	५	३०	३०
१५	३०	३०	३०
७	३	१	अज्ञेयः
३०	४७	३०	१५

बलः पंचविंशोपकात्मकबलः स्वल्पबलः पंचाधिकबलो मध्यबलो दशाधिकबलः पूर्णबलः वर्षशफलज्ञानार्थं तु षड्विंशोपकात्मकबलो हीनबलः षड्विंशोपकाधिकबलो गृह्यबलो द्वादशविंशोपकाधिकबलः पूर्णबलः ॥ एतत्स्पष्टमुक्तं हि दृष्टजेन ॥ पंचविंशोपकान्यूनबलो नष्टबलो ग्रहः ॥ पंचविंशोपकबलो हीनवीर्यः प्रकीर्तितः ॥ पंचाधिकबलो मध्यबलः संपूर्णवीर्यकः ॥ दशाधिकबलो ब्देशफलं ज्ञेयं त्रिभागतः ॥ इति माया न्यपंचवर्गबिलसाधनम् ॥ अथ सचखुचखिंदकादिभक्तं स्थानदिक्कालिनिसर्गचेष्टागृहबलं निरूप्यते ॥ उक्तं च समसिंहेन ॥ सामान्यबलमिहोक्तं विशेषमवलोक्य फलमूह्यमिति ॥ तत्रादौ स्थानबले सविशेषपंचवर्गचक्रसूचनमुक्तम् ॥ कुत्थयोगे समसिंहेन ॥ सवलीस्वगृहत्रैराशिकद्वौ चतुसहस्रेषु वारिष्ठइति ॥ एतत्स्पष्टगणितपूर्वकमुक्तं ताजिकमुक्तावल्याम् ॥ स्वाधीष्टादौ तर्कवेदाग्निनेत्रे रूपाद्धानि स्युर्गृहेको १२ द्रुतानि ॥ तुंगे वेदाभ्यश्विनस्ततदर्द्धं हृद्दं रामा द्वौ तदर्द्धान्यतः स्युः ॥ त्रैराशुत्थेदौ तदर्द्धां द्वौ तदर्द्धां द्वौ तदर्द्धां द्वौ तदर्द्धां द्वौ ॥ यद्वा स्वेष्टारातिषु द्वादशंशो गेहादंगाब्ध्यग्नयोर्ब्ध्यग्निदसाः ॥ रामाशुब्जानेत्रचन्द्रार्द्धकानि चन्द्रार्द्धांशा रूपापूर्वाः क्रमेण ॥ खेटे शुद्धे सप्तमात्र स्वादिगेहाच्छेषे भाद्धे न्यत्रकल्प्येनुपातः ॥ अभीष्टादिगृहादिभ्यो बलं यदिह साधितम् ॥ तत्तद्दृष्टाननिघ्नन्तत्त्वष्टिभक्तं

स्फुटम्भवादात् ॥ अथ तर्कवदायकानं द्वादशाङ्कानं रूपकलादिकम्बलम्भवाते ॥ अथान स्वगृहं पूणम्बुन्दुत्पक्कं स्वगृहनगमागइत्युक्तंः

स्वगृहात्सप्तमे राशौ ग्रहो निर्बलः अन्तरे त्रैराशिकमुच्चबलञ्जयेत् तत्रार्कचंद्रयोरैकमेव स्वगृहमतोनसंदिग्ध भूमौमादीनां तु स्वगृहद्वयसद्भावात् तत्सप्तमस्यापि द्वैविध्यात् ॥ कथमत्रबलानयनोपायउच्यते ॥ भौमादिपु चारवशाच्चिकटस्थितमेव स्वगृहं नतु दूरस्थितमिति सम्प्रदाययुक्तिरिति ॥ अथ गृहं स्वगृहसप्तमाद्विशोध्य शेषं षडधिकश्चेद्द्वादशशुद्धं नोचेयथास्थितमेव स्थाप्यन्ततस्तस्यांशाः षडङ्काः कलादिवलं स्यादिति ॥ अत्रोपा तिः ॥ स्वगृहप्रारम्भे पूर्णान्त्रिशत्कलात्मकम्बलन्तत्सप्तमारम्भे शून्यमन्तरेनुपातः । यदिराशिषट्कशैः १८ः पूर्णम्बलं ३० लभ्यते तदेषेन किमिति ॥ अत्र गुणहरयोद्विशतापवर्तेकृते गुणस्थाने रूपम्भाज कस्थानेषडित्युपपन्नमेवमधिमित्रगृहस्य ग्रहेपूर्णम्बलम् २० अधिमित्रगृहात्सप्तमे शून्यन्तत्राधिमित्रगृहस्थं ग्रहं अधिमित्रसप्तमगृहाद्विशोध्य शेषं षडधिकद्वादशशुद्धञ्चोचेयथास्थितमेव स्थाप्यं तस्यांशानवमकाः कलादिस्वाधिमित्रगृहबलं स्यात् ॥ अत्रोपपत्तिरनुपातेन यदि राशि षट्कशैः १८० पूर्णं २० बलं तदे

पंचधामैत्र्यांबलविभागः अंतर्भाद्र दशो		कृता रूपकलादिवलम् ।			
स्वीयवर्गे	६	४	३	२	१
अधिमित्रवर्गे	४	३	२	१	॥
मित्रवर्गे	३	२	१	॥	।
समस्यवर्गे	२	१	॥	।	=
शत्रुवर्गे	१	॥	।	=	—
अधिशत्रुवर्गे	॥	।	=	—	॥
००००	गृह	उच्च	हृदा	त्रैरा	सुस

ष्टेन किमिति ॥ अत्र गुणहरयोर्विशतिभिरपवर्ते कृते गुणस्थाने रूपं भाजके नव इत्युपपन्नमेवं ग्रहबलेन स्वस्वसप्तमगृहेण पूर्ववदनु पातयुक्त्या सोपपत्तिकं बलं स्यात् स्वोच्चबलं त्वनुपातेन प्रागानीतमेव अधिमित्राद्युच्चे उक्तवदनुपातेन बलं साध्यं उच्चराशयभावे स्वोच्चबलमेव कर्तव्यम् ॥ अथ हृदाद्रेष्काणनवांशानां सप्तमे नैर्बल्यमिति वचनाभावादशैरेवानुपातस्तथथा ग्रहस्य वर्तमानहृदारंभे बलारंभः हृदा मध्ये परमं बलं १५ हृदास्य मासौ बलं शून्यं तत्र ग्रहहृदाभुक्तभोग्योरल्पहृदांशाः पंचदशगुणावर्तमानहृदाद्वैशमकाः स्वहृदाबलं स्यात् अत्रोपपत्तिरनुपातेन यदि वर्तमानहृदा द्वैशैः पंचदश कला लभ्यते तदा ग्रहहृदाभुक्तभोग्योरल्पशैः किमिति उपपन्नम् । अथ स्वद्रेष्काणप्रारंभे फलोपचयः पंचमांशसमाप्तौ पूर्णं बलं १० दशांशसमाप्तौ शून्यं बलं तत्र ग्रहवियमानद्रेष्काणभुक्तभोग्योरल्पमांशादिद्विगुणं कलादिवलं स्यात् अत्रोपपत्तिः यदि पंचभिरशैर्दशकलामितं बलं तदेषेन किमत्र पंचभिरपवर्ते कृते हरस्थाने रूपं गुणस्थाने द्वयमित्युपपन्नं अथ मुशल्लहारंभे बलारंभः मध्ये

पूर्णं बलं ५ अंतं शून्यं तत्र ग्रहविद्यमानमुशहहमुक्तभोग्योरल्पमशादित्रिगुणितं स्वमुशहहबलं स्यात् अत्रोपपत्तिः यदि मुशहहहान्नं चत्वारिंशत्कलाधिकैकैकांशमितेन पंचकलाभितं बलं तद्वेन किमिति ॥ अत्र भाजकात्रिगुणो गुणकः अतोशादित्रिगुणिकृतमित्युपपन्नमेवमनुपाते नाधिमित्रादिद्रेष्काणबलं पूर्वोक्तपरसबलेन ग्रहस्य हद्वाद्रेष्काणमुशहहबलं साध्यमेवं स्वादिनवांशे स्वादिह्वायान्तचदेशैरनुपातात्फलं ज्ञेयम् तत्र हद्वायाम्परसम्बलङ्कलाः १५ मुशहहेपरसकलाः ५ अथ एवं सर्वबलैक्यग्रहोपरि अन्येषाङ्गहाणां या दृश्यस्समागतास्तदैस्येन गुणितं षष्टिभक्तं स्फुटं स्यात् ॥ एवं सविशेषपञ्चवर्गीचक्रनिरूपणानन्तरमन्यत् स्थानबलमुक्तं तत्रैव समरसिंहेन ॥ यो लये केन्द्रे वा तन्निकटे वाथ वीक्षतेलग्नम् ॥ पुरुषागगनाद्यावत्तृतीयभवनेस्त्रियोपि नवमान्तम् ॥ पुंसेटाः पुंराशौ स्त्रीराशौ स्त्रीग्रहा बलिनः । सर्वेषां स्त्रीपुंसां स्थिरराशौ वा भवन्ति ते बलिनइति ॥ एतत्स्पष्टङ्गणितपूर्वकमुक्तमुक्तावल्याम् ॥ लग्नकेन्द्रतदुपस्थितग्रहे रूप १ कार्द्वे चर णोन्मितं बलम् ॥ स्त्रीपु रूपमवने ४ नवमान्तःपुंसु भावफलतोपरेषु ॥ स्थिरराशौ सर्वेषाम्पुंस्त्रीराशौ पुमङ्गनाख्यानामिति अत्र लग्ने ग्रहः पूर्णवीर्य्यः केन्द्रेऽर्द्धवीर्य्यः पणफरापोक्लिमयोश्चरणवीर्य्यस्तत्र पूर्णम्बलं षष्टिकलात्सकलाः चरणःपञ्च दशकलाः अथ लग्नसमे ग्रहे पूर्णम्बलन्द्वादशासन्धिविरामविकलातो लग्नभावशारम्भस्ततस्तद्विरामं यावत्फलोपचयः प्रथमभावविरामविकलातः प्रथमसन्धिविरामं यावद्भावफलोपचयः अन्तरस्थे ग्रहेनुपातः स चानुपातः पूर्वङ्गग्रहसन्ध्यन्तरं कार्यमित्यादिना भावफलानयनार्थं क्रतमेव अतो लग्नस्थग्रहस्य भावफलमेवबलं केन्द्रस्थग्रहस्य भावफलाद्धिमेव बलम्पणफरापोक्लिमस्थग्रहस्य भावफलचतुर्थीशो बलमिति । अथ स्त्रीग्रहाणाञ्चतुर्थीदिषद्भवेषु यत्बल चोक्तेः पूर्वयुक्त्या चतुर्थीदिषद्भावस्थानां स्त्रीग्रहाणाम्भावफलमेव तत्रत्यं बलम् एवम्युरुपग्रहाणामपि दशमादिषद्भवेषु स्थितानां भावफलमेव बलमिति अथ स्थिरराशिस्थग्रहबलं तत्र राशयारंभे बलोपचयः पंचदशांशैः पूर्णबलं राशयेतं शून्यं बलमतो ग्रहस्य राशिपूर्वोद्धे स्थितस्य भक्तांशा राशुचराद्धे स्थितस्य ग्रहस्य भोग्यांशाश्चतुर्गुणाबलं अत्रोपपत्तिः यदि पंचदशांशैः पूर्णं बलं ६० लभ्यते तदा स्थिरराशिस्थितभुक्तभोग्यैशैः किमत्रोभयोः पंच दशभिरपवर्ते कृतेत्र्यंशाश्चतुर्गुणाः कार्या इत्युपपन्नम् एवं विषमसमराशिगानां पुंस्त्रीग्रहाणां स्त्रीराशिसंस्थग्रहबलवद्बलं ज्ञेयम् ॥ इतिस्थानबलम् ॥ अथ दिग्बलमुक्तन्तत्रैव ॥ नवमसहजपष्ठंगायपुत्रान्त्यभस्था छुमणितइह खेटा दिग्बलाद्या भवेयुरिति ॥ अत्र सूर्यादीनां नवमादिस्थाने

पूर्वोक्तयुक्त्याभावफलतुल्यमेव बलं ज्ञेयं इदमेव प्रथमं हर्षबलं समरसिंहेनोक्तम् । इतिदिग्बलम् ॥ अथकालबलम् ॥ तत्रसमरसिंहः ॥
 गुरुमंदौ यदि पश्चिमरात्रौ शुक्रेणुभूताः सायम् ॥ उदयति तदा बलिनो नरग्रहाश्चाह्नि नक्तमपरे च ॥ अत्रार्कात्सप्तमलयोदयः का
 लः सायंशब्दवाच्यस्तत्र चंद्रभौमौ पूर्ण ६० बलौ अत्रार्काच्छुक्रः सप्तमः कदापि न संभवत्यतोत्र सप्तमशब्दः परमांतरवाची ज्ञेयः
 अतः सूर्यशुक्रयोः परमांतराशैः पंचाशत्संख्यैर्बलं साध्यं उक्तंच मुक्तावल्यां ॥ रवेः सप्तमे चंद्रभौमौ बलाढ्यौ स्वपंचाश ६० तूलांतरे दैत्य
 मंत्रीति ॥ सूर्यतुल्यत्वे सर्वेपि निर्बलाः ॥ अथबलानयनं ॥ सूर्यस्य चंद्रभौमयोश्चांतरं षडूनं स्थाप्यं तदंशास्त्रिभक्ता बलं भवेत् अत्रोपपत्तिरुच्च
 लवत् सूर्यशुक्रयोश्चांतरं पंचाशदंशमध्ये स्थाप्यं तदनंतरमेव तदंशाः षड्गुणाःपंचभक्ताः शुक्रबलं स्यात् अत्रोपपत्तिः यदि पंचाशदंशैः षष्टिकला
 लभ्यंते तदेष्टेन किमित्युभयोर्दशाभिरपवर्ते कृते गुणकषड्गुजकः पंचेत्युपपन्नं अथ जीवशन्योरर्द्धरात्रानंतरंबलारंभस्तृतीयप्रहरान्ते बलम्पूर्णश्चतुर्थप्रहरान्ते
 बलं शून्यं अथ सूर्याद्रात्रिमानमानीय यद्यर्द्धरात्रानंतरमिष्टकालस्तदा तस्मिन्नर्द्धरात्रः शोध्यः यदि तृतीयप्रहरोत्तरमिष्टकालस्स रात्रिमानमध्ये शोध्यः
 शेषं षष्टिगुणम्प्रहरसानेन भक्तं लब्धङ्गुरुशनिबलम् ॥ अथ ॥ दिवसादिग्रहबलम् । तत्र लग्नमध्ये रविं विशोध्य यद्यवशेषं शून्यन्तदा तद्ग्राह्यादिकं विंश
 दुगम्बलम् अधिकं षट्च्युतं विधेयंशेषं राश्यादिविंशदुगम्बलम्पुङ्गुग्राहणां रव्यूनलये षडधिके तु न बलमेवं रव्युने लये षडूने सति
 स्त्रीगृहेषु न बलं षडधिके षडूनं वाधिकं द्वादशत्यक्तमवशेषं विंशतिगुणं स्त्रीग्रहवीर्यं भवति यतो दिननिशोः पुंस्त्रीप्रबल्यमुक्तं सन्धौ तु विरामः एत
 त्स्पष्टमुक्तमुक्तावल्याम् ॥ अर्कोनलग्ने चयतस्त्रिराशिं यावत्परत्रापचयेन रूपम् ॥ पुंस्त्वेन्यखेटेषु च यत्नवास्तं षड्वात्परत्रापचयेनवि
 द्यात् ॥ अयमर्थः । अर्कोनलग्ने त्रिराशिं यावच्चयतो वृद्धितो रूपम्बलं त्रिराशितोत्रे अपचयेन रूपं पुंस्खेटेषु बलम् अन्यखेटेषु स्त्रीग्रहेषु सप्तमान्नवान्तं
 यावद्गुम्बलम् अपरत्र दशमात् द्वादशान्तं अपचयेन रूपं बलं ज्ञेयमित्यर्थः ॥ इतिकालबलम् ॥ अथनिसर्गबलम् ॥ तत्रनिसर्गबलमुक्तत्वाजिकप्रदीपे ॥
 रूपस्य सप्तमांशो ८ । ३४ बलम्भवेत्सूर्यपुत्रस्य ॥ तद्द्रव्यादिगुणं भौमज्ञगुरुसितेर्द्रकंजं निसर्गस्यात् ॥ इति निसर्गबलम् ॥ अथ चे
 षाबलम् ॥ समरसिंहः ॥ मन्दगतिरशीत्रगतिश्चावक्रः क्रूरदृग्ग्रहितः ॥ क्रूरायुक्तो बलवाञ्छुभयुतदृष्टः कृताभ्युदयः ॥ सूर्यस्य चैकभागे
 इति एतत्स्पष्टमुक्तत्वाजिकमुक्तावल्याम् ॥ द्विगुणांशा रूपेणवीर्यमथाकार्कांशगानाञ्च ॥ शुभसमलितस्य बलं क्रूरासहितस्य रूपं

स्यात् ॥ मार्गोदयाद्धभागस्थितस्य वाऽशीश्रगस्य मध्यगतेरिति अत्र सूच्यते यद्वाशिनवांशे तस्मिन्नेव नवांशे स्थितस्य ग्रहस्य भागार्थं द्विगुणं षष्टिक्रमवशेषं बलं भवति अथ शुभग्रहेण समानलितस्य षष्टिकलाबलं न्यूनाधिकत्वेतु द्वयोंतरं त्रिंशदंशन्यूनं विधेयं तदशाद्धिगुणं बलम् अत्र शुभसमलितो यदा क्रूरग्रहसहितो भवति तदा न बलमित्यपि ज्ञेयं अथ ग्रहस्य मार्गदिनमारभ्य वक्रपर्यंतं तथोदयदिवसमारभ्यास्तपर्यंतं या दिनसंख्या तदद्धै विधायं तावत्संख्येहि षष्टिकलात्मकं बलं वक्रदिने अस्तदिने च बलं शून्यम् अन्तरेऽनुपातः यदि मध्यदिनेः पूर्णं शुभबलं लभ्यते तदा उदयास्तवक्रमार्गदिनज्ञानचक्रम् । मार्गदिनाद्गतैर्गन्धैर्वा दिवसैस्तथा ग्रहोदयदिनाद्गतैर्गन्धैर्वा उदयास्तवक्रमार्गदिनज्ञानचक्रं ग्रन्थकर्तुः ।

श्रीः	मं	बृ	श
अस्तादुदयः	४	१	१७ ३०
उदयाद्धक्रमं	१०	४७ ३०	३
वक्रान्मार्गः	२	४	४
मार्गोदस्तः	१०	४७ ३०	३ १५

दिवसैः किमिति अथोदयास्तवक्रमार्गदिनानां ज्ञानं सुगमोपायेन बहुरुचरणैस्सिद्धान्तचिन्तामणायुक्तम् ॥ पूर्वोस्ततः पश्चिमउद्गमोऽस्माद्भ्रुकन्ततोऽस्तःपर उद्गमः प्राक् ॥ मार्गी पुरास्तात्सलु दन्त ३२ दन्तै ३२ वैद ४ नैपै १६ वैद ४ रदै ३२ बुधः स्यात् ॥ भृगो

स्साद्धिद्विमासाष्टमासैरुच्यथिदिनेः क्रमात् ॥ नवभिर्मुख्यथिदिनेः क्रमात् ॥ ततोस्त एवं क्रमतो वेद ४ काष्ठोद्धि २ पंक्ति १० भिः ॥ मासैर्भुवासांश्रिवैद्युगैस्सांश्रियुगैर्गुरोः ॥ शनेस्सांश्रिभुवाराभवैदस्साद्धैश्च सवलत्वन्तथा मध्यमगतेर्मध्यमगतितुल्यस्पष्टग्रहस्य च सवलत्वं मध्यमगतितोधिकस्पष्टग्रहस्य बलाभावात् मध्यमगतिन्यूनस्पष्टग्रहस्य सवलत्वन्तथा मध्यमगतेर्मध्यमगतितुल्यस्पष्टग्रहस्य च सवलत्वं मध्यमगतितोधिकस्पष्टग्रहस्य बलाभावात् ज्ञेयः अत्र भौमस्य गतितुल्याः कला द्विगुणा बलम्भवति बुधस्य गतिकलाः षड्गुणा एकोनाशीति ७९ हता बलं भवति ॥ गुरोर्द्विदशगुणाशुक्रस्य स्वयंशरहिताशनेक्षिंशदुणा इति मथितार्थो गुरुसम्प्रदायाज्ज्ञेयः ॥ इति चेष्टाबलम् ॥ अथ ग्रहस्य ग्रहस्य यावती लयस्योपरि दृष्टिस्तावदेव तस्य दृग्बलं ॥ यावत्तावत्तस्य वीर्यं स्यात् ॥ शुभदृष्टस्य च पापग्रहतुर्ग्रहशोनिवस्य पादोनम् ॥ अत्र यस्य ग्रहस्य यावती लयस्योपरि दृष्टिस्तावदेव तस्य दृग्बलं ॥

०	पूर्वा- स्तास्य श्रिमो०	पश्चिमा दयाद् क्रमं	वक्रात्प श्चिम- स्तः	पश्चिमा स्तामा गुदयः	प्राग् दया न्मार्गः	मार्गोत् पूर्वमिनः
बु	दि. ३२	दि. ३२	दि. ४	दि. १६	दि. ४	दि. ३२
शु	दि. ७५	दि. २४०	दि. २३	दि. ९	दि. २३	दि. २४०

अथ शुभदृष्टस्य ग्रहस्य यावती शुभदृष्टिस्मा पादेना बलं स्यात्परंतु क्रूरतुयद्दृष्टिरहितो ग्रहोपेक्षितः ॥ तत्सम्भवे न बलमिति वीक्षेद्दे लयं सयलीइति
 समरसिंहः ॥ इतिदृग्बलम् ॥ अथ लयादिद्वादशभावसहमानां बलानयनमुक्तम्मुक्तावल्याम् ॥ तन्वादिकानामिहसन्नानन्तु पत्युर्वलञ्चैव
 बलम्प्रदिष्टम् ॥ स्वनाथजीवन्नदशासमेतद्भेषु रूपान्वितमाप्यभेषु ॥ चतुष्पदाख्येष्वपि चार्द्धयुक्तं न कीटभे किञ्चन योजनीयम् ॥
 शुभाशुभव्योमगदग्वियोगयुगांशयुक्तो नमितिस्फुटं स्यात् इति ॥ विशेषमाहवामनः ॥ स्वस्वस्वामिबलत्वेन ज्ञेयो राशिर्वलाधिकः ॥ जी
 वन्नयुक्तो दृष्टो वा स्वस्वस्वामियुतेक्षितः ॥ पृष्ठोदयाः कर्कटगघनुभेषवृषा अमी ॥ शेषाः शीघ्रौदयाज्ञेया मीनस्तूभयतस्समृतः ॥ शी
 पोदयादिनबलाइशेषारात्रिबलास्समृताः ॥ नृराशयोथलग्नस्थाश्चतुष्पदाः ॥ वृश्चिकस्सप्तमस्थाने चतुर्थे जलराशयः ॥ संध्या
 यां वृश्चिको राशिर्दिवसे नरराशयः ॥ रात्रौ बलाब्वाइशेषाः स्युरित्थं राशिवलं स्मृतं ॥ इतिराशिवलं प्रोक्तं पुराणार्चार्थसम्मतम् ॥ ५ ॥
 अथाष्टथा ग्रहाणां बलफलमुक्तं पद्मनाभेन ॥ अत्र एकैकंप्रति सार्द्धविशोपकं बलं ज्ञेयं ॥ संपूर्णबलं षड्विंशोपकात्मकं मध्यमं बलं त्रिविंशोपकात्मकं त्र्यूनं
 मध्यमबलं ज्ञेयं तद्यथा । शून्येहानिस्तथाक्लेशो ह्यर्द्धं शोको महद्भयम् ॥ वैमनस्यं तथोद्देगो रूपे प्रोक्तमिदं फलम् ॥ सार्द्धरूपे तनोः पीडा
 द्वाभ्यां दुःखं सुखं समम् ॥ सार्द्धद्वाभ्यां सुखावाप्तिस्त्रिभिर्भागः सुखं धनम् ॥ सार्द्धत्रये सर्वसिद्धिश्चतुर्भिः सर्वतो यश इति ॥ नष्ट
 चलानां सूर्धादीनां फलमुक्तं तेजःसिंहेन ॥ त्वग्दृष्टिरुक्परिभवादिरवौ विनष्टेऽर्थक्षयोरतिरुजोवनिजलद्युत्वम् ॥ ज्ञेजानहानिरणुवृत्त्य
 पपुण्यतेज्ये शुक्ले त्वभोगसुखतानुगभीः शनौ चेति ॥ अणुवृत्तिरल्पवृत्तिः अपपुण्यता पुण्यराहित्यं अनुगभीः स्वसेवकाद्रयं ॥ अथ प्रसंगादि
 दृक्कष्टविचारो लिख्यते ॥ तत्प्रयोजनमुक्तं रत्नावल्याम् ॥ ताजिकोक्तफलादेशः प्रकृतुं शक्यते यतः ॥ इष्टकष्टफलज्ञानान्निर्णयस्तदर्थोच्यते ॥
 स्वोच्च १ मित्रोच्चगो २ मार्गी ३ सुहृत् ४ सौम्या ५ वलोकितः ॥ उदितः ६ सौम्यचारी च ७ त्रित्रिकोणाय ३ । ५ । ९ । ११
 गोथ वा ॥ वर्गोत्तमे ९ मित्रवर्गे १० स्वर्गो ११ सूर्थभागः १२ ॥ मूसरिः फो १३ इमूथशिलः सौम्यैः १४ सौम्यांतगो १५ युतः १६ ॥
 एवं बलयुतः खेटो ज्ञेयः षोडशधा बुधैः ॥ नीचे १ शत्रूच्चगो २ वकी ३ रिपु ४ पापावलोकितः ५ ॥ अस्तगो ६ याम्यभागस्थो ७
 लग्नाद्रिः फारिषु स्थितः ८ ॥ वर्गोत्तमविहीनो यः ९ शत्रुवर्गे १० गृहेपि च ११ ॥ सूर्थभागोभितः १२ क्रूररिः फो १३ मूथशिलो

पिच १४ ॥ पापयुक्तो १५ मध्यगतो १६ ज्ञेयः खेटो वलोभित इति ॥ अथ शुभस्थानगे ग्रहे शुभफलं रूपमितं स्थाप्यम् ॥ अशुभ
 स्थानगे ग्रहे अशुभफलं रूपमितं स्थाप्यं पुनश्शुभाशुभफलयोरंतरेकते सति यच्छुभमशुभंवा अवशिष्टन्तेव ग्रहस्य इष्टं कष्टंवा फलन्दशाफलादिषु
 ज्ञेयम् ॥ एतत्स्पष्टमुक्तम्मणित्येन ॥ सर्वत्र कल्प्यमपृथगेव रूपफलं शुभाख्यमफलनिर्णयाय ॥ इहापि रूपं परिकल्प्य साध्यमफलञ्च
 कष्टाभिधमत्र तज्ज्ञैः ॥ पृथक्स्थितस्यास्य यदन्तरालमफलं तदेवाभिधमत्र वेद्यम् ॥ दशादि १० के श्रेष्ठफले च पूर्णमफलन्दशो
 १० ने कथितञ्च मध्यम् ॥ कष्टाधिके पूर्णशाशङ्क १० हीने शुभे च कष्टे दशतो वरिष्ठे ॥ कष्टात्तथा कष्टतरं निरुक्त
 मफलन्दशायां यवनैः पुराणैरिति ॥ अथपञ्चवर्गैश्च इष्टकष्टमुक्तान्तजिकमुक्तावल्याम् ॥ दलन्दलाद्धञ्च तदर्द्धकञ्च स्वकीयमित्रादिगृह
 स्वभे स्यात् ॥ तथैव द्दकेन्द्रलवस्तदर्द्धन्तत्स्वण्डकन्नन्दलवर्कभागः ॥ तदर्द्धकन्तद्वलमेवत्रिंशो तिथ्यशकोर्द्धञ्चदलन्त्वथोच्च ॥
 नखांशकोर्द्धञ्च दलञ्च नीचे शून्यङ्घ्रवेदांशनखांशकौ चेति ॥ एतदूनं यद्वा स्वेष्टारातिषु द्वादशांशा इत्याद्युक्तमलविभागांशङ्कफलं साध्यम् ॥
 इतिदृष्टकष्टविचारः ॥ अत्र केचन सामान्यैरेव अष्टधा बलङ्कलयन्ति । उक्तञ्च हिहाजेन ॥ समगति १ रुदितो यः २ सौम्यदृष्टथ ३ युक्तः
 ४ सशुभसुथशिली स्यात्सौम्यभावे ६ कर्भागे ७ ॥ विचरति शुभमध्ये ८ चातिवीर्यः प्रदिष्टः कथितबलविरोधी हीनवीर्यः
 खगेन्द्रः ॥ उभयबलसमासे चाप्यभावेतयोर्वा विचरति यदि खेटो मध्यवीर्यो
 मुनीन्द्रैरिति ॥ अत्र समगतिविरोधःशीघ्रगत्युदितविरोधोस्तगः एवं सर्वत्रापि ज्ञेयम् ॥
 अत्र प्रत्येकं सार्द्धविंशोपकद्रयमितं बलं ज्ञेयम् । अथात्र विशेषफलजिज्ञासुना पूर्वोक्तं पद्धि
 धमपि बलं विचार्यन्तदभावे सामान्यपञ्चवर्गीबलं विचार्य तदभावेप्यष्टधा बलं विचार्यमिति
 सिद्धान्तः ॥ अथ द्वादशवर्गीचक्रम् तत्रवामनः ॥ गृहहोराद्रेष्काणाः पादांशः पंचांश
 षष्ठांशौ ॥ सप्ताष्टनवदशांशा रुद्रांशा द्वादशांशाश्च ॥ भौमशुक्रज्ञचंद्रार्कबुधशुक्रारमंत्रिणः शौरिश्शनिस्तथाजीवो मेषादीनामर्धा
 श्वराः ॥ लग्नाद्धं जायते होरा सर्वलग्नेषु सर्वदा ॥ ओजराशिभवाकैन्द्रोः समे चंद्रार्कजा मताः ॥ मेषादिसर्वराशानां त्रिभागेषु यथा

इष्टकष्टज्ञानचक्रम् ।

गृह.	द्रेष्काण		नवांश.		त्रिंशांश.		उच्च.	नीच.
	श	स्व	श	स्व	श	स्व		
१	१	१	१	१	१	१	१	१
२	४	८	१२	२४	३६	४८	६०	७२

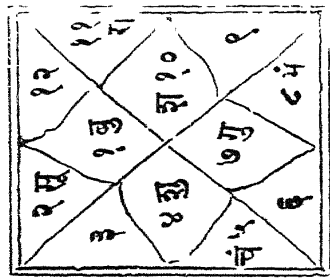
मेषादीनामर्धा
 श्वराः ॥ लग्नाद्धं जायते होरा सर्वलग्नेषु सर्वदा ॥ ओजराशिभवाकैन्द्रोः समे चंद्रार्कजा मताः ॥ मेषादिसर्वराशानां त्रिभागेषु यथा

क्रमम् ॥ आद्यपंचनवेशानां द्रव्याणां भणिता बुधैः ॥ एकद्वित्रिचतुर्थेषु लग्नपादेषु च क्रमात् ॥ स्वस्वराश्यादिकेंद्रशाः पादांश
 नायका मताः ॥ ४ ॥ कुजाकीज्यबुधाः शुक्रः पंचमशेषु नायकाः ॥ ओजराशेषु युग्मेषु ग्रहा व्यत्ययतः स्मृताः ॥
 मेपाद्या विषमे राशौ समराशौ तुलादिकाः ॥ विज्ञेया विदुधैरेव राशिपट्टांशनायकाः ॥ ६ ॥ ओजराशौ स्वराइयाद्यास्समे सप्तपरा
 शितः ॥ सप्तांशनायकास्सर्वे विज्ञेया विदुधैस्स्रुटाः ॥ ७ ॥ मेपाद्याश्चराशीनाश्चापाद्यास्स्थिरराशिषु ॥ द्विस्वगांषु
 सिंहाद्या ज्ञेयाश्चाष्टांशनायकाः ॥ ८ ॥ मेपमृगतुलाकर्कशुल्काःस्युर्नयमांशकाः ॥ मेपकेसरिथन्त्रादिराशिचक्रे व्यवस्थिताः ॥ ९ ॥
 अजकुम्भघनुस्तौलिसिंहयुग्मक्रमेण तु ॥ दशांशनायका लग्ने ग्रहनेयंविदुधेयाः ॥ १० ॥ मेपमीनयदानकचापलितुलकन्यकाः
 सिंहकर्कटका म्रोक्षादिकारुद्रांशनायकाः ॥ ११ ॥ स्वस्वराश्यादिका ज्ञेया द्वादशांशकनायकाः ॥ १२ ॥ एवंलग्नत्र विज्ञेया
 बुधैर्द्वादशवर्गिकाः ॥ सूर्यादीनान्तु खेटानां वीक्ष्या द्वादशवर्गिका ॥ शुभास्वमित्रसौम्योच्चनिन्धा नीचारिपापजा ॥ एवमपुलह्यं
 वीक्ष्यतद्विशोधयम्परस्परम् ॥ तच्छेषन्तत्फलं ज्ञेयं ग्रहे द्वादशवर्गजम् ॥ वगै शुभाधिके क्रूरः शुभसौम्योतिशोभनः ॥ निद्याधिके
 शुभः क्रूरः क्रूरोतिक्रूतां व्रजेत् ॥ स्वगृहाद्यद्गो दत्ते तन्वादिभावजम्फलम् ॥ निजवीर्यानुमानेन स्थितं राशीशभावजम् ॥ एकै
 कराशिमध्यस्थं विज्ञेयं राशिमण्डलम् ॥ तन्वादिभावरूपेण स्वगृहादिक्रमेण च ॥ ते च द्वादशवर्गस्य स्थूलसूक्ष्मप्रभेदतः ॥ स्थूलं
 सूक्ष्मं फलं ज्ञेयं ग्रहाणां सर्वभावजमिति ॥ अत्रैकेकराशिमध्यस्थमित्यनेन तन्वादिसर्वभावानां द्वादशवर्गिका विधेया ॥ तस्माद्भवानां स्थूल
 सूक्ष्मफलविचारः कार्य इत्यर्थः ॥ एतस्सप्तमुक्तंसंज्ञातन्त्रे ॥ भावेषु सर्वेष्वपि वर्गचक्रं विलोक्य तत्तत्फलमूहनीयमिति ॥ द्वादशवर्गचक्रे
 विशेषकानयनमुक्तं योगसुधानिधौ ॥ शतं कलाः १०० स्वे भवनादिके च मंत्रे तद्दृष्टञ्च ६० रिपौ तद्दृष्टं २६ ॥ तद्व्ययमभ्राङ्गः ६०
 त्दृक्कवर्ग्यां विशेषिका वीर्ययुता भवन्तीति ॥ अत्रैकेचन द्वादशवर्गचक्रञ्च कुर्वति ॥ पठन्ति च ॥ वामेनेन ग्रहाणां वा प्रोक्ता द्वा
 दशवर्गिका ॥ पुराचाय्यैरनुक्तत्वात् कुत्रिमा सा प्रकीर्त्यतइति ॥ एतन्नरमणीयम् ॥ यतोतिप्राचीनाचार्यमणित्येन ॥ भौमः सितोज्ञ
 इत्यादिश्लोकदशकेन द्वादशवर्गचक्रमभिहितम् ॥ अतएवसंज्ञातंचैत्रमन्त्रिकंठवैज्ञैर्द्वादशवर्गचक्रमुक्तमिति ॥ इतिद्वादशवर्गचक्रम् ॥ अथ

ग्रहाणां वर्षबलं तत्र चत्वारि हर्षदानि स्थानान्युक्तानि तेजःसिंहेन ॥ निधि ९ हुताश ३ षडे ६ क १ शिवा ११ त्मज ५ व्यय १२
 इनात्प्रथमं खलु हर्षदम् ॥ स्वगृहमुच्चमथो द्वितयं स्मृतं निखिलखेटगणेषु तृतीयकम् ॥ अथ दिने नृखगस्य तु योषितो भवति
 रात्रिषु हर्षपदं तथा ॥ उदयतस्त्रितयं क्रमाद्युवति १ । २ । ३ । ७ । ८ । ९ नृद्युपदां च ४ । ५ । ६ । १० । ११ । १२
 चतुर्थकम् ॥ अत्र समरसिंहेन द्वितीयकं निजगृहं सर्वेषां हर्षपदं भवतीत्यनेन श्लोकाद्धेन स्वगृहमेव हर्षस्थानमुक्तं न तु स्वोच्चमिति ज्ञेयम् ॥ अत्र
 विशेषका उक्ताः पद्धतिभूषणे ॥ हर्षान्विता हर्षपदे पंच विशेषका मताः ॥ हर्षस्थानचतुष्कस्थः खेटः स्यात्पूर्णहर्षितः ॥ इति ॥
 अथ समरसिंहेटीकायां तु कज्योतिर्विद्विरैकैकहर्षस्थाने रूपमितं बलमुक्तम् ॥ तत्रापि नवमादिस्थानेषु लग्नात्रिभिषु च पूर्वोक्त्युक्त्या ग्रहाणां भाव
 फलमेव बलम् । स्वगृहोच्चबलं तु राश्यंते परमोच्चं तु श्रोत्र्यहविदो जनाः ॥ राश्यंते पूर्णफलदं स्वगृहं च तथा विदुः ॥ इतिजर्णता
 जिक्रवचनात् ॥ स्वगृहस्वोच्चस्थग्रहस्यांशादिकं द्विगुणं स्वगृहस्योच्चं बलं भवति ॥ दिनरात्रिबलं तु पूर्वोक्तं ग्रहदिनबलमेव पुनर्ग्रहाणां विशेषबले
 प्रथमहर्षबलं दिनरात्रिबलं च योजितमेयातोहर्षस्थानद्वयबलं विशेषबलेषु योज्यमिति तत्त्वम् सर्वेषां बलानामैक्यं स्फुटबलं भवति ॥ स्फुटबलेनैव वर्ष
 शाफलं दशाफलादिकं च ज्ञेयमिति विमलम् ॥ प्रथमहर्षबलेऽधिकहर्षस्थानानि केषांचिद्ग्रहाणामुक्तानि प्रश्नवेषे ॥ कर्मबंधुवनं चंदोरस्तुयं
 ज्ञस्योदयं रवेः ॥ द्यूनम्भौमस्य धर्मक्षी शनेः प्राहुस्सहर्षदमिति ॥ यादेवेन तु पञ्चहर्षस्थानान्युक्तानि ॥ नन्दाऽश्रितकैन्दुशिवेष्व
 नाख्यास्सूर्य्यादिकानां स्वगृहन्निजोच्चम् ॥ पुंस्त्रीखगानन्तवृत्तद्वयञ्च निशादिनं स्त्रीनरसंज्ञितानाम् ॥ पुंभानि पुंसा वनितागृहाणि
 स्त्रीव्योमगानाञ्च यदास्पदानि ॥ हर्षास्पदेष्वब्धि ४ विशेषकाश्च पृथक्पृथक्पञ्चसु संवदन्ति ॥ इतिश्रद्धिवेज्ञवर्ग्यपण्डितनामोदरात्म
 जबलभद्रविरचिते हायनरत्ने दक्षिसाङ्गबलेष्टकशायनयनाधिकारो द्वितीयः ॥ २ ॥ अथषोडशयोगाध्यायोव्याख्यायते ॥ यत्रेकवालादिषोडशयोगानां
 नामान्युक्तानि ताजिकभूषणे ॥ इकवाले १ न्दुवाराख्या २ वित्थशालस्ततः परम् ३ ॥ ईसराफ ४ श्वनक्त ५ अ यमया ६ मणउ
 ७ ततः ॥ कम्बूल ८ ज्जरिकम्बूलं ९ खल्लासरक १० रदके ११ ॥ ततो दुःफालिकुत्थश्च १२ दुत्थदर्वीर १३ तम्बिरो १४ ॥
 कुत्थश्च १५ दुरुफश्च १६ ते योगाः षोडश कीर्तिताः ॥ ताजिकाचार्यवर्ग्यैश्च फलविज्ञानहेतवे ॥ अथेत्थशालादियोगोपयुक्ताः सूर्या

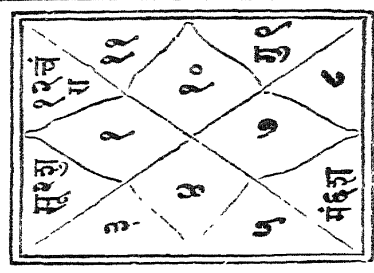
शिनन्दीतांशा उकारस्वेजस्सिहेन ॥ ईक्षतेर्क इह पञ्चदशशैदीप्तैश्च रविभि १२ विधुरारः ॥ अष्टभि ८ भृगुमगाङ्कतनूजौ सप्त ७ भिर्गुरुशनी नवभि ९ श्रेति ॥ ताजिकसारेपि ॥ रविदशराजै १५ स्तपनैः १२ शशांको लवैर्महीजो वसुभिश्च भागैः ॥ ज्ञभार्गवौ सप्तलवैर्नभोगै ९ देवैज्यमन्दौ प्रयुतिकरोति ॥ अत्र पञ्चदशभिःशैः रविः प्रयुतिवक्ष्यमाणेत्थशालादियोगङ्कुरोतीत्यर्थः ॥ एवं सर्वत्र प्रश्नैष्वेणव राहोरपिद्वादश दीप्तभागा उक्ताः ॥ अथेकवालन्दुवारौ ॥ तत्रेकवालन्दुवारयोरलक्षणमुक्तं संज्ञातन्त्रे ॥ चेत्कण्टके १।४।७।१० पणफरे च २।५।८। ११ खगाः समस्तास्स्यादिकवाल इति राज्यसुखातिहेतुः ॥ आपोक्लिमे ३।६।९।१२ यदि खगाः स किलेदुवारो न स्याच्छुभः क्वचन ताजिकशास्त्रगीत इति ॥ अत्र वर्षप्रवेशे इकवालयोगोत्पत्तौ राज्यसुखयोरलब्धिः कुलानुमानेन वाच्या वर्षारिष्टेपरिष्टभंगो वाच्यः क्वचन वर्षप्रवेशमासप्रवेशादौ यदाकेंद्रापोक्लिमस्थाग्रहाः पणफरापोक्लिमस्था वा स्युस्तदा कोपि योगो न संभवेत् ॥ सर्वे ग्रहा द्वित्रिष्वपि केंद्रादिषु स्थिता योगकर्तारो ज्ञेया इतिर्जीर्णदीकारुत् ॥ यादवैतौ धोगौ अन्यथैव कथितौ ॥ केंद्रस्थितद्वितयराशिगयोः स्वघाम्नोर्दृष्टिस्तदा निगदितोत्र स इकवालः ॥ आपोक्लिमोपगतकेंद्रगयोर्यादि स्याद्योगस्तदा मुनिवैश्च स इंदुवार इति ॥ द्वयोरैवग्रहयोःकेंद्रपणफरसंस्थयो इष्टौ सत्याभिकवालयोगः । दृष्टौ सत्यां केंद्रापोक्लिमस्थयोर्द्वयोरैव ग्रहयोरिंदुवारयोग इतियादवमतम् । अत्रदीप्तशैद्वैद्यौ योगाः संभवंत्यतोयादवेत्त एव पक्षः साधीयानिति चेन्न यतो यमयायोगे सर्वैस्ताजिककर्तृभिर्दृष्टयभाव उदाहृतोस्ति ॥ इतीकवालेंदुवारौ ॥ अथेत्थशालः ॥

इकवालयोगः ।

तच्च वर्तमानपरिपूर्णभविष्यमथशिलभेदेन त्रिधेत्थशालयोगः तत्र वर्तमानमथशिलयोगलक्षणमुक्तं ताजि कालंकारे ॥ दृष्टौ सत्यां प्रोक्तदीप्ताख्यभागैर्भेदात् खेटाच्छीग्रवेदो यदाल्पः ॥ अंशैस्तुल्यः किंचिदूनस्तदेत्थशालो योगो मृथशीलः स एवेति ॥ अत्रेत्थशालादियोगेषु ग्रहाणां शीघ्रगत्वं भेदगत्वं च स्पष्टगत्या ज्ञेयम् ॥ अत्र केचिच्छीग्रभेदग्रहयोरैकराशिस्थयोरेव मृथशिलयोगः नवमपंचमादि भिन्नराशौ यतः समरसिंहेन मध्यमाधमकम्बूलक्षणे भेषस्थेजे शनिना कर्कस्थे भूभुवास्त्रियाङ्क विना ॥ मकरस्थे गुरुणा सह मीनस्थे ज्ञे न शुभश्चेतिपवनेकराशौ मृथशिलयोगोभिहितो न भिन्नराशावितिचेन्न यतस्तेन तत्रैवनीचगयार्थ

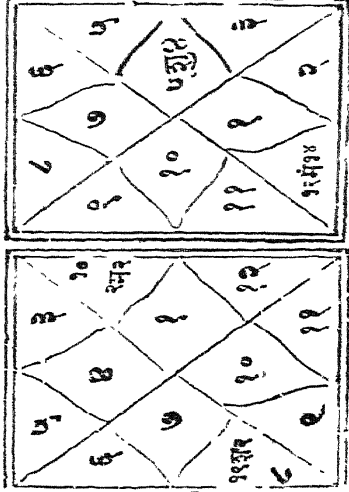
इंदुवारयोगः ।

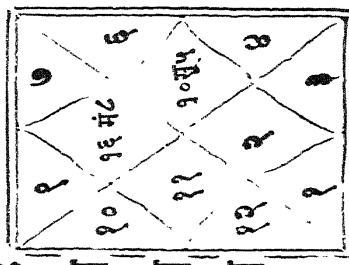
ह्योरिस्थशालः कार्यनाशकः प्रोक्तस्तथा ॥ यदि नीचो नीचेन च मुथाशिलकारी यथा रिपुर्द्विषता ॥ तद्वत्तत्कंबूलञ्चन्द्रोपि विनाशकोसुष्मि
 न्निति ॥ अत्र मुथशिलकारिणोर्ग्रहयोरेकं नीचं न सम्भवति त्रयाणां लघेशकार्थेशचन्द्राणान्तु सुतरान्न सम्भवति तस्मादेकगृहयोरेव मुथशीलयोग इति
 व्याप्तिर्गैव ॥ उक्तञ्च तेजस्सिंहेन ॥ उक्तांशक्रान्तरद्वयुत्थमपीत्थशालः कंबूलकञ्च पृथगर्क्षगयोर्द्वयोः स्यादिति ॥ अन्येपुनराहुः ॥ राशिचक्रे
 शीघ्रग्रहस्याग्रे यदा मन्दग्रहो भवति तदेत्थशालयोगो नेतरथा ॥ एतदविचारितरमणीयम् ॥ यतस्समरसिंहेन उचमोत्तमकम्बूलोदाहरणे रविभौमाभ्यां
 यथा भेषइत्यनेन चन्द्रपरौ यदि मिथस्स्वगृहोच्चसंस्थौ भेषे यथा कुजर्षी तदतीव शस्तमित्यनेन च तेजस्सिंहेनापि भेषस्थयोरर्कभौमयोः
 कर्कस्थेन चन्द्रेण सहेत्थशालयोग उक्तस्तत्र भेषस्थयोरर्कभौमयोर्मन्दगयोर्शीघ्रग्रहश्चन्द्रोऽग्रेभवतिनतुपृष्ठे तस्माच्छीघ्रमन्दग्रहयोर्मध्ये अग्रस्थत्वम्पृष्ठ
 स्थत्वञ्च राशिचक्रे यथासम्भवं ज्ञेयम् ॥ एतेदेव मण्डयोगे ॥ यदि वक्रस्सौरिर्वा शीघ्रस्याग्रे स्थितोथवा पृष्ठे ॥ पश्यंश्चतुर्थसप्तमदृष्ट्या
 तैथेकराशिस्थः ॥ इत्यनेन पथेन समरसिंहेन शीघ्रमन्दयोर्ग्रहस्थत्वं यथासम्भवेव प्रदर्शितं सर्वयोगेष्वपि मुथशीलविचारो ग्रहाणामेकराशिगानां
 भिन्नराशिगानामपि भवत्येवेति स्पष्टमभिहितं च ॥ अत्र स्वदीप्तार्शैर्दाशार्शैर्वा मुथशीलयोगादयो विचारणीया इत्युक्तं ताजिकतिलके ॥ स्वदीप्तभा
 गैरविभागकैर्वा योगा विचार्या मुथशीलमुख्याः इति ॥ अथ परिपूर्णमुथशीलक्षणमुक्तं योगमुथानिधौ ॥ त्रिकलिकाकलिकादलहान
 कश्चरखगोल्पजवादथवा समः ॥ मुथशिलं सकलं सफलं तदा फलति तद्यवनो मुनिराड् जगौ ॥ भविष्यन्मुथशीलयोगलक्षणमुक्तं
 ग्राममेन ॥ राश्यंतगः शीघ्रगतिः स्थिरस्य भागान्विवक्षुः परराशिगस्य ॥ यदा भवेत्तं प्रवदति योगेष्वयं भविष्यत्फलदं सदैव ॥
 समरसिंहमते वर्तमानमुथशीलयोगं भविष्यन्मुथशीलयोगं भविष्यन्मुथशीलक्षणमुक्तं तेनैव ॥ यद्युक्तभागतोसौ हीनार्शैर्मदपृष्ठतो भवति ॥
 तन्मुथशीलभविष्यद्गृहणीयं कार्यसंसिद्धयै ॥ अत्रेत्थशालयोगे पृष्ठस्थे शीघ्रे वक्रिणिसर्वात्थशालफलाभावः अग्रस्थे मंदे वक्रिणि
 सतीत्थशालफलविशेष इतिसंप्रदाययुक्तिः ॥ वर्तमानमुथशीलोदाहरणमाहयादवः ॥ वृश्चिके भवति भूषुतस्तनौ भागपोडश १६ इनो
 हरौ द्वयम् ॥ वा समांशकमितौ तदाल्पिका राज्यलब्धिरपरेखिला त्वयम् ॥ अथ पूर्णमुथशीलोदाहरणं जर्णितान्तिके स्त्रीला
 भस्य प्रश्ने कर्कविलम्बं शशी धूपे द्विभागः ॥ साष्टादशकलिकाब्धः कार्ये मंदो द्विभागमितः ॥ एकोनविंशति कलासहितोय

पूर्णफलदः स्यात् ॥ अथवर्षणेशे यदिकोपिपृच्छति ममास्मिन्वर्षे स्त्रीलाभो भविष्यति नवेति ॥ एवंविधे प्रश्ने लग्नेशकायेशयोः परिपूर्णेशशाले स्त्रीलाभोपशयं वक्तव्यः ॥ एवमग्रे सर्वत्र ज्ञेयम् ॥ अथ राश्यन्तराश्यादिस्थितग्रहेत्यशालोदाहरणम् ॥ वृषलग्नं लाभस्य प्रश्ने कुम्भेन्त्यभाग २९ गश्चुकः ॥ वेदाशमितो मीने गुरुरेव मुत्थशिलयोगः ॥ अथ भविष्यन्मुथशिलोदाहरणम् ॥ तुलाविलग्नो भृगुजशरांशैः कर्कोद्रिचन्द्रैः क्षितिजान्तराशौ ॥ धनस्य लाभे कथितो भविष्यद्योगस्सखे भाविफलप्रदाता ॥ अथेत्यशाले फलनिर्देशप्रकारं उक्तसंज्ञान्तरे ॥

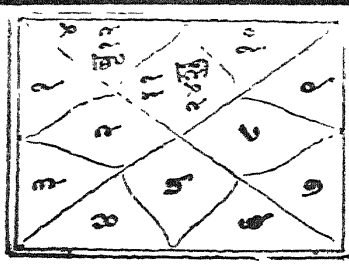
पूर्णमुथशालयोगः । भविष्यन्मुथशिलयोगः ।
स्त्रीलाभप्रश्नः । धनलाभप्रश्नः ।

वर्तमानमुथशिलोदाहरणं ।
राज्यल. भप्रश्नः । योगलाभयोगप्रश्नः ।

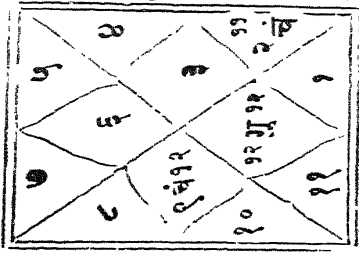
वर्तमानमुथशिलोदाहरणं ।
राज्यल. भप्रश्नः । योगलाभयोगप्रश्नः ।

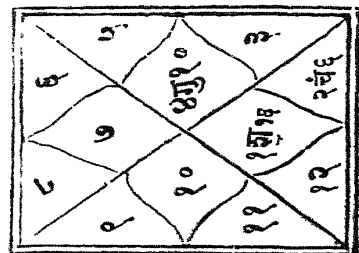
स्वक्षादिसत्स्थानगतः शुभैश्च्युतेक्षितोभूद्भविताप्यथास्ते ॥ तदा शुभं प्रागभवत्सुपूर्णमग्रे भविष्यत्यथ वर्तते च ॥ व्यत्यस्तत स्माद्विपरीतभावेऽथेष्टक्षितोनिष्टगृहप्रपन्नः ॥ अभूच्छुभमप्रागशुभन्विदानीं संयातुकामेन च भावि वाच्यम् ॥ अयमर्थः लग्नाधीशो वा विपरीतभावे शत्रुनीचादिदुष्टस्थानेषु गतः सन् पार्थयुक्तः ईक्षितो वाभूत्तदा प्रागशुभमभवत् ॥ एवं सर्वत्र संयातुकामेन राश्यन्तरेण शीघ्रेण पापग्रह राशौ संयातुकामेन कृत्वा भविष्यदनिष्टं वाच्यमित्यर्थः भावदशादावित्यर्थः ॥ अथेत्यशाले विशेषकानयनम् ॥ पृष्ठस्थशीघ्रग्रहहीनमंद्रग्रहस्य भागौ रहिता विधेयाः ॥ पृष्ठस्थशीघ्रग्रहदीप्तभागाः पृष्ठस्थशीघ्रद्युतिभागभक्ताः ॥ फलं यदाप्तं नखसं२० गुणं तद्विशोपकाः स्युर्मुथशील मुख्ये ॥ इति उदाहरणम् ॥ मंद्रग्रहो भौमो राश्यादिः ७ । १६ शीघ्रः सूर्यो राश्यादिः ४ । २ अत्र सूर्यस्यांशः १६ हीनाः १४ एभिः सूर्यस्य दीप्तांशा १५ हीनाः शेषे १ सूर्यस्य दीप्तांशा १५ भक्ते लब्धं ० । ४ नख २० गुणं जाता इत्यशाले विशेषकाः १ । २० ॥

अथ षोडशयोगप्राप्तये लिखितं यादववृत्तेनावधिदिनानयनम् ॥ तत्र भौमार्कयोरंशांतरं १४ द्वादशगुणं १६८ जातान्य
 वाधिदिनानि ॥ एवं सर्वत्र ज्ञेयं ॥ वर्षलग्ने सौम्यग्रहेत्थशालफलमुक्तं तजिकसारे ॥ यदीत्थशालः स्वचरैस्तु सौम्यैः कृतोद्दलगे परिपूर्ण
 कश्च ॥ दत्ते तदासौ विविधं विलासं धनागमं कांतिविवर्द्धनं चेति ॥ इत्थशालदीनां फलं जर्णताजिके इत्थशालस्स्वयं कर्ता यमया
 नक्तमन्यतः ॥ ईसराफः स्वयं हर्ता मणक चान्यहस्ततः ॥ खछासरेः फलाभाव इति वर्षे विंचितयेत ॥ अत्र लग्नेकार्यभावशयोरित्य
 शालादियोगोत्पत्तौ एतत्फलं वाच्यमिति ॥ इतीत्थशालः ॥ अथेसराफयोगः ॥ तत्रेसराफयोगक्षणं ताजिकभूपणे ॥ शीघ्रग्रहे मंदगतेर्ग्रहात्तु
 यदैकभागं पुरतः प्रयाति ॥ तदेसराफस्स तु मूसरीफः पुरतर्नैदुष्टफलः प्रदिष्टः ॥ अथ शीघ्रग्रहस्य मन्दग्रहस्यैकांशातिक्रमणे ईसराफयोगः ॥
 एकांशापूर्त्तौ कलनामतिक्रमणे पीत्थशालयोग इति जीर्णटीकाकृत ॥ अत्रेसराफयोगसौम्यग्रहजनितशुभ इत्युक्तं हिछाजे ॥ ईसराफे सौम्यजाते
 कार्यभङ्गे न जायत इति ॥ अथ शीघ्रग्रहोमन्दमतिक्रम्य द्वादशांशाभ्यधिको भवेत्तदापि मूसरीफः शुभफलदत्तवेत्युक्तं यादवेन ॥
 चरोचराच्चरेलवपुरस्ईसराफकः ॥ शुभो न मूसरीफकश्शुभोऽर्कं १२ भागस्तु चेत् ॥ अत्रोदाहरणमाह स एव ॥ धनुर्विलग्न
 गुरुराष्टि १६ भागैर्बुधोद्विचन्द्रे १७ मिथुनज्जतोत्र ॥ न कन्यकाया वरलाभसिद्धिस्त्यात्पिण्डतुल्ये २८ त्र बुधे तदातिरिति ॥
 अथेसराफयोगेविंशोपकानयनम् ॥ पृष्ठस्थमन्दग्रहहीनशीघ्रग्रहस्य भागा नखसङ्कुणाश्च ॥ अग्रस्थशीघ्रग्रहदीप्तभागैर्भक्ता विशोपास्त्यु
 रिहेसराफे ॥ इतीसराफयोगः अथ नक्तयोगः ॥ तत्र नक्तयोगक्षणं संज्ञातन्त्रे ॥ लग्नेशकार्याधिपयोर्न द्वाष्टिर्मथेथ तन्मध्यगतोथ
 शीघ्रः ॥ आदाय तेजो यदि पृष्ठसंस्थाद्यसेदथान्यत्र हि नक्तमेतत् ॥ अन्यत्र मन्दग्रहे पृष्ठसंस्थाच्छीघ्रग्रहादित्यर्थः ॥ अत्र सर्वत्र
 स्वदीप्ताशमध्ये यदि शीघ्रग्रहान्मन्दग्रहोधिको भवति तदा शीघ्रो मन्दस्य तेजोदाता मन्दशीघ्रस्य तेजोहरो ज्ञेयः ॥ दीप्तांशमध्ये शीघ्रग्रहान्मन्यूनशो
 मन्दग्रहे शीघ्रो मन्दस्य तेजोहरः ॥ मंदशीघ्रस्य तेजोदाता ज्ञेयः ॥ वक्ष्यमाणमणऊयोगे विशेषवाक्याच्छीघ्रादधिकंशो न्यूनंशोपिमन्दशीघ्रस्य
 तेजोहर्ता भवतीति तत्त्वम् ॥ अत्रोदाहरणं संज्ञातन्त्रे ॥ स्त्रीलाभपृच्छा तनुरस्ति कन्यास्वामी बुधः सिंहगतो दशांशैः ॥ सूर्यांशकैर्देवगुरुः
 कलत्रं द्वाष्टिस्तयोर्नास्ति मिथेथ चंद्रः ॥ चापे वृषे चोभयदृश्यमूर्तिः शीघ्रोर्कभा १२ गैरथवा भवांशैः ११ ॥ आदाय तेजो बुधतो

दुदौ यज्जीवाय लाभः परतस्त्रिभ्यास्स्यात् ॥ अत्र लघेशकार्ये रायोः परस्परं षडष्टगत्वात् दृष्टिर्नास्ति अथ शीघ्रश्रेण्योन्यं बुधं गुरुं च पश्यन्स्वस्मादल्पा राहुधौतेजो गृहीत्वा स्वस्मादधिकांशाय गुरवे ददौ तस्मात्परहस्तात्स्त्रीलाभः ॥ अत्र स्थानदृष्टिसद्भावेपि दीप्तांशातिक्रमेण नक्त योगो भवतीत्युक्तं यादवेन ॥ लघेशकार्यपत्वगौ निजभागदृष्ट्या हीनबुभौ चरत्त्वगौतरगः प्रपश्यन् ॥ नीत्वा महश्चरगतेरचलाय दद्यान्नक्तं भवेदपरहस्तविलंबसिद्धये ॥ अत्रोदाहरणमाह स एव । मीने विलम्बे गुरुरर्कभागः स्त्रियाम्बुधो नेत्रलवनेनदृष्टिः ॥ तयोश्च अथनक्तयोगः । मध्येऽद्दि ७ लवः कुलीरे चंद्रस्तदान्येन सखेगनातिरिति ॥ इति नक्तयोगः ॥ अथ यमयायोगः ॥ तत्र यमयायोगलक्षण

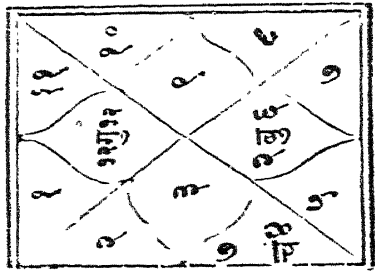

यमयायोगः ।

मुक्तं ताजिकभूषणे ॥ परस्परालोकनवर्जितं यत्खेटद्वयं पश्यति मंदखेटः ॥ दीप्तांशकैर्धामचराद्गृहीत्वा स्थिराय दत्ते यमयाभिधानः ॥ अथमर्थः । परस्परालोकनवर्जितं खेटद्वयं लघेशकार्ये शाभिधं तृतीयो मंदग्रहः स्वदीप्तांशैश्छायाशकायां धीशौ स्थानदृष्ट्या पश्यन् पुनरुभयोर्मध्ये शीघ्रतेजो नीत्वा मंदगाय दत्ते यमयाख्यो योगः स्यात् ॥ अत्रोदाहरणं संज्ञातन्त्रे ॥ राज्यातिपृच्छातुल्लग्ननाथो भेषे सितस्त्वष्टिः १६ लवैर्वृपस्थः ॥ चंद्रो रसांशौ ६ यदि राज्यनाथो दृष्टिस्तयो न्नीस्ति गुरुस्तु मन्दः ॥ दिगंशतः कर्कगतस्तु पश्यन्भूमिमहोदीप्तलवैस्सचान्द्रम् ॥ ददौ सितायेतिपदस्य लाभो मात्येन भावीतिविमृश्य वाच्यम् ॥ अत्र लघेशकार्ये शयोर्द्विद्विंशकत्वादन्योन्यदृष्टिर्नास्ति तृतीयो गुरुर्भन्दगामी कर्कस्थो दशांशः लग्नाधीशकार्याधीशौ स्थानदृष्ट्या पश्यन् सन् स्वल्पांशाब्धिमांशोस्वदीप्तभागेस्तेजो गृहीत्वा बहंशाय शुक्राय ददौ त स्मान्मंत्रद्वारया राज्यलाभोमात्येन वाच्यः ॥ इति यमयायोगः ॥ तत्र मण्डलयोगलक्षणमाह यादवः ॥ भौमो वा रविजश्चरस्य पुरतः पृष्ठेथवा संस्थितः पश्यन् शत्रुदृशा १ । ४ । १० स्वदीप्तलवकैर्हीनैरहीनरपि ॥ यत्कार्यार्थमथो कृतम्भुथशिलं तत्र स्थितो वा ग्रहो गृह्णातीह महोमणुर्निगदितो योगेर्थनाशे पटुः ॥ मनुष्यताजिके समरसिंहोपि ॥ जातेपि योगे रविजोऽथ भौमश्शीघ्रस्य पृष्ठेथ पुरोरिदृष्ट्या ॥ स्वांशैर्महस्त्वैकगतस्तु हीनाधिकश्चस

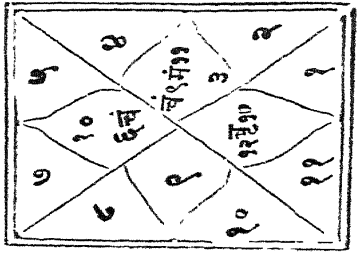
स्यान्मण्डनशस्त इति ॥ पूर्वपद्यस्यायमर्थः ॥ भौमशनिर्वाल्लग्नशकार्येशयोर्मध्ये शीघ्रग्रहस्यात्रे पृष्ठे वा स्थित्वा चतुर्थसप्तमेकराशिदृष्ट्या पश्यन् सन् स्वदीप्तशैहिनैरधिकर्वा शीघ्रस्य तेजो गृह्णाति तत्र लग्नशकार्येशयोरित्यशालेऽपि कार्यनाशको मण्डयोगः । अथवा यत्कार्यनिमित्तं लग्नशकार्येशाभ्यां यस्मिन् स्थाने मुथशिलंकृतं तत्र द्वयोरैकस्थानगो भौमः शनिर्वा हीनैरधिकर्वा स्वदीप्तभागैर्द्वयोरैकस्य वा तेजो गृह्णाति स मण्डयोगः कार्यनाशको ज्ञेयः ॥ अत्र श्रीहरिभट्टैककृतस्मग्रहश्लोकः ॥ भौमः शनिर्वा मुथशिलीसराफवान् शीघ्ररिपुग्रहेण ॥ लग्नशकार्याऽधिपतीत्यशालफलप्रणाशी मण्ड कुभो न ॥ अत्रोदाहरणमाह यादवः ॥ कन्याविलग्नोस्त बुधोस्तनाथो दशांशकरंगिरसाद्रिचंद्रः ॥ मीने च गुग्मेऽवनिजो भवांशः पृष्ठो बुधस्तेन न चाङ्गनातिः ॥ पृष्ठेपि भौमे नवभिस्तथैव मीने कविहस्ति ८ मितोत्र पूज्यः ॥ नृपश्च पुनर्वक्त्योगः । तत्रार्कसुतो नवांशैर्नै ७ श्च पृष्ठे न हि कार्यसिद्धिः ॥ कर्क विलग्नस्ति कविर्दिनांशौ १५ वृषेभ्रचंद्र १० हिमगुः

कुजोऽत्र ॥ भूपर्ल वै १६ भूमिसुतेन चंद्रो हतस्ततो नात्र सखेथलाभ इति ॥ अत्रप्रथमोदाहरणे दशमस्थो भौमो लग्नं बुधं तुर्यदृष्ट्या पश्यन् बुधादल्पांशादेकेनांशनाधिको भूत्वा बुधतेजोहरो जातः ॥ अत्र स्त्रीलाभप्रश्ने कार्यशलयेशयोरुक्त बुधयोरित्यशालेपि बुधस्य तेजोहीनत्वात् स्त्रीलाभो न च वक्तव्यः ॥ अथ ॥ हरते तेजः स्वांशैरहीनैरधिकैश्च मण्डयो गोसाविति विशेषसमरसिंहाक्षयेन शीघ्रग्रहाद्बुधादल्पांशो मन्दग्रहो भौमो नवांशमितोपि बुधतेजोहरो जातस्तस्मान्नवांशमितेभ्यो मण्डयोगत्वात्स्त्रीलाभो न वाच्यः ॥ द्वितीयोदाहरणे शुक्रशन्योर्योगो ज्ञेयः ॥ अथ तृतीयोदाहरणे लाभप्रश्ने कर्कलग्नतदीशश्चंद्रो वृषे दशाशास्तत्र कुजः षोडशांशः ॥ अत्र मंदो भौमः शीघ्राच्चंद्रादधिकांशस्तस्माच्चन्द्रतेजोहरो जातः ॥ अत्र यद्यपि लग्नशकार्येशयोरित्यशालयोगोऽस्ति तथापि भौमकृतमण्डयोगत्वात्लाभो न वाच्यः ॥ एवमेकराशिस्थानेऽप्युदाहरणं ज्ञेयम् ॥ इति मण्डयोगः ॥ अथकम्बूलयोगः तत्रानेकभेदसहितकम्बूलयोग उक्तस्संज्ञातन्त्रे ॥ लग्नकार्येशयोरित्यशालेऽत्रिन्द्रित्यशालतः ॥ कम्बूलं चैष्टमध्यादिभेदेर्नानाविधं स्मृतम् ॥ अत्र लग्नशकार्येशयोरित्यशाले सति चेदत्र लग्नेन कार्यशानोभाभ्यां वा चंद्रो मुथशिलं करोति तत्कम्बूलम् ॥ अत्र कम्बूलयोगे स्वगृहोच्चावस्थितिरुचमोधिकारः स्वह द्वारेष्काननवांशावस्थितिर्मध्यमोधिकारश्शत्रुनीचगृहावस्थितिरधमोधिकार एतन्नितयाधिकाराराहित्यं समोधिकारः ॥ यदाह यावदः ॥ स्वोच्चस्वाल

यशालिनोर्यादि शशी स्वोच्चैः स्वगृहे स्थितः सुश्रेष्ठं निजतुङ्गगेहरहितो योगे तदा श्रेष्ठकम् ॥ स्वत्रैराशिकहृद्भागगतयोर्मध्यं विनेभिस्त
तो हीनं हीनतरञ्च नीचरिपुभे योगङ्करोतीह चेत् ॥ हीनं समं हीनतरं मध्यमेव चन्द्रस्य लघेशः कार्योश्चाधिकारवेपण्या कम्बूलमुचोत्तमा
दिषोडशभेदभिन्नभवतीति ज्ञेयम् ॥ अथोत्तमकम्बूलक्षणं संज्ञातंत्रे ॥ यदीन्दुः स्वगृहेच्चस्थस्तादृशी लम्प काट्यर्षौ ॥ इत्थशाली ककम्बूलमुत्तमो
त्तममुच्यते ॥ अत्रोदाहरणन्तत्रैव ॥ मेपेरविः कुजो वापि कर्कराशिगतदृशी ॥ तत्रेत्थशालात्कम्बूलमुत्तमोत्तमकार्येकृदिति ॥ अत्र सन्तावप्रश्ने
मेषलम्पं लघेशो भौमः स्वगृहे भेषलघे विंशत्यंशं पंचमभावाधीशो रविः स्वोच्चैः मेषे सप्तदशांशश्चन्द्रः कर्के स्वगृहे चतुर्दशांशः ॥ अत्रार्कभौमयोः कार्ये
शलघेशयोरित्थशालयोगोस्ति । चन्द्रोऽपि द्वाभ्यां सहेत्थशालङ्करोति तेन उत्तमोत्तमकम्बूलजातम् ॥ उत्तमोत्तमकार्येङ्करोति सन्तानप्राप्त्याख्यं कार्यं
मवश्यङ्करोतीत्यर्थः ॥ अत्र लघ्याधीशकार्येशयोर्मुथशिलसत्त्वे चन्द्रो द्वयोरव्यतरेण मुथशिलश्चेत्करोति तदाप्युचोत्तमकम्बूलं स्थितिं यादवः ॥ अत्रो
दाहरणमाह स एव ॥ मेपेऽङ्गोऽध्वनिजो नवांशक इनः सिंहे कुभागः १ शशी कर्के पिण्ड २८ लघो हि चोत्तममत्तः कंबूलयोगः शुभ इति ॥
अत्र लघेशकार्येशाभ्यां चंद्रो मुथशिलं करोतीति मुख्यः पक्षः ॥ अथान्यथां कम्बूलयोगानां संज्ञातंत्रे कलक्षणानि स्वकृतोदाहरणसहितानि लिख्येते ॥

मण्डयोगः ।

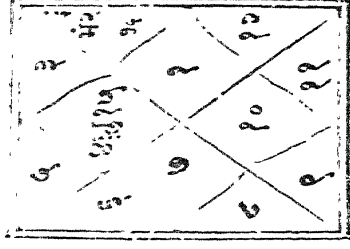
मण्डयोगः ।

तत्रोत्तममध्योत्तमसमयोलक्षणे ॥ स्वीयहृदाट्टकाणाकभाग

स्थेनेत्थशालतः ॥ मध्यमोत्तमकंबूलं हीनाधिकृतिनो
त्तमम् ॥ अत्र यदीन्दुः स्वगृहेच्चस्थ इत्यनुवर्त्तेहीनाधिकृति
ना त्रिविधाधिकाररहितेन कोर्थः समस्य गृहहृद्द्रेष्काणनवांश
स्थेन लघ्येन कार्येन ॥ अत्रोदाहरणे ॥ भागप्रश्ने तुला
लम्पं स्वहृदायां दशांशकः १० ॥ दशमे संस्थितः शुक्रो

मण्डयोगः ।

उत्तमोत्तमं कं० ।

भाग्यपो ज्ञश्च सप्तमे ॥ शक्रांशः १४ स्वीयहृदायां चंद्रः कर्के नवांशकः ९ ॥ योगे त्रयाणां कंबूलं प्रोक्तमुत्तममध्यमम् ॥ स्वनाम
सदृशं ज्ञेयं प्रश्ने कंबूलजं फलम् ॥ एवं स्वस्वनवांशे तु गतयोर्लघ्यकार्ययोः ॥ स्वगृहेच्चगतस्यैर्द्विज्यो योगः स एव हि ॥ राज्यप्रश्ने

शुग्मलं ३ बुधः कौर्ष्ये नर्गा ७ शकः ॥ समस्य ज्ञस्य गेहे तु कर्के पंचां ६ शकः शशी ॥ कंबूलमुत्तमसमं त्रयाणामित्यशालतः ॥ अथोत्तमाधमकंबूलक्षणम् ॥ उत्तमाधमता नीचरिपुगेहस्थितेन चेत ॥ अत्रापि यदीन्दुस्वगृहोच्चस्थइत्यनुवर्तते ॥ उदाहरणम् ॥ प्रश्ने स्त्रीलाभ संज्ञे तु तुलालग्रशौ दशांशस्सप्तमाधिपः ॥ कुजः स्वनीचे सूर्यांशो विधुः कर्के नवांशकः ॥ त्रयाणामित्यशालत्वात्कंबूलञ्चोत्तमाधमम् ॥ अथमध्यमोत्तमकंबूलक्षणम् ॥ स्वहृदादिगतश्चन्द्रस्वभोच्चस्थेत्यशालकृत् ॥ मध्यमोत्तममेतच्च पूर्वस्मान्न विशिष्यते ॥ पूर्वस्मादुत्तममध्यमकंबूलात् उदाहरणम् ॥ भामिनीलाभके प्रश्ने तुलालग्रतुलोपगः ॥ शुक्रो धनांशो १७ जायेशां धृत्यंशो भेषगः कुजः ॥ स्वनवांशगतश्चन्द्रो भेषक्षे द्वादशांशकः ॥ त्रयाणामित्यशालत्वात्कंबूलम् मध्यमोत्तमम् ॥ अथमध्यमव्यमकंबूलक्षणम् ॥ स्वहृदादिपदस्थेन कंबूलम् मध्यमम् ॥ अत्र स्वहृदादिगतश्चन्द्र इत्यनुवर्तते ॥ उदाहरणम् ॥ पुत्रप्रश्ने

शुग्मलं ज्ञस्तुलायां नगांशकः ॥ स्वहृदायां स्थितश्शुक्रः पञ्चमेशोऽष्टमांशकः ॥ मिथुने स्वीयहृदायां विधुर्जके नगाशकः ॥ स्वत्रिभाग गतो योगे कंबूलम् मध्यमम् ॥ योगे इत्यशालाख्ये ॥ अथमध्यमसमकंबूलक्षणम् ॥ मध्यमं समकंबूलं हीनाधिकृतिखेटजम् ॥ अत्रापि स्वगृहा

८	७	६	५	४	३	२	१	०	१	२	३
९	१०	उत्तम मध्यम	स्वहृदा ४	५	उत्तम समय	६	उत्तमा धमम्	७	८	९	१०
११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४

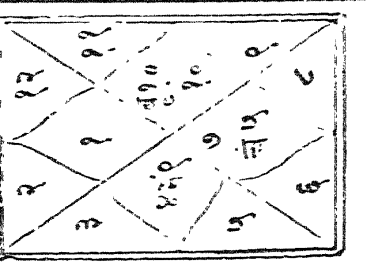
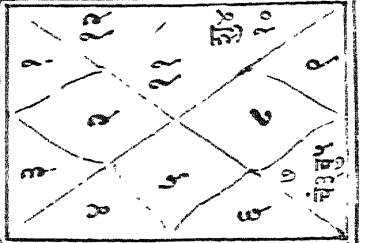
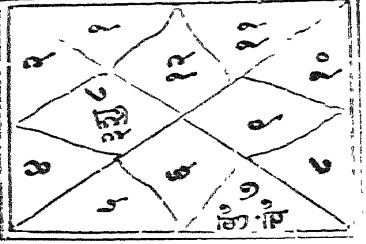
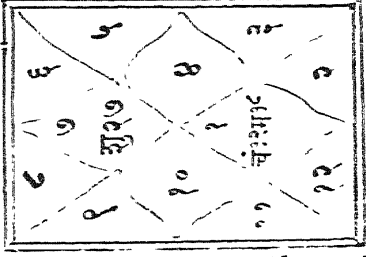
दिगतश्चन्द्र इत्यनुवर्तते ॥ उदाहरणम् ॥ वृषलं सुतप्रश्ने मृगे वेदांशकः सितः ॥ समस्य ज्ञस्य हृदायां सुतेशो ज्ञः शरांशकः ॥ तुलायां सममन्दस्य हृदास्थो जूकगः शशी ॥ रामांशः स्वत्रिभागे तु कंबूलं मध्यमं समम् ॥ अथमध्यमाधमकंबूलक्षणम् ॥ मध्यमाधमकंबूल नीचारिभगखेटजम् ॥ अत्रापि स्वहृदादिगतश्चन्द्र इत्यनुवर्तते ॥ उदाहरणम् ॥ भाग्यप्रश्ने भेषलं भौमः कर्के नवांशकः

गुरुर्भाग्याधिपो नीचे मकरे च दशांशकः ॥ स्वद्रेष्काणगतश्चंद्रस्तुलायां पंचभागकः ॥ त्रयाणामित्यशालत्वात्कंबूलं मध्यमाधमम् ॥

अथ समोत्तमकंबूलक्षणम् ॥ इंदुः पदोनः स्वक्षौचिस्थिते
नाप्युत्तमं तु तत् ॥ अत्र पदोनं द्विविधं एकं तावद्ग्रहाणां
समग्रहसमहदासमद्रेष्काणे समनयांशगतत्वम् ॥ द्वितीयं सूक्ष्मे
प्रतिविकलारूपे समग्रहहृद्द्रेष्काणनयांशानामादौ प्रतैवाव
स्थितत्वमिति जीर्णटीकाकृतम् ॥ उदाहरणम् ॥ धनलाभा
भिधे प्रश्ने तुला लग्नञ्च भार्गवः ॥ तुलायां
नगभागाश्च धनेशो मकरे कुजः ॥ नवांशो मिथुने चं

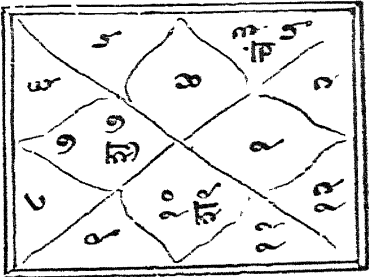
मध्यमोत्तमं कं० । मध्यमध्यमं कं० । मध्यमाधमं कं० ।

मध्यमाधमञ्च ।

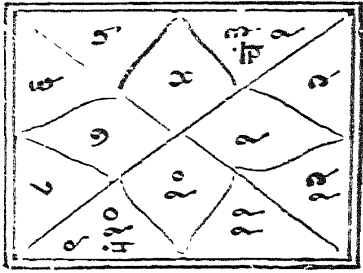

द्रो इहदायां शरांशकः ॥ इन्दोः समज्ञः कंबूलं योगे प्रोक्तं समोत्तमम् ॥ ९ ॥ अथसममध्यमकंबूलक्षणम् ॥ स्वहृद्दिगतेनापि
पूर्वन्मध्यमुच्यते ॥ अत्रापि इंदुः पदोन इत्यनुवर्तते ॥ उदाहरणम् ॥ धनप्रश्ने तुलालग्रं शुक्रः सिंहे दशांशकः ॥ स्वहृदायां धनाधी
शो भौमश्चापे दिगंशकः ॥ स्वहृदायाञ्च मिथुने समशुक्रस्य हृद्गः ॥ विधुर्दशांशो योगेऽस्मात्कंबूलं सममध्यमम् ॥ १० ॥
अथ समसमाख्यमध्यमकंबूलक्षणम् ॥ पादोनेनापि मध्यं स्यादिति युक्तमप्रतीयते ॥ अत्र इंदुः पदोन इत्यनुवर्तते ॥ पदोनेन द्रेष्काणा
दिसंधिस्थेन लग्नेन कायेशेन च उदाहरणम् ॥ द्रव्यप्रश्ने मेषलग्नम्भौमः सिंहे धनाधिपः ॥ भृगुर्घटे विधुर्जके त्रयश्चामी दिगंशकाः ॥
द्रेष्काणसन्धौसंस्थित्य जाताश्चामी पदोनिताः ॥ समं समञ्च कंबूलम्प्रोक्तं तदित्यशालतः ॥ अथसमाधमकंबूलक्षणम् ॥ नीचारिस्थेने
त्यशालेऽधमकंबूलमुच्यते ॥ अत्र इंदुः पदोन इत्यनुवर्तते ॥ उदाहरणम् ॥ पुत्रप्रश्ने युगमलग्नम्बुधो मीने नवांशकः ॥ सुतेशः कन्य
कायाञ्च दशांशो नीचगो भृगुः ॥ समस्य ज्ञस्य द्रेष्काणे चापे चन्द्रशरांशकः ॥ त्रयाणामित्यशालत्वात्कंबूलञ्च समाधमम् ॥

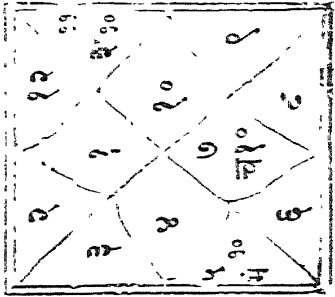
समोत्तमम् ९

सममध्यम् १०

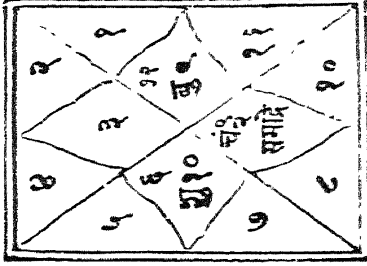

समसप्तमम् ११

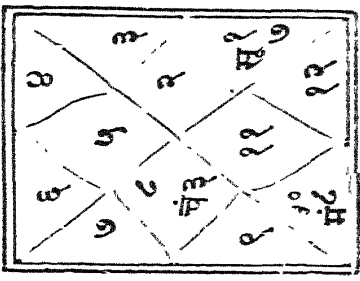

अथाधमोत्तमकम्बूलक्षणम् ॥ नी

समाधमम् १२

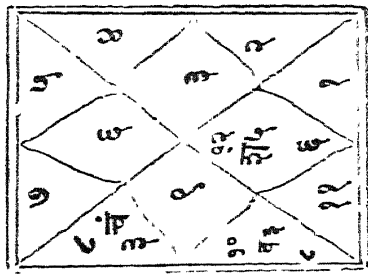

अधमोत्तमम् १३

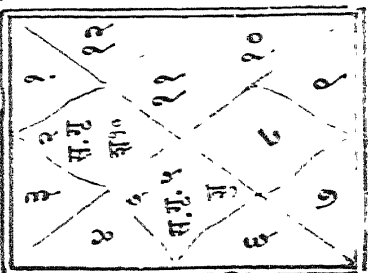

शशी ॥ त्र्यंशस्त्रयाणां योगे तु कंबूलमधमोत्तमम् ॥ १३ ॥ अथाधममध्यमकंबूलक्षणम् ॥ स्वहृदादिगते चेत् ॥ इत्थशाली

अधममध्यमम् १४

अधमसप्तमम् १५

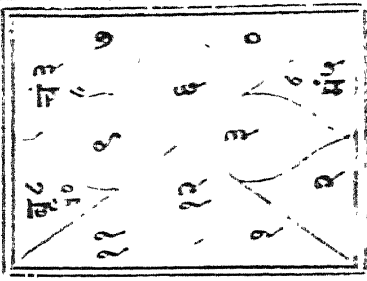

कंबूलं तदुच्यतेऽधममध्यमम् ॥ अत्र नीचशत्रुभगश्चन्द्र इत्यनुवर्तते ॥ उदाह

रणम् ॥ पुत्रप्रश्रंगनालसं स्वहृदायां मृगे बुधः ॥ रामांशः पुत्रपो मन्दः स्वहृदायां शरांशकः ॥ मीने वृश्चिकगश्चंद्रश्चर्यां तु योगतः ॥ प्रोक्तं चाधममध्यं तु कंबूलं शस्त्रवेदिभिः ॥ अथाधमसप्तमकंबूलक्षणम् ॥ पदोनेनेत्थशाली चेत्कंबूलं त्वधमं समम् ॥ अत्र नीचशत्रुभगश्चन्द्र इत्यनुवर्तते ॥

उदाहरणम् ॥ वृषलस्य राज्यलाभप्रश्ने सिंहगतः सितः ॥ समस्यार्कस्य गेहे तु शरांशो राज्यपः शनिः ॥ वृषे समस्य शुक्रस्य गेहे खंडुमितांशकः ॥ चंद्रो वृश्चिकगश्चंद्रशस्त्रयाणामित्थशालतः ॥ कंबूलं चाधमसप्तमं प्रोक्तं ताजिकवेदिभिः ॥ १५ ॥ अथाधमाधमकंबूलक्षणम् ॥ नीचारिभस्थेऽन नीचारिभगतः शशी ॥ इत्थशालीकंबूलं तदधमाधममुच्यते ॥ उदाहरणम् ॥ पुत्रप्रश्ने धनुर्लेमं मृगे वस्वंकको गुरुः ॥ कर्के सुताधिपो भौमः पंचांशो वृश्चिके शशी ॥ त्र्यंशस्त्रयाणां योगे तु कंबूलमधमाधमम् ॥ १६ ॥ कंबूले

अधमाधमम् १६

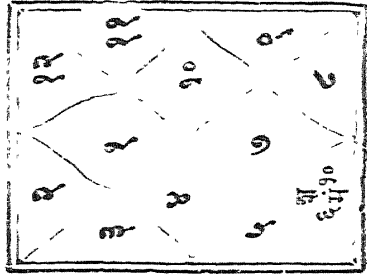
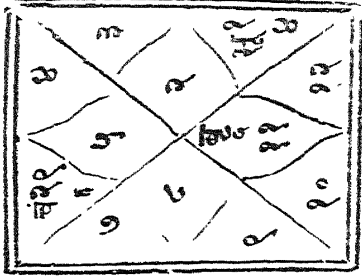

विशेष उक्तः संज्ञातंत्रे ॥ लग्नकार्यपयोरित्थशालेत्रैकोस्तिनीचगः ॥ स्वर्क्षादिपदहीनोन्योत्रेन्दुः कंबूलयोगकृत् ॥ तत्र कार्याऽल्पता
 ज्ञेया यथाजातान्यमर्थयन् ॥ अन्यजातिः पुमानर्थं तथैतत्कवयो विदुरिति ॥ अथ कंबूलयोगे विशेषकानयनम् ॥ निशेशलग्नेश्वरयो
 निशेशकार्येशयोः कार्यपलग्नयोश्च ॥ विशेषकासंमिलितास्त्रिभक्ता विशेषकास्ते कथिताः कबूले ॥ इति श्रीरामदैवज्ञगुरुपादाज
 भक्तिः ॥ कंबूलम्भेदसहितम्बलभद्रेण निर्मितम् ॥ इति कंबूलयोगः ॥ अथ गैरिकम्बूलम् ॥ तत्र गैरिकम्बूलक्षणमाह यादवः ॥
 जातेत्थशाले ह्युभयीरदृष्टिस्थाने चरन् शीतरुचिस्तयोस्तु ॥ प्रविश्य कस्यापि गृहं तथोच्चं कुर्याद्युतिर्गैरिकबूलमुक्तम् ॥ वदन्ति
 चैतं फलतस्समानङ्कम्बूलयोगस्य तथैव भेदः ॥ तथाहि गेहन्ननिजोच्चकञ्च यदा तदा निष्टफलकबूलम् ॥ तथोर्लक्षशकार्येशयोर्युतिषि
 त्यशालथद्रेत्थशालवस्थितस्य ग्रहमुच्चं वा न भवति तदानिष्टमित्यर्थः ॥ उक्तञ्च ताजिकालङ्कारे ॥ तत्खेटगेहतुङ्गस्थो न स्याद्यदि च चन्द्र
 माः ॥ गैरिकम्बूलयोगोसावभद्रः कथितो बुधैः ॥ अत्रोदाहरणम् संज्ञातन्त्रे ॥ लग्न्ये सुखामितिप्रश्ने सिंहलग्नं रविः क्रिये ॥ अष्टांशै
 स्सुखपः कुम्भे भौमोशै रविभिस्तयोः ॥ इत्थशालोस्ति तत्रेन्दुः कन्यायाञ्चरमेशके ॥ स्वर्क्षादिपदहीनस्य नेत्थशालोस्ति कस्य
 चित् ॥ स स्वोच्चगेन शनिनाऽन्यक्षस्थेनेत्थशालकृत् ॥ गैरिकम्बूलमन्येन साहाय्याह्याभदायकम् ॥ इति गैरिकम्बूलम् ॥ अथ
 खल्लासरः ॥ तत्र खल्लासरयोगे लक्षणमाह यादवः ॥ द्वयोरथैकेन च शीतमानुरदृष्टिमार्गे विचरन्करोति ॥ न मूथशीलग्न च संश्रुतिं वा
 खल्लासरः कार्यहरस्तदा स्यात् ॥ अत्र लग्नेशकार्येशयोरपि मुथशिलाभावो ज्ञेय इति केचिदहस्तत्र ॥ यतस्सर्वैः खल्लासरफलङ्कार्यनाराक
 मित्युक्तम् ॥ तत्र लग्नेशकार्याधिपयोरित्थशालभावे कार्यप्रतिरेव न जाता तत्र कार्यसम्भवः स्वपुण्यादिसमस्तयोरित्थशाले कार्यप्रप्तिसम्भवेपि
 लग्नपकार्यपाम्याञ्चंद्रस्य युतीत्थशालासम्भवात्केन्द्रमयोगवदित्थशालफलनाशकः खल्लासरयोगो ज्ञेय इति ॥ एतत् स्पष्टमुक्तं जीर्णता
 जिके ॥ लग्नेशकार्याधिपयोरित्थशालो न वा युतिः ॥ द्वाभ्याञ्चन्द्रो नेत्थशाली प्रोक्तः खल्लासरोशुभः ॥
 उदाहरणम् ॥ लग्न्ये सुतमिति प्रश्ने सिंहलग्नं रविः क्रिये ॥ वेदांशैस्सुतपे जीवः कुंभेशैश्शरसम्मितैः ॥ लग्नकार्ये

पथोरस्ति योगो मुथशिलाभिधः ॥ अथ कन्यातिमेशे च विधुर्मुथशिलो न हि ॥ द्वाभ्याञ्च तेन कार्यस्य नाशी खल्लासरो मतः ॥ इति खल्लासरः ॥ अथ रद्वयोगः ॥ तत्र रद्वयोगलक्षणमुक्तं योगसुधानिधौ ॥ वक्रेण द्युमणिक राभिगामिनास्तं प्राप्तं न व्यय १२ रिपु ६ नाश ८ गामिना च ॥ क्रूरेण क्रमिततमस्सदेत्थशालं तद्रुद्रं हरति फलं प्रहर्षणीयम् ॥ अत्र विशेष उक्तस्तान्जिकभूषणे ॥ आपोक्किमस्थश्चरस्वेचरश्चेत्केन्द्रस्थमन्देन च सूथशीलम् ॥ करोति कार्यं प्रथमं विलम्बम्पश्चाद्वश्यं सकलार्थसिद्धिम् ॥ केन्द्रस्थितश्शीघ्रगतिः करोति आपोक्किमस्थेन च सूथशीलम् ॥ मन्देनकार्यमथमच्च भूत्वा प्रान्ते विनाशं सधुपैत्यवश्यम् ॥

खल्लासरः ।

रद्वयोगः ।

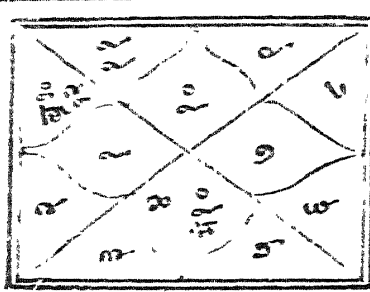
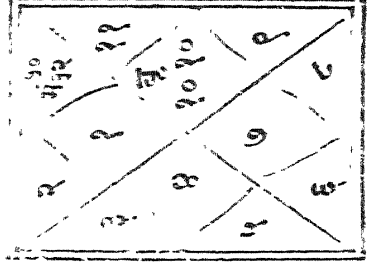

अत्रोदाहरणम् ॥ भाग्यप्रश्ने भूपलग्नभौमः कन्यागतो गुरुः ॥ भाग्यपस्तत्र तत्रैव संस्थितो रविमन्दगौ ॥ सर्वे दिग्शप्रामिता रद्वयं फलनाशकः ॥ वातछन्ने मीनसंस्थः कुजो मकरगो गुरुः ॥ द्वौ दिग्शप्रागुभं शुभं पश्चात्प्रकीर्तितम् ॥ वातछन्ने कर्कसंस्थो भौमो वा मीनतो गुरुः ॥ द्वौ दिग्शौ प्राक्शुभं स्थात्पश्चादुभमेव च ॥ इति रद्वः ॥ अथ दुःफालिकुत्थयोगः ॥ तत्र दुःफालिकुत्थयोगलक्षणन्तान्जिकभूषणे ॥ मन्दस्वगेहे यदि वा निजोच्चे त्रैशिके

वापि निजे प्रकुर्यात् ॥ योगं चरेणानधिकारिणा चहुःफालिकुत्थरुशुभकृन्निरुक्तः ॥ योगम्मुथशिलारूप्यधिकाररहितेन शीघ्रेण मुथशिलङ्कार्यकरन्तहि अधिकाररहितेनाप्यथशुद्ध्यर्थकरमिति जर्णटीकाकृत ॥ अत्रोदाहरणम् ॥ सुखप्रश्ने भूपलग्नभौमस्सूर्याशकः क्रिये ॥ दिग्शकस्सुखाधीशो हिमांशुः कुंभसंस्थितः ॥ द्वयोरत्रैत्थशालत्वात्सुखलाभं विनिर्दिशेत् ॥ इति दुःफालिकुत्थः ॥ अथ दुत्थेत्यंतंमरयोगस्तत्र दुत्थेत्यंतंवीरयोगलक्षणमुक्तान्जिके ॥ लग्नशका र्थाधिपती निर्बलौ योगकारकौ ॥ तयोरेकस्वगेहेद्यादिस्येनान्येन योगकृत ॥ दुत्थतंवीर

भाग्यसुभगात्सुभगादयोगः ।

प्राक् कुंभश्चादुभगादयोगः ।

शैरिकंबूलम् १११

योगोन्यसाहाय्यात्कार्यकारकः ॥ अथवान्यौ ग्रहौ स्वक्षादिगौ शीघ्रगती तयोः ॥ निर्बलेनच मन्देन मृथशी लकरो तदा ॥ दुत्थतंवीरयोगोन्यसाहाय्यात्कार्यकारकः ॥ तयोर्लघेशक्रार्थेशयोः ॥ उदाहरणम् ॥ जायाप्रश्ने सिंहलग्नं तुलासप्तांशके रविः ॥ शनिर्मेषे नन्दभागः कुजो मेषे रसांशकः ॥ शनिस्स्वगृहसंस्थे नभौमेन मृथशीलकृत् ॥ जायालामो न्यसाहाय्याद्दुत्थतंवीरयोगे ॥ वातलग्ने सूर्यभौममंदाः पूर्वोक्तवत्स्थिताः ॥ मेषे जीवः स्वहृदायां पंचांशो गुरुभूमिजः ॥ मंदेन योगकर्तारवतो लाभोन्यतः स्मृतः ॥ अत्र स्वग्रहो भौमः स्वहृदास्थो गुरुस्तौ स्वर्गचस्थेन निर्बलशनैश्चरेणेत्यशालकरावतः झीलभोन्यतो वाच्यः ॥ इति दुत्थोत्थतंवीरयोगः अथ तम्बीरयोगः ॥ तत्र तम्बीरयोगलक्षणमुक्तें हायनसिंधौ ॥ लग्नेशकार्योधिपयोगे योयो बली तयोर्भान्तगतोपराय ॥ दीप्तांशकैर्वीर्ययुताय दत्तेऽन्यक्षे महोत्थंतंशुभस्तवीरः ॥ अत्र लग्नेशकार्येशोरित्यशालाभावे तयोरेको बली राशयन्तगः अपराय अन्यस्मै स्वगृहादिर्वीर्ययुतायाग्निमराशावित्यशालद्वाराया तेजो दत्ते सः शुभस्तम्बीरयोगः ॥ उदाहरणम् ॥

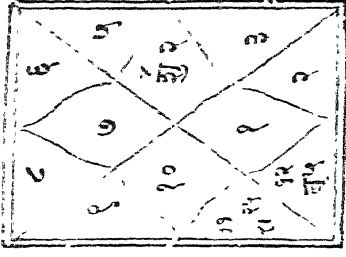
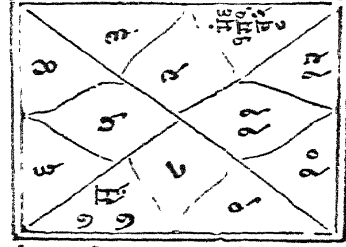
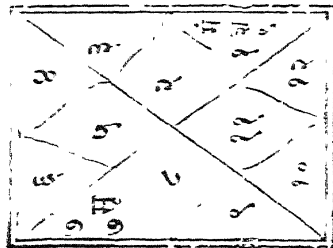
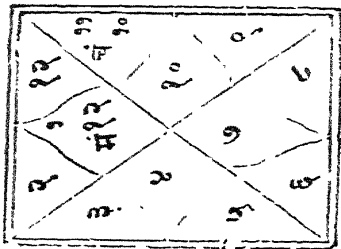
दुःफालिकुत्थः।

दुत्थोत्थद्विगीयोगः।

सुखप्रश्ने तुलालग्नं द्वयंशः कर्के भृगुशनिः ॥ एको

दुत्थोत्थद्विबीरः।

तंबोरः।

संजीतोभ्युद्गमः ॥ मार्गी कालबलान्वितस्सबलवान्स्म्यक्फलावाप्तिदः ॥ कालज्ञैर्बलवीक्षणाय गदितो योगो हि कुत्थाभिधः ॥ इतिकुत्थः ॥ अथ दुरुःफयोगः ॥ तत्र दुरुःफयोग लक्षणन्तत्रैव ॥ अस्तङ्गतो व्यस्तगतस्त्वशस्तैर्युतेक्षितोष्टांत्यारिगस्स्वगेहात् ॥ सप्ते पगो नीचस्वगेत्थशाली राह्वास्यपुच्छे दुरुफाभिधानः ॥ संज्ञान्तत्रे चन्द्रस्य दुरुःफे विशेष उक्तः ॥ चन्द्रसूय्याद्वादशे वृश्चिकाद्ये खण्डे

नेष्टोन्त्ये तुलायां विशेषात् ॥ राशीशेनाहृष्टमूर्तिर्न सर्वदृष्टो ज्ञेयः शून्यमार्गः पदोनः ॥ क्षीणभान्ते नो शुभो जन्मकाले पृच्छायां वा
 चन्द्र एवं विचिन्त्यः ॥ शुक्ले भौमः कृष्णपक्षेऽर्कसूनुः क्षुहृष्टचेन्दु वीक्षते नो शुभोसौ ॥ अस्यापवादमाह समरसिंहः ॥ दिवसे तु पूर्वं
 पक्षे पृच्छायाञ्जातके च रविसूनुः ॥ नरराशिगोऽल्पदोषम्बहुदोषं व्यत्ययात्कुरुते ॥ भौमो रात्रावपरे पक्षेस्त्रीराशिसंगतस्स्वल्पम् ॥
 दोषं कुरुते प्रश्ने जन्मानि च व्यत्ययात्प्रचुरम् ॥ इति दुःफः ॥ एते सर्वे इत्यशालस्यैव भेदाः ॥ इत्युक्तञ्च यादवेन ॥ तन्तं
 विशेषप्रतिपद्यमानो निरूपितः षोडशधेत्थशालः ॥ यथा चतुर्विंशतिभेदशालीस्यात्केशवश्चक्रगदादिभेदः ॥ अन्योपि विशेष
 स्तत्रैव ॥ यद्यद्भवपतिर्ददाति हि निजन्तेजोङ्गनाथाय चेत्तत्प्राप्तिकरोन्यथाक्षयकरः क्रूरशुभद्वर्थातिकृत् ॥ एवं क्रूरशुभादिवीक्ष
 णवशाज्ज्ञात्वा वेददुद्धिमान्भागैरन्तरसम्भवेरवि १२ गुणैस्तत्प्राप्तिकालन्तथा ॥ इति श्रीभैरवज्ञव्यर्थपण्डितवामोदरात्मजबलभद्रविरचिते
 क्षायनरत्ने षोडशयोगाध्यायस्तृतीयः ॥ ३ ॥ अथ सहमाधिकारः ॥ तत्प्रयोजनमाह यादवः ॥ सकलभावफलस्य सहायता विदधते सहमानि
 सदा यतः ॥ विधिरिवोद्यमनस्य नृणामतः सहमसन्नयनं विदधे स्फुटमिति ॥ अथ शीघ्रोपस्यत्यर्थं सहमानां नामान्युक्तानि संज्ञांतत्रे ॥
 पुण्यं १ गुरु २ ज्ञान ३ यशांसि ४ मित्रं ५ माहात्म्य ६ माशा ७ च समर्थता ८ चा ॥ भ्राता ९ ततो गौरव १० राज ११ तात १२ माता
 १३ सुतो १४ जीवित १५ मन्त्रु १६ कर्म १७ ॥ मांथं १८ च मन्मथ १९ कली २० परतः क्षमोक्ता २१ शास्त्रं २२ सबन्धु सहम
 २३ त्वथ वन्दकश्च २४ ॥ मृत्युञ्ज २५ सन्न २६ परदेश २७ धनान्यद्वारा २८ स्यादन्यकर्म २९ सर्वाणिक ३० त्वथ कार्यसिद्धिः ३१ ॥ उ
 द्राह ३२ स्मृति ३३ सन्ताप ३४ श्रद्धा ३५ प्रीति ३६ बलं ३७ तनुः ३८ ॥ जाड्य ३९ व्यापारसहमे ४० पानीयपतनं ४१ रिपुः ४२ ॥
 शौर्यो ४३ पाय ४४ दरिद्रत्वं ४५ गुरुतां ४६ बुपथाभियं ४७ ॥ बंधनं ४८ दुहिता ४९ शत्रूः ५० पञ्चाशत्सहमानि हि ॥
 अत्र परदेशसहमेव मार्गसहमम् ॥ विवाहसहमेव स्त्रीसहमम् ॥ ज्ञानसहमेव विद्यासहमं ज्ञेयम् ॥ अन्यैरधिकानि सहमान्युक्तानि ॥ भार्याख्य
 ५१ मोक्षा ५२ वसुखं ५३ पितृव्यसंज्ञं ५४ तथा क्लेश ५५ गमागमौ च ५६ ॥ गजाभियं ५७ सन्मति ५८ वात ५९ कोष्टं ६०
 चतुष्पदारख्यं ६१ व्यसनं ६२ कृपिश्च ६३ ॥ हृष्ट्याख्य ६४ माखेटक ६५ भृत्यकां ६६ ग ६७ प्राप्ति ६८ निधि ६९ ज्ञाति

७० ऋणानि ७१ बुद्धिः ७२ ॥ आधान ७३ धैर्याभिध ७४ सप्तयज्ञानि ७५ पंचाद्रिसंख्यान्यखिलानि तानि ॥ प्रोक्तानि ॥ पूर्वः
 क्रमशस्त्वर्थेषां स्फुटं वदाम्यानयनं यथोक्तमिति ॥ अथ सुगाप्रकरणे पुण्यग्रहयानयनमुक्तं संज्ञान्तरे ॥ सूर्यो न चन्द्रान्निवृत्तमाह लघुं
 वीन्द्रकेयुक्तं निशि पुण्यसंज्ञम् ॥ शोधयक्षशुद्ध्याश्रयभान्तराले लग्नन्न चेतिकेकभमेतदुक्तम् ॥ अस्म्यर्थः ॥ दिवसे वर्षप्रवेशे जन्म जाले
 वा भवेत्तदा तात्कालिकस्पष्टलग्नन्तात्कालिकस्पष्टसूर्यग्रहहितेन चन्द्रमसान्वितवृद्धयन्तपुण्यसहस्रम्भवति ॥ रात्रौ लघुं स्पष्टचन्द्ररहितस्पष्टांशुत्वं पुण्यं
 सहस्रं स्यात् ॥ अत्र संस्कारविशेष उच्यते ॥ शोधयक्ष इति ॥ शोधयेत् न्यूनः क्रियते यो ग्रहः स शोधयस्तस्य राशिशोधयक्षे यस्मिन् ग्रहे शोधयते
 ग्रहशोधयेत् स शुद्ध्याश्रयो ग्रहस्तस्य भं राशिः अनयो राश्यादिग्रहयोर्मध्ये शोधयग्रहराश्यादिमारभ्य शुद्ध्याश्रयग्रहराश्यांशावधिमध्ये चेष्टयन्न स
 चैतत्तत् पुण्यसहस्रमेकराशिसहितवृद्धायम् ॥ यदि तयोर्मध्ये लघुं स्यात्तदैकराशियुतन्न कार्यमित्यर्थः ॥ अत्र शोधयक्षशुद्ध्याश्रयेतिसामान्योक्तिर्हित
 मानामपि ग्रहणार्थं कृता ॥ अस्योदाहरणम् ॥ स्पष्टसूर्यो राश्यादिः ४ । ८ । १० स्पष्टचन्द्रो राश्यादिः ६ । १२ । १० लघुं राश्यादिः ८ ।
 १० । ०० दिने वर्षप्रवेशोस्त्वित्यतस्सूर्यचन्द्रमध्ये शोधितशेषम् २ । ४ । ०० लघुयुतं १० । १४ । ०० सिंहाष्टमांशादारभ्य तुलाद्वादशांशा
 वधि धनुर्लगाभावादेकराशियुतञ्जातं पुण्यसहस्रं ११ । १४ । ०० ॥ अथ रात्रौ वर्षप्रवेशे सूर्यः ४ । ८ । १० चन्द्रः ६ । १२ । १० लघुं
 २ । १४ । ०० अत्र सूर्यमध्ये चन्द्रशोधितशेषम् ९ । २६ । ०० लघुयुतं ० । १० । ० तुलाद्वादशांशादारभ्य सिंहाष्टमांशावधि यिथु
 लघुसत्त्वादेकराशियोगभावः तस्मादिदमेव ० । १० । ० पुण्यसहस्रम् ॥ अत्रार्थे बूलं समसिंहः ॥ दिवसे दिनपतिभोग्यान् शशिसुक्तं
 शकांश्च संमीलय ॥ अंतःस्थितराशियुतां त्रिंशत्प्रत्येकतः कृत्वा ॥ यथंतरराश्र्यंतर्न भवति लघुं तदास्य मुक्तांशाः ॥ मध्ये क्षेप्या
 मध्यस्थिते तु भोग्यांशकाः पात्याः ॥ लग्नद्वितीयभवनां त्रिंशत्प्रत्येकशोधिते यत्र ॥ विश्राम्यति तत्रक्षे विज्ञेयं पुण्यसहस्रमिति ॥
 नक्तं तु चंद्रभोग्याद्भविमुक्तं यावदन्य आद्यविधिरिति ॥ व्याख्या ॥ दिवसे वर्षप्रवेशे सूर्यभोग्याशान् चंद्रमुक्तांशांश्चसंगीलय पुन
 सूर्योच्चन्द्रपर्यन्तं यावन्तेनतःस्थितराशयस्ते त्रिंशत्प्रत्येकतः कृत्वा योज्याद्विराड्गणिता राशयो योज्या इत्यर्थः ॥ पुनः सूर्यराशेः सकाशा
 चन्द्रराशिः यावन्मध्ये लग्नराशिर्न भवति तदा अस्य लघुस्य भुक्तांशाः कृतांशसमूहे क्षेप्याः ॥ यदि तु तयोः शोधयशोधकयोः राश्यादिक्रयोर्मध्य

वर्ति लग्नं भवति तदा लग्नभोग्यांशाः प्रोक्तांशमध्ये शोध्याः ॥ ततो लग्नद्वितीयभवनमारभ्य त्रिंशदशैरैकैकराशिं विशोध्य यस्मिन् राश्यादौ विश्रांतिः
 स्यात्तद्राश्यार्चं पुण्यसहस्रं ज्ञेयम् ॥ रात्रौ चन्द्रभोग्यांशाः सूर्य्यभुक्तंशैर्मध्यवर्तिराशिभिश्च युताः कार्यास्ततो यद्यन्तराश्यान्तरित्याह ॥ अन्य आद्य
 विधिः कर्तव्य इत्यर्थः ॥ अत्रोदाहरणम् ॥ दिने सूर्यभोग्यांशाः २१ । ५० चन्द्रभुक्तंशैः १२ । १० युताः ३४ । ० सूर्यचन्द्रयोर्मध्ये एक एव
 राशिस्तस्यंशैः ३० युताः ६४ अयमंशायः सूर्योनश्रद्धो जातः पुनरेतेशा लग्नस्य बहिःस्थितत्वाद्दुकांशैर्योजिताः ७४ एवं धनुर्लग्नस्य संस्कारो
 जातस्ततो लग्नात् द्वितीयभवनं मकरस्थमारभ्य त्रिंशदशैरैकराशिकल्पनया मकरकुंभयोरांशाः ६० शोधिताः शेषम् १४ अंशादि ॥ अत्र मीनलग्नस्यंशाः
 ३० न शुध्यन्त्यतो मीनचतुर्दशांशैर्विश्रान्तिर्जाता तस्मादिदमेव पुण्यसहस्रं मीनलग्ने चतुर्दशांश ११ । १४ सम्भितं संज्ञातन्त्रानीतसमम् ॥
 अथ रात्रौ चन्द्रभोग्यांशाः १७ । ५० सूर्यभुक्तंशैः ८ । १० युताः २६ । ० चन्द्रार्कयोरन्तरस्थराश्यांशैः ९ । २७ युताः २९६ ॥ जातश्चन्द्रो
 सूर्यः ॥ अत्र चन्द्रार्कयोर्मध्ये लग्नमस्तीत्यतो लग्नभोग्यांशाः ९ । १६ प्रोक्तांशमध्ये २९६ शोधिताशेषं २८० ततो लग्नद्वितीयभवनं कर्कस्थमा
 राभ्य नवराश्यांशाः २७० मीनान्तं यावत् अंशसमूहे २८० शोधिताशेषं १० मेषराशिंशाः ३० न शुध्यन्त्यतो मेषदशांशो विश्रांतिर्जाता ॥ अत
 इदमेव ० । १० पुण्यसहस्रं संज्ञातन्त्रानीतसहस्रसमम् ॥ अथ संज्ञातन्त्रोक्तसैकताकरणोपपत्तिः ॥ तत्र पूर्वं समरसिंहेन लग्नसंस्कारे शोध्यशोधकयोर्म
 द्ये लग्नभावे लग्नभुक्तंशाः कृतांशसमूहे क्षेप्याः लग्नसमत्वे तु लग्नभोग्यांशाः कृतांशसमूहे शोध्याः पुनर्लग्नद्वितीयभवनात् ॥ त्रिंशत्प्रत्येकतः कृत्वा
 शोधनमुक्तम् ॥ तत्र लग्नभावे भुक्तंशसहितांशसमूहे धनभात्रिंशत्त्रिंशांशशोधने धनभावादेव सहमगणना जाता धनभावलग्नभावयोरन्तश्चैकराशिभितं
 दृष्टमतस्सहमे सैकतां कृत्वा लग्नदेव सहमगणनोक्ता लग्नसमत्वे तु भोग्यांशसमूहे धनभावात्पूर्वच्छोधने कृतेऽत्रापि धनभावादेव गणना जाता परन्तु
 भोग्यांशशोधने भुक्तंशयोजनेशाम्यपूर्वकमेकराश्यांशानामूनत्वम्भवति ॥ एकराशिहीनो धनभावो लग्नभाव एव भवत्यतः सहमे सैकतासंस्कारे विनैव
 लग्नदेव सहमगणनोकेत्युपपन्नं सैकतासंस्कारकरणम् ॥ अत्र केचिल्लग्नद्वितीयभवननादितिवाक्ये लग्नात् द्वितीयभवनादितिपञ्चम्यतं पदद्वयरूपं पाठं
 कल्पयित्वायन्तराश्यान्तरं भवति लग्नं तदास्य भुक्तंशा मध्ये क्षेप्यास्त्वैदेव लग्नभवनादेवात्रिमराश्यांशाः शोध्याः यदा तु मध्यस्थितं लग्नं तदास्वभोग्यां
 शा मध्ये क्षेप्यास्त्वैदेव लग्नद्वितीयलग्नादारभ्यात्रिमराश्यांशाः शोध्याः एवं कृते सति लग्नस्य बहिःस्थितत्वे वा लग्नयोग एव भवतीत्याहुः ॥ नैतद्रम्यम् ॥

यत ऋषिस्थानाभिषिक्तसमरसिंहावक्ये प्रथमतः पाठांतरकल्पनमेव नोचितम् ॥ अथ कल्प्यमानेपि पाठे क्रमादितिपदाभावाच्चाभिमतसिद्धिः ॥ रीतिरियं ग्रंथकर्तृणां यत्र यथासंबन्धं चिकीर्षितं तत्र तत्र क्रमाद्यथासंबन्धयथाक्रमंपदानि प्रयुज्यन्ते ॥ अन्दा गजाश्चैस्त्रिरसेर्विभाजिता ऋगं विलिप्तासु शशीज्ययोः क्रमादिति भास्करः ॥ अतः क्रमोक्तौ सत्यामेव यथोक्तार्थलाभो भवेत् ॥ क्रमपदाभावे विपरितोष्यर्थः संभाव्येत ॥ यथा ॥ लग्नस्य मध्यगतत्वाभावे सति द्वितीयभवनादारभ्य शोधनं लग्नस्यांतर्भूते सति लग्नादारभ्य शोधनमित्यर्थत्वात् ॥ अथ च समरसिंहस्य येषषण्वाभिप्रायो भिमतः स्यात्तदा यदांतरराश्यंतरीत्यादियवोक्तप्रकारगौरवमपहाय प्रथमपद्यकथनानंतरं तत्र राश्यादिलग्नं क्षेप्यमित्येव प्रकारं लाघवात्समरसिंहो ब्रूयात्तच्च न कृतमतोलग्नद्वितीयभवनादित्येकमेव पदं जायत इति सिद्धांतः ॥ एतत्स्पष्टमुक्तं तेजःसिंहेन ॥ भोग्यानह्नि स्वेरंशान्मुक्तानिन्दोश्च भेलयेत् ॥ ततस्तयोरन्तरालराशिं संघाशैर्कयुतान् ॥ स्याच्चेन्नान्तरराशन्तर्लग्नन्तस्पाशंशके च ये ॥ लग्नमुक्तांशकाः क्षेप्यास्तन्मध्यस्थेथवोदये ॥ तदत्रोदयभोग्यांशाः पात्यास्युर्भागपिण्डतः ॥ त्रिंशत्कृत्वाधनस्थानांदेशान्प्रत्येकशोधनात् ॥ विश्राम्यति हि तत्रर्क्षे स्यात्पुण्यसहस्रं विधोः ॥ भोग्यादारविमुक्तन्तु निश्यन्त्यो विधिरादिम इति वामनेनापि पितृसहमानयने स्पष्टमभिहितञ्च ॥ दिनेवर्षवि लग्नश्चेत्सूर्यभोग्यांशकास्ततः ॥ शनिमुक्तानंशकांश्च मध्यराश्यंशैर्कयुतान् ॥ एकीकृत्य ततः प्राग्वत्कृत्वा लग्नविचारणम् ॥ रात्रौ वर्षविलग्नश्चेच्छनिभोग्यांशकांस्ततः ॥ सूर्यमुक्तानंशकांश्च पिण्डयेत्प्राग्वदाचरेत् ॥ शुद्धिः कार्या धनाद्यत्र विश्रान्तिः पितृसन्न तदिति ॥ यदुनरसिंहनन्दनेन दिवाकरेण स्वकृतवर्षपद्धतिटीकायां सैकतासंस्कारो वामनेनोक्त इत्युक्तम् ॥ तन्मतिभ्रमेण ॥ ताजिकशास्त्रावबोधरूपायान्ताजिकमुक्तं बल्यामप्युक्तम् ॥ एवन्दिवा स्यान्निशि वैपरीत्यान्मध्ये तनावृणितमेष्यभागैः ॥ असंभवे लग्नगतांशुक्तं गण्यन्धनक्षादखिलेषु चैवमिति ग्रहज्ञाभरणेष्युक्तम् ॥ दिवसे भानुभोग्यांशानिन्दुमुक्तांश्च भेलयेत् ॥ तदन्तरालराश्यंशुतां ह्यग्रतदन्तरे ॥ यदि न स्यात्तदा क्षेप्या भुक्तांशा अस्यमध्येगोपात्या भोग्यलवाः स्वात्तु त्रिंशत्त्रिंशच्च शोधयेत् ॥ विश्राम्यति गृहे यत्र विज्ञेयम्पुण्यसन्न तदिति ॥ स्वात् द्वितीयभवनात् ॥ येषु नोक्ता पृथक् शुद्धिस्तेषु कार्या धनादित इति ॥ जीर्णताजिकेषु स्पष्टमुक्तमेवं जीर्णताजिककर्तृभिः प्रामाणिकैरुक्तत्वात्केशवैदवज्ञहरिभट्टगणेशदेवज्ञकर्तृ सैकतासंस्काररहितं सहमसाधनं न रमणीयम् ॥ अस्मद्गुरुणाभवे मते युक्तिसहमालोचयामः ॥ किञ्च सैकतासंस्काररहिते कृतेपि सहमे फले

विसंवाद इत्यादि सुज्ञाविलोक्यमिति ॥ अथ च सैकतासंस्काररहितं सहमसाधनं केशवदेवज्ञगणेशदेवज्ञतोऽतिप्राचीनेन हरिभट्टेनैव कृतमित्यवगम्यते
 यतस्तस्मात् प्राचीनैर्वायनादिभिः सैकतासंस्कार उक्तोऽस्ति अत एव ज्ञायते गणेशदेवज्ञकेशवदेवज्ञादिभिराधुनिकैर्हरिभट्टमतेनैव सैकतासंस्काररहितं
 सहमसाधनं कृतमस्ति ॥ तत्र हरिभट्टस्य सहमसाधनज्ञानलेशोऽपि नास्ति ॥ यतस्तेन ताजिकसारे ॥ पुण्यं स्याद्विवर्सेकतो हिमरुचिः शोध्यः
 क्षपायां रविश्चंद्राच्छन्नसमन्वितमित्यादिना सकलसहमशिरामणेः पुण्यसहमस्य साधनं समरसिंहावक्याज्ञानाद्यथा अन्यथैवोक्तम् ॥ तथैव सैकता
 संस्कारोऽपि नोक्तमित्यलमतिक्लिष्टेन समरसिंहावक्यविचारविस्तरेण विरम्यते ॥ स्वगुरोर्भक्तविद्वेषी अलं च मतखंडने ॥ बलभद्रकृतोद्योगो
 लोकेऽस्मिन्केन वार्यतामिति ॥ अथावशेषसहजानां साधनं संज्ञातंत्रे ॥ व्यत्यस्तमस्माद्गुरुविद्ययोस्तु संसाधनं पुण्यवियुक्तं सुरेज्यः ॥
 दिवा विलोमं निशिपूर्ववत्तु यशोभिघन्तत्सहमं वदन्ति ॥ अस्मात् पुण्यसहमाद्दिनरात्रिव्यत्ययेन गुरुविद्यासहमयोः साधनं कर्तव्यं पूर्ववद्द्वय
 योगः सैकताच कार्या ॥ पुण्यसन्न गुरुसन्नतस्त्यजेद् व्यत्ययो निशि सितान्वितन्तु तत् ॥ सैकतातनुदुक्तरीतितो मित्रनाम सहमं
 विदुर्बुधाः ॥ अत्र-शोध्यक्षुद्राश्रयभान्तराले सितो न चेतसैकभभेतदुक्तम् ॥ पुण्याद्भ्रामं शोधयेदुक्तवत्स्यान्माहात्म्यं तं नक्तम
 स्माद्दिलोमम् ॥ ६ ॥ शुक्रमन्ददादहि नक्तं विलोममासाख्यं स्यादुक्तवच्छेषमूहम् ॥ ७ ॥ अत्रोक्तवत्पुण्यवदित्यादिशब्दल
 शयोगसैकता च ज्ञातव्येति ॥ सामर्थ्यमारात्तनुपं विशेष्य नक्तं विलोमन्तनुपे कुजे तु ॥ जीवाद्द्विशुद्धे सततपुरावद्भ्राताकिहीनाद्गु
 रतस्तस्यदोहः ॥ लग्नस्यामिनि भौमे दिवारात्रौ च जीवाद्द्विशुद्धे सामर्थ्यसहमं स्यादिति ॥ अत्र सर्वत्र शोधने कृते सति यत्र योगेनोक्तस्तत्र लग्नयोगः
 कर्तव्यः ॥ उक्तञ्च सादेन ॥ शोधये कृते यत्र न योग उक्तः कस्यापि तत्रैव युतं विलग्नमिति ॥ केशवपद्धतौ सर्वत्र तनुयोज्येति यदुक्तन्त
 न्मूलाभावादुपेक्ष्यम् ॥ ताजिकसारे तु ॥ सामर्थ्यन्तनुपात्त्यजेत्क्षितिमुतं वस्त्रेऽन्यथा रात्रिष्विति ॥ सामर्थ्यसहमे शोध्यशोधक्येपरीत्यमुक्त
 न्तन्निर्मूलत्वादुपेक्ष्यम् ॥ यदाह समरसिंहः ॥ सामर्थ्यसहममहि च लग्नपतेर्भृगुसुतंनिशि विलोमम् ॥ अस्यार्थः ॥ लग्नाधीशाद्भ्रामं याव
 त्सामर्थ्यसहमं भवति भौमाल्लयाधीशं शोधयेदित्यर्थः ॥ नन्वेतत्कृतोवगम्यत इति चेच्छृणु । अत्रैतद्भ्याख्यानम्प्रत्यक्षोपलब्धैव युक्तं यतो भौमाल्ल
 याधिपे शोधिते सति लग्नाधीशाद्भ्रामे शोधिते सति लग्नेशाद्भ्रामपर्यंतं गणना भवति ॥ तद्यथा ॥ वर्षप्रवेशे

भौमो राश्यादिः ३ । १० लग्नेशश्वद्रो राश्यादिः २ । ५ ॥ अत्र लग्नाधीशाच्चन्द्रौमपर्यन्तङ्गणना कर्तव्या । मिथुनपञ्चाशादुपरि कर्कदशमां
 शावधि गणनया जातं राश्यादिः १ । ५ ॥ लग्नाधिपोनभौमः समन्न तु कुजेन लग्नपसमम् ॥ अत एव मुक्तावल्यां स्पष्टमभिहितम् ॥
 सामर्थ्यसद्भादिवसे कुजतौगनाथं चेत्सागयोर्गुरुमतस्तु सदैव जह्यादिति ॥ समरसिंहाक्ष्ये यस्माद्गणना तस्य शोधयत्वं यदनधिगणना तस्य
 शोधकत्वं सर्वत्र ज्ञेयमित्यलम् ॥ दिने गुरोश्चन्द्रमपास्य नक्तं रविक्रमादर्कविधू च देवौ ॥ रीत्योक्तवागौरव १० मर्कमाकौरपास्य वामं
 निशि राजतातौ १२ ॥ दिने गुरुमध्ये चंद्रमपास्य शेषेर्कयोगः कार्यः ॥ रात्रौ दिनमध्ये सूर्यमपास्य चंद्रयोगः कार्यः ॥ दिने रात्रौ च क्रमाच्छो
 ध्यक्षशुद्धाश्रयभंतराले सूर्यश्वद्रो वा न भवेत्तदैकराशियोगो विधेय इत्यर्थः ॥ मातेंदुतोपास्य सितं विलोमं नक्तं सुतोर्हानिशमिदुमीज्यात्
 १४ ॥ स्याज्जीवितारख्यं गुरुमार्कितोह्नि वामं निशीदुं सममंबयांबु १६ ॥ मातृसहमेव जलसहमं ज्ञेयम् ॥ कर्मज्ञमारान्निशि वाममुक्तम् १७
 रोगाख्यमिदुं तनुतः सदैव १८ ॥ स्यान्मन्मथोलग्नपर्मिदुतोह्नि वामं निशीदुं तनुपं सदाकात् १९ ॥ यदि चंद्रोलग्नसदा रेवेरिदुमेव
 सदा शोधयेत् २२ ॥ कलिक्षमेस्तो गुरुतो विशुद्धे कुजे विलोमं निशि पूर्वरीत्या २० । २१ ॥ शास्त्रं दिने सौरिमपास्य जीवाद्भ्रमं
 निशि ज्ञस्य युतेः पुरावत् ॥ अत्र बुधयोगः सैकता च बुधं गृहीत्वा कर्तव्येति ॥ दिवानिशं ज्ञाच्छशिनं विशोध्य बंध्वाख्य २३ भेतन्निशि वंदकं
 स्यात् ॥ वामं द्विवैत् २४ न्मृतिरष्टमक्षात्सदा विधुं शोध्य तथाकिंयोगात् २५ ॥ रात्रौ बंधुसहमेव वंदकसहमं दिने चंद्रमध्ये बुधशोध्यो
 लग्नयोगादिपूर्ववद्वंदकसहमं स्यात् ॥ मृतिसहमे शनियोगः ॥ शनिं गृहीत्वा सैकता च कर्तव्या ॥ देशांतराख्यं नवमादि शोध्य धर्मेश्वरं संतत
 मुक्तवत् स्यात् ॥ २ ॥ अर्हनिशं वित्तपमर्थभावाद्दिशोध्य पूर्वोक्तवदर्थसन्न ॥ २७ ॥ समरसिंहोऽपि ॥ अर्थसहमं द्वितीयाधिपात् ॥ द्विती
 यत्र दिनरात्रम् ॥ अयमर्थः द्वितीयाधिपात् द्वितीययावदर्थसहसम्भवति ॥ द्वितीयाधिपं द्वितीयभावाच्छोधयेदित्यर्थः ॥ केशवपद्धतौ ॥ यत्स्वेशा
 त्त्वमं ब्रव्यकमित्यर्थः ॥ सहशोध्यशोधकव्यत्यया दानीतन्तत्समरसिंहाक्षयज्ञानादेवेति ॥ सितादपास्यार्कमथान्यदाराह्वयं सदा प्राग्वदथा २८
 त्यकर्म ॥ चन्द्राच्छनिं वाममथो निशायां २९ शश्वद्रणिज्यन्दिनवन्दकोत्तया ३० ॥ चंद्रमध्ये बुधसदा शोध्यो लग्नयोगादिपूर्ववद्वाणिज्य
 सहमं स्यात् ॥ शनेर्दिवार्कन्निशि चन्द्रमार्के विशोध्य सूर्येन्दुमनाथयोगात् ॥ स्यात्कार्यसिद्धिः ३१ सततं विशोध्य मन्दे सितात्स्यात्तु

विवाहसन्न ३२ ॥ दिने शनौ सूर्यः शोधयसूर्याक्रान्तराशीश्वरो ग्रहो योज्यः ॥ रात्रौ शनिमध्ये चन्द्रशोधयान्तराशीश्वरो योज्यः ॥ उभयत्रापि
 सैकता यथासम्भवं विधेया ॥ गुरोर्बुधम्प्रोह्य भवेत्प्रसूतिर्वा मन्त्रिशिन्दुं शनितो विशोध्य ॥ षष्ठं क्षिपेदुक्तदिशा सदैव सन्तापसद्वा ३४५५ रम
 पास्य शुक्रात् ॥ अत्र ताजिकसारे षष्ठभावाच्छोधनमुक्तत्समरसिंहवक्त्राज्ञानदेवेति ज्ञेयम् ॥ यदाह समरसिंहः ॥ सन्तापसहमहर्निशमिन्दो
 र्मदान्तं षष्ठः पात्य इति ॥ अत्र यस्मात्पात्यस्स एव योज्यो ज्ञेयः ॥ यथा मित्रसहमे शुक्रोत्पात उक्तस्तत्र शुक्रो योज्यते तथात्र षष्ठभावो योज्य
 इत्यर्थः ॥ अत्रारमपास्य शुक्रादित्यग्निमेण सम्बन्धः ॥ श्रद्धा सदा प्रोक्तादिशथ ३६ पुण्यं विद्याख्यतः प्रोह्य सदा पुरोक्ता ॥ प्रीत्याख्यमु ३६
 केबलेदे ३७ हसन्ने ३८ यशस्समे जाज्यमपास्य भौमात् ॥ शानिं विलोमन्त्रिशि चांद्रियोगाद्वापार ३९ माराज्जमपास्यशश्वत् ॥ ४० ॥
 पानीयपातः शशिनं विशोध्य सौरैर्विलोमं निशि पूर्ववत्स्यात् ॥ ४१ ॥ मंदं कुजात्प्रोह्य रिपुर्विलोमं रात्रौ भवे ४२ द्रौमविहीनपुण्यात् ॥
 शौर्यं विलोमं निशि पूर्ववत्स्यात् ४३ दुपाय ईज्यं रवितो विशोध्य ॥ वामं निशि ४४ ज्ञं तु विशोध्य पुण्याज्ज्युग्विलोमं निशि तद्वरिद्रम्
 ४५ ॥ अत्रपुण्यसहमाहुधं शोधयेत्पश्चाद्बुधं योजयेत् ॥ एवं कृते पुण्यसहमतुल्यं दरिद्रसहगं भवति ॥ परंतु रात्रौ वैपरीत्यनिमित्तं दरिद्रसहमानयनं
 कृतामिति ॥ सूर्योच्चतः ० १ ० मूर्यमपास्य नक्तं चंद्रं निजोच्चा १ ३ द्भूरुतापुरोक्त्या ४६ ॥ दिने सूर्याच्च मध्ये सूर्यः शोधो रात्रौ तु चंद्रोच्चाच्चंद्रमपा
 स्योभयत्रापि लग्नयोगादिपुरोक्त्या कार्यम् ॥ कर्काद्धतः ३ १ ५ प्रोह्य शानिं स्याज्जलाध्वान्यथा निशि ४७ पुण्याच्छानिं विशोध्याह्नि वामं निशि
 तु बन्धनम् ४८ ॥ चंद्रं सितादपास्योक्तं सदा कन्याख्यमुक्तवत् ॥ ४९ ॥ पुण्यादर्कमपास्ययोगादश्वेन्यथा निशि ५० ॥ इति पंचाशत्सह
 मानि ॥ अथान्येषां सहमानामानयनमुक्तं यादवेन ॥ शुक्रं मदेशाज्जहि सप्तमेशः शुक्रस्तदा चन्द्रपतेः सजायम् ॥ जयाभिधं ५१ सूर्यसुताच्च
 पुण्यं स्याद्बुधमोक्षाद्यनिशं ससौरम् ॥ ५२ ॥ गुरात्रमीज्यं सुकृताद्विहाय भौमान्वितं दुःखगृहं प्रदिष्टम् ५३ ॥ मंदं महीजादिवसे निशायां
 विलोममङ्गं सहमं च सांगम् ५४ ॥ भौमं हिमांशोर्ह्यपहाय घसे केशः समुयोहि विलोमरात्रौ ५५ ॥ सूर्याच्छानिं सांगमिदं तथैव गमा
 गमाख्यं सहमं विचिन्त्यम् ५६ ॥ गुरुं सदैदोस्तनुगुगजाख्ये ५७ ॥ गुरो रविं सांगमहन्यथोह्येत् ॥ नक्तं विलोमं सुमहत्यगारं ५८ पुण्यं
 गुरोर्घात इहोक्तमन्यत् ५९ ॥ शनेः कुजश्चाष्टकमङ्गयुक्तं ६० दिवा रिपुं दचान्त्य १ २ गृहात्सलग्रम् ॥ चतुष्पदाख्यं निशि वाममार्कं ६१

लग्नात्सलग्नं व्यसनं सदैतत् ६२ ॥ मन्धराजातद्युनिशं सलग्नं कृष्याख्यकं वै सहमं निरुक्तम् ६३ ॥ चन्द्रमसौकमहि रात्रौ विलोमप्रतु
 संयुतं स्यात् ॥ दृष्ट्याख्य ६४ ॥ भेतानि मुनीरितानीति ॥ अथ पितृव्याखेटकभृत्यबुद्धिसहमानयनमुक्तम् मुक्तावल्याम् ॥ सूर्ये मन्दविशुद्धे
 पितृव्यभवनविलग्न्याढ्ये ६५ ॥ षष्ठे पष्टेशोनं सव्ययमाखेटकम् भवति ६६ ॥ सौम्यं विशोधय चन्द्राच्छाब्धौ भृत्यसहमं स्यात्
 ६७ ॥ जीवस्सूर्यविहीनो लग्नयुतो बुद्धिसहमं स्यात् ६८ ॥ रात्रौ तद्विपरीतं ज्ञेयं सर्वत्र पूर्ववेद्वधम् ॥ अथान्यसहमानमानयनमुक्तं
 हिह्वजताजिके ॥ लाभं लाभेशोनं लग्नयुतं प्राप्तिसहमं स्यात् ६९ ॥ लग्ननुत्थेशोनं लग्नयुतस्यान्निधेस्सहमम् ७० ॥ धैर्ये
 म्माहात्म्यसहमं ७१ ॥ ज्ञानसमं ज्ञातिसहमं स्यात् ७२ ॥ मन्दशुक्रविहीनो लग्नयुतस्याह्वणं सहमम् ७३ ॥ सुतपो लग्नाविहीनः
 पञ्चमभावान्वितोय गर्भसहमं स्यात् ७४ ॥ चन्द्रो बुधेन हीनो लग्नयुतस्सत्यसहमं स्यात् ७५ ॥ एषां वै सहमानान्दिनरात्रि
 कृतो न भेदोस्ति ॥ इतिसहमानयनम् ॥ अथ सहस्रष्टीकरणं रोमकताजिके ॥ लंकोदयस्य मुक्तांशाः स्वोदयस्य तथाहताः ॥ सहमा
 शैर्दयोरैक्यन्दशभक्तन्दलीकृतम् ॥ सौम्यगोले धनप्रोक्तं याम्यगोले तदन्यथेति ॥ एतत्स्पष्टमुक्तं विश्वनाथताजिके ॥ वक्ष्ये सहम
 पदानां स्पष्टीकरणमुत्तमम् ॥ यस्मिन्न राशौ तु सहमन्तच्छुद्धोदयमानकम् ॥ विभजेदंशकैर्लब्धं पृथगेव निधापयेत् ॥ तथैव निज
 देशोत्थमुदयं प्राप्तकञ्च यत् ॥ तत्पूर्वलब्धसंयुक्तं नव २० भक्तं लवादिकम् ॥ तद्धनं सौम्यगोलस्थे सहमे याम्यगे ऋणम् ॥ अतीव
 सहमं स्पष्टं जायते गणकोक्ति इति ॥ सहमे स्पष्टीकरणमुक्तं रोमकेण ॥ लंकोदयस्य मुक्तांशाः स्वोदयस्य तथा पुनः ॥ तदेक्यं दश
 भिर्भक्तं फलमंशादिकं भवेत् ॥ सौम्यगोले धनं प्रोक्तं याम्यगोले तदन्यथेति ॥ अनयोः प्रयोजनं जर्णताजिके ॥ सहमेशः स्फुटदृष्ट्या
 पश्यति सहमं तदा बलं तस्य ॥ सहमस्यैव प्राप्तिः स्फुटः किं समरोमकः प्राहेति ॥ ग्रहसहमानयनं समरसिंहदीकार्यां तु कञ्चोति विद्विरुक्तम्
 ग्रहमग्रस्थगृहात्संशोध्य लघं योज्यं ग्रहसहमं भवेत् ॥ एवं मुखाराशिसंयोगान्मुथहासहमं च भवति ॥ उक्तञ्च सुथहाराशिसंयोगान्मुथहासह
 मञ्च तत् ॥ अथ भावसहसानयनमुक्तं रोमकेण ॥ वर्षजमौदिवा कार्ये स्वामिहीनं तनुं सदा ॥ भावहीनं तथा रात्रौ लग्नं योज्यं स्फुटं
 भवेदिति ॥ अत्र सहमस्य सहमाधीशस्य च ग्रहाणां शुभाशुभं वा फलमविकलं स्यात् ॥ निर्बलत्वे न्यूनं स्यादिति ज्ञेयम् ॥ अथात्र किञ्चिद्विशेष

विचारः ॥ एतानि सहमानिदेवदत्तादेः शुभाशुभफलजिज्ञासार्थमविहितानि तत्र यस्य जन्मपत्रमस्ति तस्य तावत् सहस्रविचारो भवति ॥ अथेदानीं
तदीयभ्रातुर्यदि जन्मपत्राभावस्तदा तदीयपत्नीभाग्यलाभराज्यसहमानि चिकीर्षितानि सन्ति एवं पत्न्यादीनां भ्रात्रादिसहमानि चिकीर्षितानि सन्ति
कथं तेषान्निष्पत्तिरिति चेदुच्यते ॥ यस्य भावस्य शुभाशुभफलजिज्ञासाभीष्टा स एव भावो लभं कल्प्यस्सूर्यादिग्रहास्तु यथास्थिता एव मन्त
व्यास्तत्र सूर्यो न चंद्रान्धितमहिल्लश्रमित्याद्युक्तप्रकरणपुण्यादि सहमं साध्यं यतः पुनर्भ्रात्रादेः प्रभूतिसहमानयने षष्ठभावादियोगश्चिकीर्षितस्तत्र भ्रात्रादि
भावाद्यत्पृथ्यादिभावावस्तंक्षिपेदिति ॥ अन्ये तु लग्नस्थाने भ्रात्रादिसहमं योज्यं षष्ठभावादियोगे पञ्चराशियुक्तस्तत्सहमयोगो विधेयः ॥ तदेतत्स्पष्टमुक्तं
मुक्तावल्याम् ॥ अभीष्टसम्मानि शुभाशुभार्थं पित्रादिकानां विदधीत धीमान् ॥ प्रोक्तप्रकारैस्तनुवत् स्वसन्नसंयोजनेनेति गुरोर्मतं मे
इति ॥ एवन्तत्तद्भावस्यापि पित्रादीनाम्मरणसहममपि साध्यम् ॥ यथा मृतिरष्टमक्षादिन्दुं विशोध्योक्तवशांक्रियोगादिति ॥ अत्र हि तत्तद्भावस्तत्सहमं
वा लग्नप्रकल्प्य तस्मात्प्राग्भवानानीय चन्द्रमिदानीमानीताष्टमभावं विशोध्य शनियोगे सति मरणसहस्रम्यिन्त्रादेः स्यात् ॥ एतदप्युक्तन्तत्रैव ॥
पित्रादिरिष्टसहमन्तेभ्योप्यष्टमभावतइति ॥ एवमेकस्मदेवर्षलग्नादनेकानि सहमानि भवन्तीत्युक्तप्रसंगेन ॥ अथ सहमानाम्फलानि ॥ तत्रादौ सह
माधीशबलित्वाबलित्वलक्षणमुक्तं समरसिंहेन ॥ स्वगृहोच्चत्रिंशैराशिकनवांशकगतानाम् ॥ प्राक्स्थाने बलवान् यथोत्तरस्थानगो हीनः ॥
यस्य बहवोधिकारास्तद्बलमन्वेष्यमुदयदृष्टौ च ॥ बह्वधिकारोपि यदा न वीक्ष्यते लग्नमस्य न बलं स्यात् ॥ स्मल्पाधिकारयुक्तो
विलग्नदर्शी बली खेटः ॥ दिवसे च वर्षलग्ने दिनखेटानां निशागतोन्येपाम् ॥ बलमधिकं क्रूरस्थाने च शुभैरशुभमन्यथा तु शुभमिति ॥
दिनखेटाः पुंग्रहा अन्येषां स्त्रीग्रहाणामिति ॥ अथ सहमस्य बलाबलमुक्तं रोमकेण ॥ स्वस्वामिवाशुभैः खेटैः सहमं युतवीक्षितम् ॥ भवेद्बलयुतं
स्वामी बलवान् यस्य वा भवेत् ॥ विपर्यये निर्बलत्वमष्टमाधिपसंयुतम् ॥ क्रूरस्थशालसहितं तत्फलं नैव हायने ॥ सहमस्वामी
पतितेद ॥ १२ ॥ भवनेरिष्टं करोत्यचिरात् ॥ सहमे शुभयुतदृष्टे सहमारिष्टं विनाशयतीति ॥ यादयोपि ॥ स्वपतिमित्रशुभेक्षितसंयुतं
सहममुद्गतनाथमुदीरितम् ॥ बलिनितार्थकरं यदि वान्यथा क्षयकरं भवनं च विंचितयेदिति ॥ ननु नहूनावर्षप्रवेशे पुण्याश्वराज्यगजा
दिसहमानां तदधिधानां च सबलत्वं दृश्यते परंतु तत्फलं तेषां न भवतीति चेदुच्यते ॥ प्रथमं जन्मनि प्रागुक्तरीत्या सर्वाणि सहमानि साध्यानि ततः

स्वामिनो बलाबलविवेकं सहमस्यापि बलाबलविवेकं विधाय येषां सहमानां सर्वप्रकारेण नैर्बल्यं निर्णीतं तानि वर्षे फलदानासामर्थ्यात् कदाचिदपि न विचारयेत् ॥ येषां तु सर्वप्रकारेण सबलत्वं तान्येव वर्षे विचारणीयानि ॥ उक्तं च संज्ञातंत्रे ॥ आदौ जन्मनि सर्वेषां सहमानां बलाबलम् ॥ विमृश्य संभवो येषां तानि वर्षे विचारयेदिति ॥ अथ पापशुभग्रहसम्बन्धेन युतिदृष्टयोः फलं संज्ञातंत्रे ॥ पापयुक्तशुभदृष्टे चेदशुभं प्राक् ततः शुभम् ॥ शुभयुक्तं पापदृष्टमादौ शुभमसत्परे ॥ अत्र वर्षस्य पणसाख्यं विभागद्वयं प्रकल्प्य युतिदृष्टिफलयोः कालभेदतः कल्प्यः लग्नात्पष्ठाष्टरिः फस्थं ६ । ८ । १२ धर्मभाग्ययशोहरम् ॥ शुभस्वामिदशाप्राप्त्यै सुखधर्मादिसंभवः ॥ सूतौ पष्ठाष्टरिः फस्थमब्दे पापहतं पुनः ॥ पुण्यं धर्मार्थसौख्यघ्नं पत्न्यौ दग्धे फलं तथा ॥ सहमान्यखिलानीत्यं सूतो वर्षे च चिन्तयेत् ॥ शुभयोगेक्षणात्सौख्यं पत्युर्वीर्यानुसारतः ॥ दारिद्र्यमृतिमांघ्यारिकलियुक्तो विपर्यय इति ॥ पूर्वोक्तप्रकारेण दारिद्र्यादिसहमानि तदधिपानि च चेद्बलयुक्तानि तदातत्संबन्धिदुःखं वक्तव्यं तेषान्निर्बलत्वे तत्तन्नाशादिना तत्संबन्धिसुखमित्यर्थः ॥ जीर्णताजिके ॥ एवं समस्तसहमे शुभयुतदृष्टे च मुथशिलीकृते ॥ पुंसां ज्योतिर्विद्विश्चिन्त्यं शुभाशुभं नास्य तद्विषयमिति ॥ समरिंहः ॥ जन्मनि च वर्षलग्ने सहमान्यखिलानि वीक्ष्य फलमूह्यम् ॥ वर्षेश्वरोथ लग्नेश्वरोपि यस्मिन् स्थितस्तदाप्तफलदायीति ॥ एवं सामान्यतस्सर्वसहमफलविचारः कर्तव्य इति ॥ अथ पुण्यादिसहमानां विशेषफलविचारो जीर्णवीनादिनाताजिकग्रन्थयो लिख्यते ॥ तत्रादौ पुण्यसहमविचारः ॥ यत्राब्देपुण्यसहमं शुभं सोऽद्दशुभावहः अनिष्टेऽस्मिन् शुभो नेति पुण्यमादौ विचारयेत् ॥ सबले पुण्यसहमे धर्मसिद्धिर्धनगमः ॥ शुभस्वामीक्षितयुते व्यत्यये व्यत्ययं विदुः ॥ सर्वार्थे पुण्यसहमे द्रव्योपायस्तु नान्यथा ॥ अन्यान्यपि सर्वार्थाणि स्वनामफलवन्ति हि ॥ जन्मकालनिष्टगृहे वर्षे क्रूरयुतं तथा ॥ पुण्यसन्न सुवार्थघ्नं तदधीशो च निर्बले १ ॥ गुरुसन्न शुभैर्युक्तं दृष्टं वा स्वामिना यदि ॥ उपदिष्टसुखं वर्षे विपरीते विपर्ययः २ ॥ ज्ञानसन्नयुतन्दृष्टं स्वामिना च शुभग्रहैः ॥ बहुविधावबोधः स्याद्विधाभावो न्यथा भवेत् ३ ॥ यशसस्सहमाधिपतौ विनाश ८ गे पापयुतदृष्टे ॥ प्रकरोति यशानाशम्पापाजितघनं यशोपलब्धिञ्च ॥ यशसः सहमाधिपतौ शुभखेटयुते मुथशिलीकृते पुंसाम् ॥ धर्मचयं धनलब्धिं करोति नियतम् महाहवे विजयम् ॥ यशसस्सहमाधिपतौ

नष्टग्रहयुजि च पापसुसरिःफे ॥ अयज्ञस्तेजोभ्रंशो वाहनवल्ग्वार्थपदनाशः ॥ यशसः सहमेष्वेवं फलं प्रकल्प्यं च रोमकः प्राह ॥
 अत्रान्येषामपि सहमानां स्वामिनः फलमेतादृशमेव शुभाशुभम् ४ ॥ मित्रसन्नशुभैर्युक्तं दृष्टं वा स्वामिना यदि ॥ नानाविधं मित्रसुखं
 लोके वैरं विपर्यये ५ ॥ माहात्म्यं शुभदृष्टं युतं तथा स्वामिना वर्षे ॥ एकांतकृत्यकरणे विचारणे वापि गोपनं न विपरिते
 ६ ॥ आशा शुभयुतदृष्टा षष्ठाष्टमरिःफवर्जिता शुभदा ॥ प्रकरोति वाञ्छितार्थं नानावल्ग्वार्थसौख्यदं पुंसाम् ॥ तदधीशोपि फलं
 स्यात्पापेक्षणयोगतो दुःखम् ७ ॥ सामर्थ्यं शुभयुगदृष्टं स्वामिना प्रमुता भवेत् ॥ बलाधिक्यं सुखं देहे विपरिते शुभं वेदेत् ८ ॥
 भ्रातृसन्नशुभाक्रांतं दृष्टं वा स्वामिना यदि ॥ मिथः सौख्यं सोदराणां कलहो विपरितेके ९ ॥ भ्रातृसन्नेश्वरे नष्टनुजनाशस्तदा
 भवेत् ॥ तस्मिन्नभ्युदिते वीर्ययुते भ्रातुः सुखं भवेत् १० ॥ गौरवसहमं च यदा पतियुक्कदृष्टं शुभग्रहैश्चापि ॥ सुखनिचयं धन
 मानं राजश्रीभूषणंवरसुलब्धम् ॥ शुभमुथशिलगं पुंसां गौरवसहमं शुभग्रहैर्दृष्टम् ॥ कीर्तिज्ञानप्रातिर्धनसुखवाहनार्थवन्नकरं ज्ञेयम् ॥
 गौरवसहमं च यदा ह्यसद्गुरुक्तमुथशिलीकृतं भवति ॥ मानभ्रंशं कुर्याद्धननाशं सर्वसौख्यपदहीनम् ॥ मिश्रग्रहयुतदृष्टं गौर
 वसहमं हि मिश्रमुथशिलीकृतम् ॥ आदौ शुभं च कुर्यादशुभं च विनिर्गमे पुंसाम् ॥ अत्र सर्वत्र सहमेषु मिश्रग्रहयुतौ एतदेव फलं वाच्यमित्यर्थः
 १० ॥ राज्यं शुभयुतं दृष्टं स्वैशेन च मूथशीलितं सौम्यैः ॥ राज्यप्रातिकरं स्यात्तदधीशे पूर्वलक्षणयुते च ॥ बलहीने तदधिपता
 क्रूरैर्युक्तं तथा दृष्टं ॥ राज्यसहमे मूसरिःफे राज्यभ्रंशश्च कोशनाशश्च ११ ॥ पितृसहमं शुभयुक्तं शुभग्रहैर्मुथशिलगं स्वपतिना च ॥
 भवति च पितृतस्सौख्यं वाहनवल्ग्वार्थधननिचयम् ॥ अस्तंगते बलहीने पितृसहमेशेष्टमे लग्नात् ॥ क्रूरकृतमूसरिःफे मरणं तातस्य
 परदेशे ॥ चरलग्नस्थे तस्मिन् स्थिरभे गेहेऽन्यभे मार्गे ॥ मातापित्रोः सन्ननाथे नष्टे वासस्तयोर्भवेत् ॥ उदिते वीर्ययुक्ते वा तयो
 स्सौख्यम्प्रजायते ॥ सहमं वा तदधीशश्शुभेत्थशालीयुतः क्रूरैः ॥ वर्षस्य पूर्वभागे रोगस्तातस्यचोत्तरार्द्धशम् ॥ बलाब्धे सहमा
 धीशे नृपान्मानो यशोद्गमः १२ ॥ एवञ्च मातृसहमे फलं ज्ञेयं यथोदितम् १३ ॥ सुतसहमं शुभयुक्तं शुभग्रहैर्मुथशिलीकृतं स्वप
 तिना च ॥ भवति हि सुतस्य लाभश्शुभदृग्योगादतीव शुभम् ॥ सुतसहमञ्च तदीशः सौम्यमुथशीलः ॥ पूर्वं सुतस्य

दुःखं पश्चात्सौख्यं भवेद्दुर्षं ॥ सुतसहस्रमपापशुतम्भुथशिलगं वा सुतस्य नाशस्यात् ॥ मिश्रग्रहैश्च्युक्तं सुतस्य सहस्रमपापमूसरिः
 फम् ॥ प्रकरोति तत्र कष्टं सुतस्य वर्षे तथा कलहम् ॥ पुत्रसन्नेश्वरं नष्टे पुत्रनाशं विनिर्दिशेत् ॥ तस्मिन्नभ्युदिते पुत्रस्थिते पुत्रा
 सिमादिशेत् सुतौ सुतेश्वरो वर्षे पुत्रसमाधिपो भवेत् दृष्टं स्वमित्रसौम्यैश्चैत्पुत्रलाभकरो मतः १४ ॥ क्रूरदृष्टे जीविताल्येसहमे
 निर्बलाधिपे ॥ वर्षे मूर्च्छां भवेत्पुसां विपरीते सुखम्बहु १५ ॥ जलसन्नशुभैर्युक्तं दृष्टं वा स्वामिना यदि ॥ द्युतेरा
 धिक्यता देहे विपरीतेल्पता मता १६ ॥ शुभयुतदृष्टे कर्मणि सुथशिलगे वा स्वपतियुतदृष्टे ॥ नूतनदेशपुराणां स्वामित्वम्भवतिनि
 यमेन ॥ वलवति सहमाधिपतौ क्रूरयुक्ते शुभैर्दृष्टे ॥ भवति हि धनचयलाभो वाहनवह्नार्थभूमिलाभश्च ॥ पापकृति
 तस्मिन् धननाशो नृपतिदण्डश्च ॥ पापैर्दृष्टे तस्मिन् पूर्वोत्तयनचयविनाशम् ॥ कर्मपतौ मूसरिःफे पापैः खेटैस्तथैव फलम् ॥
 कर्मणि सहमाधिपतौ शनियुतदृष्टे च कर्मवैकल्पम् ॥ पत्यौ वक्रे दग्धे वैकल्पं भवति बुद्धिनाशश्च १७ ॥ मांघाधिपतिः
 पापः पापैर्युत ईक्षितो भवति मांघम् ॥ निधनाधिपमुथशिलमे मांघान्निधनं तदाऽऽदेश्यम् ॥ मांघाधिपश्च सौम्यः शुभयुतदृष्टो
 न मांघं स्यात् ॥ मिश्रग्रहयुतदृष्टे स्वल्पतरं मांघभावं च ॥ शुभसुथशिले च सहमे वाहनशस्त्रार्थलाभश्च १८ ॥ मन्मथसहस्रं च
 शुभैर्दृष्टं युक्तं तथा स्वपतिना च ॥ मन्मथविलासहर्षाधिकं भवन्नैव विपरीते १९ ॥ भकटकसहमे क्रूरक्रूरैर्दृष्टे युते च मूथशिले ॥
 भकटकयोगान्निधनं चितयेत्तस्य पुरुषस्य ॥ भकटकसहमे सौम्यासौम्यैर्दृष्टे तदा जयं प्रवदेत् ॥ मिश्रग्रहैश्च दृष्टे कलहकेशौ च
 सम्भवतः २० ॥ क्षमासन्न शुभैर्युक्तं दृष्टं वा स्वामिना यदि ॥ सहिष्णुता भवेद्दुर्षेऽन्यथा क्रोधोधिको भवेत् २१ ॥ शास्त्रसन्नशुभे
 र्दृष्टं युतं स्वशेन वा तथा ॥ वेदे स्मृतौ तत्परत्वं विपरीते विपर्ययः २२ ॥ बन्धुसन्न शुभाक्रांतं शुभदृष्टन्तथेश्वरः ॥ पितृव्यभ्रातृभि
 स्सौख्यं कलहश्चान्यथा भवेत् २३ ॥ वन्दकसहस्रं च शुभैर्युक्तं दृष्टं स्वामिना च तथा ॥ स्वातंत्र्यं स्याद्दुर्षे पराश्रयत्वं च विपरी
 ते २४ ॥ मृत्योस्सहस्रं क्रूरैर्दृष्टं युक्तं च निर्बलाधीशम् ॥ मृत्युविनाशं विन्धाद्विपरीते कष्टसंपत्स्यात् २५ ॥ परदेशाख्यं
 सहस्रं स्वेशशुभैर्युक्तदृष्टं च ॥ परदेशे सुखलाभो यात्रा वा नैव विपरीते २६ ॥ शुभनाथदृष्टसहितं धनसहस्रं सौख्यदं द्रव्यात् ॥

अर्थसहमं शुभयुतं पापैर्दृष्टञ्च पापमूसारिः फम् ॥ पूर्वन्धनचयलाभङ्कुरुते मध्ये व्ययमनर्थम् ॥ क्रूरादिदृष्टिसहितं रिपुयोगाद्भवति
 धनहानिः ॥ पापाश्रितमथ दुःखम्प्रकरोति तथार्थविलयञ्च ॥ रिपुदृष्ट्या शत्रुभयं शुभपापानाञ्च तस्करभयम् ॥ हितदृष्ट्या निज
 मित्राद्धनञ्च मानो यशश्च सुखम् ॥ धनसहमम्पापयुतं सौम्यैर्दृष्टमुथाशिलीकृतं नृणाम् ॥ पूर्वन्धनचयनाशं पश्चादर्थगमात्सुख
 दम् ॥ अर्थसहमञ्च दृष्टं शुभाशुभैर्मुथाशिलीकृतमुंसाम् ॥ प्रकरोति वल्ललाभम्वाहनकनकौघरत्नयुतम् २७ ॥ परदारसन्नयुक्तं
 दृष्टं वा स्वामिशुभखेटैः ॥ परनारीगमनसुखं विपरीते तत्र दुःखं स्यात् २८ ॥ यद्यन्यकार्यसहमं शुभेन युक्तं विलोकितं वा
 पि ॥ सेवादितस्सुखं स्यात् परोपकारश्च नैव विपरीते २९ ॥ वणिक्सन्नशुभैर्दृष्टं युक्तं वा स्वामिना यदि ॥ सत्याली
 कात्सुखं वाच्यन्तस्मादुःखं विपर्यये ३० ॥ कार्यस्य सिद्धिसहमं शुभपतिदृष्टं युतं सुथशिलञ्च ॥ शुभकार्यस्य च सि
 द्धिस्त्वरया नूनम्महाहवे विजयः ॥ क्रूरैस्तद्विपरीतम्पराजयो भवति युद्धवादादौ ॥ मित्रग्रहस्तु दृष्टं युद्धविवादे जयः प्रोक्तः ३१ ॥
 परिणयसहमं सौम्यैर्दृष्टं युक्तञ्च सौम्यमूथाशिलम् ॥ तत्रातिरस्यान्मित्रैः कष्टादथ पापमृत्युर्नैवम् ॥ ३२ ॥ प्रसूतिसहमं युक्तन्दृ
 ष्टं स्वेशशुभग्रहैः ॥ सूत्याधनादिकम्बुर्षे विपरीते न सम्भवः ३३ ॥ सन्तापसहमं सौम्यैस्स्वामिना दृष्टसंयुतम् ॥ सन्तापोमानसी
 पीडा नाशो दुःखं विपर्यये ३४ ॥ श्रद्धा शुभयुतं दृष्ट्वा स्वेशेन च धर्मबुद्धिः स्यात् ॥ विधासोपि च लोके विपरीते निष्फलं सर्व
 म् ३५ ॥ प्रीतिसन्नशुभाक्रान्तं दृष्टं वा स्वामिना यदि ॥ सन्तोषाधिकता वर्षे नैराश्यं विपरीतके ३६ ॥ बलसन्नयुतं सौम्यैर्दृष्टं स्व
 पतिना यदि ॥ सैन्यजातसुखं वर्षे विपरीते विपर्ययः ३७ ॥ देहसन्नयुतं क्रूरैर्हस्तपादादिपीडनम् ॥ शुभस्वामियुतं दृष्टं सर्वांगे दृ
 ष्ट्वा मता ३८ ॥ जाड्यसन्नयुतं सौम्यैः कार्यविस्मरणं भवेत् ॥ शास्त्रविस्मरणं वापि स्वामिक्रूरैः शुभं फलम् ३९ ॥ व्यापारसन्नसौ
 म्याढ्यं दृष्टं वा स्वामिना तथा ॥ व्यापारे लाभमादेश्यं हानिः स्याद्विपरीतके ४० ॥ पानीयपातसहमं क्रूरयुतं जलभयं करोत्य
 ष्ण्डे ॥ अस्तंगते तदीशे बुडनं स्यान्नैव विपरीते ४१ ॥ शत्रुसन्नयुतं क्रूरैः शत्रूक्तं निष्फलं भवेत् ॥ तन्नाशः स्यात्तदुत्पत्तिः शुभ
 स्वामियुतेक्षिते ४२ ॥ शौर्यसन्नशुभस्वामियुक्तं शस्त्रादिसंग्रहः ॥ शत्रुमारणयत्नादौ सिद्धिर्नैवान्यथा भवेत् ४३ ॥ उपायसहमं युक्तं

दृष्टं वा स्वामिसद्ग्रहैः ॥ सिद्धिर्वाञ्छितकार्यस्य साधने स्यान्न चान्यथा ४४ ॥ दरिद्रसहस्रं क्रूरैर्युतं दृष्टं यदा तदा ॥ निर्द्धनत्वविनाशः
स्याद्विपरीते दरिद्रता ४५ ॥ गुरुतासहस्रं दृष्टं युक्तं वा स्वामिसद्ग्रहैः ॥ स्वमण्डले महत्त्वं स्यादीशत्वं वा न चान्यथा ४६ ॥ जल
पथसहस्रं दृष्टं युक्तं वा स्वामिसद्ग्रहैः सुखं पोतात् ॥ नद्यानीतजलाद्वा सुखं भवेन्नैव विपरीते ॥ ४७ ॥ बंधनारव्यसहस्रं युतेक्षितं
स्वामिना नहि तदास्ति बंधनम् ॥ पापवीक्षितयुतेऽस्ति बंधनं पापजे मुथशिले विशेषतः ४८ ॥ भार्यासद्म शुभैर्दृष्टं युतं वा
स्वामिना यदि ॥ भार्याविलाससौख्याद्यं नान्यथा गृहजं सुखम् ४९ ॥ गजाश्वोद्गादिसहस्रं स्वामिसौम्येक्षितं युतम् ॥ तेषां
चतुष्पदानाञ्च सुखं वृद्धिः क्षयोन्यथा ५० ॥ भृत्यसद्मशुभाक्रान्तं दृष्टं वा स्वामिना तथा ॥ स्वभृत्यतः सुखाधिक्यं वैमनस्यं
विपर्यये ५१ ॥ सन्मतिसहस्रञ्च शुभैर्दृष्टं युक्तं स्वपतिना च ॥ सद्बुद्धिवृद्धिरेवं सामयिकी वा भवेत्स्फूर्तिः ५२ ॥ सहस्रं व्यसना
ख्यञ्च क्रूरदृग्द्युति संयुतम् ॥ द्यूतवेद्यानुरागः स्याद्विपरीते न सम्भवः ॥ ५३ ॥ पितृव्याखेटसहस्रं शुभस्वामियुतेक्षितम् ॥ पितृ
व्याखेटजं सौख्यन्दुःखं स्याद्विपरीतके ५४ ॥ दृक्सहस्रं स्वामिशुभैर्दृष्टं युक्तञ्च दृष्टिवृद्धिः स्यात् ॥ क्रूरयुते विपरीतन्तदधीशस्तंगते
भवेदान्ध्यम् ५५ ॥ ऋणसहस्रे विपरीतन्ताजिकविज्ञैः फलं ज्ञेयम् ॥ फलमेषाङ्कथनीयं कुलजात्यानुमानतो यथायोग्यम् ५६ ॥
अयमर्थः द्विवाषिकवालकस्योद्गाहसन्तत्यादिसत्यपि सम्भवे न वाच्यम् । येषां कुले वाणिज्यादि न सम्भवति तत्र सत्यपि सम्भवे न वाच्यम् ।
तथा देशांतरगतभर्तृकानां कुलक्षीणाम्बन्ध्यादीनान्प्रसक्तानाञ्च सत्यपि सम्भवे प्रसवसम्भवो न वाच्यः एवमन्यत्रापि ज्ञेयम् ॥ अज्ञातजन्यनः प्रश्न
लभ्यादपि सहमविचारः कर्तव्य इत्युक्तं संज्ञातन्त्रे ॥ प्रश्नकालेपि सहस्रं विचार्य प्रष्टुरिच्छया ॥ सर्वेषामुपयोगोत्र चित्रं पृच्छन्ति यज्जनाः ॥
अथोक्तसहस्रफलानि वर्षप्रवेशदिवसात्कतिदिवसैः स्युरित्युक्तन्ताजिकमुक्तावल्याम् ॥ स्वेशानितस्य सहस्रस्य लवाविनिष्ठास्स्वीयोदयेन स्वस्व
वाह्नि ३०० हता भवन्ति ॥ तत्रापिहेतुकिसिमाख्यदिनानि यद्वा ततदशासु तदसम्भव एवमेव ॥ अत्र प्रकारांतरमुक्तं यादवेन ॥
सहस्रेश्वरयोः कार्य्थमन्तरं राशिपूर्वकम् ॥ तद्युक्तोर्को भवेद्याहक ताहक संक्रान्तिभे फलम् ॥ एवमप्यक्षत्रे कः पक्षस्ताधीयानितिचिदुच्यते ॥
रोमकसम्मतत्वात्पूर्वोक्त एव पक्षस्ताधीयान् ॥ तथा च रोमकः ॥ सहस्रेश्वरसहस्रमपयोरन्तरभागा निजोदयाभ्यस्ताः ॥ स्वस्ववाह्नि ३००

श्रीमद्यौलकण्ठद्वैज्ञैस्सामान्यतस्वमतमभिधाय स्वजन्मलग्नं रवितपपातशरद्युतं सामुखेन्थिहास्यादिति ॥ श्लोकोचराद्धेन ताजिकसा
 र्कर्तृमतमभिहितम् ॥ तद्यथा—याताब्दसंधाद्भविभिर्भक्ताच्छेषेन्थिहा स्यादथ जन्मलग्नात् ॥ जन्माङ्गभागैस्सहितेति ॥ अथवा
 लग्नांशयोजनं धनसहजादिभावांशयोजनोपलक्षकं यथा जन्मलग्नं सिंहो द्वादशांशमितः प्रथमवर्षे तत्रैव मुथहा पुनर्द्धेनभातः ॥ कन्या
 यान्दशांशमितः द्वितीयवर्षे कन्यायान्दशांशमिता मुथहा ॥ एवं सर्वत्र ज्ञेयम् ॥ अथ मुथहाविचारणप्रकारम्मथेशमुथहयोः शुभमशुभंवाफलमुक्तं
 समरसिंहेन ॥ कास्मिन् राशौ मुथहा कःखेटस्तत्र कोधिपस्तस्याः ॥ जन्मनि वर्षे तद्बलमन्त्रव्यंहीनमधिकंवा ॥ मुथहाधिपतिः
 षष्ठाष्टमगो द्वादशगश्चतुर्थश्च ॥ अस्तमितो वक्री वा क्रूरदशा वीक्षितो युतः क्रूरैः ॥ क्रूराश्चतुर्थसप्तमसंस्थः क्रूरेण वा विजितः ॥ मन्व्यो न
 भवति वर्षे षष्ठाष्टमभवनाधिपेन युग् दृष्टः ॥ क्रूरदशामरणसमं कष्टं योगद्वयेन मरणकरः ॥ यदि मुथेशोष्टमभावाधिपेन युतः क्रूरदृष्टस्वदा
 मरणसमं कष्टं यदि मुथहाधिपतिः षष्ठाष्टमग इत्याद्युक्तलक्षणयुतोष्टमार्थीशयुतदृष्टश्च मुथेशो भवति तदा मरणं श्यात् ॥ अत्र मुथहाथीशदशाथाष्ट
 मार्थीशांतदेशा यस्मिन्काले समायाति तत्रैव मरणं वाच्यम् ॥ ताजिकसारे ॥ मुंथाधिपो व्ययविनाशगतो विवीर्यो दुष्टग्रहस्त्वशुभवर्गगतो ब्र
 काले ॥ कष्टं नृणाम्परिकरोति भयं विवादं लोकैस्तथानिजजनैः कलहं नितांतम् ॥ तेजसिंहः ॥ मुथहाधिपतिः षष्ठाष्टमान्त्यास्त
 गतोस्तगः ॥ वक्रो वा निजधातूत्थव्याधिन्दद्यादशासु च ॥ ताजिकभूषणे ॥ भाग्ये च लाभे सहजे च केंद्रे चेद्वर्षकाले मुथहाधिनाथः
 करोति पुंसां विपुलं प्रतापं मैत्रीं नृपैस्सन्मतिवर्द्धनं च ॥ समरसिंहः ॥ मुथहाधिपतिः केंद्रे स्वेच्चिमित्रस्वराशिगः ॥ करोति विविधा
 र्थांति सुहृत्सौख्यं विशेषतः ॥ अयं दुष्टमुथहापवाद इति जीर्णः ॥ दशमे चापे पुण्ये स्वामित्त्वकरो भवेत्पूणां मुथहा ॥ लग्नद्वितीयपंचमस
 हजे चापक्रमार्द्धनं दत्ते ॥ लग्नात्षष्ठाद्वादशचतुर्थसप्ताष्टगा न वरा ॥ सविशेषन्तु तदीशे दग्धे शुभसंयुते श्रेष्ठा ॥ तनुथनसहजानाम्मध्ये
 यत्रास्त्विमुन्थहा तस्य पूर्वौकजातकफलं तत्काले यच्छति शुभेशाप्रतिभावे वक्ष्यमाणमुन्थाफलं शुभेशमुन्थायां पूर्णं ज्ञेयम् ॥ क्रूरेशमुन्थायां किञ्चि
 द्यूनं ज्ञेयमित्यर्थः ॥ अथ मुथहाया द्वादशभावफलानि ॥ तेजसिंहेनोक्तानि ॥ आरोग्यता कायसुखानि पुष्टिम्भनः प्रसादचतृपतेस्तु
 खञ्च ॥ प्रतापवृद्धिं विजयं रिपूणां क्षयं विधत्ते मुथहा तदुस्था ॥ १ ॥ मिष्टाशनं वित्तधनादिवृद्धिमुपक्रमच्चिन्तितकार्यसिद्धिम् ॥

स्ववर्गसन्तोषणमिष्टवर्गसमागमं वितगतेन्थिहायाम् ॥ २ ॥ महोद्यमं कायबलं प्रवृद्धिमारम्भसिद्धिञ्च सहोत्थसौख्यम् ॥ सर्वोपक
 र्तृत्वमनल्पमैत्रौतृतीयगेन्था नृपतिप्रसादम् ॥ ३ ॥ रुजाम्प्रवृद्धिन्तनुपीडनञ्च निरुद्यमत्वञ्च वपुःकृशत्वम् ॥ भयं रिपूणामसुखप्रवृ
 द्धिन्तुयैन्थिहा हृदतुत्तदुःखम् ॥ ४ ॥ सद्बुद्धिं द्विजदेवभक्तिप्रतापमाहात्म्यशःप्रवृद्धिम् ॥ सुतातसौख्यं जनताप्रसादं वित्तागम
 म्पञ्चमगेन्थिहायाम् ॥ ५ ॥ रिपूदयञ्चोरभयं कृशत्वन्निरुद्यमत्वन्मृपतेर्भयञ्च ॥ कार्यार्थहानिं व्यसनागमञ्च पष्टन्थिहा दुर्मतिनिष्ठवै
 रम् ॥ ६ ॥ चिन्तामनोमोहमनल्परोग्मीडाकलत्रादिनिजेषुकष्टम् ॥ वित्तार्थनाशङ्कमतिम्भयञ्च यशोविनाशं मुथहास्तसंस्था ॥ ७ ॥
 दुष्टामयार्तिम्बलकान्तिनाशममित्रभीतिं व्यसनागमञ्च ॥ मोहम्भतेर्बन्धनदुःखमर्थमप्रणशन्नियनस्थितेन्था ॥ ८ ॥ भाग्योदयन्धमं
 वनार्थवृद्धिन्नृपोत्तमैः प्रीतिसमागमञ्च ॥ स्ववर्गसन्तोपसुखं यशश्च दत्तेन्थिहा भाग्यगतार्थसिद्धिम् ॥ ९ ॥ नृपप्रसादं स्वजनैश्च सौख्यं
 महत्प्रतिष्ठां स्वजनोपकारम् ॥ धर्मार्थलाभं विमलं यशश्च वशित्वसौख्यं दशमन्थिहायाम् ॥ १० ॥ मनोरथातिं शुभबुद्धयवाति
 सुतातसौख्यं स्वजनैश्च सौख्यम् ॥ धर्मार्थलाभं मनसः प्रसादं वशित्वमैश्यं मुथहायसंस्था ॥ ११ ॥ अनेकरूक्पीडनमंगकार्यं
 निरुद्यमत्वं स्वपरैर्विवादम् ॥ धर्मार्थहानिं रिपुराजभीतिमभीष्टपीडां मुथहा व्ययस्था ॥ १२ ॥ ये राशयः क्रूरश्रुतास्तथा
 वदन्तस्थितास्तत्र गतेन्थिहा सा ॥ तद्भ्रातुजम्पीडनमत्र भावोद्भवस्य नाशश्च फलस्य विद्यात् ॥ तन्वादिभावे मुथहास्ति यत्र तद्भा
 वतद्भर्गमवं फलं तदा ॥ भव्याशुभं वीर्यवशेन दत्ते वीर्यं ततोस्यश्च विभोर्विचिन्तयेदिति ॥ अय वर्षतेवे मुथहाया द्वादशमावक
 लानि ॥ शत्रुक्षयम्मानसत्पुष्टिलाभं प्रतापवृद्धिं नृपतेः प्रसादम् ॥ शरीरपुष्टिं विविधोद्यमंश्च ददाति सौख्यं मुथहा तदुस्था ॥ १ ॥
 उत्साहोर्थागमनं यशश्च स्वबन्धुसन्माननृपाश्रयश्च ॥ भिष्टान्नभोगो बलपुष्टिसौख्यं स्यादर्थभावे मुथहा यदाब्दे ॥ २ ॥ पराक्रमा
 द्वित्तयशःसुखानि सौदर्यसौख्यं द्विजदेवपूजा ॥ सर्वोपकारस्तनुपुष्टिकांती नृपाश्रयश्चेन्मुथहा तृतीया ॥ ३ ॥ शरीरपीडा रिपुर्भाः
 स्ववर्गैरं मनस्तापनिरुद्यमत्वे ॥ स्यान्मुथहायां सुखभावगायां जनापवादाद्भयवृद्धिदुःखम् ॥ ४ ॥ यदर्थिहा पंचमगा
 ब्दवेशे सद्बुद्धिसौख्यात्मजवित्तलाभः ॥ प्रतापवृद्धिर्विविधा विलासा देवद्विजार्चा नृपतेः प्रसादः ॥ ५ ॥ कृशत्वमंगेषु

रिपूदयश्च भयं रुजस्तस्करतो नृपाद्रा ॥ कार्यार्थनाशो मुथहारिणा चेदुर्बुद्धिवृद्धिः स्वकृतेनुतापः ॥ ६ ॥ कलत्रं च धुव्यसना
 रिभीतिरुत्साहभङ्गो धनधर्मनाशः ॥ द्यूनोपगा चेन्मुथहा तनौ स्याद्गुजा मनोमोहविरुद्धचेष्टा ॥ ७ ॥ भयं रिपोस्तस्करता
 विनाशो धर्मार्थयोर्दुर्व्यसनाभयाश्च ॥ मृत्युस्थिता चेन्मुथहा नराणाम्बलशयस्याद्भ्रमं सुदूरे ॥ ८ ॥ स्वामित्वमर्थोपगमो नृप
 भ्यो धर्मोत्सवः पुत्रकलत्रसौख्यम् ॥ देवद्विजार्चा परमं यशश्च भाग्योदया भाग्यगतेन्थिहायाम् ॥ ९ ॥ नृपप्रसादं स्वजनोपकारं
 सत्कर्मसिद्धिं द्विजदेवभक्तिम् ॥ यशोभिवृद्धिं विधिवार्यलाभन्दतेम्बरस्था मुथहा पदातिम् ॥ १० ॥ यदीन्थिहा लाभगता विलान
 सौभाग्यनैरुज्यमनःप्रसादाः ॥ भवन्ति राजाश्रयतो धनानि सन्मित्रपुत्राभिमतास्तथश्च ॥ ११ ॥ व्ययोधिको दुष्टजनैश्च सद्गा रुजस्त
 नौ विक्रमतोऽप्यसिद्धिः ॥ धर्मार्थहानिर्मुथहा व्ययस्था यद्ग तदा सज्जनतोऽपि वैरम् ॥ १२ ॥ अन्योऽपि विशेषस्तत्रैव ॥ क्रूरदंष्ट्रः क्षुतदशाः ४ ॥
 १०।७।१ यो भावो मुथहात्र चेत ॥ शुभन्तद्भावगन्नश्येदशुभञ्चापि वर्द्धते ॥ यमनः ॥ स्वामिना स्वामिमित्रेण बलाढयेन शुभेनव ॥ भुथहा
 संयुता दृष्टा भावोत्थशुभपोपिका ॥ स्वस्वामिशत्रुत्वेटेन क्रूरेणाल्पबलेन वा ॥ सुन्थहा संयुता दृष्टा निद्या मिश्रस्तु मिश्रदा ॥ अत्र मिश्र
 चमात्रमत्रहैरुतदृष्टा मुन्था सबलप्रहस्य फलदा भवति ॥ उक्तञ्च यादवेन ॥ उत्तमायमखगैविमिश्रता निश्चयस्तु बलशालिनोऽग्रहादिति ॥ समरमि
 हः ॥ जन्मनि मर्दरिपुमृत्युव्ययाब्धिगाब्दे च तनुधनादिस्था ॥ क्रूरहता तद्भावक्षतिकृत्सौम्येशसंयुता शुभदा ॥ हिष्ठाजे तजिके ॥ जन्मनि
 च वर्षकालेनिष्टस्थानस्थिता हता क्रूरः ॥ अत्यंतमशुभदात्री उभयत्र शुभतिसौख्यं स्यात् ॥ जन्मचतुर्थस्थाने वर्षं स्याद्यत्र कुत्रा
 पि ॥ सौम्ययुता जनकस्य च वसुधूलाभप्रदाथ पापयुता ॥ नृपभीतिकरी मृत्यो जन्मनि शुभसंयुता वर्षे ॥ चिरवसुलाभकरीसा पा
 पयुता क्लेशकारिणी प्रोक्ता ॥ एवं च षष्ठभावादिषु फलमूहं स्वजन्मभतः ॥ वर्षे यस्मिन्भवेन्मुथहा सौम्येशसंयुता भवति ॥ एवं जन्म
 नि यः स्याद्भावस्तद्द्विद्विसौख्यमब्दे स्यात् ॥ एवं पापैरशुभं जन्मनि यद्भावगा मुथहा ॥ पापैर्युता च दृष्टा वर्षे यो भाव एष स्यात्
 तस्य च नाशो वाच्यः फलमस्याः स्वामिपोक स्यात् ॥ वर्षेऽप्यनिष्टगेहस्थिताथ यद्भावजनुषि क्रूरयुता ॥ तद्भावस्य च नाशक
 री शुभयुता शुभदा ॥ मुथहेशो मुथहा वा जन्मनि युक्तेक्षिता सौम्यैः ॥ वर्षस्य पूर्वभागे शुभं फलं यच्छति स्वकीयं च ॥ एवं च

वर्षकाले फलं च वर्षोत्तरार्द्धे स्यात् ॥ पापस्य दृष्टियोगे अशुभं फलमेव तत्र स्यात् ॥ सुथहाफलं समस्तं धिपणाचार्येण गदित
मिति ॥ अथ सुथहाया ग्रहस्थानयुतिद्विष्टिफलं वर्षतंत्रे ॥ यद्दीधिहा सूर्यगृहे युता वा सूर्येण राज्यं नृपसंगमं च ॥ दत्ते गुणानां परभागमाप्ति
स्थानांतरस्येति फलं दृशोपि ॥ परभागं परमर्यादाय् ॥ चंद्रेण युक्तेदुग्हेऽथ दृष्टेदुनापि वा धर्मयशोभिवृद्धिम् ॥ नैरुज्यसंतोपम
तिप्रवृद्धिं ददाति पापेक्षणतोतिदुःखम् ॥ कुजेन युक्ता कुजभे कुजेन दृष्टा च पित्तोष्णरुजं तनोति ॥ शस्त्राभिवातं रुधिरप्रकोपं
सौरेक्षिता सौरिगृहे विशेषात् ॥ भौमे शनिना युक्ते सविशेषं शनिगृहेष्वेवम् ॥ बुधेन शुक्रेण युतेक्षितापि तद्रेपि वा
स्त्रीमतिलाभसौख्यम् ॥ धर्मं यशश्चाप्यतुलं विवर्ते कष्टं च पापेक्षणयोगतः स्यात् ॥ रामरसिंहः ॥ सितबुधपदे गुरुदशा स्त्रीमनि
लाभोऽशुभेक्षणात्कष्टम् ॥ युतेक्षिता वा गुरुणा गुरोर्गै यदीन्थिहा पुत्रकलत्रसौख्यम् ॥ ददाति हेमाम्बररत्नभोगं शुभेत्थशालादिह
राज्यलाभम् ॥ शनेर्गृहे तेन युतेक्षिता वा यदीन्थिहा वातरुजं विवर्ते ॥ मानक्षयं वह्निभयन्धनस्य हानिञ्जवीविक्षणतश्शुभाप्तिम् ॥
तमोमुखे चेन्सुथहा धनार्तिं यशस्सुखन्धर्मसमुन्नतिञ्च ॥ सितेज्ययोगेक्षणतः पदाति सुवर्णरत्नाम्बरलब्धयश्च ॥ तत्पृष्ठभागेन
शुभप्रदा स्यात्तत्पुच्छगा यद्रिपुभीतिदुःखम् ॥ पापेक्षणादर्थसुखस्य हानिश्चेज्जन्मनीत्थं गृहवितनाशः ॥ समगसिंहोपि ॥ तत्पुच्छे
सुथहायामापदुःखं विपक्षपरितापः ॥ जन्मगतायामभ्येवं वित्तं परहस्तगं स्वयमदृश्यम् ॥ राहुमुखादिलक्षणं तर्षतन्त्रे ॥ भोग्या रति
लंवास्तस्य सुखमृष्टद्वैतालवाः ॥ ततस्सप्तमभगुच्छं विमृश्येति फलं वदेत् ॥ गताभुक्ताः ॥ वामनोपि ॥ राहोर्मुखम्भोग्यलना
स्तुभुक्ताः पृष्टन्तथा सप्तमकन्तु पुच्छमिति ॥ अत्र यो ग्रहो जन्मनि यस्मिन् राशौ स्थितो वर्षेपि तद्राशिगतस्स्यात्तदा मुन्यायुतिद्विष्टिफलम्
र्गम्ययच्छतीति यादवः ॥ तेजसिंहेन गृथहायाग्रहाणां योगफलमेवोक्तम् ॥ दत्तेकैयुक्ता महदीशतादृपस्सङ्गम्यदातिञ्च बृहद्गुणोदयम् ॥ भोमा
र्कियुक्तद्वैतयातुजाशुभन्दत्ते विशेषान्युथहाशनेर्गृहे ॥ जीवान्वितार्थात्मजदारसौख्यदा युतेन्दुना रुक्मथरोप्यकीर्तिदा ॥ शुक्रेण
युक्तार्थकलत्रशर्मदा सौम्यान्वितास्यान्सुथहार्यबुद्धिदा ॥ केवर्गुरोर्वा युतिद्विष्टिगेन्थिहा राह्वास्यगार्धमधनेशतावहा ॥ तत्पुच्छगा
चारिजितापदुःखदा दत्ते विशेषादशुभैर्युतेक्षिता ॥ अन्योपि विशेषस्तेनैवोक्तः ॥ नीचस्थितेन विवलेन हतेन पापैः केन्द्रे यतापि

रविणा मुथहा न भव्या ॥ जन्मन्यनिष्टगृहगाविवलाब्दकाले पापादितातनुगतांगविकारकर्त्री ॥ अत्र रविणेत्युपलक्षणं सर्वग्रहाणां
नीचादिगतं शुभफलनाशकं ज्ञेयम् ॥ अन्यच्च तत्रैव ॥ जन्मोदयात् कियति वर्षविलग्नतोपि स्थानेन्थिहास्तिनिजनथवलादियुक्ता ॥ त
त्स्थानकोत्थफलदा तनुते तथारौ माद्यं मृतिं च मृतिगारिकृता पदोत्थे इति ॥ भौमाकियुक्त्वलनरुभयदधिहास्यात् क्रूरहेता जन
कयोर्भयदृच्छतुर्थे ॥ यद्भवागाब्दजनुषोरपि निदितेत्यं तन्नाशदाबलुतात्र तु तत्फलास्यै इति ॥ अथोक्तानां मुथहाफलानां पाकः स्वामि
दशायां भवतीत्युक्तं ताजिकभूषणे ॥ यन्मूथहायाः फलमुक्तमत्र शुभं विमिश्रं त्वशुभं विशेषात् ॥ तत्कल्पनीयं मुथहेशपाकं बलानुमानान्ननु
बुद्धिमद्भिः ॥ विशेषमाह यादवसूरः ॥ जनुर्विलग्नै सति सायनांशे यत्रैथिहा तत्पतिरब्दपोस्मिन् ॥ शुभोशुभं क्रूरखगेन भव्यं फलं
वेदज्ञोमकसमतं तादिति ॥ इति मुथहाविचारः ॥ अथाज्ञातजन्मनः प्रश्नपत्रीकरणमुक्तं ताजिकभूषणे ॥ जननसमयलग्नज्ञानभावे सुधीभिर्वि
धिवदमलपृच्छाकाललग्नं प्रसाध्यम् ॥ शुभफलमशुभं वा कीर्तयेत्सर्वमस्मान्निगदितवदुदाराच्छास्त्रबुद्धेर्विचारात् ॥ तत्काल
होरा स्वचरानुसारं वर्षे विचारं विदधीत धीमान् ॥ प्रश्नाकैतुल्योत्रिमवर्षभानुर्यदा तदाब्दस्य भवेत्प्रवेशः ॥ पृच्छाविलग्नस्य
विहाय राशिं विभाजयेदंशकलाकलापम् ॥ स्वगणचंद्रै १५० रिह राशिपूर्वफलं विलग्नान्मुथहा स्थितिः स्यात् ॥ चतुर्थभावाधि
पाते विचिन्त्य स्वजन्मलग्नाधिपाते बलार्थम् ॥ प्रश्नपत्रे मृथानयनमुक्तफलप्रदीपे ॥ तत्कामं प्रश्नलग्नस्य कलिकाः खाक्षभू १५०
हृताः ॥ लब्धा राश्यादिका मुन्था प्रश्नपत्रेभवेत्स्फुटा इति ॥ प्रश्नपत्रीकरणम् ॥ अथ वर्षेशविचारः ॥ उक्तञ्च योगमुथानिधौ ॥ विविध
भावविभूषणविग्रहा सुनयनानयनाश्रितमन्मथा ॥ युवतिवन्न विभाति पतिं विना शरदतश्शरदाम्पतिरुच्यते ॥ अथ पञ्चाधिकारिषु
त्रैराशिकेशसत्त्वादादौ त्रैराशिकेश्वर उच्यते ॥ उक्तञ्च ताजिकभूषणे ॥ वर्षस्वामिविचारार्थमेषा त्रैराशिकेश्वरा ॥ दिवारात्रिक्रमेषादा
चिन्तनीया मनीषिभिः ॥ तत्र त्रैराशिकशब्देन किमुच्यत इति चेदत्रोच्यते ॥ मेषादिद्वादशराशीनां मध्ये मेषादिचतुष्टयं प्रथमो राशिस्सिहादिच
तुष्टयं द्वितीयो राशिः धनुरादिचतुष्टयं तृतीयोराशिः ॥ एवं निष्पन्नास्त्रयो राशयश्चैराशिकशब्दवाच्याः ॥ त्रैराशिकस्वामिन आह तेर्जास्सहः ॥
भास्वत्सितार्किमृगुजाः स्युरजाच्चतुर्णां द्युस्वामिनो गुरुशशिज्ञकुजा निशेशाः ॥ सिंहात्तु ते विनिमयात्कमतस्सदेशाद्दशान्यारमंत्रि

शशिनो धनुरादितश्च ॥ विनिमयाद्दिनरात्रिव्यत्यात् सदेशाः दिवा रात्रौ चेशाः ॥ मणित्थोपि ॥ रविभृगुशनिशुक्रेज्येन्दुसौम्यावनेयाः शनिकुजगुरुचंद्राः स्वामिनोहि त्रिराशौ ॥ गुरुशशिबुधभौमादित्यदैत्येज्यसौराः सितशनिकुजेदेव्येद्वो रात्रिलग्नौ इति ॥ समर सिंहेन एते त्रैराशिकेश्वरा यवनमतेनोक्ताः ॥ स्वमतेनान्ये प्रोक्ताः तद्यथा ॥ भेषादिचतुस्त्रिराशिकेश्वरा रविसितार्किभृगवोहि ॥ गुरुशशिबुधभौमा निशि शनिकुजगुर्विन्दवः सततम् ॥ दिवसे दिनपसदृशौ रात्रौ रात्रिपसदृशौ च ॥ अनयोर्बौबालयुक्तो ज्ञेयस्त्रैराशिनायकः खेटः ॥ ताजिकमुक्तावल्यामपि ॥ रविभृगुशनिशुक्रेः परावर्तनेन क्रियत इह दिवेशास्स्युः सदेशाश्च तद्रत् ॥ शनिगुरुकुजचंद्रा रात्रिनाथास्तथैवामरगुरुशशिसौम्यदुमासुताश्च क्रमेणेति ॥ अनयोस्त्रैराशिकेश्वरयोर्विषयव्यस्योक्ता तत्रैव ॥ दिवादिनाथीशसदेशयोर्बौबालयुक्तौ तु रात्रीशसदेशयोश्च त्रैराशिकेशो बलवान् ग्रहः स्यन्नैसर्गिकस्तुल्यबले विंचित्य इति ॥ दिनाथीशसदृशयोत्राशिसदृशयोर्बौबालयुक्तौ यो बलवान्स ग्राह्यः ॥ बलसाम्ये तेजःसिंहाद्युक्तानिसर्गास्त्रैराशिकेश्वरा ज्ञेयाइति ॥ अथ वैषासार्थं पंचाधिकारिण आह समरसिंहः ॥ अथ वर्षभृग्यकृते पंचा न्वेष्याः पुरेन्थिहाधीशाः ॥ हायनलग्नस्वामी तत्रैराशिकपतिस्तदनु ॥ दिनवर्षे रविर्दुर्निशि चैको जन्मलग्ननाथश्च ॥ अत्र सूर्यशब्दे न सूर्याक्रांतराशीश्वरश्चंद्रशब्देन चंद्राक्रांतराशीश्वर उच्यत इति ॥ अत एव तेजसिंहेन स्पष्टमुक्तम् ॥ वर्षाधिपाः स्युरिह पंचरथीदुराश्रयोरैका धिपोहि निशि च क्रमतेथिहेशः ॥ संभूतिलग्नविधुरब्दविलग्नपश्च त्रैराशिपश्च पुनरेव वलं विलोक्यम् ॥ मणित्थोपि ॥ जन्मल दिवा विलग्नै रविनायकोपि रात्रौ विद्योर्जन्मविलग्नपश्च ॥ वर्षप्रवेशे तनुपो मुखेशस्त्रिराशिनाथः कथितोधिकारे ॥ वामनोपि ॥ जन्मल ग्राब्दलग्नैशौ छुनिशाकैन्दुराशिपौ ॥ त्रिराशिनायकैथेशौ ज्ञातव्यास्ते प्रयत्नतः ॥ ताजिकभूषणेपि ॥ जन्मोदयाब्दोदयसुंथहशा वर्षप्रवेशो दिवसेर्केशः ॥ निशांद्भुभेशस्त्रिगृहेश एते वर्षाधिपत्ये ह्यधिकारिणः स्युः ॥ मुक्तावल्यामपि ॥ मुन्येशो वर्षलग्नैशस्तत्रैरा राशिकनायकाः ॥ दिवार्कैराशिनाथश्च रात्रौ चंद्रक्षेनायकः ॥ जन्म लग्नैश्वरैश्च वर्षे पञ्चाधिकारिणः ॥ एतेषु बलवाँह्यं पश्येद्यः सोब्दनायकः ॥ अनीक्षमाणो लग्नं च सबलोप्यब्दपो नहि ॥ यादवोपि ॥

राज्याः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
दिनेशाः	सु.	शु.	शु.	शु.	शु.	चं.	बु.	मं.	श	मं.	शु.	चं.
रात्रिशाः	बृ.	चं.	बृ.	मं	सु.	शु.	शु.	शु.	श.	मं.	बृ.	चं.

जन्मलग्नपतिरिन्धिहाधिपोहर्निशं रविशशांकराशिपाः॥स्युद्धिराशिपतिरब्दलग्नपाःपंचहायनयतित्वयोग्यकाः॥ लग्नंप्रपश्येदधिवी
र्येष्वर्षेश्वरः स्याद्दृष्टदृष्टचभावे ॥ वीर्याधिपो नाब्दविभुर्विवीर्यो लग्नं प्रपश्येदपि हायनेशः ॥ वीर्यं समात्तेपि तनुं प्रपश्येद्दुयाधिपो वर्षं
पतिविधेयः॥ताजिककौस्तुभेपि ॥ एषां यः स्वचरस्तनुम्बहुदृशा पश्येत्स वर्षाधिपो दृक्साम्येधिवलश्च तेजसि समनैकाधिकारी

राशिपु	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
राशिभे.	स.	श.	श.	श.	स.	श.	श.	श.	स.	श.	श.	श.
रात्रिभराः	वृ.	चं.	शु.	श.	वृ.	शु.	शु.	वृ.	वृ.	चं.	शु.	मं.
शोच्य.	श.	मं.	वृ.	चं.	श.	मं.	वृ.	चं.	श.	मं.	वृ.	चं.

नृपः ॥ तत्साम्ये मुथहापतिस्स यदि नोपश्येत्तदा ह्यर्कपो रात्रौ
चंद्रभपोत्र नो यदि विधुः प्रोक्तस्त्रिभेशस्तदा ॥ नपश्येत्स चन्द्रो
न चन्द्रेत्थशालः स चेन्नैव पश्येत्तदा लग्नपः स्यात् ॥ न पश्येच्च लग्नं
तदानोसमेशः समेशविना मृत्युरेव प्रदिष्टइति॥वामनोपि॥दृष्ट्यभावे तु
संग्राह्यस्तस्मादल्पबलो ग्रहः॥समसंख्याबले जाते तदा दृष्ट्याधिकः

पतिः॥यादवः॥दृष्टौ समायां बहवोधिकारा यस्येषु वर्या शरदीश्वरस्सः॥समरसिंहोपि॥वर्षमतित्वे दृष्टे प्रचुराणा पंचवर्गिकाणाम्॥मन्त्रे
यस्य बहवोधिकारास्तस्यैश्वर्यं हि परिकल्पमत्र दृष्टिसमत्वे जन्मलग्नपर्यलशेषेत्याद्युक्ताधिकारपंचकमध्ये यस्य बहवोधिकाराः स एव वर्षाधिप इत्युक्त
इ ॥ ताजिकसारे॥यदाब्दलग्नं बहवो न भोगाः पश्यतिचेत्थं च द्विवौकसां हि॥मध्येधिकारा बहवोपि यस्य दृष्टिस्तदा चंद्रमसेत्थशा
लः ॥ केनापि सोब्दाधिपतिर्विनेत्थशालं तदा यस्तनुपः प्रादिष्टः ॥ ताजिकतिलकेष्वेवमेवोक्तम् ॥ पश्येन्न लग्नं यदि पंचमध्ये को वा
तदा बह्वधिकारनाथः ॥ एवं न चेत्स्याद्बहुवीर्येत्वेदोह्यस्याप्यभावेद्बद्विलग्नपेन ॥ स्यान्मूथशीलं शरदीश्वरोस्याभावे भवेन्मुथह
नाथ ईश इति ॥ अथ पंचाधिकारिणां दृष्ट्यभावे वर्षलेशोब्दप इत्युक्तं मुक्ताबल्याम् ॥ पंचाधिकारिणो लग्नं न पश्यंति यदा तदा ॥ वर्षं
लग्नेश्वरो यस्तु स एवाब्दपतिर्भवेत् ॥ एवंविधे विषये प्रकारंतरमुक्तं ताजिकभूषणे ॥ पश्येन्न कश्चिद्वादि वर्षलग्नं तल्लग्नराशिर्जननेपि येना॥
दृष्टोधिपः स्यान्न च तत्र दृष्टस्तदधिहेशोपि विचिंतनीय इति ॥ अत्र पंचाधिकारिणां दृष्ट्यभावे यादवसूरिमतेन परिणामे मुथहेशो वर्षपः
तनुकञ्च्योतिर्विन्मतेन वर्षलेशः ॥ गणेशदैवज्ञमतेन पंचाधिकारिमध्ये जन्मनि वर्षलग्ननिरीक्षकस्तत्र विषयव्यवस्थात्रयाणामेषां मध्ये यः ॥ स्थाना

दिषड्ढुलेनाधिकबलस्त एव वर्षेशः ॥ ननु पूर्वं यादवेन बहुवीर्यखेट उक्तस्तत्र बहुवीर्यखेटः सामान्यपंचवर्ग्यादशाधिकबलः विशेषबलः पंचहयाधिकबले
 भवति ॥ नतुतद्व्यूनबलः ॥ अत्र तु त्रयाणां मध्ये यस्यैव किञ्चिद्बलाधिक्यं तस्यैव वर्षेश्वरत्वमिति सर्वं सुस्थम् ॥ यदेते त्रयोपि समबलास्तदा यादवगणे
 शैवज्ञताजिकतिलकोक्त्या मुथहेश एव वर्षेश इति तत्त्वम् ॥ अथाज्ञातजन्मनः प्रश्नत्रे वर्षेशानयनं ताजिकसारे ॥ प्रश्नांगपो वर्षपतिः
 प्रकल्प्यस्तुर्थेश्वरो जन्मविलग्ननाथः ॥ मुन्याधिपः प्रश्नविलग्नतश्च त्रैराशिपो वस्रपतिः पुरावदिति ॥ यदा पुनर्भूथहेशो
 वर्षेशो जातस्तदा विशेषमाह समरसिंहः ॥ मुथहेशो वर्षपतिः स्थाध्योस्मिन्नस्तगे फलं न शुभम् ॥ जन्मनि यस्मिन् राशौ तस्मिन्वर्षे
 स्थितः फलम्पूर्णम् ॥ अथमर्थः ॥ मुथहेशो जन्मनि शुभस्थानगतस्तदा शुभं फलम्पूर्णम् ॥ उभयत्रानिष्टस्थानगतस्तदा अशुभम्फ
 लम्पूर्णम् ॥ यदा जन्मनि शुभस्थानगतस्तदा वर्षपूर्वाद्धे अशुभम्फलम् ॥ वर्षोत्तराद्धे शुभम्फलं विपरीतेविपरीतफलं ज्ञेयमित्यर्थः ॥
 अथ चन्द्राब्दपत्वे विशेषो मुक्तावल्याम् ॥ चन्द्रेश्वर्यै तु येनेन्दुभवेत्पूर्णेत्थशालकृत् ॥ स वर्षेशोभवेच्चूनं नोचेन्मुथशशिलन्तदा ॥
 चन्द्रराशीश्वरोब्देशः सचेदिन्दुभवेद्यदा ॥ तत्फलं सूर्यवद्वेद्यं श्रेष्ठमध्यायमन्तदा ॥ चन्द्रयात्वनुसारेण खिन्विकस्येति
 सम्मतमिति ॥ अत्र चन्द्रश्चैत्राशिकेश्वरस्तदा चन्द्र एव वर्षेश्वरो ज्ञेयश्चैत्राशिकेश्वरत्वाभावे येन चन्द्रो मुथशिली स एव वर्षप इति ॥ विशेष उक्त
 स्तेजसिंहेन ॥ दृष्ट्यादिकैरपि समोहिरविनिशीन्दुश्चैत्राशिकोत्थविमुताभृदसौ न चेत्स्यात् ॥ स्याद्वा तदा मुथशिली न
 रगेन येन स्थाप्यः पतिस्सतमृतेशशिराशिपस्तु ॥ ग्रहज्ञाभरणेपि ॥ त्रैराशिकेशो न भवेद्यदीन्दुश्चन्द्रेश्वरत्वेपि स्वगेन येन ॥ मुख्या
 ल्ययोगेस्य स ईश उक्तो विना तमिदोर्गृहपोब्दपः स्यादिति ॥ मुख्ययोगो इत्थशालाख्यः ॥ अत्र विशेषान्तरमाह वैयनाथः ॥ वर्षे
 चन्द्रेत्थशाला तु योब्दपस्तस्य जन्मनि ॥ कम्बूलमिन्दुना जन्मरात्रौ वर्षे तदोत्तममिति ॥ अत्र पञ्चाधिकारिणाम्मध्ये पञ्चवर्ष्या बलयुतोपि
 लयदशदुरिः फोक्तनिर्वलग्रहलक्षणयुतो वर्षेशो न भवतीत्यपि विशेषो ध्येयः ॥ अत्र वर्षेशसामान्यफलमाह समरसिंहः ॥ सपदि शुभयुतदृष्टः पष्टाष्टान्य
 इ । ८ । १२ गृहवर्जितोभ्युदितः ॥ सर्वाधिकारयुक्तो जन्मनि वर्षे च सदृशबलः ॥ तदशेषमुत्तमं स्यात्स्वामित्वं वपुपि बलमतीव
 सुखम् ॥ महतः स्थानस्यापि तदनु च जन्मग्रहानुसाराच्च ॥ अथमर्थः ॥ वर्षेशो जन्मनि सत्स्थानगतः शुभदृष्टश्च भवति । तदा शुभं वर्षे

फलभविकलं स्यात् । दुष्टस्थानादिगतः पापदृष्टश्चेद्भवति तदा दुष्टफलभविकलं वाच्यम् ॥ मिश्रत्वे मिश्रफलम् ॥ ताजिकसारे ॥ केन्द्रत्रिको
 गायगतेशनाथे सौम्ये च रम्यः सकलस्तदाब्दः ॥ षडष्टरिः फोपगते विवीर्ये कष्टप्रदोसौ गदितो मुनीन्द्रिः ॥ मुंथाब्दमुग्रन्त्र ८
 समांगनाथा नास्तंगता वीर्ययुतास्तमब्दम् ॥ रम्यं सुखार्थगमनं विलासं कुर्वति ते व्यस्तमतो विलेपम् ॥ अथ समाधिपता
 त्रिपडायगे खलखगे सकलं सबले शुभम् ॥ व्ययविनाशगतेऽदपतौ तदा न च शुभं गदितं मुनिभिर्नृणामिति ॥ अथ विशेषमाह
 तेजःसिंहः ॥ मैत्रे सौम्ये स्वे च वर्गे स्थितोथत्यक्त्वाष्टान्त्यद्विद् ८ । १२ । ६ जयो चोत्तरस्थः ॥ भिन्नैस्सौम्यैर्दृष्टयुक्तोर्कमुक्तो
 दत्तेब्देशः सर्वशर्माखिलाब्दम् ॥ वक्रैथवाब्दजनुपोरपि सर्वकार्ये स्यात् प्रात्यलौम्यविफलत्वघनक्षयाद्यम् ॥ अस्ते हतेपि च
 तदेव तथैव लग्ननाथैथिहाधिपदशापतयो विचिंत्याः ॥ जन्माब्दयोरपि हतेब्ददशाधिपेरिरंश्रात्यगेब्दमसदन्यशुभेपि योगे ॥ अब्द
 दशाधिपो वर्षशः ॥ वर्षेश्वरोसुथशिली च भवेद्बदको नाथेन तत्सदनधातुफलं ददाति ॥ रम्यं विरूपमपि वीर्यवशात्तयोस्तद्भावविभ्रणञ्च
 परिचिंत्य धिया विवेचयम् ॥ अत्र वर्षेशो वर्षलग्नाधीशेन मुथशिलं करोति वर्षलग्नाधीशो वा बलवाच्च तदा भूपात्सुखं वाच्यम् ॥ तथा वर्षेशो
 वर्षलग्नेन सहेशाफयोगं करोति लग्ने वा हीनबलस्तदा भूपादसुरवं वाच्यम् ॥ उक्तं च जर्णताजिके ॥ वर्षलग्नेश्वरो भूपः सेनानीश्चन्द्रसूर्यपः ॥
 सुथहाधिपतिर्मन्त्री पुरेशो जन्मलग्नपः ॥ रससस्यादिधातूनान्तनोन्निराशिकेश्वरः ॥ बलवाद्भिरिमस्तेभ्यः शुभं हीने तदन्यथेति ॥
 तेजस्सिंहः ॥ संभूतिलग्नमुथहाब्दविलग्ननाथा वर्षशतद्विहितसौम्यखगेत्थशालः ॥ स्वस्थानगाइशुभदशश्च सुहृत्स्वसौम्यवर्गे गता
 ह्युदयिनः फलदास्सदा स्युः ॥ पूर्णफलपूर्णबलेब्दनाथे मध्ये च मध्यमिह हीनबले च हीनम् ॥ नष्टं समस्तमपि नष्टबले सदा
 स्यादौस्थ्यादिरुक्प्रभृति नष्ट फलं विनष्टे ॥ सूर्य्येब्दपेब्दजनुषोश्च शनौ च दग्धे वक्रेऽबले विफलता निखिलक्रियाणाम् ॥ यद्भव
 पस्तनुमुजाब्दमुजाथवेत्थशाली बलीभवति तत्र फलन्तदुत्थम् ॥ केन्द्रेधिकारसहितोब्दपतिर्विपापः स्वीयाधिकारफलदस्सबला
 दितश्च ॥ यद्भावगो जनुषि सौम्यखगेब्दकेपि तद्भावगो यदि तदा खलु तत्फलं स्यात् ॥ जन्माब्दलग्नमुथहाब्दमुजोदिताश्च वीर्या
 धिका यदि तदाब्दमतीवरम्यमिति ॥ अथ वर्षेशादीनामवस्थाहिष्णजेनोक्ताः ॥ दीप्तो दीनस्वस्थो मुदितस्सुतः प्रपीडितश्चैव ॥ परिही

यमानवीर्यः प्रवृद्धवीर्यो विवीर्यश्च॥स्वोच्चस्थः किलदीप्तो दैन्यं पुनरेति नीचभवनस्थः॥स्वस्थस्वभवनसंस्थो भिक्षेत्राश्रितो मुदि
तः॥रिपुराशगतः सुप्तो ग्रहाभिभूतःप्रपीडितश्चैव॥रविकिरणमुपितदीप्तिः खचरः परिहीयमानवीर्यश्च ॥ स्वनीचमतिक्रान्तस्वोच्चा
भिमुखः प्रवृद्धवीर्यः स्यात् ॥ स्वांशकसंस्थः सौम्यैर्विलोक्यमानोविवीर्यश्च ॥ दीप्ते दीप्तिरनुत्तमा नरपतेहीने च दैन्यागमस्स्वस्थे
स्वात्ममनस्स्थितश्च भवति श्रीकीर्तिसौख्यादिकम् ॥ आमोदो मुदिते यथेप्सितफलप्राप्तिः प्रसुप्ते विपत् पीडा शत्रुकृता प्रपीडित
तनौ मौढ्यङ्गन्तेर्थक्षयः ॥ भवति प्रवृद्धवीर्ये गजतुरगसुवर्णरत्नासिः ॥ तद्भद्रविवीर्ययुक्ते मुक्तित्रयसंपदादिकं राज्ञः॥वपैशो लग्नपतिः
स्वदशाधीशश्च यद्गुणोपेतः ॥ तद्गुणफलं च वर्षे निर्देश्यं स्वतमुत्तमतमेतदिति॥अथ वर्षशमूसरिःफलं वर्षतंत्रे॥शुभेशराफे शुभमस्ति
किंचिदनिष्टमेवाशुभमूसरिःफे इति ॥ विशेषांतरमाह समरसंहः ॥ यो भवति वर्षनाथस्तस्मिन् वर्षे दशाधिपः ॥ सद्गुहगं पश्येदथ
चक्रे कास्ते जन्मनि च वर्षे च ॥ क्रूरः शुभोथवायं केन च दृष्टो युतः स कस्य ग्रहे ॥ केद्रे तद्विक्रटे वा समगतिरुदितः किमधि
कारः ॥ इत्थमवलोकितेस्मिन् शुभयुतदृष्टे विलग्नगनस्थे ॥ सर्वे शुभं स्वपरिकरमध्ये प्राधान्यभाविशति ॥ मध्यत्रयलेऽस्मिन्
मध्यं हीने हीनं गृहर्क्षभावेन ॥ सम्यग्विलोक्य जातकहायनलग्ने फलं निगदेत् ॥वर्षस्वामिनि मंदे पतिते विबले निराशता दौस्थ्ये
इति ॥ वर्षतंत्रे ॥ यो जन्मनि फलं दातुं विभुमूसरिफोस्य चेत् ॥ अब्दलग्नाब्दपभवस्तस्मिन्बन्दे न तत्फलम् ॥ व्यत्यासे फलमा
देश्यमित्थशाले विशेषतः ॥ नोभयं चेतदाप्यस्ति जन्माश्रयमिति स्फुटम् ॥ अयमर्थः ॥ जन्मनि पंचमेशो गुरुः पंचमभायं पश्यति
तत्र वा भवति तेन पुत्रप्राप्तिकरो जातः पुनर्थस्मिन् वर्षे गुरुदशा तस्मिन्नेव वर्षे वर्षलग्नेशवैशयोगो गुरुणा सह जातस्त्वदा तस्मिन्वर्षे
पुत्रप्राप्तिर्न वाच्या व्यत्यासे दीप्तांशालिकेमेण मूसरिःफयोगाभावे इत्थशाले वा फलं वाच्यं दृष्टयभावत्वात् ॥ इत्थशालमूसरिःफयोगयोथावे जन्मका
लाश्रयेण पुत्रप्राप्तिर्वाच्या इति ॥ हृदे यादृशि यः खेट आधत्तेत्र च यो महः ॥ जन्मन्यब्दे च तादृस्ते तदात्मफलदस्त्वगौ ॥ अयमर्थः
जन्मनि यो ग्रहः स्वीयहृदादियुतस्तस्मिन् यो ग्रहो मुयशिलेन तेजो निक्षिपति तस्मिन् ग्रहे वर्षकालेपि तादृशि सति कोर्थः ॥ वर्षे तस्यभवे हृदायां
स एव ग्रहो मुयशिलं करोति तदा स वर्षे क्रूरसौम्यबलाबलादिविवेकेनात्मशुभाशुभफलदो भवति ॥ अत्रेदाहरणमुक्तं तत्रैव ॥ अब्देधरो गुरुभिन्न

हृदे मित्रदशा शशी ॥ महोत्रावाद्मृदकं स वर्षेन्दस्तेन शोभनः ॥ अयमर्थः ॥ जन्मनि मित्रहृदास्यगुरुणां स्नेहदृष्ट्या चन्द्र इत्यशालङ्कुरोति ॥ वर्षेण
 वर्षेवरो गुरुरमृदकं नाम एतादृशः फेयः मित्रहृदास्यः स्नेहदृष्ट्या चैत्र्यशालयांश्च तेन गुरोश्शुभफलाधिक्याद्वर्षः शोभन इत्यर्थः अन्येषां विशेष
 स्तत्रैव ॥ जन्माब्दाङ्गपतीथिहापतिसमानायावधीकारवान् सूर्यो नष्टबलस्तगक्षिविलयं कुर्यान्निरुत्साहताम् ॥ नीचत्वम्भिन्नतात्
 तोप्यभिमन्त्रन्देक्षिकार्यस्यो दारिद्र्यश्च परामर्शो गृहकलिकार्याध्यादिभीतिस्तदा ॥ भौमे बलत्वम्भीकरावन्तुने मोहपराभवो ॥
 जीवे धर्मक्षयः कष्टफलाज्जीवनमृतयः ॥ भुक्ते विलाससौख्यानां नाशः स्त्रीभिस्समं कलिः ॥ सौरे भृत्पजनादुःखं रुजो वातमको
 पतः ॥ इति नष्टबलः पंचमर्थां पितृशोपकृत्यूनबल इति ॥ अय सूत्रोदिग्रहाधारण्येनोत्तममध्यमनिष्ठदृष्टव्युत्सयाब्जस्य फलं वर्णनम् ॥
 तत्रदौ रविफलम् ॥ सूर्येन्दुपे वलिनं राज्यमुत्सात्मजार्थलाभः कुलोचितभवः परिवारसौख्यम् ॥ पुष्टं भूशो गृहसुखं विविधा
 प्रतिष्ठा शत्रुर्विनश्यति फलं जनिसेट्युत्तया ॥ अयमर्थः ॥ वर्षेणो जन्मनि सन् स्यात्तगः स्वाच्चादिगः शुभमहाबलिक्रियो भाति तदा शुभफल
 मपि विफलं स्यात् ॥ वैपरीत्येऽशुभफलं मिश्रत्वे मिश्रफलमिति ॥ मध्ये रवौ फलमेदं निखिलं तु मध्यं स्वल्पं सुखं स्रजन्तोपि विवाह
 माहुः ॥ स्थानच्युतिर्न च सुखं कृशतापि देहे भीतिर्नृपान्मुथशिलो न सुभेन चेत्स्यात् ॥ अत्र रवेः शुभग्रहेण साकं युथशिलयोणे
 अशुभफाल्यता ज्ञेयति ॥ सूर्यं बलेन रहितेन्दुपतौ विदेशयानं धनक्षयशुचोरिभयं च तद्वा ॥ लोकापवादादभयमुत्तरुजातिदुःखं विवा
 दितोपि न सुखं सुतमित्रभीतिः ॥ तेजःसिंहोपि ॥ सन्नाच्चमुख्यपरिपूर्णबलेन्दुपेकै प्राप्तिः कुलोचितपदस्य पुनः प्रतिष्ठा ॥
 स्थानच्युतो भवति भूधनकीर्तिमित्रलाभारिवर्गविजयादिवपुः सुखानि ॥ हृदादृकाणकनवंशकमुख्यमध्यवीथी तु
 मध्यमखिलं फलमादिमं स्यात् ॥ नीचादिना गतबले च विनष्टदग्धे रोगाधिदूरगतिद्वैस्थयजनापवादाः ॥
 ताजिकसारे ॥ अब्दाधिपम्भरमणौ सबले प्रतिष्ठाप्राप्तिस्ततो निजकुले बहुराज्यलाभः ॥ स्थानांतराद्भवति
 भूधनकीर्तिमित्रलाभस्तथा बहुसुखानि रिपोर्विनाशः ॥ पुत्रानृपात्स्वजनतोरुपसुखं नराणां स्यान्मध्यवीथीसहितं द्युमणौ दशाया
 म् ॥ कुर्यादरिस्त्वमपि रोगभयं विवादं लोकैस्तथा नृपजनैः सह चापि वैरम् ॥ नष्टे रवौ भवति वैरिजनाद्विरोधो रोगागमो नृपज

नाद्रयमुग्रकं स्यात् ॥ द्रव्यक्षयश्च सुततः कलहं स्वमित्राद्गृधे च दूरगतिदौस्थ्यजनापवादः ॥ अत्र विशेषफलं हायनसुंदरे ॥ वर्षे
स्वामी यदा सूर्यस्तद्वर्षे संस्थितोपि वा ॥ पूर्णं पश्यति वा वर्षे तदा राजभयं भवेत् ॥ ज्वरः पित्तभ्रमो वा स्याद्धानिर्वा पूर्वदेश
तः ॥ धातुव्यापारतो हानिर्विरोधो मित्रबाधवैः ॥ वियोगो देशगमनं यदि चंद्रमसा युतः ॥ पूर्णदृष्टेय शत्रूणां जेता द्रविणला
भदः ॥ वायव्योत्तरतो लब्धस्सौख्यन्तेजोविवर्द्धनम् ॥ सद्योगता मित्रसङ्गः स्त्रीसंगात्सुखमाप्नुयात् ॥ श्वेतक्रयाणकास्त्राभो
विशेषात्कलपत्तनम् ॥ शयनाशनवस्त्रादिमिष्टान्नस्वाहुभोजनम् ॥ सौधोत्सङ्गः स्थितो गीतनृत्यलोलुपमानसः ॥ स्त्रीवत्सल
स्तुगन्धाढ्यो रात्रौ सुखितचेतसः ॥ श्लेष्मकोपः क्वचित्काले वान्तिर्वा भवति ध्रुवम् ॥ स्याद्भ्रौमयुतदृष्टोको भवेद्विद्रुमला
भकृत् ॥ स्वर्णलाभो यशोलाभः शत्रूणाञ्च पराजयः ॥ राजसन्मानमधिकमतिपित्तप्रकोपता ॥ स्याद्दक्षिणदिशो लाभो
वह्निस्करसाध्वसम् ॥ मृषाभयम्भवेद्भ्रौमयुतदृष्टे च भास्करे ॥ सूर्यो बुधेन सहितोय निरीक्षितोपि स्यात्तद्गुणः किमपि
कच्छुरता कदाचित् ॥ शत्रोर्भयम्भवति किञ्चन कष्टमिष्टविद्वेषिता स्वसदनेपि रुजादितस्स्यात् ॥ यदि गुरुयुतदृष्टः स्या
दसौ चण्डरोचिस्मृजति वितथमार्गम्पापमार्गं विहाय ॥ गुरुपदमथ तीर्थम्प्राप्तुयात्पुत्रसौख्यं नृपकुलबहुमान्यस्त्राप्रसङ्गेन
लाभः ॥ सण्णैस्सह संवन्धश्शत्रुनाशो धनागमः ॥ चित्तोत्साहो मनोभीष्टं कार्यसिद्धिर्भवेन्नृणाम् ॥ रविस्थ सितदृष्ट
स्संयुतो वा ज्वरार्तिर्भवति शिरसि पीडा छर्दिष्येति वान्तिम् ॥ भवति जठरशूलं कासपित्तातिसारै रिपुभयमथ चिन्ता
स्थानतो भ्रंशमेति ॥ स्यादाग्नेयदिशो लाभः पित्तकामलदद्रुता ॥ गलः शुष्यति मुक्रेण रविदृष्टो युतो यदि ॥ शनिना यदि
संयुतोय दृष्टस्तपनस्तापकरो नृणां रिपुभ्यः ॥ धनहानिरुदासतोद्यमात्स्याद्विफलः कुशकरस्सुहृद्वियोगात् ॥ स्याच्चतुष्पदतो
हानिरसितादपि मानवात् ॥ असौख्यम्पश्चिमाशातो हानिश्शनियुतो रविः ॥ राहुणाप्यथ युतो यदि दृष्टो घर्मदीधितिरमंगल
कर्ता ॥ नीचकर्मनिरतो धनहीनः पीडितो भवति दुर्घसनेन ॥ पुत्रमित्रसहजादिपीडितः कष्टमेति सुखहानिरद्भुता ॥ आधिमे
सि ननु नैर्ऋतेर्दिशो मृत्रकृच्छ्रसदृशा रुजादितः ॥ वियोगो बंधुवर्गेभ्यो विकाराः पीडयति च ॥ नीचसंगरतो नित्यं राहुणा

संयुतो रविः ॥ केतुना युतदृष्टोर्कः स्थानभ्रंशमवाप्नुयात् ॥ बंधुमित्रकृता पीडा सौदास्यं शोचनीयता ॥ हानिर्नीचजनात्कृष्णमनु
जेनार्दितो भवेत् ॥ सर्वाशुभफलं दत्ते केतुना संयुतो रविः ॥ इति सूर्यफलम् ॥ अथ चंद्रफलं वर्षतंत्रे ॥ वीर्यान्विते शशिनि वि
त्तकलत्रपुत्रमित्रालयादिविविधं सुखमाहुरार्याः ॥ स्रगंधमौक्तिकदुकूलसुखानुभूतिलाभः कुलाचितपदस्य नृपैः सखित्वम् ॥ वर्षा
धिपे शशिनि मध्यबले फलानि मध्यान्यमूनि रिपुता सुतमित्रवर्ग ॥ स्थानान्तरे गतिरथो कृशता शरीरे श्लेष्मोद्भवश्च यदि पाप
कृतेसराफः ॥ नष्टेब्दपे शशिनि शीतकफादिरोगश्चौरादिभिः स्वजनविग्रहमप्युशति ॥ दूरे गतिस्तुतकलत्रसुखात्तयश्च स्यान्मृ
त्युतुल्यमतिहीनबले शशांके ॥ त्रेजःसिंहेन चंद्रफलं सूर्यवदुकम् ॥ ताजिकसारेपि ॥ वर्षाधिपे हिमरुचौ परिपूर्णवीर्ये वित्तागमो
नृपजनानृपतेर्द्धनासिः ॥ सौख्यानि चात्र विविधानि कलत्रपुत्रश्वेतादिवस्तुवशतः प्रकरोति लाभम् ॥ मध्यो विधुर्नृपजनाद्भृ
पतेर्वैरोधं वित्तक्षयं स्वजनतः प्रकरोति वैरम् ॥ स्त्रीवर्गतः सततमल्पसुखं कृशत्वं वैराग्यदुःखजननं भयमुग्रकं च ॥ नष्टे भयं भव
तिवातकफादिपीडा वैरोदयो निजकुले नृपतेर्वैरोधः ॥ स्थानान्तरादिरभयं त्वसुखं च दग्धे मृत्योर्भयं तनुभृतां हिमगौ स्वपाके ॥
विशेषफलं हायनसुन्दरे ॥ वर्षणो यदि चन्द्रः स्यात्पूर्णम्पश्यति वर्षणम् ॥ वर्षे वा स्त्रीप्रसङ्गेन मनुजस्तुखमेधते ॥ कन्याप्रभृतिस्सित
वस्तुतः स्याच्छाभस्तथालंकरणञ्च किञ्चित् ॥ स्वप्ने युक्त्यासह सङ्गमेति लाभस्तु वायव्यदिशोपि भूयात् ॥ भुंक्तेतिमधुरं वस्त्राभरण
प्राप्तिरुत्तमा ॥ किञ्चित्स्वपक्षतो वैरं लाभः स्यादुत्तरादिशः ॥ चन्द्रः सूर्येण युतो दृष्टो वा राजसङ्गमं कुरुते ॥ क्षामो ज्वराच्छि
रासौ गात्रे शूलादिविस्फोटः ॥ किञ्चिदपि वह्नितस्सुरनृपवर्गाद्भीतिमेति साशंकम् ॥ क्रुद्धत्यनुसमयभयं यदि चंद्रः सूर्ययुतदृष्टः ॥ भौमेन
सहितश्चन्द्रो दृष्टो वाग्नेश्चतुष्पदात् ॥ भयं विधत्ते याम्यातो हानिः काचिज्ज्वरव्यथा ॥ भयञ्च स्वलनाद्भूमौ शस्त्राद्गुधिरविक्रिया ॥
क्रासं विस्फोटकादिस्युर्भयं हानिरथाल्पिका ॥ क्षामं वपुर्नृपाद्दण्डभयं स्यादिन्द्रलुतकम् ॥ मङ्गलेन युतो दृष्टो मङ्गलं कुरुते
शशी ॥ बुधेन युतदृष्टो वा रोहिणीरमणस्तदा स्वर्णादिधातुसंबन्धाह्लाभो वाहनवाजिनाम् ॥ मेधावृद्धिर्भोग्युतस्सदानंदमयस्सुखी ॥
समक्षं रिपुपक्षः स्याच्छिखने पठने भयम् ॥ स्यादुत्तरदिशो लाभस्स्वजनात्सुखमाप्नुयात् ॥ सदा शुभफलं दत्ते बुधेन सहितशशी ॥

यदि गुरुयुतदृष्टस्तारकेशो धनार्तिं सुखवसनसुतस्त्रीसद्विलासं विधत्ते ॥ भवति विशदविद्यालब्धिरैन्द्रीदिशातः किमपि च धनदा
शातो महालाभमेति ॥ वाहनातिभवेद्भौक्ता भगवत्यतिवत्सलः ॥ लोके मानयशः स्वर्णलाभस्तूत्तमसङ्गतः ॥ शुक्रेण युतदृष्टश्चेत्तार
काधिपतिर्यदा ॥ मुक्ताभरणभूषादिलाभश्चेत्तक्रयाणकात् ॥ जगदीश्वरपदभक्तो लाभो जलजातवस्तुनः सततम् ॥ सुखमेति
स्त्रीसंगात्कन्यासूतिः स्त्रिया लाभः ॥ स्यादाग्नेयदिशः सौख्यं लाभः पुण्यविवर्द्धनम् ॥ गीतादुत्तमवस्त्रादिशयनासनभोजनम् ॥
स्यादुत्तमगतिप्राप्तिः सविलासस्सहोदितः ॥ सुगन्धन्दिव्यवस्त्रादि लभते मनुजोत्तमः ॥ सौरिणा युतदृष्टेन्दुरुद्वेगङ्कहते भयम् ॥ नृप
शत्रुभयाच्छोकं हानिं वा वारुणीदिशः ॥ काणात्पङ्गेरल्पलाभो धननाशो भयं भवेत् ॥ गात्रे रक्तविकारेण ददुर्नचिन
सङ्गतिः ॥ कुटुम्बमध्ये कलहो दुर्बुद्धेर्व्यसनागमः ॥ कृशता गात्रसंकोचः शनियुक्तो शशी यदि ॥ स्यात्तमोयुतदृष्टेन्दुस्तदा शत्रुरुजा
र्दितः ॥ भयोद्भेगौ शरीरे च रक्तवातस्य विक्रिया ॥ मित्रवन्धुजनैः क्लेशो हानिनैर्ऋत्यभागतः ॥ वातज्वरजलादिभ्यो भयं मूर्च्छाभ्रमा
तयः ॥ सङ्गः पापात्मभिर्द्धर्मनाशो वातार्तिरुद्धता ॥ सर्वकार्यकृता चिंता सन्तोषो राहुयुक् शशी ॥ केतुना युतदृष्टश्चेदनुष्णगुरुदा
सकृत् ॥ पीडा च मित्रवन्धूनां रक्तवातस्यविक्रिया ॥ मूर्च्छाज्वरामयः सर्पजलभीः कलहोऽसकृत् ॥ स्यान्नैर्ऋतीदिशा हानिः
केतुना सहितश्शशी ॥ इति चन्द्रफलम् ॥ अथ भौमफलं वर्षतत्रे ॥ भौमेन्दुपे बालिनि कीर्तिजयोरिनाशः सेनापतित्वरणनायकता
प्रतिष्ठा ॥ लाभः कुलोचितधनस्य नमस्यतापि लोकेषु मित्रसुतवित्तकलत्रसौख्यम् ॥ मध्येन्दुपेऽधनिमुते रुधिरस्रुतिश्च कोपोधिको
भक्तशस्त्रहतिक्षतानि ॥ स्वामित्वमात्मगणतो बलगौरवञ्च मध्यं सुखं निखिलमुक्तफलं विंचित्यम् ॥ हीनेन्दुपेऽसृजिभयं रिपुतस्क
रादेर्लौकापवादभयमात्मधिया विनाशः ॥ कार्यस्य विष्वगतिरोगभयं विदेशयानं क्षयोपनयतो गुरुदृष्ट्यभावे ॥ कार्यस्य विष्वक् सर्वतः
कार्यस्य नाशः गुरुदृष्ट्यभावे सर्वं फलं स्याच्चदृष्टिसत्त्वे फलं सर्वशुभोदयं स्यादिति ॥ तेजःसिंहः ॥ वीर्यान्वितेऽधनिमुतेऽधनिपाद्भिर्पोर्वा सेनाप
तेऽसधनता जनसेव्यता च ॥ मध्यन्तु मध्यमबले तु विदेशयानञ्चौर्यास्त्ररुक् ज्वलनभीत्यपकीर्तिघाताः ॥ तालिकसारेपि ॥ वीर्यान्वित
क्षितिमुते नृपतेर्धनार्तिं सेनापते रिपुगणाद्विजयो रणाच्चा ॥ सेवा धनं भवति मार्गवशाच्च सौख्यं स्त्रीसंगतश्च विविधं सुखमत्र विद्यात् ॥

मध्ये कुजे भवति लोहभयं विवादं कुर्यात् कृशत्वमखिलाङ्गमनल्परोगम् ॥ वैरोदयघृपजनेपुधनक्षयश्चौराद्भयं स्वजनतो ह्यथवा
 नराणाम् ॥ चौरास्त्ररुग् ज्वलनभीत्यपकीर्तिलाभः पित्तोदयं भवति पादमुखाक्षिदेशे ॥ दुष्टाद्भयत्रिजनाङ्गनधान्यनाशः स्त्री
 पुत्रमित्रकलहं क्षितिजे विनेष्टे ॥ विशेषफलं हायनसुन्दरे ॥ वर्षपो यदि माहेयो वर्षेण युतद्वय यदि ॥ पितरक्तप्रकोपोन्यदार
 दुर्व्यसने रतः ॥ दुर्नये निरतो मित्रवान्धैर्विग्रहोधिकः ॥ तस्कराग्निभयन्धते यदि भौमोस्ति वर्षपः ॥ रविणा युतद्वयोथ वक्रो
 नृपकुलाङ्गनम् ॥ सत्सन्मानमवाप्नोति कुर्यात्साहसमुत्तमम् ॥ रणे जयः प्राग्दिशातः सुखलाभो ज्वरस्तनौ ॥ पश्चिमस्यामला
 भोरुपभयं वित्तभयं क्वचित् ॥ चन्द्रेण युतद्वष्टश्चदारो नानार्थलाभदः ॥ सुहृदः सुखमुत्साहम् ॥ इति मणिमौक्तिकान् ॥ पुत्रभ्रातृप्र
 वृद्धिस्स्यात्सुखं युवतिसङ्गमात् ॥ वस्त्राभरणभोज्यानां लाभो वायव्यदिग्भवः ॥ चान्द्रिणा रणजो युतद्वष्टो वैरिवर्गपरितापसु
 पैति ॥ राजवह्निनृपभीर्द्धनहानिः पीडनं पशुगणस्य नितान्तम् ॥ रक्तपित्तप्रकोपस्स्याच्चिताधनददिग्भवा ॥ भौमेन युतद्वष्टश्च
 धोऽशुभफलप्रदः ॥ भौमो गुरुयुतो दृष्टस्तीर्थप्राप्तिः सदैवगुरुभक्तः ॥ पुण्यमतिः शुभसंगतिमासाद्य शुभार्थसंचयं कुरुते ॥ विख्यात
 स्सर्वजने कुलमध्ये सुप्रतिष्ठितो भवति ॥ ईशानदिशो लाभः स्वल्पभयं किमपि सुखमसौ धत्ते ॥ भौमस्सितयुतद्वष्टः शत्रुक्रो
 धाद्भयं वपुर्दुःखम् ॥ सोपद्रवता हानिर्गमनन्दुर्व्यसनमग्निदिग्भीतिः ॥ शनियुतद्वष्टे भौमे दुःखमुदासो विचिन्तिता दौस्थ्यम् ॥
 हानिर्दुर्व्यसनत्वं दुर्बुद्धिर्नीचसङ्गमतः ॥ उद्वेगः स्यात्पश्चिमाशाभवो हानिः सितेतरात् ॥ मनुजाद्वा यशो हानिर्भौमश्चेच्छनि
 हरयुतः ॥ राहुणा युतद्वष्टश्छोहितांगो भयङ्करः ॥ चौराग्निनृपशत्रूणां भीतिदः सुखहानिकृत् ॥ शरीरे वातकष्टं स्याद्भयनेर्ऋत्य
 दिग्भवम् ॥ तथोद्वेगो हानिरर्थे नीचसंगादधर्मकृत् ॥ स्यात्केतुयुतद्वष्टश्च कुजो विद्युद्भयङ्करः ॥ स्यान्भेघगर्जनाद्भीतिश्चोदगग्नि
 रिपोरपि ॥ शरीरेपि रुजातकौ क्लेशश्चौरादहेर्भयम् ॥ शोर्काचितापो भूपाद्भौमः केतुदृशा युतः ॥ इति भौमफलम् ॥ अथ बुधफलं वर्षत
 त्त्रे ॥ सौम्येब्दपे बलवति प्रतिवादलेख्यसच्छास्त्रसद्भवहृतौ विजयार्थलाभः ॥ ज्ञानं कलागणितवैबभवं गुरुत्वं राजाश्रयेण नृपता
 नृपमंत्रिता वा ॥ अब्दाधिपे शशिसुते खलु मध्यवीर्ये स्यान्मध्यमं निखिलमेतदथाध्वयानम् ॥ वाणिज्यवर्तनमथात्मजमित्रसौख्यं

सौम्येत्थशालवशतोपरथा न किंचित् ॥ निखिलं प्राकृष्योक्तं वाणिज्येन वर्तनं अत्र बुधे सौम्येत्थशाले प्रागुक्तं शुभफलमविकलं स्याद
न्यथा न अत्र मार्गगताबुधमवानिति वाक्ये ॥ समरसिंहवाक्येन ॥ पूर्णबले बुधे वर्षेण अध्वयानमपि वाच्यम् ॥ सौम्येब्देऽधमबले बलबुद्धि
हानिर्द्धर्मक्षयः परिभवो निजवाक्यदोषात् ॥ निक्षेपतो विपदतीव मृषैव साक्ष्यं हानिः परव्यवहृतेऽस्तुतवित्तामित्रे ॥ तेजस्मिहः ॥
सेवार्थमानलिखनादिफलं सुतादितोषो बुधेधिकबले व्यवसायलाभः ॥ मध्ये तु मध्यमखिलं निजवाक्यदोषात्सर्वार्थहा
निरथमेनृतसाक्षिता च ॥ ताजिकसोपि ॥ वर्षाधिपे शशिसुते सवलेतिसौख्यं सेवाधनं लिखनतः पठनादिलाभः ॥ स्त्रीमित्र
सौख्यमतुलं सुततश्च नूनं वाणिज्यतो धनसमागमनं विलासः ॥ मध्यश्च सोमतनयो निजवाक्यदोषात्सर्वार्थहानिमशुभम्प्रकरो
त्यनर्थम् ॥ स्त्रीमित्रपुत्रकलहं सुखमत्र चालपं वैरोदयं नृजनात्स्वजनञ्च तद्भत् ॥ नष्टे बुधे नृपभयो नृतसाक्षिता च क्लेशोदयस्व
जनतोर्थलयो विवादः ॥ चौराद्भयं हृदि गलामयकृत्स्वनेत्रपीडा भवेन्निखिलमध्यमकञ्च दग्धे ॥ विशेषफलं हायनसुन्दरे ॥ वर्षलग्नप
तिश्चाद्रिद्युतदृष्टोथ सत्फलम् ॥ दत्ते दिव्याङ्गनाभोगन्धिषणामतिमुन्दरीम् ॥ स्वधर्मनिरतः पुत्रमित्रवर्गेण संयुतः ॥ सुहृदां सुतक
न्यादिवृद्धिस्सानन्दमोदितः ॥ कदाचित्स्याद्भुःपीडा लाभस्यादुत्तरादिशः ॥ सर्वशाल्मप्रवीणश्च वर्षपस्स्याद्बुधो यदि ॥ रोहिणी
नन्दनस्सूर्ययुतदृष्टो यदा भवेत् ॥ वपुषि ज्वरबाधा स्यात्किञ्चिच्छत्रुभयम्भवेत् ॥ तथा राजकुलात्प्रीतिस्त्रीपुत्रस्वजनोत्सवः ॥ तीर्थे
प्राप्तिस्तथालाभः पूर्वाशातः फलोद्गमः ॥ सुवर्णाश्वप्रवालादिपशुवर्गादिसञ्चयः ॥ अकस्मादपि लब्धिस्यद्बुधयुक्तो रविर्यदा ॥ स्या
ञ्चन्द्रयुतदृष्टस्तुसौम्योसौम्यकरस्मृतः ॥ कासददुक्ता पीडां करोति गजसाध्वसम् ॥ पामाखार्जुगं भंगः पशूनां वधपीडनम् ॥
शत्रोर्भयं विनाशो वा चिन्तावायव्यदिग्भवा ॥ सुहृद्भयोपि विरोधः स्यान्महिषादिराद्भयम् ॥ स्याद्भौमयुतदृष्टश्चन्द्रजो दीर्घरोगकृत् ॥
कुलेवा दुष्कलंकोथस्थानभ्रंशमवाप्नुयात् ॥ आधिर्वा दस्युभिः क्लेशः संप्रमः परसंगमात् ॥ शिरोर्तिः स्वर्णकाराद्वा हानिर्याम्यदि
शो भवेत् ॥ गुरुणायुक्तहृत्सौम्यो भयव्याधिनिकृन्तनः ॥ शत्रुनाशो नरैर्द्रादिसन्मानो महनीयता ॥ सत्यवक्ता पुण्यतीर्थे लाभो धर्मव्रते
दृढः ॥ ईशानदिग्भवं सौख्यं प्रीतिलाभम्प्रयच्छति ॥ भार्गवेण युतो दृष्टो ह्यो विज्ञानकलापकृत् ॥ बहुस्त्रीसंगमाद्वामारतिप्रीतिप्रमोदः ॥

स्त्रीसंगमात्सुखप्राप्तिर्लाभः श्वेतक्रयाणकात् ॥ स्वदेवगुरुभक्तः स्याद्ब्रह्मद्वान्यो नाटकप्रियः ॥ सुखमांगल्यमुत्साहं कुरुते मित्रसंगमम् ॥
 राजचिह्नपद्प्राप्तिश्शुनाशं करोति च ॥ स्यादाग्नेयदिशः सौख्यं बुधः शुक्रेण दृष्टुक ॥ सौरिणा युतदृष्टस्तु धर्मभ्रंशकरो बुधः ॥
 संभोगसमये कार्श्यं शीतलत्वं प्रजायते ॥ प्रमेहादिविकारो वा नीचसंगाद्धनव्ययः ॥ क्लीबे प्रीतिगृहे क्लेशो वेद्यादासीषु वा रतिः
 बुधस्तमोदृष्टयुतः साहसं कुरुतेधिकम् ॥ सर्वकार्यकृतोत्साहः किञ्चिच्चित्तभ्रमोपि च ॥ स्यान्नैर्ऋतिदिशोलाभो वातोद्भूतरुजादितः ॥
 किञ्चिन्नीचजनात्सौख्यं लभते मनुजः सदा ॥ रोहिणीतनयः केतुयुतदृष्टो यदा भवेत् ॥ शोकहानिकरो नीचसङ्गमादसुखंकरः ॥
 इति बुधफलम् ॥ अथ गुरुफलं वर्षतन्त्रे ॥ जीवेन्द्रे बलयुते परिवारसौख्यन्धर्मो गुणग्रहितता धनकीर्तिपुत्राः ॥ विश्वास्यता जगति
 सन्मतिविक्रमात्तिर्लाभो निर्धेनूपतिगौरवमप्यरिम् ॥ १ ॥ गुणेषु शौर्यादिषु आग्रहं वा अब्दाधिपे सुरगुरौ किल मध्यवीर्ये ॥
 स्यान्मध्यमफलमिदन्नृपसङ्गमश्च विज्ञानशास्त्रपरता न शुभेसराफे ॥ दारिद्र्यमर्थविलयश्च कलत्रपीडा जीवेन्द्रेपधमवले नृपतार्थ
 सौख्यम् ॥ हानिस्त्यजन्ति सुतमित्रजनस्सभार्या लोकापवादभयमाकुलतापि कष्टम् ॥ वृत्तिस्तनौ कफरुजोरिपुभिः कलिश्च ॥
 तेजस्सिंहः ॥ धर्मार्थकीर्तिशुभबुद्ध्यरिसन्धिलोकविश्वास्यता सुतसुखानि सर्वीर्यजीवे ॥ मध्ये च मध्यमिदमेव फलश्च निन्द्यं धर्मा
 र्थहान्यशुभबन्धुविरोधत्राधा ॥ ताजिक्रसारेपि ॥ देवार्चको बलयुतः प्रमदाविलासं कुर्यात्स्वमित्रसुततो विविधश्च सौख्यम् ॥ वित्तागमो
 नृपतितो विलयं रिपूणां विश्वास्यता सकललोकजनेषु शश्वत् ॥ नाकेश्वरस्य सचिवः खलु मध्यवीर्यो लोके विरोधमशुभम्प्र करोति
 भूपात् ॥ वैरोदयः स्वजनतश्च परैर्विवादं कुर्यात्कृशत्वमपि चौरभयं सदासौ ॥ निन्द्ये गुरौ खलु भवेन्नृपतार्थनाशो धर्मार्थहान्यसु
 खबन्धुविरोधपीडा ॥ पादाक्षिण्युलफजठरे जघनेषु नृणां वातार्तिकृत्स्वरिभयन्तनुसंक्षयस्स्यात् ॥ विशेषफलं हायनसुन्दरे ॥ वर्षेपो यदि
 गुरुयुतदृष्टो दीप्तिकृदिशति धान्ययनात्सिम् ॥ राजमान्यसुतसंततिकर्ता काञ्चादिमणिमौक्तिकलाभः ॥ पुण्यतीर्थादिगमनं लाभ
 स्तूत्ररदिग्भवः ॥ वस्त्ररत्नविभूषादिलिब्धिरुत्तममनुषात् ॥ रविणा युतदृष्टश्चेज्जीवश्शुनिःकृन्तनः ॥ ख्यातो राजकुले तेजोवृद्धिर्त्राधा ज्व
 रादितः ॥ शिरोर्तिर्वा वातपीडा किञ्चिद्राजभयम्भवेत् ॥ स्वल्पः पूर्वदिशो लाभः सहजात्कलहप्रियः ॥ विधुयुतदृष्टो जीवो लल

नाभोगं करोति सुखवृद्धिम् ॥ शुभशयनाशनभोजनसुतमुहदां प्राप्तिमधिपसन्मानम् ॥ सितवस्तुतस्तु लाभः स्त्रियोपिवरभोगसौ
ख्यमधिकतरम् ॥ वायव्यदिशो लाभः कासादिव्यसनमपि किञ्चित् ॥ भौमेन युतदृष्टश्चन्द्रनसौख्यपदप्रदः ॥ रणे जयो रक्तवस्तु
व्यापाराहृद्धिरुत्तमा ॥ यशो नीरोगता सौख्यं स्यादक्षिणदिशस्तथा ॥ नृपाद्रयं ज्वरं किञ्चिद्रौमदृष्टे युते गुरौ ॥ बुधेन युतदृष्ट
श्चेदतिसौख्यपदप्रदः ॥ वित्तलाभः सुखं दुःखं साम्भं वा शत्रुमित्रयोः ॥ लाभव्यथौ समौ देवगुरुरुपादरतः सदा ॥ लब्धिरुत्तरतः
किञ्चिच्छिरोर्तिर्बुद्धिवैभवम् ॥ सितयुतदृष्टे जीत्रे धनहानिः क्लृप्ता रिपोः काचित् ॥ बुद्धिभ्रंशो युवतीवियोजितो हानि
रपिच रुद्रदिशः ॥ शनियुतदृष्टे धिषणे म्लेच्छभयं स्थानमानहानिः स्यात् ॥ द्यूतक्रीडामधुपानेकलिरतिश्चाधमैःसंगः ॥
विस्फोटकादिविकृतिर्वाताधिक्यं जलाद्रयं करभात् ॥ हानिर्मनुजात्कृष्णात् कृपाणकादपि च महिपभयम् ॥ चिन्ता व
रुणद्विग्भूता धनहानिरपि ध्रुवम् ॥ महिषात्करभात्प्राप्तिः काचिच्छनियुते गुरौ ॥ सैदिकेयेन युतदृष्टगुरुर्बन्धनकष्टदः ॥ बंधुपीडा
वपुर्वातिपीडितं ज्वरयक्ष्मणा ॥ सुहृद्वियोगादुद्देगो मनस्तापो मृतेर्भयम् ॥ कुले शोकः पदभ्रंशो जलसर्पभयं भवेत् ॥ स्यादा
ग्नेयदिशो भीतिर्भवेदसितमानुषात् ॥ हानिर्वा युतदृष्टश्चक्रुह राहुग्रहेण च ॥ स्यात्केतुयुतदृष्टश्चसुरराजपुरोहितः ॥ पुत्रभ्रा
त्रादिसंबन्धात्स्थानभ्रंशमवाप्नुयात् ॥ देशभ्रमणशीलः स्याच्चिन्ता वै नीचसङ्गमात् ॥ अशुभं कुरुते केतुयुतदृष्टो गुरुर्यदि ॥
इति गुरुफलम् ॥ अथ शुक्रफलं वर्षतन्त्रे ॥ शुक्रेन्द्रे वर्षतन्त्रे ॥ शुक्रेन्द्रे वै वलिनि नीरुजता विलासस्सद्ब्रह्ममधुरासनभोगतोपाः ॥ क्षेमप्रताप
विजया वनिताविलासो हास्यं नृपाश्रयवशेन धनं सुखञ्च ॥ १ ॥ अन्दाधिपे भृगुपुते खलु मध्यवीर्यं स्यान्मध्यमं निखिलमेतद्
थाल्पवृत्तिः ॥ गुप्तञ्च दुःखमखिलं सुनिवृद्धवृत्तिः पापारिखीक्षितयुते विपदार्थनाशः ॥ २ ॥ शुक्रेन्द्रेऽधमखले मनसोतितापो
लोकोपहासविपदो निजवृत्तिनाशः ॥ द्वेषः कलत्रसुतमित्रजनेषु कष्टादन्नाशनञ्च विफलक्रियता न सौख्यम् ॥ ३ ॥ तेजःसिंहः ॥ शुक्रे
कलत्रवरवल्नवरात्रपाननीरोगताखिलविलाससुखं सर्वार्थैः ॥ मध्येच मध्यमखिलं खलु गुतदुःखत्रिवेखिलासुखपदन्नहास्यता
च ॥ ४ ॥ ताजिकसारेपि ॥ दैत्येश्वरस्य सचिवः परिपूर्णवीर्यो दद्याद्भ्रातृवनितासुविलासहास्यम् ॥ आरोग्यताखिलविलाससुखञ्च

लाभं क्षेमं प्रतापविजयं सुमतिञ्च दद्यात् ॥ १ ॥ मध्यो नृपास्त्वजनतस्त्वरितो विरोधः श्लेष्मार्तिकृच्च सुतदारभयञ्च कष्टम् ॥ कार्यार्थहा
 निमपि मोहरुजोदयञ्च कुर्यान्न सौख्यमिह स्वीयदशाप्रवेशे ॥ २ ॥ निधे सितेखिलजनात्कलहो नितान्तं स्याद्भ्रैरितो नृपजनाद्
 मुखञ्च तत्र ॥ सौख्यार्थहानिरतिशोकभयं विवादो दग्धे स्वपाकविषये मतिसंशयञ्च ॥ विशेषफलं हायनसुन्दरे ॥ वर्षाधिपो यदि भृ
 गेस्तनयोथ दृष्टो युक्तश्च वाहनविभूषणतादिलाभः ॥ कन्याप्रसूतिरथ धर्मपदार्थसार्थबुद्धिप्रकाशकुशलत्वमुपैति जन्तुः ॥ १ ॥ भृगुत
 नयो रविणा युतदृष्टः कष्टं वै जाठरं कुरुते ॥ ज्वरवाधा च शिरोर्तनेत्रे वा दुष्टतो रिपोर्भूतिः ॥ २ ॥ वपुषि दुर्बलता नृपतेर्भयं
 दहनभीतिरभित्रकृतः कलिः ॥ किमपि कासमुपैति धनव्ययं भवति हायनके रवियुक्कविः ॥ ३ ॥ चंद्रेण युतदृष्टश्चेद्रागवः पशुना
 शकृत् ॥ नखदंतशिरोवाधा याति कामलपित्ताम् ॥ स्त्रियाः सौख्यमवाप्नोति काचिद्गतोद्भवा व्यथा ॥ भौमेन युतदृष्टश्चेद्दुशना
 धनलाभकृत् ॥ पित्तप्रकोपतः पीडा नृपालाभोथ याम्यतः ॥ चतुष्पदाद्भयं किंचिदनुत्साहो विचित्रता ॥ सितस्तु ज्ञेन दृष्टो वा
 युतोथ धनलाभकृत् ॥ बुद्धिप्रकाशो मित्रादिपुत्रोत्साहोधिमानिता ॥ चातुरीचतुरो लाभः स्यादुदीचीदिशो ध्रुवम् ॥ गुरौ शुक्रेण
 युक्ते स्यात्शुशीलदृढधर्मभाक् ॥ पुण्यतीर्थपदप्राप्तिर्ज्ञातिबंधुजनात्सुखम् ॥ कुटुंबिभिः प्रकुपितो रौद्रीदिग्जनितं सुखम् ॥ लभते
 धनसन्मानं लाभः स्यात्सितवस्तुतः ॥ सितस्तु शनिना युक्तो वीक्षितो लाभदायकः ॥ पुरग्रामाधिपत्यं च भित्रप्रीतिविवर्द्धनम् ॥
 वारुणीदिग्भवो लाभः कृष्णवस्तुकृतो भवेत् ॥ ज्ञातिसंबन्धतः सौख्यं दौर्बल्यं वातविक्रिया ॥ शीतज्वरो जलाद्भ्रूतिर्महि
 पादश्चतो भयम् ॥ स्त्रिया जरंत्या सभागः सितश्चेच्छनिदृष्टयुक् ॥ सितस्तमोयुतो धत्ते नखदंतशिरोव्यथाम् ॥ पित्तकामलतः क्षीणः
 शरीरे क्लेशमश्नुते ॥ नैर्ऋत्याग्नीचतो हानिर्जलसर्पभयं भवेत् ॥ शीतज्वरोपद्रवः स्यान्नृचिसंगाद्धनक्षयः ॥ सितस्तु केतुयुग्दृष्टः सु
 दृद्धिर्बान्धवैः कलिः ॥ पुत्रादिकष्टं शत्रुभ्यो विग्रहो नीचसंगमात् ॥ हानिर्भयं नैर्ऋतेस्स्याद्भक्तवातप्रकोपतः ॥ विस्फोटकाजल
 भयं फाणिभीर्भ्रमसूच्छना ॥ कृष्णवस्तुमनुष्याद्वा हानिश्च दशनाद्भयम् ॥ सितः केतुयुतो दृष्टो शुभन्दत्ते सदाफलम् ॥ इति शुक्रफ
 लम् ॥ अथ शनिफलं वर्षतन्त्रे ॥ मन्देब्दये बलिनि नूतनभूमिवेश्मक्षेत्रातिर्थनिचयो यवनावनीशात् ॥ आरामनिर्मितजलांश्रय

सौख्यमङ्गपुष्टिः कुलोचितपदातिगणायणीत्वम् ॥ १ ॥ अब्दाधिपे रवियुते खलु मध्यवीर्ये मध्यफलं निखिलमन्नमुजिस्तु कष्टात् ॥
 दासोष्ट्रमाहिषकुधान्यरतेस्तु लाभः पापफलम्भवति पापयुगीक्षणेन ॥ २ ॥ मन्दे बलेन रहितेऽब्दपतौ क्रियाणां वन्ध्यत्वमर्थ
 विलयो विपदोरिभीतिः ॥ स्त्रीपुत्रभिन्नजनवैरकदन्नभुक्तिः सौम्येत्थशालयुजि सौख्यमपीपदाहुः ॥ ३ ॥ तेजःसिंहः ॥ मन्दो जलाश्र
 यमहीरुहरोपकर्मवाणिज्यकृष्यवनिलब्धिपयोधिवीर्ये ॥ मध्ये तु मध्यमधमे तु सुहृद्विपत्तिः कष्टक्रियाविफलतानिलरुग्विकारः
 ॥ १ ॥ ताजिकसारेपि ॥ मन्देऽब्दपेधिकबले वनपर्वताच्च लाभो महान्भवति भूरुहरोपणाच्च ॥ वाणिज्यकृष्यपतितोर्थसमागमश्च
 श्लेष्माबलाग्निजनानात्सुखमन्न नूनम् ॥ १ ॥ मध्यशनिस्स्वजनराजजनाद्विरोधं वातार्तिकृज्जठरपृष्ठगले च नेत्रे ॥ दारिद्र्यदुः
 खपरिपीडनमत्र कुर्याद्द्वैराग्यमर्थपरिहानिसुहृद्विरोधम् ॥ २ ॥ निन्देन्न सर्वमधमन्तु सुहृद्विपत्तिः कष्टं क्रियाविफलतानिलरु
 ग्विकाराः ॥ कार्यार्थहानिरथ पुत्रसुहृद्विपत्तिर्दग्धेऽर्के भवति दंष्ट्रिभयश्च मृत्युः ॥ ३ ॥ विशेषफलं हायनसुन्दरे ॥ वर्षपो यदि शनि
 र्भयमार्तिपीडनं वपुषि वातविकारात् ॥ पुत्रदारकलहो मतिहानिर्ग्रामयानमतिभीजलदेशात् ॥ नीचप्रसङ्गतश्चिन्ता हानिः पश्चिम
 देशतः ॥ कृष्टं कृपाणकात्सौरिदत्ते वर्षे शुभफलम् ॥ रवियुतदृष्टसौरिस्सुतयुवतीक्लेशदस्तनौ कष्टम् ॥ मित्रविरोधोद्भेगः प्रवासिता
 वपुषि दुर्बलता ॥ ज्वरबाधा च शिरोतिर्नृपवह्निभयं तथा च धनहानिः ॥ स्यादुद्भेगो मनुजैर्महद्भिरपि रवियुतेमन्दे ॥ शशियुतदृष्टः सौरि
 युवतीमरणांतकष्टदो भवति ॥ कुक्षिव्यथां विधत्ते धननाशं किञ्चिदाप्नोति ॥ बंधुवियोगक्लेशो मित्रैः कष्टं कफवातसंभवविकारः ॥ हानिर्वा
 यव्यदिशः स्वल्पसुखं वैश्यतोल्पभयम् ॥ भौमेन युतदृष्टः सौरिः स्थानभ्रंशोऽग्निस्करादिभयम् ॥ सह बांधवैर्विरोधो हानिर्दक्षिणदिशा
 तः ॥ न विश्वास्यौ स्वर्णकारक्षत्रियौ धनहानिदौ ॥ रक्तवातविकारः स्यात्सौरिणा मंगले युते ॥ बुधयुतदृष्टो मंदः करोति सौभाग्यसौख्य
 धनलाभम् ॥ हेमादिलाभः सुतजन्म अमात्यतोथोत्तरदिशो लाभः ॥ गुरुयुतदृष्टस्तु शनिर्गुरुदेवरतः सुवर्णधनलब्धिः ॥ सौख्यं तीर्थ
 प्राप्तिर्गहापदातिश्च रौद्रीतः ॥ स्त्रीसंगात्सुखवृद्धिः स्याद्भ्रामभूग्र्थलाभकृत् ॥ लाभः पूर्वदिशो भूयान् सौरिर्गुरुयुतेक्षितः ॥ सितयुतदृष्टः
 क्रोडः सुहृत्प्रसंगः सहोदरैर्मैत्री ॥ लाभस्सुतादिसंमतिराग्नेयदिशो भवेच्छाभः ॥ प्रीतिरंगनयात्यंतं माननीयः कुले भवेत् ॥ कफा

द्विविक्रिया सौरिः शुक्रेण युतवीक्षितः ॥ राहुणा युतदृष्टोर्किः सन्निपातरुजाकरः ॥ मूर्च्छां च शीतलारोगः पित्तकोपोगपीडनम् ॥
जलसर्पारिभीनीचसंबंधाद्धनसंक्षयः ॥ नैर्ऋत्याद्धनहानिः स्यादतीसारभ्रमादपि ॥ स्यात् केतुयुतदृष्टस्तु शनिर्वातप्रकोपकृत् ॥
विग्रहस्सुतमित्राद्यैः क्लेशः पुण्यपरिक्षयः ॥ पापवृद्धिरथोद्भ्रगो नीचाहुःखमवायुयात् ॥ आग्नेयनैर्ऋतीदेशाद्धनहानिः क्वचिद्भवेत् ॥
इति शनिफलम् ॥ ताजिकसारे स्थानविशेषेणापि वर्षशफलमुक्तम् ॥ सप्तोच्चेषु परिपूर्णफलं स्वर्गेषु हृद्वात्रिभागकनवांशगतेषु मध्यम् ॥ नीचा
रिवेदमसहितेषु च दग्धवीर्यमस्तादिगेषु खलु नष्टफलं समन्तात् ॥ अत्रायं विशेषः यदि वर्षेन क्रूरग्रह इत्यशालं करोति तदा वर्षस्यशुभफ
लम्पूर्णशुभफलं न्यूनं ज्ञेयम् ॥ यदि वर्षेन क्रूरग्रह ईसराफं करोति तदा अशुभम्पूर्णं फलं शुभफलं न्यूनं ज्ञेयमिति ॥ इति वर्षशफलं समाप्तम् ॥ अथाग्निष्ट
विचारः ॥ तत्रोक्तं वक्ष्यमाणं वा वर्षफलं सत्यरिष्टे वृथा मरिष्यमाणत्वात्स्येत्याह मणित्यः ॥ वृथाफलं हायनजञ्च यस्मान्न जीवनं हायनरिष्ट
योगात् ॥ रिष्टानि तस्मात्प्रथमम्प्रवक्ष्ये पूर्वविधिद्वैः कथितानि यानि ॥ मुक्तावल्यामपि ॥ रिष्टानि चेद्द्वर्षफले भवन्ति तदा वृथा
वर्षविचारणा स्यात् ॥ स भङ्गरिष्टस्य विनिर्णयेतद्दिष्यावबोधाय निरूप्यतेत्र ॥ मणित्यः ॥ लग्नाधिनाथे मृतिभावसंस्थे भौमेक्षिते
तस्य च भावसंस्थे ॥ अस्तङ्गते वा भृगुजे बुधे वा शस्त्राभिघातो बहुधापदञ्च ॥ तस्य भावसंस्थे लग्नाधीशे भौमे चाष्टमसंस्थे इत्यर्थः ॥
रात्रीश्वरे भास्करमण्डलस्थे षष्ठे व्यथे वा मृतिभावसंस्थे ॥ त्रिदोषतोसौ बहुभिः प्रकारैः करोति कष्टं विविधन्दशायाम् ॥ वर्षलग्नप
रंश्रौ चतुर्थनिघनांत्यगौ ॥ सुथहासंयुतौ यत्र तद्वर्षे मरणप्रदौ ॥ चेज्जन्मनाथो विवलो मृतीशो लग्नङ्गतो भास्करदृष्टिमूर्तिः ॥
शस्त्राभिघातो बहुधा च कष्टं कुष्टं शरीरे मरणेन तुल्यम् ॥ सुथहालग्ननाथौ चेत्सूर्यमण्डलमागतौ ॥ दृष्टौ तौ सूर्यपुत्रेण सर्वना
शकरो मतौ ॥ योगो यदा मूसरिफो ग्रहेन्द्रैर्दुष्टैः कृतः सौम्यकृतः कबूलः ॥ जन्माधिपः क्रूरयुतस्तदानीम्महाहार्थनाशम्मरणेन
तुल्यम् ॥ बलोत्कराः क्रूरखगा बलेन हीना यदा सौम्यरेवेस्तदानीम् ॥ दुःखं महाव्याधिकृतं च वैरं परस्परं शत्रुविमर्दनं च ॥
इत्येन्द्रपूज्यो यदि नीचसंस्थः सुरेज्यपूज्यो रिपुभागवती ॥ स्वप्नेपि सौख्यं नहि वर्षमध्ये वृथा फलं हायनजन्तदानीम् ॥ अस्तं
गतौ भार्गवसोमपुत्रौ नीचस्थितो रात्रिपतिर्यदा स्यात् ॥ तदा वियोगं मरणं च कष्टं शरीरपीडामतुलां करोति ॥ जन्मलग्ना

द्वर्षलम्बमष्टमं यदि जायते ॥ तस्मिन् वर्षे भवेत्पीडा मृत्युः पापयुतेक्षणात् ॥ अष्टमलम्बे मुखहेश्वरयोगो निषिद्ध इति ॥ ताजिक
 सारे ॥ हृद्देशेरो हायनलम्बनाथः सप्तात्यगः क्रूरयुतः करोति ॥ मृतिं दशायां शुभयुक्तदृष्टिः फलं तदर्धं प्रतिमं करोति ॥ नीचे त्रि
 राश्याधिपतिः परस्य गेहेथ पापेन विलोकितश्च ॥ कार्यस्य नाशं कुरुते ह्यकस्माद्द्वरं च कष्टं परतस्सदैव ॥ परंथिहेशो रविमंड
 लस्य यदा तदेवं प्रवर्द्धति सन्तः ॥ षष्ठाष्टमस्थे ननु वर्षनाथे महाभयं भूतकृतं च कष्टम् ॥ तदांशुभागे शशिजे कबूले मंदेन सार्धं न
 सुखं कदाचित् ॥ कलत्रहानिं मरणं च दुःखं करोति वैरं बहुधा नराणाम् ॥ क्रूरः स्वगो योस्तमितोथ वक्त्री क्रूरस्य गर्वे यदि ल
 ग्नाथः ॥ क्रूरस्तदा भग्नमुशंति तज्ज्ञाः पुरं च वैरं पुरतो विनाशम् ॥ वर्षंतत्रे ॥ लग्नेशेष्टमगेष्टे तनुस्थे वा कुजे क्षितौ ॥ ज्ञजीवयो
 रस्तगयोः शस्त्रघाते विपन्मृतिः ॥ क्रूरमूसुरिफोब्देशो जन्मेशः क्रूरितः शुभैः ॥ कंबूलेपि विपन्मृत्युरित्थमन्याधिकारितः ॥ लग्ने
 शेष्टमगेष्टे तनौ वा मृतिमादिशेत् ॥ शन्थिहेशेब्दपे वारिभस्तं याते रुजाविपत् ॥ जन्मन्यष्टमगः पापो वर्षलग्ने रुगाधिदः ॥
 जन्माब्दलग्नपौ नष्टबलौ चेत्स्यात्तदा मृतिः ॥ व्ययांबुनिधनारिस्थाजन्मेशाब्दपमुंथहाः ॥ एकक्षगास्तदा मृत्युः पापयुक्तदशा
 श्रुवम् ॥ जन्माब्दलग्नपौ पापयुक्तौ पतितभस्थितौ ॥ रोगाधिदौ मृत्युकरावस्तगौ नेक्षितैः शुभैः ॥ अब्दलग्नाद्ज्वनृन् रिःफार्थ
 स्थौरुजा तदा ॥ एवं वर्षाब्दलग्नेशजन्मेशैरपि बंधनम् ॥ लग्ने पापस्वगांतेरि यदि गतपुंजे तथा मृत्युक्रुदिति ॥ जातकसारे ॥ सप्तमेपि कते
 रोनिषिद्धोक्त ॥ हायनमुंदरे ॥ स्यात् क्रूरकर्तारियुतो लग्नेशो राज्यरोगभयं करोति ॥ जातकभूषणे ॥ क्षमासुतेक्षितयुतलग्नभर्ता स्यान्मृ
 ति ८ स्थितिकरो मृतिकर्ता ॥ सूर्यलुप्तकिरणौ धिपणज्ञौ शस्त्रपीडनकरो हिनराणाम् ॥ चेदिन्थिहापापयुतापडपृव्ययोपगाहेतिहु
 ताशभीतिः ॥ करोति वर्षे रविनंदनेन युतेक्षिता वा पवनप्रकोपम् ॥ मदननिधन ७। ८ बंधु ४ प्रांत्य १२ शत्रु ८ स्थिताचे
 ज्ञानसमयलग्नादिथिहाब्देष्टमस्था ॥ खलगगनचरैश्च्युक्तदृष्टातिरिष्टं जनयति शुभदृष्टोत्पन्नारिष्टाल्पता स्यात् ॥ कामिनीभ
 वनगस्तु हिमांशुलग्नपौ मृतिपतिर्यादि संस्थः ॥ द्वादशे १२ द्विषि ६ तथात्र्युषि ८ रिष्टं स्यान्मतौ च तनुपो मुखहेशः ॥ जन्मक्ष
 नाथो निधनेब्दलग्नात्स्यान्मृत्युकृत्कृत्युतेक्षितश्चेत् ॥ हिहाजदीपिकायाम् ॥ क्रूरस्य हदासितगुस्सपापः केन्द्रेण दृष्टेन शुभैर्मे

तिः स्यात् ॥ समंदलश्रेष्ठुनगे महीजे वर्षे नरोसौ यमसद्व याति ॥ लग्नाधिपे ऋयुते द्युनाख्ये समस्तदृक् तूर्यबलेन दृष्टे ॥ विनष्टपा
 पं नवतिश्च येन वर्षे नरोसौ यमसद्व याति ॥ कुजतमोर्कसुताः सुखमाश्रिता यमपुरं स नरः परिगच्छति ॥ मृतिगतस्त्वशुभोऽशुभ
 दृष्टियुग्विगतईज्यदृशाब्दगता मृतिः ॥ ताजिकसारे ॥ लग्नास्तांत्यपडष्टगोहिमरुचिदृष्टः खलैः संयुतः स्यादिष्टं प्रकरोत्यसौ च
 गुरुणा नोवीक्षितस्सदृशा ॥ कष्टं स्याच्छनिना कुजेन दहनाच्छस्त्राद्भयं वा विदुः संदृष्टः प्रकरोति सौम्यखचरैः सौख्यप्रदः शोभनः ॥
 रंश्रेशोथविलम्बो यदि विधोर्लम्बद्वयारिष्टगो तौ सौम्यैरवनाकितौ निधनकृन्सुन्थाधिपो वा तथा ॥ देवालङ्कतौ ॥ चंद्रशलग्नशसृता
 धराश्वेब्धयारिसृत्पूषगता विलम्बात् ॥ मृत्युप्रदा जन्मपमुथेहशौ मृत्युस्थितौ ऋनिरीक्षितौ तथा ॥ इत्यरिष्टविचारः ॥ अथारिष्टभङ्गे
 वर्षतन्त्रे ॥ गुरुः केंद्रे त्रिकोणे वा पापादृष्टः शुभेक्षितः ॥ चंद्रलग्नस्थिहारिष्टं विनश्यार्थसुखं दिशेत् ॥ लग्नाधिपो बलयुतः शुभे
 क्षितयुतो यदा ॥ केंद्रत्रिकोणगोरिष्टं नाशयेत्सुखवित्तदः ॥ लग्नघूनेशस्तनुगः सुरेज्यः क्रूरदृष्टः शुभमित्रदृष्टः ॥ रिष्टं निहत्यार्थ
 यशः सुखातिं दिशेत्स्वपाके नृपतिप्रसादम् ॥ बलान्वितौ धर्मधनाधिनाथौ क्रूरदृष्टौ तनुगौ तदा स्यात् ॥ राज्यं गजाश्वार
 त्पूर्णं रिष्टस्य नाशोप्यतुलं यशश्च ॥ यदा सर्वीयो मुथहाधिनाथो लग्नाधिपो जन्मविलम्बो वा ॥ केंद्रत्रिकोणाय धनस्थितास्ते
 सुखांथैर्हर्मांबरलाभदाः स्युः ॥ त्रिषष्ठलाभोपगतैरसौम्यैः केंद्रत्रिकोणोपगतैश्च सौम्यैः ॥ रत्नांबरस्वर्णयशःसुखाति
 नाशोप्यरिष्टस्य तनोश्च पुष्टिः ॥ तुंगे शनिर्वा भृगुजो गुरुर्वा शुभेत्थशाली यवनाद्धनातिम् ॥ बली कुजो वित्तगतो यशो
 र्थैतेजांस्यकस्माच्च सुखानि दद्यात् ॥ मणित्थः ॥ सुखाधिपः सौख्यगतो बलिष्टः सौम्येज्यशुकैः सहितोथ दृष्टः ॥ ददाति
 सौख्यं विपुलं मनोज्ञं जायां सुसौंदर्यगुणान्वितां च ॥ मुथहाया उपचये ३ । ६ । १० । ११ सूरीं वा धर
 णीसुतः ॥ तस्मिन्वर्षे शुभं सर्वं सफलं भद्रदायकम् ॥ अष्टमलथापादः संहितायाम् ॥ झपकुलीरवृषालिमृगांगनाजननराशिविल
 म्नहाष्टगाः ॥ शुभफलाभृगुणा कथितास्तयोरधिपती सुहृदौ हि परस्परम् ॥ यद्वः ॥ यदि शुभाशुभकण्टककोणगा यदथवाङ्गप
 तिर्बलिकेन्द्रगः ॥ हरति रिष्टगणङ्गणपार्चनं तनुभूतान्नमतामिव विघ्नजम् ॥ यदि खलोब्दतनोश्शशिनोथवा त्रिरिपुलाभगतः

सबलः शुभैः ॥ बलिभिरीक्षितयुक् च तथा हेरदशुभमामयमामयजं भयम् ॥ तनुपतिर्यदि वाब्दपतिः शुभाशुभविलोक्तियुग्यादिके
न्द्रगः ॥ भृगुसुतोथ हेरदशुभं बहुकुलमशीलमिवार्यजनैस्तुतम् ॥ बलिनि सौम्यखगेप्यबले शुभे भवति सर्वशुभन्तनुधारिणाम् ॥ विल
सदमलतेजाश्चन्द्रमाः केंद्रवर्ती स्फुरदमलकरौधैः सौम्यखैट्श्च युगदृक् ॥ मृतिसहममवीर्यं वीर्ययुक्तञ्च जीवं हरति मरणपालं
योगिवत्सिद्धबंधः ॥ हिंसाजः ॥ जीवे विलग्रे तनुपस एव त्रैराशिकेशो न भवत्यरिष्टम् ॥ मन्दस्तनोः केंद्रगतस्स एव मुशह्महे
शस्त्वशुभं विनश्येत् ॥ त्रैराशिकोस्तखलवक्रविद्युग्नबाल्ब्यस्सस्थानगः खलवियुक् सितश्च जीवित् ॥ शुक्रस्तु केंद्ररहितो यदि
पश्यतीज्यङ्केद्रानुगं सकलमेति लग्नं स्वरिष्टम् ॥ चन्द्रराशीश्वरो लग्नराशिपश्च खलैर्वियुक् ॥ रिष्टन्तदालयं याति यथा व्याधि
स्सदौषधैः ॥ अत्र विशेष उक्त्वाजिकमुक्त्वाक्याम् ॥ पष्टाष्टमद्वादशतुर्यसंस्थापापान्विता क्रूरानिरीक्षितेन्थिहा ॥ तदीश्वरस्तद्दृढथाकं
लुप्तो वर्षेश्वरो रंश्रिपुण्यस्थः ॥ अस्तद्गतो लग्नपतिश्च तद् ८ । ६ । १२ त्सामान्यतोऽन्येपि विनाशसंस्थाः ॥ तथाब्द
लग्नात्रिपताकचक्रे विद्मशशी जन्मपतिश्च रन्ध्रे ॥ पराजिता वर्षपजन्मलग्नवर्षाङ्गमुथापतयस्तथैव ॥ अस्तद्गता जीवितपुण्य
देहनाथा इमे रिष्टकरा हि योगाः ॥ अतोऽन्यथा रिष्टहराः स्वचरा मुनिभिस्मृताः ॥ रिष्टकृत्यहाणां च वीर्यमेकत्र कारयेत् ॥
तद्भ्रारिष्टहर्तृणां स्थापयेच्च पृथग्बलम् ॥ तत्रारिष्टबले योज्ये मृतिरोगबले पुनः ॥ देहांगुण्यजीवानां बलं तद्भ्रगकृद्बलः ॥ इष्टकष्ट
बलं क्षेप्यं रिष्टारिष्टबले तथा ॥ तयोऽंतरजो धीमान् रिष्टं तद्भ्रगमादिशेत् ॥ सौम्यै रिष्टं समं केशं धर्मादिष्टं लयं व्रजेत् ॥ रिष्टकृद्ब्रह्म
दशांतरयदांतर्दशाधिरिपुपापिनो भवेत् ॥ तत्र मृत्युमपि निश्चयं वदेज्जातकायुरवसान एव हि ॥ इत्यरिष्टभंगविचारः ॥ अथ राज
योगविचारः ॥ उक्तं च मुथानिधौ ॥ नृपास्पदं सर्वजनाभिमृग्यं लभ्यं च तद्भाग्यवशेन पुंभिः ॥ तच्छ्रम्यते खेटकृतैस्तु योगस्ता
नत्र योगान्कथयामि कांश्चित् ॥ तुयैशोऽनुगतो बली बलिशुभैर्युक्तेक्षितो राज्यदः केंद्रासि ११ त्रिसुतांकगः सुरगुरुर्जन्मांगपो
वेदमगः ॥ योगेस्मिन् द्वितयेपि वाजिविलसत्कुंभेद्रसेनं नृपं तत्कुर्यात्समदद्विपद्भ्रगजगणे शार्दूलविक्रीडितम् ॥ युवतिधामप
तिस्त्रुगो बली गुरुयुतेक्षितमूर्तिरिहोद्भवम् ॥ विविधभोगयुतं नृपसंपदा परिददाति मनोरथम् ॥ मेपूरणे १० स्वो

चगतः पतंगः कर्कोदये वाक्पतिरिन्दुरथे ॥ सूर्येत्थशालस्तु भवेद्द्वपालः समुद्रमुद्रांकितभूमिपालः ॥ ४ ॥ कर्कोदये वाक्पतिरिन्दु
 राज्ये स मूथशाली नृपतिः स्वर्भेकः ॥ यस्य प्रसादादारिसुदरीणां समुद्रसंदर्शनकौतुकं स्यात् ॥ निशेशसूर्यौ सितवाक्पती च
 कृतेत्थशालौ पतितान्यमस्थौ ॥ वीर्यान्वितास्ते यदि भूप उर्वर्या प्रशास्ति नक्षत्रयशोवंतसः ॥ वर्षश्वरो लाभगतोर्केजोर्कोमिपूरणे
 चंद्रकृतेत्थशालः ॥ समुद्रसीमां महिलां पूरिवत्संपालयेत्पालितशत्रुबालः ॥ वीर्यशालिभृगुजेत्थशालिनि साधिकारपदलाभकर्म
 जे ॥ म्लेच्छमंडलविमर्दनक्षमो भूपतिर्गजरथोद्धतो रणे ॥ सर्वैः शुभाः केन्द्रगतात्रिलाभारिस्थाः खला वीर्ययुता नृपस्स्यात् ॥
 वातोच्छलद्गाङ्गातरङ्गशोभाहरस्फुरच्चामरवीज्यमानः ॥ पञ्चाधिकारिपतिभिर्मथ इत्थशालैः केन्द्रस्थितैर्वलयुतेनृपतिर्विधत्ते ॥
 यस्य प्रतापतुलितं हि रूपेव सूर्यभ्रैवचरुद्गमरथोत्थितेरुजालैः ॥ उच्यते ॥ लग्नेश्वरेशशुभसेचरश्चेच्छशांकलमाधिपती
 नमस्थौ ॥ स्ववीर्ययुक्तौ शुभवीक्षितौ स्तो वर्षे तदा स्यात्खलु राज्यलाभः ॥ लग्नाधिनाथेन हिमांशुना वा यदीत्थशालं कुरुते
 म्वरेशः ॥ शुभस्स्वतुङ्गादिगतोभ्रश्च पश्येत्तदा स्यात् खलु राज्यलाभः ॥ हिमांशुकर्माधिपलग्ननाथा मेपूरण १० स्थाशशुभवी
 क्षिताश्च ॥ स्वोच्चादिमस्थाशुभसेचराश्चेत्तदा प्रकुर्युर्ध्रुवराज्यलाभम् ॥ हर्षस्थिते कर्मपतौ शुभग्रहे स्वतुंगराश्यादिगते तयोदिते
 ॥ शुभेक्षिते केन्द्रधनत्रिकोणे राज्यस्य लाभोस्ति शुभैर्विलग्रैः ॥ लग्नेश्वरस्स्वर्क्षगतो विलग्न स्वतुङ्गनाथेन निजोच्चगेन ॥ दृष्ट
 स्तदा तत्र अभीष्टराज्यलाभो भवेद्भूमिपतेः क्रमेण ॥ स्वोच्चस्थितो लग्नगतः शुभग्रहः शोषस्त्रिकोणायगतैर्वलान्वितैः ॥ अचिन्ति
 ता राज्यपदाप्तिरुन्नतिस्स्यादल्पिका स्वर्क्षगृहादिसंस्थैः ॥ मीनोदये भार्गवजीवसंयुते लाभे कुजे राज्यपदाप्तिमादिशेत् ॥ वृषोदये
 सौम्यहिमांशुभार्गवैः केन्द्रे गुरौ स्युः खलु राज्यसम्पदः ॥ शुभेत्थशालोभ्रपो विलग्न राज्यप्रदस्स्वोच्चगृहादिसंस्थः ॥ लग्नेश्वर स्वर्क्ष
 गते विलग्नैः स्वोच्चे कुजे स्यात् खलु राज्यलाभः ॥ केन्द्रे हिमांशुस्स्वग्रहे स्वतुङ्गे वीर्येत्थशालं कुरुते स्वपेन ॥ लग्नाधिपो नाथचतु
 ष्यस्थो वर्षे तदा स्यात्खलु राज्यलाभः ॥ केन्द्रस्थिते शीतकरे बलाब्धे शुभैर्युते क्रूरविवर्जिते च ॥ शुद्धेपि वा स्यात् खलु राज्यलाभ
 श्चंद्रेऽबले नीचगतेन राज्यम् ॥ मणित्यः ॥ वाचस्पतिर्लग्नगतस्तृतीयो जन्माधिनाथः सुतगोऽत्र यस्य ॥ स वैरिवृंदं परिहृत्य भुंक्ते

बलं गजांतं विपुलां च लक्ष्मीम् ॥ जामित्रनाथे तनुभावायते लम्ने गुरौ मित्रशुभैश्च दृष्टे ॥ क्रूररदृष्टे धनधान्ययुक्तो भवेन्नरः
शक्रसमो बलेन ॥ धर्माधिनाथे सबलार्थनाथे युते शुभैलग्रतैरदृष्टैः ॥ क्रूरैर्गजांतां विपुलाञ्च लक्ष्मीं भुनक्ति जंतुः शुभकर्म
युक्तः ॥ सौम्यग्रहैः कंटकगैरसौम्यैस्त्रिपष्टलाभोपगतैर्विलग्रात् ॥ कीर्तिप्रभापुत्रधनानि रत्नप्रवालवह्नादिसमस्तलाभम् ॥
निजांशकस्थे त्रिदशेज्यपूज्ये दैत्याधिपे स्वोच्चमुपागते च ॥ निजांशकस्थे रजनीशपुत्रे भवेन्मनुष्यो मनुजाधिनाथः ॥
यदीत्थशालो गुरुशुक्रसौम्यैः कृतस्तदा राज्यभवो हि लाभः ॥ स्वोच्चस्थितैस्तरचितो यदासौ बलेन शक्रप्रतिमो
मनुष्यः ॥ धर्मै रतिः कांचनलाभयुक्तः प्रीतिः स्ववर्गे धनधान्ययुक्तः ॥ बली च भौमो धनभावसंस्थो भवेदकस्मादतुलं च तेजः ॥
निशाधिनाथेनकृते कबूले देवाधिपेज्येन तु कंटकस्थे ॥ रत्नाथलाभं कुरुते तदानीं यशश्च लक्ष्मीमतुलां करोति ॥ यदीत्थशालो
रवितोस्ति सौम्यः क्रूरैस्त्रिपष्टायगतैः सहैव ॥ विजित्य सर्वानपि वैरिवृन्दान्भुनक्ति राज्यं विपुलैश्च भोगैः ॥ सौम्यैर्दुनका निजहृद्
संस्थाः सूर्यारमंदास्त्रिखलाभसंस्थाः ॥ तदा धनं वा बहुलप्रभावाद्भुनक्ति शक्रप्रतिमो बलेन ॥ द्वौ मूसरिःफौ यदि शुक्रसौम्यो
गुरुस्तृतीयोपगतोस्ति यस्य ॥ भुक्त्वा यशो राज्यफलं विधत्ते हस्त्यश्वनिष्पीडितवैरिवृद्दम् ॥ यदावनीशो निजभागवर्तो स्वो
च्चंगतो मित्रशुभैश्च दृष्टः ॥ ददाति लक्ष्मीङ्गजरत्नहमप्रवालकाढ्यां सततन्नैरभ्यः ॥ त्रिराशिनाथो यदि भूमिपुत्रस्स्वतुङ्गभागे
निजभागो वा ॥ लग्नत्रिकोणायगतो ददाति महासुखं सर्ववलोपपन्नम् ॥ स्वोच्चं गते देवपुरोहिते च त्रिराशिनाथे निजवर्गसंस्थे ॥
परस्परालोकनमत्र याते ददाति पुत्रान्विपुलाञ्च लक्ष्मीम् ॥ चतुर्थसौरिरीदि सोमपुत्रैः कम्बूलवर्ती यदि पञ्चमांशे ॥ महाबलम्भूरिधनं
च धत्ते मित्रागमं कार्यविलासयुक्तम् ॥ मित्रस्य गेहे यदि भूमिपुत्रो ग्रहेस्स्थितैस्स्वोच्चगृहे कबूली ॥ ददाति राज्यं विपुलम्मनोज्ञान्ना
री धनं वाजिगजादिलाभम् ॥ यदीन्दुसौम्येज्यसुरारिपूज्याः स्वोच्चङ्गतास्स्वांशगता यदि स्युः ॥ लग्नत्रिकेन्द्रायगतास्स्वमि
त्रैर्दृष्टाश्च युक्ता निजवीर्ययुक्ताः ॥ गजाश्वरत्नाम्बरदेशलाभं स्त्रीपुत्रलाभं विविधञ्च सौख्यम् ॥ यच्छन्ति खेदाः परमर्दनञ्च कुर्व
न्ति सर्वे बलिनो नराणाम् ॥ भाग्याधिपः स्वोच्चमुपागतो बली रवीन्दुवाचस्पतिभिर्निरीक्षितः ॥ भाग्योदयः स्याद्धनधान्यला

भो नृपप्रसादो नियतन्नराणाम् ॥ यदाकंपुत्रो बलवान्शत्रुङ्गसंस्थोऽप्यतुङ्गे भृगुजो बलाढ्यः ॥ यदा तदा म्लेच्छजनप्रसादा
 ऋनक्ति राज्यं निपुलाञ्च लक्ष्मीम् ॥ वर्षतन्त्रे ॥ यदा सत्रोर्यौ सुयहाधिनथो लग्नाधिपो जन्मनि लग्नपो वा ॥ केंद्रत्रिको
 णायथनास्थितास्ते सुखार्थहेमाम्बरलाभदाः स्युः ॥ तुङ्गे शनिर्वा भृगुजो गुरुर्वा शुभेत्थशालाग्रनाद्धनाप्तिम् ॥ ताजिकसर्वस्वसारं ॥
 स्यादिक्रमवाले खलु राजयोगस्यादिन्दुवारं नृपराज्यविव्युतिः ॥ नृपान्मजानाभिह राज्याभान्येषां प्रतिष्ठा वसुलब्धयः स्युः ॥
 ताजिकालंकारेपि ॥ जनने जनेत्रगोचराः स्ववराः स्वस्वगृहेच्चिसंस्थिताः ॥ अरिभम्प्रविहाय हायने यदि ते स्युस्सकलार्थसिद्धिदा
 इति ॥ अथ राजयोगभङ्गः ॥ मणित्यः ॥ व्यये शशांको यदि तत्र सौरिः पष्ठे भृगुहानिकरस्समन्तात् ॥ धनाश्वरत्ना
 दिमहाद्भुतानां स्वचित्तवैकल्यकरो ह्यक्रस्मात् ॥ धर्माधिपे वा विबले च वित्तनाथे विलग्रे शुभदृष्टिहानि ॥ क्रूरयुते नाश
 मुपैति लक्ष्मीसुसाञ्चिता शक्रसुराक्षितापि ॥ ताजिकभूषणे ॥ नीचस्थिताश्चास्तमिताश्च पापा नृपालयोगं दलयन्त्यलन्ते ॥
 खलाः कुर्वेण विवलाश्च सौम्याः कृतागलाः स्युर्नरपालयोगाः ॥ ताजिकसारपि ॥ नीचोपगा वैरिगृहोपजाता पापयुता
 वास्तुगता ग्रहदाः ॥ हरन्ति राज्यं विपुलन्नराणान्तदा सुखं नाल्पतरं विहर्षे ॥ दुष्टवर्गोपगाः पापास्सौम्याश्चेद्बलवर्जिताः ॥ अपा
 कुर्वति ते राज्यं कष्टं कुर्वन्ति देहिनाम् ॥ अस्तङ्गतौ नीचमुपागतौ वा क्रूरारिसंपीडितमूर्तिकौ वा ॥ देव्ययुक्तौ मनुजाधिपत्यं
 सुखार्थलाभं हरतो नराणाम् ॥ सूतौ व्योमपतिर्ग्रहस्स यदि चेत्तद्ब्रह्मदाधिष्ठितो नीचश्चास्तमुपागतः शुभहरः
 प्रोक्तोऽद्वेषे बुधैः ॥ सौम्याश्चेत्पतिताश्रिताः खलुगणाः केन्द्राश्रिता वक्रिणो निर्धर्या यदि वा तदाऽइसमये लक्ष्मीः परिक्षीयते ॥
 जनौ व्ययेथो दशमे च वर्षे स्वस्वामिसौम्येक्षणयोगहीनः ॥ स्वेशारिदुष्टक्षयुतः श्रियं हरेत्तृष्णैर्वैयर्थ्यमुरुपस्य पूज्यम् ॥ अब्देशः
 पदपथवास्तमयगो नीचारिणो वा भवेच्छमशेन कृतेशराफयुतिकः स्वेशोथ रात्रीश्वरः ॥ क्षीणो नीचयुतशुभो हितयुतिस्सूर्योपि
 दुष्टाश्रयी राज्यनीतिबलेन विस्तृतमिव क्षीणो विदेहे रुजम् ॥ पञ्चाधिकारिष्वपि नैव केंद्रत्रिकोणलाभक्रमगो बलीयान् ॥ परेषु
 दुष्टाश्रयागविर्वीर्यास्तदा भवेद्भूरिसुखार्थनाशः ॥ लग्नेश्वरे नीचपतीत्थशाले स्याद्ब्रह्मस्य क्षितिपस्य शून्यम् ॥ वर्षतन्त्रे ॥

अब्देन्थिहेशादिखगाः खलैश्चेद्युतेक्षिता अस्तगनीचगा वा ॥ सौम्या बलोना नृपयोगभंगं तदा वेदद्वित्तसुखक्षय
 च ॥ इत्थं जन्मनि वर्षे च योगकर्तुर्बलावलम् ॥ विमृश्य कथयेद्भ्राजयोगं तद्भ्रगमेव च ॥ इति श्रीमद्देवज्ञवर्ग्यपण्डितदामो
 दरात्मजबलभद्रविरचिते द्वायनरत्ने वर्षशादिविचाराध्यायः समाप्तः ॥ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ तन्वादिद्वादशभाव
 विचाराध्यायः ॥ उक्तञ्च यादवेन ॥ भावम्परस्यानधिगम्य धीमान्दृष्टेपि वक्तुं सहिताहितं क्षमः ॥ तथैव तत्त्वादिकभावजातं
 शुभाशुभन्तद्विवृणोम्यथाहम् ॥ द्वादशभावानां संज्ञा समरसिंहनोक्ता ॥ तनु १ धन २ सहज ३ सुहृत् ४ सुत ५ रिपु ६ जाया ७
 मृत्यु ८ धर्म ९ कर्मा १० याः ११ ॥ व्यय १२ इति भावा द्वादश कार्यस्थानानि लग्नाद्या इति ॥ अथ सामान्यतो मावविचार
 उक्तोब्दतन्त्रे ॥ यो भावस्त्वामिसौम्याभ्यां दृष्टो युक्तोयमेधते ॥ पापदृष्टयुतो नाशो मिश्रीभिश्चफलं वेदत् ॥ अत्रस्वामिशुभ्र
 हाभ्यां युतो दृष्टो वा तद्भावसंबन्धि स्वस्य सौख्यं कोर्थः तद्भावोक्तशुभपदार्थानां वृद्ध्या अशुभपदार्थानान्नाशेन च सुखम् ॥ पापैस्तद्भावोक्तो
 शुभपदार्थवृद्ध्या शुभपदार्थनाशेन च स्वस्य दुःखमेवम्भिश्चैः सौम्यपापैर्मिश्रं शुभमशुभञ्च ॥ तत्र सौम्याधिक्ये सुखाधिक्यं दुष्टं फलं पापाधिक्ये
 दुःखाधिक्यंशुभफलं ज्ञेयम् ॥ तुल्यत्वे क्रूरसौम्यानां बलाबलविवेकेन फलनिर्देशः ॥ अत्र भावेशमित्रग्रहेण दृष्टो युतो वा भावः ॥ स्वफलप्रदो वा
 ज्ञेयः ॥ भावेशशत्रुणा सौम्येनापि युतो दृष्टो वा भावः स्वफलनाशको ज्ञेयः ॥ भावाधीशोपि लग्नाद्भावाद्वा केंद्रगो भावशुभफलवृद्धिदः ॥ षष्ठाष्टम
 द्वादशस्थो भावफलनाशको ज्ञेय इति विशेषः ॥ भावनाथो यथा पश्येद्भ्रावं कार्यकरस्मृतः ॥ आक्रांतोपि च यः पश्येत्परतः कार्ये
 सिद्धिकृदिति ॥ जर्णताजिके ॥ अत्र विशेषो भगवता गर्णोक्तः ॥ नीचस्थो रिपुगृहस्थो ग्रहो भावविनाशकृत् ॥ उदासीनगृहे मध्यो
 मित्रस्वर्क्षत्रिकोणगः ॥ स्वोच्चगश्च ग्रहोवश्यं भाववृद्धिकरः स्मृत इति ॥ षष्ठाष्टव्ययभावेषु विचारे वैपरीत्यमाह सत्याचार्यः ॥ सौम्याः
 पुष्टिम्पापा विपर्यये संश्रिता ग्रहाः कुर्युः ॥ मूर्त्यादिषु निधनान्ता रिपुभावेषूत्कम्मात्फलं दृष्टुरिति ॥ अयमर्थः ॥ अष्टमस्थाः सौम्या
 मृत्युहानि कुर्वति ॥ पापा मृत्युवृद्धिं कुर्वति ॥ द्वादशे सौम्या व्ययहानिं क्रूरा व्ययवृद्धिं षष्ठभावस्थाः सौम्याः शत्रुहानिं क्रूराः शत्रुवृद्धिं कुर्वतीति
 सत्याचार्यमतम् ॥ षष्ठे सौम्याः शत्रुवृद्धिं क्रूराः शत्रुहानिं कुर्वतीति ताजिककर्तृमतम् ॥ तदग्रे ग्रहाणां भावफले प्रकटीभविष्यति ॥ अत्र विशेष

माह समरसिंहः ॥ जन्मनि यस्मिन् राशौ शुभोशुभौ वा सर्वफलनेपि ॥ यदि भवति तदा पूर्णं शुभं यच्छति स्वधातुवशात् ॥
 अत्र विशेषांतरमाह तेजस्सिंहः ॥ लग्नप्रभृत्यखिलभावपतौ विनष्टे तद्भावजात्र विषयक्षतिरित्यमत्र ॥ नष्टरिपेरिपुरुजोपनयोन्यनाथे
 नार्थव्ययश्च मृतिपे मृतिहानिरित्यमिति ॥ अथ भावेषु बलिष्ठग्रहलक्षणमुक्तं संज्ञातंत्रे ॥ लग्न १ कर्मा १० स्त ७ तुर्या ४ य ११ सुतां
 ५ क ९ स्थो बली ग्रहः ॥ यथादिमं विशेषेण सन्निवित्तेषु १ । १० । ४ । ७ । ११ । ५ । ९ । ३ । २ चंद्रमाः ॥ कुजस्सन्निषु
 १ । १० । ७ । ४ । ११ । ५ । ९ । ३ पृच्छायां सूतौ वर्षे च चिन्तयेत् ॥ भावा नेवत्यं शस्तास्स्यू रिःफाष्टरिपवोशुभाः ॥
 दीप्तांशातिक्रमे शस्ता इमेपीति विचिन्तयेत् ॥ अत्र सर्वापेक्षया लग्नस्थो ग्रहो बली तस्माद्ग्रहस्थो हीनबलः ॥ एवं सर्वत्र द्वादशाष्टमषष्ठभावा
 गणितागता अधिष्ठितग्रहदीप्तांशानतिक्रम्य वर्तते तदा शुभफलदा इति ॥ एवं शुभभावेषु ग्रहास्सदीप्तांशमध्यव्यन्तं शुभाः ॥ तदतिक्रमे ल्यूनफलदा
 इत्यनुक्रमपि ज्ञेयम् ॥ भावविचारे विशेषमाह यादवः ॥ यद्ग्रहवपतिग्रहो जनुषि सोत्राब्देऽधिकारी बली तत्तत्प्राप्तिकरोथवाजनुषि
 यद्भावधिपोब्दे स च ॥ पश्येत्तं स तथाविधो यदि च नो पश्येत्फलं स्वप्नवद्यः कश्चित्स्वचरो जनौ शरदि यद्ग्रस्थोत्र तत्प्राप्तिद इति ॥
 अन्यापि विशेष उक्तो हायनसुंदरे ॥ यस्मिन् भावे भावनाथेन युक्तो लग्नस्वामी तस्य भावस्य वृद्धिम् ॥ कुर्यान्नित्यं मृत्युनाथेन युक्तो
 यस्मिन् भावे तस्य हानिं सदैवेति ॥ अथ लग्नेशो यद्भवस्वामिना सहेत्यशालं करोति तद्भावसम्बन्धिपदार्थानां वर्षे लाभसुखादिकं वाच्यम् ।
 तत्रापि मण्डलसहस्रहयोगादिसंभवे इत्थशालफलं न वाच्यम् ॥ एवमित्यशालासंभवेपि यमयानकतंबीरयोगादौ फलं ग्रंथोक्तं वाच्यमिति
 भावविचारार्थायानुक्रमपि ज्ञेयम् ॥ अत्र जातकवर्षश्रादौ लग्नादिद्वादशभावाः साध्यास्ततो यत्रयत्र भावे यद्यद्ग्रस्तु कथितं तत्तद्ग्रस्त्वभिप्रायादिग्रहयोगतो
 वाच्यम् ॥ उक्तं च चंडेश्वरेण ॥ यद्ग्रहो वे तु यद्ग्रस्तु कथितं यवनादिभिः ॥ तत्कार्यसंज्ञमाख्यातं ततः प्रश्नादिचिन्तयेत् ॥ इति सामान्यतो
 भावविचारः ॥ अथविशेषभावविचारे आदौ तनुभावविचारस्तत्र तनुभावे किंचित्नीयमित्युक्तं चंडेश्वरेण ॥ आरोग्यपूजागुणमानवृत्तमायुर्वयोज्ञाति
 जदोषसौख्यम् ॥ कुशाकृती लक्षणवर्णरक्षा तद्भागिन्यस्य वधूस्तनौ स्यात् ॥ अत्र तनुभावेत्स्वामिसौम्याभ्यां दृष्टो युक्तो वा स्यात्तदा
 देहे आरोग्यं लोकतः पूजालभःगुणोदयः ॥ सन्मानाधिक्यम् ॥ शुभाचरणम् आयुषि निर्विघ्नता लग्नेशवयसा पुरुषेण सुखाऽधिकं स्वज्ञातिसौख्यं कुश

नाशः शुभाकृतित्वं नाम कांतिवर्द्धनं देहे शुभलक्षणोद्यमः लग्नाथीशस्य संज्ञातंत्रिकं ब्राह्मणादिवर्णद्वाराया सुखसंगरक्षाभागिनेयजायादेहेसुखं भागिनेय
विवाहाद्युत्सवेनवा सुखमेवं पापैः सर्वं विपरीतं ज्ञेयम् ॥ मिश्रैर्मिश्रं च पूर्ववत् ज्ञेयम् ॥ अथ विशेषयोगास्ताजिकसारे ॥ लग्नाधिपे पूर्णबलेतिसौख्यमारो
ग्यता कान्तिविवर्द्धनञ्च ॥ अल्पं सुखममध्यबले विनष्टे कष्टं व्याघारिगतेल्पसौख्यम् ॥ अत्र वर्षलग्नेशो जन्मन्यपि पूर्णबलोपेक्षित इत्यु
क्त्वेजस्सिंहेन ॥ लग्नेश्वरेऽब्दजनुषोरपि पूर्णवीर्ये नीरोग्यतामतिमहत्त्वपुस्सुखानि ॥ लग्नेथ दृष्टसहिते विभुनाशुभैर्वा भवेषु
चैवमखिलेषु फलं विलोक्यम् ॥ एवम्पापैस्सर्वं विपरीतं ज्ञेयं मिश्रैर्मिश्रफलम्भवेत् ॥ केन्द्रस्थिते लग्नपतौ च सौम्यैर्दृष्टे युते वा नवपञ्च
मस्थे ॥ सौख्यं विलासो विजयो भवेद्वा कम्बूलगे रात्रिपतौ बलाढ्ये ॥ लग्नं यदा पापखगैस्समेतं सौम्यग्रहेनोसहितञ्च दृष्टम् ॥
ददाति मांघं बहुलं समान्ते तथा विवादं कुजनैर्नराणाम् ॥ शुभग्रहाः केन्द्रगता बलान्वितास्सद्योर्थलाभाय सुकार्यैसिद्धये ॥
पापग्रहाः पञ्चमकेन्द्रगा वा दारिद्र्यदुःखाय भवन्ति तत्र ॥ सौम्यग्रहेरुपचयोपगतैस्समस्तैर्लग्नात्तथा हिमकरात्सवलैर्नराणाम् ॥
दद्युर्धनानि विविधानि विलासहास्यं सौख्यागमन्निखिलयोगजनात्पृथिव्याम् ॥ लग्नेशे केन्द्रस्थे शुभग्रहे लग्नगे
शुभैर्दृष्टे ॥ लग्नात्रिकोणसंस्थे क्षेमन्देहस्य चन्द्रमूथशिले ॥ जातकलग्नादूर्ध्वे षष्ठेऽन्त्ये वा दशाग्रहेः क्रूरैः ॥ दृष्टे युते च वाच्यन्तद्रूपे न
शुभमन्ययोगेपि ॥ जन्मनि पापे वर्षे लग्नगता मुन्थहा नहि श्रेष्ठा ॥ क्रूरयुतदृष्टचन्द्रे लग्नस्थे वा शुम्भबहुशः ॥ लग्नात्सप्ताष्टमगे
भौमे वर्षे न शोभनं वाच्यम् ॥ जर्णताजिके ॥ उदितो लग्नपो लग्नं पश्येत्सर्वग्रहेक्षितम् ॥ सार्वभौमस्तदा योगो महाभाग्यस्य जाय
ते ॥ यद्वाशिजो नरस्तस्य समुदेति पतिर्यदा ॥ राशीशस्योदयोवा स्यादुदयस्तत्र वत्सरे ॥ उदितः स्वोच्चगो वापि राशिपोलग्नपोऽ
थवा ॥ शुभं तद्दत्सरे तस्य कुर्याद्युक्तोयवा ग्रहः ॥ लग्नेशो वीक्ष्यते लग्नं वीक्ष्यन्ते च शुभग्रहाः ॥ तदा देहसुखं विद्याच्छ्रे लग्नेश्वरोऽ
थवा ॥ लग्नं लग्नेश्वरः पश्येद्भ्रावं पश्यति भावपः ॥ तावुभौ भावगौ स्यातां तदा तद्भ्रावजं सुखम् ॥ स्वक्षेत्रस्थो लग्नपतिर्लाभपेनयुतः
शशी ॥ श्रेष्ठो धनाधिपश्चेत्स्यात्तदा श्रेष्ठफलात्सिद्धत् ॥ केन्द्रगो यदि लग्नेशः शुभो दृष्टः शुभैरपि ॥ त्रिकोणलाभगो वापि
चेद्वाज्ये क्षेमकारकः ॥ जीवेन्दपे क्रूरयुते लग्ने हानिर्भयं नृपात् ॥ षष्ठो लग्नाधिपो नूनं स्वयमेव रिपुर्भवेत् ॥ अष्टमो मृत्युकृच्चैव

व्ययगो व्ययकारकः ॥ लग्ननाथे विनष्टे स्याद्दिनष्टावयवः पुमान् ॥ तेजो वर्णादिकं नष्टमुदिते निखिलं शुभम् ॥ लग्ननाथो राशिनाथः केंद्रनाथोऽथ भावपः ॥ उदेति यत्र मासे च तन्मासे तत्सुखं बहु ॥ उदितवृत्तमे भागे राशिलग्नपती स्थितौ ॥ केंद्रे वा स्युः शुभाः ह्येवं तदा श्रेष्ठं फलं स्मृतम् ॥ यस्मिन् गेहे लग्नपतिस्तदीशः स्याच्छुभे गृहे ॥ शुभकार्यस्य सिद्धिः स्याद्भिपरीते न संभवः ॥ नीचस्थिते चास्तीमते अशुभक्षिस्थिते तथा ॥ लग्नशभपतौ कार्यमशुभं तत्र सिद्ध्यति ॥ लग्नकार्यपर्ययोगः शुभयोः सिद्धिकृद्भवेत् ॥ पापयोश्च तयोर्योग अल्पकार्यकरोमतः ॥ हिंसाजः ॥ विलग्नार्त्पंचमं तस्मात्पुण्यं च ततस्तनुः ॥ स्थानत्रये यदा सौम्याः सुखसंपत्तिदो भवेत् ॥ स्वोच्चं तत्र यदा सौम्यास्तत्र राज्यं महासुखम् ॥ स्वोच्चं लग्ने त्रियं तुर्यं सौख्यं योषिद्व्युने भवेत् ॥ व्योम्नि राज्यं ग्रहे सम्यग् विचार्य फलमादिशेत् ॥ यादवः ॥ जन्मांगाब्दपतिः समातनुपतिर्वाब्दे भवेद्भद्रगस्तद्देशेन कृतेत्यशालयुतिकस्तत्रासिद्ध्यच्छुभः ॥ यद्वा भावनृपोऽथवा सहमपो वर्षाधिनाथेन वा लग्नेशेन करोति चेद्युतिमिहास्याप्तिप्रदो हायने ॥ लग्नेश्वरे वा शरद्रीश्वरे वा वीर्यान्विते सौम्ययुतेक्षिते च ॥ शरीरसौख्यं बहुदुःखमष्टपष्टस्थिते तत्पतिना च युक्ते ॥ जन्मलग्नपतिरुत्तमवीर्यो यद्गृहं जनुषि तत्र च दृष्टे ॥ तेन वा सहित अस्य च लब्धिस्तद्यथाङ्गसुखमब्दतनौ स्यात् ॥ भावा जन्मनि हायन स्वफलदाः सौम्यैस्स्वपत्या युता व्यस्ताव्यस्तफलाश्च तत्परिदृढास्सादास्सेमशोपि च ॥ एवञ्चापि विलग्नवद्धनसुखञ्चक्रं विधायान्न तद्गुप्ताद्गुप्तवगाश्रयास्तादिनतो ब्रूयाच्छुभञ्चाशुभम् ॥ सूतौ यद्भवने शुभोब्दसमये तद्धर्मतोब्दाङ्गतो मुन्थातोपि तदासिद्धिक्षतिकरः क्रुरेथ वर्षेश्वरः ॥ यद्भावे सहमेतिवीर्यसहितो लग्नेश्वरेणापि वा तत्पेनाथकृतेत्यशालयुतिकस्तत्रासिद्धिहायने ॥ तेजस्सिंहः ॥ वर्षाङ्गपो जनुषि यद्गृहगोबली स्याद्द्वर्षे च लग्नमथ तद्गृहमाश्रितश्चेत् ॥ तद्भावजङ्गलु फलं सकलन्ददाति चेत्यं सदात्र मुथहाब्दपती विचिन्त्यौ ॥ अथ वर्षलग्ने फलमाह सप्तसिंहः ॥ यदि लग्नेशस्मूर्यो दुःखं व्यकुलत्वपरवशते ॥ यदि सेमस्तु पराग्नभुक्कुलतो नाश्रयो विगतधातुः ॥ भौमे लग्नाधिपतौ सर्वविरोधी विवादकृद्गोपी ॥ सौम्ये च पतौ विद्याबुद्धिप्रभृतीनि जायन्ते ॥ गुरुसितयोश्च पतिवतिसुखानि पूर्णानि सर्वाणि ॥ मन्दपतित्वे कलहेद्वेगविकाराऽशुभानि च स्युरिति ॥ अथ विशेषमाह हिंसाजः ॥ जन्मनि ये बलयुक्ता हीनबला

वास्तथा वर्षे ॥ ते वर्षपूर्वभागे शुभफलदाश्चोत्तरे त्वशुभाः ॥ ये जन्मनि बलहीना वर्षे बलसंयुताः खेदाः ॥ ते वर्षे चरमभागे
 शुभफलदाः पूर्वभागेके त्वशुभाः ॥ उभयत्र ये बलाढ्याः संपूर्णबदे शुभप्रदास्ते स्युः ॥ उभयत्र वीर्यरहितास्ते वर्षेनिष्टदाः सकलेपि
 ॥ अथ लग्नभावस्थितानां सूर्यदीनां फलम् ॥ ताजिकप्रश्नकोशे ॥ अथ प्रवक्ष्ये यवननादितत्त्वं तन्वादिगानां रविपूर्वकाणाम् ॥ सामान्यतो
 भावफलं स्वगानां कौतूहलं देवविदां हिताय ॥ रविलग्नगो वातपित्तं करोति कलत्रांगपीडां शिरोत्थेक्षिरोगम् ॥ विवादजनानां भवे
 ह्युत्तचिन्ता दशानेष्टकारी भवेद्दायनेस्मिन् ॥ १ ॥ तनुगतस्तनुते रजनीकरो विकलताञ्च कफज्वरपीडनम् ॥ भवति पापस्वगान्त्रि
 तदृग्यदा तनुविनाशकरो बलवर्जितः ॥ २ ॥ धरणितनयलग्ने स्याद्भ्रणो वातपीडा भवति रिपुविवादो नेत्रशीर्षे च रोगः ॥ ज्वरवम
 नविकारादंगनां च कष्टं नृपभयमथ लोहादमृतो वा भयं स्यात् ॥ ३ ॥ रजनिकरसुतः स्याद्द्वग्गो हायनस्य बहुलबलविवृद्धिर्गो
 षितां चापि सौख्यम् ॥ भवति रिपुविनाशो भूपपक्षाच्च लाभो धनजनसुखकारी मित्रलाभं करोति ॥ ४ ॥ जीवे लग्नगते ह्यांवर
 सुखं प्राप्नोति वृद्धिं पराम् ॥ राज्यात्सौख्यसमागमं च बहुलं व्यापारतस्स्थाज्जयः ॥ कीर्तिश्चापि विवर्द्धनं रिपुजना नश्यंत्यवश्यं
 तथा ॥ जायात्सौख्यमथापि मौक्तिकधनं हेमश्च लाभो भवेत् ॥ तनुस्थानगो भार्गवश्चेदिह स्यात्प्रतिष्ठाविवृद्धिं समृद्ध्यागमं च ॥
 रिपूणां विनाशं तथा भूपमानं जयं भूपणाढ्यं नराणां करोति ॥ ६ ॥ मूर्तिस्थितो रविसुतः सुतलाभकारी स्वोच्च ७ स्थितः स्व
 भवने १० । ११ च करोति लब्धिम ॥ शेषेषु वैरिभयवायुकृता च पीडा जायंगकष्टमथ रोगहृदब्दमध्ये ॥ ७ ॥ तमो लग्नगः का
 मिर्नीनाञ्च पीडा रिपोभीतिचिन्ताव्ययो व्यग्रता च ॥ शिरोर्तिञ्च भूप्राज्ञं मानमङ्गन्तथा नेत्रपीडाङ्करोतीह वर्षे
 ॥ ८ ॥ केतुफलं सर्वत्र राहुवज्ज्वेयम् ॥ मणित्यः ॥ बहुचिन्ता तथोद्देगः शिरोक्षिमुखर्षीडनम् ॥ बहुरोगोऽङ्गनापीडा वर्षादौ लग्नगे
 रवौ ॥ ९ ॥ प्रक्षीणश्चन्द्रमा क्रूरश्चाक्षीणस्सौम्य एव च ॥ सौम्यदृष्टस्तथा सौम्यः पापदृष्टस्त्वशोभनः ॥ शुक्लाष्टम्युत्तरदलाब्राव
 त्कृष्णाष्टमीदलम् ॥ तावच्छुभश्च शीतांशुः प्रोक्तस्थानेषु शोभनः ॥ लग्ने शीतकरे पुंसां श्वासकासादिपीडनम् ॥ वदनाक्षिविकारैश्च
 पीडितः कफरोगतः ॥ २ ॥ मूर्द्धक्त्रादिरोगांश्च कलहञ्च धनक्षयम् ॥ रक्तपित्तप्रकोपञ्च कुरुते लग्नगः कुजः ॥ ३ ॥ देह सौख्य

निधयो वृद्धिर्नृपमानो धनागमम् ॥ तेजो धैर्यस्य वृद्धिश्च वर्षे सौम्ये विलग्नगे ॥ ४ ॥ सौख्यं पुत्रकलत्रादेर्वपुरारोग्यसम्पत्ती ॥ लाभः
 सेवासुख भूपमानो लग्नगते गुरौ ॥ ५ ॥ सौख्यं लाभं प्रमोदश्च कुलवृद्धिर्भवेन्नृणाम् ॥ मानं धूमिपतेर्देते दैत्येज्यो लग्नगो यदि
 ॥ ६ ॥ कफमारुतकोपश्च शिरोजठरपीडनम् ॥ इष्टद्वेषं वक्रपीडां वर्षे लग्नगते शनौ ॥ ७ ॥ देहे मरुकृता पीडा कलहं
 विभवक्षयम् ॥ पुत्रमित्रादिकं कष्टं राहौ वर्षविलग्नगे ॥ ८ ॥ इति तनुभावविचारः ॥ १ ॥ अथ धनभावविचारः ॥ तत्र धनभावे
 किञ्चित्नीयमित्युक्तञ्छ्रेण ॥ माणिक्यमुक्ताफलरत्नधातुवज्राभ्रस्वर्णहयादिसर्वम् ॥ रौप्यादि धान्यं क्रयविक्रयादिसाधार
 णन्तत्कथितं द्वितीये ॥ २ ॥ अत्र धनभावश्चेत्स्वामिसौम्याभ्यां दृष्टो युक्तो वा स्यात्तदा माणिक्यमुक्ताफलरत्नवज्राभ्रस्वर्णादिनाभागमा
 त्सुखमश्वादितस्सुखं क्रयविक्रयाद्धनागमः ॥ धान्यं व्यापारादितो लाभः ॥ क्रूरैः सर्वे विपरितं मिश्रैर्मिश्रम् ॥ अथ योगा वर्षतन्त्रे ॥ वित्ताधिपो
 जन्मनि वित्तगोब्दे जीवो यदा लग्नपतीत्यशाली ॥ तदा धनासिः सकलेषु वर्षे क्रूरसरोफे धनधान्यहानिः ॥ यादवेन तु जन्मनि
 धनभावस्थगुरोर्योग उक्तः ॥ यदि देवगुरुर्धने जनौ शरदि स्यादपि तत्र तद्युतः ॥ मुथशीलयुतौ तदा धनं बहुलं स्यादिति निश्चितं
 वेदेत् ॥ ताजिकसारं मुथशिलं विनैव योग उक्तः ॥ वित्तेश्वरो जन्मनि देवपूज्यो वर्षे धनस्थो धनलाभकृत्स्यात् ॥ वर्षाधिनाथेन
 युतेक्षितो वा जीवस्तथा वर्षपतिर्बलढ्यः ॥ धनपतिः कुरुते धनगो धनं यदि सुराधिपपूज्यसमन्वित इति ॥ वर्षतन्त्रे ॥ जन्म
 न्यथावलोकीज्योऽब्देऽब्देशो बलवान् यदा ॥ तदा धनासिर्बहुला विनायासेन जायते ॥ एवंविधो गुरुर्धनभावे चेद्भवति तदा विशेषेणोत्तम
 फलमुक्तं यादवेन ॥ जनेन धनदृष्टिके गुरौ शरदशे शरदीप्सितं धनम् ॥ धनगेहगते तथा धैर्बहुभिः सेव्य इहार्थवान्नरः ॥
 वामनेन तु गुरोधनभावे दृष्टिं विनैव योग उक्तः ॥ गुरौवर्षाधिपत्यं च सबलत्वं च विभ्रति ॥ धनासिर्महती तत्र वर्षे भवति निश्चयात् ॥
 एवंविधे सिते सौम्येऽथवा बहुधनं भवेत् ॥ धनस्थाने शुभयुते धनासिर्बहुधा भवेत् ॥ निर्बले पापयुक्ते च धनहानिस्तु जायते ॥
 वर्षतन्त्रे ॥ एवं यद्भावपो जन्मन्यब्दे तद्भावगो गुरुः ॥ लग्नशेनेत्यशाली चेतद्भावजसुखम्भवेत् ॥ तथा जन्मिषि यं पश्येद्भावमब्दे
 ऽब्दपो गुरुः ॥ तदा तद्भावजं सौख्यमुक्तं ताजिकवेदिभिः ॥ सूतौ धनप्रदः खेटो धनाधीशश्च तौयदि ॥ वर्षे नष्टौ वित्तनाशावन्यनि

क्षेपवादौ ॥ एवं समस्तभावानां सूतौ नाथाश्च पोषकाः ॥ वर्षे नष्टबलास्तेषाम्नाशयोद्वा विचक्षणैः ॥ लग्नवित्तेशसंयोगो वित्तसौ
 ख्यविलासदः ॥ वामनः ॥ योगे लग्नेशवित्तेशोर्वित्तसौख्यं न जायते ॥ अत्र वर्षतन्त्रे लग्नेशधनेशयोगः शुभफलप्रद उक्तः ॥ वामनेनाशुभफलद
 उक्तस्तत्रानयोर्व्यवस्था ॥ एकराशौ तयोर्मुखशिले शुभफलम्सुरिः फे अशुभं फलम् ॥ तदुक्तन्तेजस्सिंहेन ॥ स्वाङ्गेशयोर्मुखशिले सुखतोर्थलाभो
 नैस्स्वव्ययौ तनुपतेर्धनेपसराफादिति ॥ समरसिंहः ॥ जन्मनि च सोमजन्मनि षष्ठपतौ तत्स्थिते च वर्षान्तः ॥ लघुवित्तकलामस्त्यादेवं
 भौमे भवेद्भोगः ॥ याद्वेन तु जन्मनिषष्ठभास्यबुधस्य योग उक्तः ॥ जनेने शशिशे रिपुस्थिते शरदीहापि गतेऽब्देक धनम् ॥ लघुभूमि
 सुते तथाविधे निजधातूत्थगदो निरूपितः ॥ वर्षेशे सति शुके धनगे सौम्येक्षिते च धूरिधनलाभः ॥ सौम्येष्वेवं सवले व्यवसाय
 ज्ञानलिखनतो वित्तम् ॥ वित्तस्थिते गुरौ स्याच्छुभयुतदृष्टे धनी च बहुसेव्यः ॥ सुथहा राशिं जन्मनि पश्यन् वर्षेपि तादृशि विशे
 षात् ॥ मातुः सहमे ज्ञीवे शुके वा सौम्यदृष्टियुजि ॥ स्वकुलोचितञ्च वित्तं राज्यं भूयस्तरम्भवति ॥ मन्दे च धनोपगते धनव्ययो भीः
 क्षतिश्च कार्योणाम् ॥ गुरुयुक्ते भ्रातृसुखं शुभदृष्ट्या तस्य भूतयो भ्रातुः ॥ रन्ध्रे द्वितीयके वा गुरौ च पापादिते हानिः ॥ ह
 द्वाधिपतौ जीवे शुभदृष्टियुते धनप्राप्तिः ॥ विपरीते धनहानिर्मन्दस्थाने गुरौ तथाप्येवम् ॥ द्विपदञ्चतुष्पदं वा विचार्यराशिग्रहो
 क्त्वातुञ्च ॥ धनसुहृदादिगृहाणां यथोक्तकार्या अथो ज्ञेयाः ॥ धनलाभस्य च प्रश्ने लग्नेशेनेन्दुना च नाथः ॥ कुरुते यदीत्यशालं
 शुभयुतिहग्भ्यां भवेच्छाभः ॥ लग्नेशधनेश्वरयोर्नक्तञ्च वान्यमानुपाह्लाभः ॥ धनयुक्ते वा धनेभद्रम् ॥ क्रूरग्रहैर्द्धन
 स्थैर्दूरे लाभोन्यदा स्यादशुभम् ॥ क्रूरमुखशिले च तयोर्प्रियते प्रष्टी कथञ्चिदपि ॥ वामनः ॥ गुरुर्जन्मनि यद्राशौ तद्राशौ वर्षे ल
 ग्ने ॥ जायते वित्तनीरुस्त्वं शुभस्वामियुतेक्षिते ॥ जन्मन्यके लग्नगतेऽब्दे धनस्थे धनं भवेत् ॥ गुरौ पापादिते रन्ध्रे धनस्थे वा नृपाद्भ
 यम् ॥ सवलेऽदृपतौ ज्ञे च लिपिज्ञानोद्यमैर्द्धनम् ॥ वर्षतन्त्रे ॥ जन्मलग्नगताः सौम्या वर्षे धनलाभदाः ॥ याद्वेनतु बुधस्यैवं योग उक्तः ॥
 विदि जन्मविलग्नगेब्देके धनयते धनलब्धिरुत्तमा इति ॥ वर्षतन्त्रे ॥ अर्थार्थसहमेशोर्चेच्छुभैर्मित्रदृशेक्षितौ ॥ वलिनी सुखतो लाभ
 प्रदौ यन्नादरेदृशा ॥ मित्रदृष्ट्या मुखशिलेऽर्थार्थगयोः सुखतो धनम् ॥ तयोर्मूसरिफे वित्तनाशदुर्नयभीतयः ॥ क्रूरयोगेक्षणात्सर्व

विपरीतं फलं भवेत् ॥ वित्तेशो जन्मनि गुरुवर्षे वर्षशतां दधत् ॥ यद्भावगस्तमाश्रित्य लाभदो लग्न आत्मनः ॥ वित्ते सुवर्णहृद्या
 देशत्रादेशसहजर्षग. पितृमातृक्षमादिभ्यो वित्तं सुहृदि पंचमे॥सुहृत्तनयतः पठारिवर्गाद्भूरिभीतिदः॥ स्त्रीभ्यो द्यूतेऽष्टमे मृत्युर्थेहतुः
 पथोद्ध ९ मे ॥ खे १० नृपादेर्नृपकुलादाये ११ त्ये १२ व्ययदो भवेत् ॥ यादवः ॥ तनुगे सबले जनौ धने शरदके तनुपेत्थशा
 लिनि ॥ शुभदृश्यथ तुंगेहगे बहुवित्तं निजवंशजं नृपात् ॥ जननाब्दकरोधने तमो असति द्रव्यमसौम्यदृग्युतः ॥ जर्णिताजिके ॥
 चंद्रो लग्नपतिर्वापि धनपस्याग्रगो भवेत् ॥ तदा न धनलाभः स्याद्धनहानिर्भवेद्धुवम् ॥ धने लग्नपतिर्घूने वित्तपो धनलाभकृत् ॥
 धने शुक्रदुगुरवो यदा लाभस्तदा नहि ॥ चरराशौ लग्नगते पापे च समवस्थिते ॥ अर्थानामादिशेद्धानि तत्र वर्षे सुनिश्चितम् ॥
 तेजःसिंहः ॥ अर्थे गुरौ जनुपि तदृशि वा नृपादेः प्राप्तिस्सत्रांगगनुभेद्धनगैश्च वर्षे ॥ सौम्यग्रहो जनुषि पूर्णवलो धने चेतत्र स्थितोब्द
 समयेपि तदा धनं स्यात् ॥ द्रव्ये च वीर्ययुजि किम्बहुधा धनं स्याद् द्रव्यस्य हानिरधमेऽखिलमित्यमूह्यम् ॥ भानौनभोयुजि सिचेत्र
 नमःस्थितेब्दे स्याल्लग्नयुग्मुथाशिले विभुता स्वमानात् ॥ मन्दोब्दोपेब्दसमयेपि मृतावसौम्यदृगमुक्तिभाङ्मृतिकरस्तनुपेत्थशाली ॥
 उचरतन्त्रे ॥ शीतांशुलग्नेश्वरवित्तनाथाः परस्परं संयुतवीक्षिताश्च ॥ धनत्रिकोणोदयगा यदा स्युस्तदार्थलाभप्रयदेन्नराणाम् ॥
 शशाकजीवन्नासिता बलाढ्या वित्ताय धर्मात्मजकण्टकस्थाः ॥ स्रोच्चादिगास्स्युर्न च पापयुक्ताः कुर्वन्ति लाभप्रचुरं सुशीघ्रम् ॥
 शीतांशुवित्तिेश्वरलग्नपानां कम्बूलयोगे प्रचुरोर्थलाभः ॥ लग्नेशवित्तिेश्वरयोश्च नक्तयोगेऽन्यमर्त्याद्धनमेति पृच्छकः ॥ वित्तञ्चविद्याद्य
 यमयाख्ययोगे द्वयोश्च पापाद्वित्तयोर्न वित्तभाक् ॥ क्रूरेद्धनस्थैश्शुभदृष्टयुक्तैर्दूरैरिचिरादल्पधनस्य लाभः ॥ पापक्षितैर्वित्तगतैश्च
 पापैर्द्धनस्य नाशश्चिरसञ्चितस्य ॥ लग्नेशवित्ताधिपतीत्थशालो यस्मिन् हि भावे शुभवीक्षितः स्यात् ॥ तन्व १ थ २ भ्रातृ ३ सुहृ ४
 त्सुता ५ रि ६ जायासु ७ तद्भ्रातर एति लाभम् ॥ धर्मे ९ थ धर्माद्गने १० क्षितीशास्त्रोभे स्वमित्राद्भयगेव्ययादिः ॥ लग्नेश
 वित्ताधिपतीत्थशाले रंभ्रे धनाप्तिर्धनबन्धयुद्धात् ॥ वित्तिेश्वरो लग्नगतः कुटुम्बे २ लग्नेश्वरः स्याद्धनगे नराणाम् ॥ लग्नार्थपौ
 वित्तगतौ विलग्नो वित्तोदयेशौ सुखवित्तदौ स्तः ॥ लग्नेशवित्ताधिपती विलग्नो निरीक्ष्यमाणौ गुरुचन्द्रमोभ्याम् ॥ शुभौ च तौ वीर्य

शुतौ विशेषात् प्रष्टुः प्रकुर्युः प्रचुरार्थलाभम् ॥ वित्तेशजीवस्सित इन्दुजो वा पूर्णशशाङ्को वृषकर्कमाश्रितः ॥ निरीक्षितो वा सहितः
 शुभग्रहैः पापैर्विहीनो गगनार्थलाभगः ॥ प्रष्टुः प्रभूतार्थसुखास्पदप्रदः देवैज्यचंद्रात्मजभार्गवाणाम् ॥ एकोपि तुङ्गे स्वगृहे
 बलाढ्यो लम्बे धने कर्मणि वा त्रिकोणे स्थितः प्रकुर्यात्सहसार्थलाभम् ॥ अथ धर्मभावस्थितानां सूर्यादीनां फलानि पञ्चकोशे ॥
 कुटुम्बाद्दिरोधो नृपाद्भ्रीतिकष्टं धनार्तिर्द्धनस्थे रवौ मानवानाम् ॥ पशूनाम्प्रपीडादेरे चापदः स्युः ससौम्यान्वितो द्रव्यलाभं
 करोति ॥ १ ॥ कुटुम्बाज्ज्यं मित्रपक्षाच्च लाभन्धनढ्यन्धनस्थशशाङ्कः प्रकुर्यात् ॥ रिपूणां विनाशन्तथानेत्रपीडाम्भवेदब्दमध्ये
 नृपात्सौख्यकारी ॥ २ ॥ धनस्थो धरण्यात्मजो द्रव्यलाभं शिरोतिञ्जनानां विरोधं करोति ॥ तथौदय्यवह्नेभयं शोकमोहौ कलत्रेक्षि
 रोगं करोतीह वर्षे ॥ ३ ॥ धनस्थः सुतः स्याद्यदा शीतरश्मेर्भवेद्द्रव्यलाभः कुटुम्बाज्ज्यश्च ॥ रिपोर्नाशनं मानकीर्त्योर्हि लाभः
 प्रतिष्ठाधिका हायने स्यात्सुखं च ॥ ४ ॥ कुटुम्बराशौ च गते सुरेज्ये धनादिभोगौह्यभते मनुष्यः ॥ चतुष्पदानाच्च समागमः
 स्यात्तद्धायने भूपजनाच्च लाभः ॥ ५ ॥ धनस्थे कवौ धान्यलाभो धनातिर्भवेन्म्लेच्छजातेः सुखं सम्पदाञ्च ॥ नरो राजतुल्यो
 भवत्यत्र वर्षे पशूनां हयानां गृहे स्यात्सुखं च ॥ ६ ॥ दिवानाथपुत्रो धनस्थो धनानां विनाशं विधत्ते कुटुम्बाद्दिरोधम् ॥ प्रकुर्याच्च
 नेत्रोदरेषु प्रपीडां कफार्तिश्च वर्षे भवेत्सर्वदैव ॥ ७ ॥ जनापवादञ्च कुटुम्बगश्चेत्तमस्तथा भूपभयं करोति ॥ नेत्रोदरव्याधिभयार्ति
 दोषाद्धनापहारञ्च भयं तथाब्दे ॥ ८ ॥ मणित्यः ॥ रिपुराजानलैश्चौरैर्विवादं विभवव्ययम् ॥ कुटुम्बकलहं वर्षे द्वितीयो भास्करो
 यदि ॥ १ ॥ इष्टस्थानगतं सौख्यन्धनातिश्चेत्तवस्तुतः ॥ शरीरं परमारोग्यं द्वितीये रजनीकरे ॥ २ ॥ वह्निचौरनृपादिभ्यो भयं
 वा विभवक्षयम् ॥ दृशो रङ्गामिनीकष्टन्धनस्थे धरणीसुते ॥ ३ ॥ शरीरत्रीरुजन्त्रित्यन्द्रव्यलाभो भवेन्नृणाम् ॥ इष्टस्वजनजं सौख्यं
 रौहिणेये कुटुम्बगे ॥ ४ ॥ धनलाभन्तथारोग्यम्प्रमोदो बंधुवर्गतः ॥ प्रचण्डैस्सहशम्भोगन्देवैज्यो धनगो भवेत् ॥ ५ ॥ धनलाभं
 सुहृद्भृद्धिः स्त्रीसुखं शत्रुसंक्षयम् ॥ कान्तिवृद्धिर्नृणां देहे दैत्येज्यो धनगो यदि ॥ ६ ॥ पीडा वक्त्रे तथा नेत्रे धननाशो नृपाद्रयम् ॥
 पुत्रजायादिकष्टञ्च द्वितीये रविन्दने ॥ ७ ॥ धनव्ययमनारोग्यं चितावस्थादिपीडनम् ॥ वक्त्रे लोचनपीडा च धनस्थे सिंहिकासु

ते ॥ ८ ॥ इति धनभावविचारः ॥ अथ सहजभावविचारः ॥ तत्र सहजभावे किं चिन्तनीयमित्युक्तं चण्डेश्वरेण ॥ शूरानुजक्षेत्रसमृद्धिलाभमृत्या
दिमार्गं च वदेच्च कर्तुः ॥ यात्रादिचिन्तानिनयं समग्रं पथ्यायमेतत्कथितं तृतीये ॥ अत्रापि सौम्यस्वाभियुतदशैः पूर्ववद्विचारः ॥ वामनः ॥ सूयै
सिते वा वर्षेण सहजे भ्रातृतः सुखम् ॥ शुभदृष्ट धनैः सार्धं कलहः पापवीक्षिते ॥ शुक्रे दग्धे झकटकस्तैः सार्धं कष्टदं फलम् ॥ जीवे
सहजगेसौख्यं सोदराणां प्रजायते ॥ अत्र जीवे तृतीयभावे पितुराकुलता सोदराणाञ्चेति समरसिंहोक्तं दृष्टफलं निर्बलगुरौज्ञेयम् ॥ तदुक्तं यादवेन ॥
धिषणे सबले समाधिकारे सहजस्थे सहजोत्थसौख्यमस्मिन् ॥ अशुभेक्षितयुग्विनष्टदग्धे सहजाद्वयकुलतातिदुःखिता च ॥
भ्रातृसौख्यं विलग्नान्दनाथयुक्सहजेश्वरे विधौ सहजगे सारे भ्रातृणामरुचिर्भवेत् ॥ तत्र स्थितो वधः सौम्येक्षितोनुजविषुद्धिकृत् ॥
भ्रातृसन्नेश्वरे नष्टे रुजो नाशस्तदा भवेत् ॥ तस्मिन् चायुदिते वीर्ये युते भ्रातृसुखं भवेत् ॥ तेजःसिंहः ॥ स्वस्वामिसौम्येक्षित
भ्रातृगेहे लग्नाधिनाथेन निरीक्षितो वा ॥ केन्द्रे त्रिकोणायगते तदीश सुखं समुत्थैर्वहुलं प्रकल्प्यम् ॥ लग्नाब्दभुग्मुथशिले सहजे
तदीशे दूरेहि सोदरगणे युतसौख्यदेपि ॥ वादस्तु मूसरिफतोत्र मिथो शुभेक्षे सारे विधौ सहजगे सहजातुरत्वम् ॥ जन्मान्दपस्तु
सबलो न च वृद्धिराज्ञो ह्येवं गुरौ सहजगेऽखिलबंधुयोगः ॥ युक्ते निजेशसहमे सदशाब्दपः स्युभ्रांतयमी शुभयुते तु निजेशनाशात् ॥
अस्ते तृतीयपतितस्तनुपेब्दपे वा वादो मिथः स्वपरभावपतेरपीत्थम् ॥ भ्रात्रीश्वरे जनुषि तादृशि वापि वर्षे तत्स्थे शुभेक्षितयुते सह
जेषु सौख्यम् ॥ समरसिंहः ॥ सहजपतौ सहजस्थेधिकारवर्तिलग्रपस्य मुथशिलानि ॥ वर्षपतेर्वा सोदरयोगात् प्रीतिद्वयोः सौख्यम् ॥
वर्षतन्त्रे ॥ क्रूरसराफे कलहः शनौ भौमर्क्षे १ । ८ गे रुजः ॥ ज्ञर्क्षे ३ । ६ सृजपनुजे मांघं वदेत्सहजगे स्फुटम् ॥ क्रूरसराफं
क्रूरदशा लेशान्देशयोः सहजेशेनसराफयोगे मंदक्षीगे १० । ११ मृतिबुधे कजक्षे सहजे शुभैः युतेक्षिते सोदराणां मिथः सौख्यं बहु ॥
वीर्यान्वितेन्दुग्रहगे भृगुजोऽधिकारी सूत्यब्दपोः सहजबंधुगणस्य वृद्धयै ॥ अत्र तेजःसिंहेन ग्रहाणा स्थानान्युक्तानि स्थाने
कुजशुक्रे इति जीर्णताजिके ॥ जन्मलग्नाब्दलग्नेशौ बुधशुक्रौ बलान्वितौ ॥ सहजे सहजात्सौख्यं गुरौ चत्र फलं वदेत् ॥ वि
क्रम ३ स्तत्पतिर्वापि यदि सौम्यग्रहेक्षितः ॥ निराकुलस्तदा बन्धुर्दुःस्थः क्रूरग्रहे स्थितः ॥ रिपौ विक्रमयंस्तिष्ठेत्तद्गृहे ३ रिपु

राशिपः ॥ भ्रातृपे क्रूरदृष्टे वा भ्राता रोगेण पीडितः ॥ सहजाधिपतिः केन्द्रे बली सहजसौख्यदः ॥ सहजे पापसंयुक्ते स्वाम्य
 दृष्टेनुजे भयम् ॥ एवञ्च भ्रातृसहमे फलं ज्ञेयं प्रयत्नतः ॥ अधिकारी भृगुवर्षे सर्वे वा चन्द्रसंयुतः ॥ वर्षे स्याद्यत्र कुत्रापि सहजानां
 सुखप्रदः ॥ यादवः ॥ अशुभेक्षितयुते सरोजबन्धौ सति दग्धे स्वपतौ न तेन दृष्टे ॥ जननीसहमेशदृष्टिहीने व्यसनं बन्धेषु नूनमत्र
 वाच्यम् ॥ जनिबंधुपतौ समाविनष्टे जननीसन्नपतावपीह नष्टे ॥ खलखेचरयोगदृष्टिहीने व्यसनं बन्धेषु उग्रमेव वाच्यम् ॥ जनिव
 न्धुगतेब्द्वन्धुगेस्मिन्सबलंगब्दपतीत्थशालयोगे ॥ परदेशगवन्धुयोगसौख्ये खलदृष्ट्या सुसरीफके बलिस्तैः ॥ जीवास्पदब्द सह
 जे सुरेज्ये बलोत्कटे वन्धुमुतादिहर्षाः ॥ सकूर्योर्बन्धुभसन्ननोर्वा दग्धेशयोस्स्याद्द्वयसनानिरेषाम् ॥ सहजाधिपतौ च केन्द्रग स
 हजे वा सहजात्सुखं प्रदिष्टम् ॥ स च बन्धुसमाङ्गसौभ्यखेटाधिकृतौ बन्धुजसौख्यमस्य वर्षे ॥ सहजस्य तु सौम्यपापयोगात्सहभे
 शे सशुभेपि सौख्यमेवम् ॥ उत्तरत्रे ॥ दुश्चिक्वयनाथस्सहजं प्रपश्येत्सौम्यास्तृतीयं सहजेश्वरञ्च ॥ पश्यन्ति नान्ये त्वशुभास्तदा
 स्य स्वस्थः प्रवाच्याः खलु बान्धवाश्च ॥ षष्ठशदुश्चिक्वयपतीत्थशाले पष्टे स्थिते वा सहजेश्वरे वा ॥ तृतीयगेपष्टपतौ च पापे क्रूरे
 क्षिते वा सहजागदार्ताः ॥ अथ सहजभावस्थितानां सूर्यादीनां फलानि पञ्चकोशे ॥ तृतीयगोकौपि सहोदराणां पीडां करो
 त्येव हि वर्षमध्ये ॥ पराक्रमं राजक्रियाञ्च लक्ष्मीं रिपुक्षयं कान्तिविवर्द्धनञ्च ॥ १ ॥ तृतीयस्थितः शीतरश्मिर्यदा स्यात्तदा सोद
 राणां भवेत्सौख्यकारी ॥ धनाग्निञ्च पुण्योदयं गुप्तसाख्यं प्रतिष्ठाविवृद्धिं करोतीह वर्षे ॥ २ ॥ तृतीयस्थिते क्षमासुते बान्धवानां
 भवेद्गकष्टं सुखं वाहनानाम् ॥ रिपूणां विनाशस्तथा द्रव्यलाभो नृपान्मित्रपक्षाज्जयो हायनेस्मिन् ॥ ३ ॥ शशिसुतः सहजे यदि
 संस्थितस्सकलतापविनाशकरस्तदा ॥ भवति मानविवृद्धिरथो यशस्तनुसुखं च करोति धनागमम् ॥ ४ ॥ तृतीयसंस्थः सुररा
 जमन्त्री भूपाज्यं कीर्तिविवर्द्धनञ्च ॥ सस्यांवरणाञ्च तथा धनानां करोति वृद्धिं महतीं च वर्षे ॥ ५ ॥ भृगुस्तृतीयो हि सहोदश
 णां सुखं प्रकुर्याद्दिविधैः प्रकारैः ॥ अर्थागमं कांतिविवर्द्धनञ्च जनोपकारञ्च करोति वर्षे ॥ ६ ॥ रविसुतो भवतीह तृतीयगो रि
 पुविनाशकरो हि धनप्रदः ॥ भवति भूधनलाभकरस्तदा ॥ स्वजनबंधुविरोधकरश्च सः ॥ ७ ॥ शशिविर्मदेकरस्तु तृतीयगो धनशु

तत्ररराजसमन्नम् ॥ प्रकुरुते पशुवाहनसंयुतं सहजपीडनमाशु करोत्यसौ ॥ ८ ॥ गणित्यः ॥ राजमानं तथारोग्यं धनलाभं रि
 पुक्षयम् ॥ सर्वोपक्रमसिद्धिश्च तृतीयेन्दे दिनाधिपे ॥ १ ॥ सुखं लाभं भयं पुंसां धनागममनुक्रमात् ॥ धर्मो बुद्धिभवेत्पुंसां तृती
 यस्थे हिमद्युतौ ॥ २ ॥ नृपमानधनप्राप्तिरिपुनाशो निरामयम् ॥ गेहं महोत्सवं नित्यं तृतीये भूमिनंदने ॥ ३ ॥ लाभाला
 भं सुखं दुःखं शत्रुमित्रैश्च संगमम् ॥ वर्षकाले यदा चान्द्रिः सहमे कुरुते नृणाम् ॥ ४ ॥ तृतीयेऽल्पसुखं लाभं सुहृद्भुसमागमम् ॥
 नृणां स्त्रीपक्षतः सौख्यं सेवायाश्च सुखं गुरौ ॥ ५ ॥ तृतीयेल्पसुखं पुंसां धनव्यय उपद्रवः ॥ विवादस्वजनस्साद्धं वर्षे दैत्य
 पुरोहिते ॥ ६ ॥ सर्वदुःखादिमोक्षश्च राजमानन्धनागमम् ॥ वर्षकाले यदा सौरिस्तृतीये कुरुते नृणाम् ॥ ७ ॥ राजमानन्तैथर्ष्य
 मारोग्यं विभवागमम् ॥ शत्रुक्षयं सुहृत्सौख्यं राहौ वर्षे तृतीयगे ॥ ८ ॥ इति सहजभावविचारः ॥ अथ चतुर्थभावविचारः ॥ तत्र चतुर्थे
 भावे किंचितनीयमित्युक्तञ्छ्वरेण ॥ गृहं विधानं विवरप्रवेशो लतौषधिक्षेत्रखलादिवापी ॥ मित्रन्धृतस्त्रीपरपुम्प्रयोगो गमागमौ यान
 सुखादिकञ्च ॥ स्थानच्युतिलोभगृहप्रवेशौ बुद्धिर्जननी जनकश्च तद्गृहम् ॥ देशादिकार्याण्यपि लाभमस्य विचित्यमेतत्तु चतुर्थभावे
 ॥ ३ ॥ अत्रापि विचारः पूर्वज्ज्ञेयः ॥ यादवः ॥ अर्के च चन्द्रे सखले चतुर्थे पितुश्च मातुः क्रमशः प्रपीडा ॥ सूर्ये दुष्टस्थानगतेर्के
 जेत्र ताभ्यां विरोधो ह्यपमानता च ॥ जन्मस्थे सूर्यचंद्राशिगे शनौ वर्षे ॥ जन्माब्दयोस्तुयपती सर्वयौ नष्टान्यमस्थौ तु ससौम्यमम्बु ॥
 सुखं तयोस्त्यादसुखं विलोमादुर्केन्दुमेतत्सुखमीज्यकाव्ययोः ॥ भेस्थाने सूतौ भवेद्योहिबुकेब्दके च तस्मिस्तु मंदायुते विशेषत्वपित्रोर्वीथ
 स्यादपवादेगहक्षेत्रादिकानामिदं मूह्यम् ॥ तेजःसिंहेन ॥ जन्मचतुर्थभावाधीशस्थानेशनिभौमयुते पित्रोश्शुभमित्युक्तम् ॥ पित्रोरुजोब्दजनुषोश्च
 सुवेशदग्धे शन्यारयोस्सनसुखेशपदेपि चैवमिति ॥ वाजिकभूषणे कुर्याद्विदुसो विजितोरिभीतिम्पितुस्तुस्वेषशस्सहमेश्वरो वा ॥ जीर्णता
 जिके ॥ सुखसंस्थे सुखाधीशे वा लग्नेशेत्थशालके ॥ पित्रोस्सुखं मूसरिः फे तयोर्दुःखं प्रजायते ॥ सुखं पश्यति तुयैशो तुयै च सहमे
 श्वरौ ॥ मातापित्रोः सुखं तत्र वर्षे भवति निश्चयात् ॥ मातापित्रोश्च सहमे कूरिते सुथहा तयोः ॥ दशमस्था तदा दुःखम्पित्रोस्त्या
 द्यवनाविदुः ॥ जन्मकालेम्बु भवनं तदीशो वाब्दवेशनो ॥ दग्धे क्लेशो भवेत्पित्रोर्वातस्थानेऽर्कभूमिजौ ॥ वामनः ॥ मातापित्रोः सन्ननाथे

नष्टेनाशस्तयोर्भवेत् ॥ उदिते वीर्ययुक्ते च तयोः सौख्यं प्रजायते ॥ वर्षतन्त्रे ॥ मातुः पितुश्च सहमे तनुपेत्यशाले तुर्येपि वेत्थमवगच्छ
सुखानि पित्रोः ॥ चेदष्टमाधिपतिना कृतमित्थशालं पित्रोर्विपद्रयमनिष्टखगेसराफे ॥ १ ॥ ग्रन्थान्तरे ॥ लग्नाधिपेन्दुना च सुथ
शीलं सुखेश्वरः कुरुते सौम्यगुहृष्टो गृहभूम्यादिलाभदः ॥ लग्ने सुखेश्वरश्चन्द्रस्तद्राशौ तुर्यसंस्थितौ ॥ सौम्ययुक्तेक्षितौ वर्षे गृह
भूम्यादिलाभदौ ॥ लग्ने लग्नेशतुर्येशौ तुर्ये वा लग्नतुर्येषौ ॥ चन्द्रान्वितौ वा सौम्याढ्यौ गृहभूम्यादिलाभदौ ॥ हायनसिंघौ ॥ जीवे
दू केंद्रगौ स्यातां सुखे वा जीवभार्गवौ ॥ निधानस्य भवेच्छामः कृते यत्ने च वत्सरे ॥ चंद्रांरुगुरुशुक्राणामेकः स्वांशे सुखेश्वराः
स्वकीयां परकीयां वा निर्धिं दद्याद्बली ग्रहः ॥ तुर्यलग्नेश्वरौ युक्तौ दृष्टौ सौम्यग्रहेण वा ॥ तत्र मित्रेण संयोगे वर्षे भवति निश्चयात् ॥
लाभेशस्य फलं ज्ञेयं पूर्ववन्मित्रसंगमे ॥ लग्नं स्वस्वामिना दृष्टं तन्मित्रेणाय संयुतम् ॥ चतुर्थे च तदा वर्षे देशसंपत्तिमादिशेत् ॥
सुहृदंशेन संयुक्ताद्दीक्षिताद्वा चतुर्थभात् ॥ गुरुशुक्रैर्युक्ताद्वा वीक्षिताच्छशिनापि वा ॥ सुखवाहनशुद्धिं च वर्षं तत्र विनिर्दिशेत् ॥
लाभे वा निधने वापि यदि पापो व्यवस्थितः ॥ चतुर्थे च सपापे च तदा दुःखागमं वदेत् ॥ हिह्वाजः ॥ सुखाधीशस्य दशमं
तरमात्सतमकर्मभे ॥ शुभे लाभाय सौख्यस्य विनाशायानुभान्विते ॥ सुखभावे शुभेदृष्टे शुभग्रहयुतेथवा ॥ धृतभार्यालाभ
योगः शुक्रदृष्टौ विशेषतः ॥ चतुर्थे क्रूरदृष्टस्तु शुभदृष्टिविर्जितः ॥ धृतभार्यामरणदो वर्षे प्रोक्तः पुरातनैः ॥ अथ चतुर्थभावस्थितानां
सूर्यादीनां फलानि पञ्चकेशे ॥ पशोः पीडनं तुर्यसंस्थे रवौ स्यात्कृपेः कर्मणो हानिरत्यन्तमुक्ता ॥ नृपाद्गीतिकष्टं भवेन्मातु
पीडादेरे हृद्यपि स्यात्प्रपीडाब्दमध्ये ॥ १ ॥ शशांके चतुर्थे च भूपज्जयस्यात्कृपेः कर्मणो लाभवान्स्यात्सुखी च ॥ धनासिंक्रये
विक्रये वाब्दमध्ये सुखं वाहनानां रिपोर्नाशनञ्च ॥ २ ॥ चतुर्थे कुजे वद्विपीडान्तथार्तिम्पशोः पीडनं व्यग्रतां कुशकष्टम् ॥ कुशे
कर्मणो हानिमध्येव कुर्यात्क्रये विक्रये चाब्दमध्ये तथैव ॥ ३ ॥ बुधश्चतुर्थः प्रकरोति सौख्यं द्रव्यागमं मित्रसमागमञ्च ॥ गोधूहिर
प्यादि लभेत सौख्यं महत्सुखं वाहनमत्र वर्षे ॥ ४ ॥ सुरेज्ये सुखस्थे सुखं वाहनानां क्रये विक्रये लाभकारी जनस्य ॥ भवेद्गु
पपक्षाज्यो हायनेस्मिन् महालाभदः स्यात्कृपेः कर्मणा च ॥ ५ ॥ प्रथमद्वैत्यगुरुसुखगो यदा सुखकरः कृषिवाहनयोस्तदा ॥

धरणिवाजिसुवर्णसमागमो भवति भूपसमो मनुजस्तदा ॥ ६ ॥ बन्धुस्थानगतो दिवाकरसुतस्याद्वायने कष्टदो भीतिं हानिसुप
 क्रमे च कुरुते नेत्रोदरे पीडनम् ॥ बन्धूनामथ पीडनप्रकुरुते लोकापवादं वृथा वह्नेश्चापि भयं पशोश्च मरणं हानिं कृपीणान्त
 था ॥ ७ ॥ हिमांशो रिपुस्तुर्यगो वाहनानां विनाशन्तथा भूपपक्षाद्भयश्च ॥ कफार्तिश्च कष्टन्तथा वायुपीडां विदेशे भ्रमं हायने
 स्मिन् करोति ॥ ८ ॥ मणित्यः ॥ इष्टस्तु जनविद्वेषं भयं भूपालसंभवम् ॥ चतुष्पदमनुष्याणां भयं सूर्ये चतुर्थे ॥ १ ॥ सुह
 द्बन्धुकलत्रादिसौख्यश्चैव धनगमम् ॥ गोमहिष्यादिलाभश्च चतुर्थे यदि चंद्रभाः ॥ २ ॥ देशाटनं च संकष्टं सुहृदुःखं सुहृत्क्षयम् ॥
 कुटुम्बकलहश्चैव चतुर्थे भूमिनन्दने ॥ ३ ॥ मित्रस्त्रीबन्धुजं सौख्यं चतुरं प्रियनागमम् ॥ वर्षे चतुर्थगश्चाद्रिः कुरुते नियतदृणा
 म् ॥ ४ ॥ जायापुत्रसुहृत्सौख्यं नृपमानं धनगमम् ॥ भूमिवाहनविद्यातिश्चतुर्थे हायने गुरौ ॥ ५ ॥ नृपमानमथैश्वर्यमारोग्यं
 विभवागमम् ॥ मित्रस्वजनजं सौख्यं हायने ह्यिबुके भृगौ ॥ ६ ॥ मातृपक्षे भवेत्कष्टं प्रवासं च धनक्षयम् ॥ असंतोषो राजपीडा
 चतुर्थे रविनन्दने ॥ ७ ॥ चिंता दुःखं प्रवासश्च प्रवाद्स्वजनैस्सह ॥ चतुष्पदाः क्षयं यांति राहुस्तुर्यगतौ यदि ॥ ८ ॥ इति चतुर्थे
 भावः ॥ ४ ॥ अथ पञ्चमभावविचारः ॥ तत्र पञ्चमभावे किं विचारणीयमित्युक्तं चण्डेश्वरेण ॥ ५ ॥ नानाप्रयोगो विनयप्रबंधा विनयविद्या
 नयबुद्धिमंत्राः ॥ संधानगर्भाङ्गभवादिकिञ्चित्प्रज्ञासुताख्यं सुतसंज्ञभावे ॥ ६ ॥ अत्रापि विचारः पूर्ववत् ॥ समरसिंहः ॥ वर्षपतौ सति
 जीवे पुत्रे चापि च पुत्रतः सौख्यम् ॥ क्रूरादिते च दुःखं भौमेष्वेवं फलं तादृक् ॥ रविबुधयोरेष्येवंस्थितयोः शुभसंयुते फलं पूर्णम् ॥
 वर्षपतौ सुतसहमे शुभदृष्टेऽपत्यसंतोषः ॥ शुक्रे सुतसप्तपतौ वर्षे तत्स्थानगे च तनुपतिना ॥ कृतमुथशिले च तनयं युवतिप्राप्तिः
 स्वबलप्रमाणेन ॥ अत्र जन्मनि पंचमसप्तमवाधीशे शुक्रे वर्षे पंचमस्ये लक्षणेन कृतेत्यशाले क्रमेण पुत्रस्त्रीप्राप्तिः स्यादित्यर्थः ॥ तेजःसिंहः ॥
 जीवास्पदे जनुषि तत्र गतेत्र चाब्दे सौख्यं सुतादसुखमित्थमिनात्मजे तु ॥ एवं बुधे सुतसुखं न च तत्सभौमे चैवं सुते शनिपदे
 प्यबले तदीशे ॥ अत्र विशेषमाह समरसिंहः ॥ मन्दस्थानगपुत्रे तन्नाथे ज्ञेधिकारिण तु पुत्राप्तिः ॥ भौमन्दुजौ शुभगृहे
 शुभवीक्षितौ चेछाभे सुतेपि च तदा सदपत्यसौख्यम् ॥ पुत्राधिपे भृगुसुते तु कलत्रपंगनथेत्यशालकृति पुत्रकलत्रसौख्यम् ॥

ताजिकसारे ॥ देवार्चिते जन्मनि यत्र राशौ वर्षशराशिर्यदि पञ्चमस्थः ॥ तत्र स्थिते वर्षपतौ बुधे वा भौमेपि वा पुत्र
 समुद्भवस्स्यात् ॥ यद्वाशिगो जन्मनि भानुमूनुर्वेषं च तद्वाशिगतं विलग्नम् ॥ सन्तानकष्टञ्च कुजस्तुतस्थो विलोमगः पुत्रहरो निरु
 क्तः ॥ सुतगतस्तुतपसबलो यदा सुतसुखं वढुलं कुरुते तदा ॥ यादवः ॥ सुते सर्वायै शुभयुग्निरीक्षिते सुते
 श्वरे केन्द्रगते बलान्विते ॥ तथैव साब्दे सुतखीर्यमीरितं सुतात्ययस्याद्रिपरीतगे तथा ॥ बुधक्षमाजौ च शुभा ९ स्प
 दा १० य ११ धी ६ गतौ भवेतां शुभदृग्युतौ सुखम् ॥ जनुस्तुतेशेब्दकलग्ने भृगौ तनूपमुख्याख्ययुतौ सुखं भवेत् ॥ सुतौ
 पुत्रगतौ समा तनुगतेङ्गेशेत्थशाले बलोद्विके पुत्रसुखं जनुस्तुतपतौ साब्दे खेरब्देथवा ॥ व्यस्ते वा सुतगे शुभे शुभमथो
 क्रूरादिते निर्बले सूतौ सूनुपतौ च दुःखमतुलं साब्देपि साब्देश्वरे ॥ वामनः ॥ पुण्यसन्नानि पुत्रस्थे पुत्रातिः शुभवीक्षिते ॥ लग्न
 पुत्रेश्वरौ पुत्रे शुक्रश्चंद्रोथवा गुरुः ॥ पुत्रदः पुत्रभवनं यदुच्चं सद्गहो यदि ॥ स्वोच्चम्रयाति त्वरितं पुत्रातिस्तु तदा भवेत् ॥ पुत्र
 सन्देश्वरे नष्टे पुत्रनाशं समादिशेत् ॥ तस्मिन्नभ्युदिते पुत्रस्थिते पुत्रातिमादिशेत् ॥ वर्षन्त्रे ॥ यत्रेज्यो जनुपि गृहे विलग्नमे
 तत्पुत्रास्थै बुधसितयोरपीत्यमूह्यम् ॥ यद्वाशौ जनुपि शनिः कुजश्च सोब्दे पुत्रार्तिं तनु १ सुतगः ६ करोति नूनम् ॥ यद्वाशिगो
 ग्रहस्मृतौ स राशिस्तत्पदाभिधः ॥ बली जन्मोक्तसौख्याय वर्षं तद्दुःखदोऽन्यथा ॥ चेत्यदाभिधौ राशिर्षे बली तदा जन्मकालीनतद्भवो
 त्यशुभफलजनको भवति निर्बलश्चेत्तदा तद्भवोत्थाशुभफलजनको भवतीति ज्ञेयम् ॥ हिल्लजः ॥ यदि लग्नेशपुत्रेशौ मित्रोच्चोपचयक्षगौ ॥
 गुरुद्वीक्षितौ युक्तौ पुत्रसौख्यकरौ मतौ ॥ लग्नात्केन्द्रत्रिकोणस्थौ विपमांशगतबुभौ ॥ पुत्रजन्मप्रदवितौसमांशे स्त्रीजनिप्रदौ
 नीचास्तारिगतवितौ यदि वक्रग्रहान्वितौ ॥ तद्योगवातकावितौ समर्शे विपमेपि वा ॥ अत्र संतानयोगकर्तारो ग्रहा विषपक्षविपपनग्रंशे
 वा स्थिताः पुत्रजन्मकराः समभे समनवांशे च कन्याजन्मकरास्त्युरिति विशेषः ॥ जीर्णताजिके ॥ लग्ने पुत्राधिपः पुत्रे लग्नेशो यदि संस्थितः
 भावी पुत्रस्तदा वर्षं वक्तव्य इति निश्चितम् ॥ शुकेन्दू लाभसुतगौ पश्यतो वा यथाक्रमम् ॥ सुतात्सौख्यं सुतं लाभान्सं
 ततिस्तत्र वत्सर ॥ गर्भे गर्भाधिपस्तुङ्गे पुमान्सर्वप्रहेक्षितः ॥ भावी नृपस्तदा पुत्रः स्त्रीग्रहः स्यात्तदाङ्गना ॥ पापलेटस्थितो गर्भे

५ गर्भशैव वीक्षिते ॥ तदा गर्भच्युतिर्वाच्यन्यथा चेद्गर्भसंस्थितिः ॥ सुतार्धाश लाभगते शुभयुक्तेऽथ वीक्षितं ॥ वा लग्नपात्रि
 कोणस्थे पंचमेशे शुभेक्षिते ॥ तथैव गर्भसहमे शुभस्वामियुतेक्षिते ॥ तस्मिन्वर्षे भवेद्गर्भमित्याह यवनेश्वरः ॥ जीविक्षेत्रगते चन्द्रे
 शुक्रक्षेत्रगते कुजे ॥ स्वक्षेत्रस्थे भृगुसुते तदा गर्भन्न संशयः ॥ लग्नाधिपस्सुतस्थाने जायास्थानगतोपि वा ॥ सुतजायाधिपौ लग्ने
 तदा गर्भस्तु योषितः ॥ जन्मलग्नात्रिकोणस्थः शनिः पुत्रे गुरुर्वादि ॥ तस्मिन्वर्षे भवेद्गर्भं देवशालुमुनेर्मतम् ॥ विद्यागृहं चंद्र
 बुधेज्यशुक्रयुतेक्षितं वा स्वनवांशकं वा ॥ वा स्वामिना दृष्टयुतं तदाब्दे सत्स्फूर्तिविद्यारुचिबुद्धिभावः ॥ विद्यागृहं क्रूरखेगेन
 युक्तं न स्वामिना नष्टशरीरेण ॥ चंद्रेण दृष्टं सहितं तदाब्दे फलं पुरोक्तं विपरीतकं स्यात् ॥ समरसिंहः ॥ अस्मिन्वर्षेपत्यं मम
 भविता लग्नपंचमाधीशौ ॥ भवतो यदीत्थशालं तत्रैवाब्दे भवेन्नूनम् ॥ यदि वा मिथोगृहगतौ स्यातां चेतसंततिस्तदपि वाच्या ॥
 तस्मिन्वर्षे शुभयोगादन्यथा न पुनः ॥ लग्नपुत्राधिपती न पश्यतश्चेन्मिथो भवनमूर्तम् ॥ क्रूरयुतीशामुथशिलमनयोस्तत्संतति
 र्न स्यात् ॥ यदि सुतपतिर्विलग्नै लग्नपंचद्वौ सुतेथवा स्याताम् ॥ त्वरितमेव वाच्यं सविलंबं नक्तयोगेन ॥ द्विःशरीरे चैव लग्ने
 शुभयुतपुत्रे व्यपत्यगर्भोस्ति ॥ यदि लग्नपपुत्रपती पुंवेदौ तत्सुतो गर्भे ॥ अय चंद्रः पुंराशौ पुंग्रहकृन्मुथशिलस्तदापि सुतगर्भम्
 पूर्वोदितमिश्रत्वे सूर्ये पुंखेटसंश्रिते पुत्र इति ॥ अथ पंचमभावस्थितानां सूर्यादीनाम्फलानि पञ्चकोशे ॥ दिनेशे सुतस्थे सुतांगेषु
 पीडा स्वबुद्धेश्च हानिर्विवादो जनानाम् ॥ भवेच्छोकमोहादिकांगे सुरागो धनार्तिश्च भूपाद्भयन्तदशायाम् ॥ १ ॥
 सुतस्थानगो रात्रिनाथः स्वबुद्ध्या जयन्मित्रपक्षाच्चलभं करोति ॥ सुतांगेषु पीडा भवेत्पापदृष्टस्सुतस्यापि लाभं यदा
 सौम्यदृष्टः ॥ २ ॥ सुतानां प्रपीडा कुजे पंचमस्थे रिपूणां विवादो भवेद्द्वयत्रता च स्वबुद्धेर्विनाशो भवेच्चापि घातस्सशो
 कोदरे गुप्तपीडाब्दमध्ये ॥ ३ ॥ सुतभवनगतश्चेत्सोमपुत्रस्सुतानाम्प्रबलसुखकरस्यादर्थेलाभप्रदश्च ॥ भृतकजनसुखं
 स्याद्देहशय्याम्बराणां सुखमपि नृपपक्षान्मित्रपक्षाज्जयश्च ॥ ४ ॥ सुतस्थानगो देवमन्त्री सुतानाम्प्रवृद्धिस्स्वबुद्ध्या जयो हायने
 स्मिन् ॥ रिपूणां विनाशं सुखं चापि भोगन्तथा गोहिरण्यांवराप्तिं करोति ॥ ५ ॥ सुतानाम्प्रवृद्धिर्भृगौ पंचमस्थे भयच्छेरा

चिंतापदां वै विनाशम् ॥ रिपूणां विनाशं तथा वर्षमध्ये महाभोगवन्तं धनाढ्यं करोति ॥ ६ ॥ सुतगतस्सुतहानिकरश्शनिर्भवति
 चोदरपीडनकष्टदः ॥ विकलताबहुतापकरो भवेन्नृपभयं प्रकरोति च हायने ॥ ७ ॥ स्वबुद्धेर्विनाशं सुतस्थानगश्चेद्धिमां
 शोरिपुस्संततेः पीडनञ्च ॥ स्वकीयोदरे वायुबाधान्तित्तथा सर्वथा ह्येशचिन्तां करोति ॥ ८ ॥ मणित्यः ॥ पुत्ररुक् कामिनीकष्ट
 विघातश्चातिमूढता ॥ द्रव्यनाशः स्वेष्टदुःखं वर्षे पञ्चमगे रवौ ॥ १ ॥ स्त्रीसुखं विजयम्मानं राजपूजाधनागमम् ॥ सद्बुद्धिं सन्तते
 स्सौख्यं यदा पुत्रोपगः शशी ॥ २ ॥ पुत्रार्तिः कामिनीकष्टं व्याधिश्चैवोदरे नृणाम् ॥ दुर्मतिस्स्वजनैर्वादः पञ्चमे भूमिनन्दने
 ॥ ३ ॥ जायापुत्रसुहृत्सौख्यं मानं भूपालसम्भवम् ॥ प्राप्यते बुद्धितो द्रव्यं पञ्चमे शशिनन्दने ॥ ४ ॥ सद्बुद्धिः सन्ततिप्राप्तिः
 सौख्यं लाभो भवेन्नृणाम् ॥ मन्त्रविद्यादिजं सौख्यं पञ्चमस्थे सुरार्चिते ॥ ५ ॥ जायापुत्रादिकं सौख्यं सद्बुद्धिविभागमम् ॥ मन्त्रो
 पदेशे कौशल्यं पंचमे भृगुनन्दने ॥ ६ ॥ जायापत्यसुहृत्कष्टं दुष्टबुद्धिर्द्वन्द्वनक्षयः ॥ उदरे वातपीडा च पञ्चमे रविनन्दने
 ॥ ७ ॥ पुत्रसौख्यं सुतप्राप्तिर्दुर्मतिवैरिविग्रहः ॥ नियतं जठरे पीडा सैहिकेये तु पञ्चमे ॥ ८ ॥ इति पंचमभावविचारः ॥ अथ
 षष्ठभावविचारः ॥ तत्रषष्ठभावे किञ्चित्नीयमित्युक्तं चण्डेश्वरेण ॥ अस्वास्थ्यता स्फोटगवोद्गसक्रूरप्रकर्मापरकृत्यशङ्काः ॥ दुद्धारि
 तंन्मतुलमाहिपाद्यं रोगो विचिन्त्यो रिपुसंज्ञभावे ॥ अत्रापि विचारः पूर्ववत् ॥ अथ योगजर्णताजिके ॥ वर्षेश्वरे शनौ षष्ठे
 पापकृति च वक्रिणि ॥ सन्निपाताक्षिरोगोऽमृग्वरगुल्मादिसम्भवः ॥ गुरोर्वैविधे वातरोगस्सकामलो भवेत् ॥ वर्षे कंबूलगे
 जीवे रोगाल्पत्वं विनिर्दिशेत् ॥ भौमेष्येवं रक्तरोगः पित्तमकै तथाविधे ॥ एवंविधे हिमांशो च कफरोगो भवेन्नृणाम् ॥ एवंविधे
 बुधे वातप्रधानो रोग एवहि ॥ एवंविधे भृगो पित्तरोगः शुक्रस्तथाविधः ॥ नरराशिगतश्चेत्स्यात्कफरोगकरः स्मृतः ॥
 वर्षेशः पापयुक्तोर्को द्वादशे दृष्टिशूलदः ॥ ताजिकभूषणेतु वक्रिणोर्द्वेशस्थ शनेर्नच कुत्र स्थितस्य सन्निपातरूपम्फलम् ॥ विलेपगामी
 यदि ह्यङ्गामी स्वामी स वर्षे कुरुते त्रिदोषम् ॥ ताजिकतिलके ॥ वर्षाधिपे रविसुते किल वक्रमुक्तौस्यात्सन्निपातरुधिरामयपी
 डनञ्च ॥ वासनेन तु जन्मलेशानां शनिगुरुभौमानां षष्ठगानाम्फलमुक्तम् ॥ शनौ जन्मविलेशे वर्षे वक्रिणि षष्ठगे ॥ त्रिदोषपीडा

लग्नेशे गुरौ वर्षे रिपुस्थिते ॥ पापाक्रान्त वातपीडा ह्येवं रक्तात्थरुक्छजे ॥ एवं पापादिते सौम्ये वातपीडा भृशं भवत् ॥ याद्वोऽपि ॥
 जनुस्तनूपे धिषणेब्दषडे क्रूरादिते वायुभवो विकारः ॥ एवं कुजे कामलरोग उक्तो हस्तोत्थपीडापि च हायनेस्मिन् ॥ एवं रवौ द्वाद
 शेक्षिञ्चूलं षष्ठे सचन्द्रेपि च पित्तरोगः ॥ तथैव शुक्रे रिपुगे नृराशौ क्रूरादिते श्लेष्मभयम्भृतिश्च ॥ एवंविधौस्यात्कफरुक्त्थैव ज्ञे
 पापदृष्टे पवनोत्थबाया ॥ हिंसाजः ॥ जन्मलग्नेश्वरः पापो वर्षार्धशेन वीक्षितः ॥ क्षुतदृष्ट्या रोगकरस्स पापो मृत्युदायकः ॥ पाप
 ग्रहा जन्मकाले केन्द्रगा वर्षवेशने ॥ लग्नागा रोगदा रोगसन्नपापयुतन्तथा ॥ वर्षे जन्मनि वा लग्ने सगृहाद्यधिकारकः ॥ रवेर्वा भूमि
 पुत्रस्य द्विवसेब्दप्रवेशतः ॥ ज्वरपीडा सौम्यदृष्टे लग्ने तु सुखमादिशेत् ॥ रात्रिजन्मनि चन्द्रेकात्रिगते वृद्धिमागते ॥ कुजेत्थशाली
 वर्षे च चन्द्रो रोगविनाशदः ॥ शनीत्थशाली रोगस्य वृद्धिदो वह्निजन्मनि ॥ कृष्णपक्षे च भौमित्थशालवान् रोगदो
 विद्युः ॥ रोगनाशकरो मंदेत्थशालादब्दवेशने ॥ जन्मकाले चंद्रपुत्रे भृगुपुत्रे च निर्बले ॥ वर्षे तु केतुसहिते तदा
 ब्दनिखिलद्गदः ॥ अब्दलग्नश्च मुथहा तन्नाथाः पापमध्यगाः ॥ सर्वे मृत्युकराः प्रोक्ता न्यूना रोगकराः स्मृताः ॥ सूतौ
 षष्ठगते भौमे वर्षे लग्नास्थिते रुजः ॥ जन्माब्दयोर्बुधे शुक्रे बलयुक्तेब्दलग्नतः ॥ षष्ठगे राहुपुच्छाढये तदाब्दनिखिलं गदः ॥ पष्ठा
 धिपो यदा लग्ने तदा शत्रुर्भवेद्भुवम् ॥ वामनः ॥ जन्मकाले गुरुसितौ स्यातां यद्वाशिसंस्थितौ ॥ वर्षकाले च तद्वाशिगते भौमे
 स्तमागते ॥ भवन्ति पिटकाः शीतं तथा शीतलिकास्तनौ ॥ तद्वाशिगे बुधे सेंदौ गण्डमालादिरुग्भवेत् ॥ राहौ सप्तमगे तस्मिन्नि
 खिलब्दं गदो भवेत् ॥ विबलो जन्मलग्नेशो यदि षष्ठं समाश्रितः ॥ रिपुदृष्टः पापयुतोस्तमितो दीर्घरुग्ज्वरः ॥ जन्मलग्नेशवन्मुन्या
 समाधीशोपि कष्टकृत् ॥ जन्मलग्नेशवत्पुण्यसहमेशोपि कष्टदः ॥ लग्नेशे विबले लग्ने क्रूरमध्यगतेरुजः ॥ कन्यातुलामिथुनगे
 षष्ठे शुक्रे कफो भवेत् ॥ यत्र जन्मनि शुक्रस्स्यात्तद्वाशौ षष्ठमाश्रिते ॥ वर्षलग्नाद्रिषुते रोगस्स्मरुकृतो भवेत् ॥ अष्टमस्थे गुरौ
 पापयुतो लग्नगते कुजे ॥ मूर्च्छां स्याच्चन्द्रयुक्पापे लग्नस्थेद्भुव्यथा भवेत् ॥ जन्मन्यथ कुजो यत्र राशौ वर्षविलग्नगे ॥ पापे
 क्षिते रक्तपीडा तस्मिन्स्याच्छुभवीक्षिते ॥ पीडा स्वल्पथ योगे रुक्षष्टे लग्नेशयोर्भवेत् ॥ जन्मन्यार्किकः स्थितो यत्र राशौ वर्षे

थ लग्नगे ॥ तद्वाशौ शनिना दृष्टे श्लेष्मशीतोष्णरुग्भवेत् ॥ अत्र तेजःसिंहेन समरसिंहेन च शनिद्वष्टि विना रूक्षादिरोगाः प्रोक्ताः ॥
 शनिदृष्टौ तु जाप्यता नाम कुत्सितरोग उक्तः ॥ जन्मशनिस्थानगते लग्ने रूक्षोष्णशीतरोगास्त्युः ॥ शनिना दृष्टे चास्मिन्सप्तविशेषं
 जाप्यता भवति ॥ समरसिंहः ॥ पष्ठशोवर्षभुजा लग्नभुजा वाथ मुथशिले चिरगः ॥ जन्मन्यधिकारिणि वा सबले वर्षे च केतुबुध
 युक्ते ॥ तदतीव गदो ज्ञेयस्तस्मिन्वर्षे समस्तेपि ॥ तेजःसिंहः ॥ जन्मज्जपश्च विबलो यदि शत्रुगोब्दे क्रूरादितो रिपुदशास्तमितश्च
 रूक्कृत् ॥ इत्थं मताविह विलग्नमुगिन्थिहेशावज्जातिदो हिमकरश्च मनोतिदायी ॥ दग्धस्तनौ मलिनदङ्कमलिनोङ्गरूद्ररूद्रयान्तरुद्रुपे
 स्तनिजेशवीर्ये ॥ सम्पूर्णपापदृशि दीर्वरुजो भवन्ति रोगादिकश्च भयमत्र भुक्तमानात् ॥ अयमर्थः ॥ षष्ठभावरस्यांशादिमुक्तं स्वल्पं
 तदा रोगभयमल्पं भुक्तं शानामाधिक्यं रोगाधिक्यं ज्ञेयमित्यर्थः ॥ विशेषमाह समरसिंहः ॥ अस्मिन्वर्षे मांघ्रं मरणं वा वीक्ष्य वर्षलग्नमप्ये
 वम् ॥ गतदर्शपूर्णमायां लग्नञ्च तदीश्वरौ वीक्ष्यौ ॥ ते चत्वारोपि हि शुभदृष्टास्सौम्यमुथशिलाश्चेत्त्युः ॥ दृष्टा रविचंद्राभ्यान्त
 स्मिन्वर्षे न मांघ्रं स्यात् ॥ क्रूरहृतैशशिसूर्यादृष्ट्यर्हयातुतो मांघ्रम् ॥ षष्ठग्रहस्थेष्टे तदोपेणैव रोगसंभूतिः ॥ चत्वारोप्यशु
 भहताश्चंद्रो दग्धो यदैकरेपाश्च ॥ निधनेशेन मुथशिलस्वद्गोर्हाभूयसा स्मरणम् ॥ यदि निधनेशः क्रूरस्तदोपादन्तरेण बहुमृत्युः ॥
 बलहीने पुनरस्मिन्शुभेत्थशाले च नो वाच्यः ॥ पूर्वोक्ताश्चत्वारो यदि षष्ठाधीशमुथशिलकृतास्त्युः ॥ तदीर्घतरम्मंघ्रं शीघ्रि
 स्मिन्शाम्यति त्वरितमिति ॥ वर्षतन्त्रे ॥ चतुर्थेस्ते च मुथहा क्षुतदृष्ट्या शनीक्षिता ॥ शूलपीडा पापस्वर्गैर्दृष्टे तत्परिणामजम् ॥
 अत्र परिपाकावस्थायां शूलपरिणामाख्यम् ॥ जन्मषष्ठाधिपे भौमे वर्षे षष्ठगते रुजा ॥ क्रूरत्थशाले विपुला शुभहृग्योगतस्तनुः ॥ रोग
 कर्ता यत्र राशावंशे स्यादनयोर्वली ॥ तत्स्थानं तस्य रोगस्य ज्ञेयं राशिस्वरूपतः ॥ अत्र संज्ञाध्याये राशीनां कफवतपित्तादिकं
 रूक्षोष्णं शीतादिकश्च प्रोक्तमस्ति तदवलंबेन रोगस्थितिरित्यर्थः ॥ यादवः ॥ मुन्थाब्दलग्नञ्च खलादिन्तंचेत्तत्पौ विवीर्यौ खलगौ च
 वास्तम् ॥ यातौ शशी क्रूरखगान्तरस्थो यथा तथा दीर्वरुजो भवन्ति ॥ लग्नस्थे खलखेचरे सहिमगौ कुत्रापि देहे व्यथा सूतौ
 वारियुगे कुजेब्दतनुगे रोगो जनुःकेंद्रगे ॥ पापेस्मिस्तनुगे गदोथ शुभदा वा जन्मगेज्यो शनेर्भेब्दे लग्नगतैर्कराशिगकुजे स्युः शीत

लाद्या रुजः ॥ बलोञ्जिते च सन्मतिप्रनष्टके च नायके यदा तदा गदक्षयो नृणां भवेत्समा भवेत् ॥ अथ षष्ठभावस्थितानामका
दीनां फलानि षष्ठकोशे ॥ रिपुणा विनाशो रुजो मातृपक्षे रवौ षष्ठसंस्थे सुखातिर्जनानाम् ॥ नृपान्मित्रपक्षाज्यश्वार्थलाभो भवेद्ब्रव्यलाभः
क्रये विक्रये वा ॥ १ ॥ अरिस्थानगो रात्रिनाथो रिपूणां विवादं विरोधश्च नेत्राङ्गपीडाम् ॥ व्ययं व्यग्रतां गुप्तचिन्तान्तनोति कलत्राङ्गपी
डां करोतीह वर्षे ॥ २ ॥ कुजः शत्रुनाशं करोतिस्वपक्षाज्यं मित्रपक्षाच्च लाभम् ॥ हयानाञ्च सौख्यं भवेद्दङ्गनानां सुखं हायने स्या
दशयाञ्च तस्या ॥ ३ ॥ रिपुस्थे बुधे वैरिणां विवादो भवेद्दङ्गनानाञ्च कष्टं करोति ॥ व्ययं व्यग्रतांस्वे शरीरे च कष्टं कफातिम्महाकष्टम्
प्यत्रवर्षे ॥ ४ ॥ कष्टं रिपूणां रिपुगस्सुरेज्यो भयार्तिदोषान्दुरुते नराणाम् ॥ भार्याङ्गपीडामथ नेत्ररोगं ज्वरातिसारं प्रकरोति वर्षे ॥ ५ ॥
अरिस्थानगो हायने दैत्यमन्त्री जनानां विवादो रिपोभीतिकष्टम् ॥ भवेद्गुप्तचिन्ता वराङ्गप्रपीडा शिरोर्तिश्च नेत्रोदरे पीडनञ्च ॥ ६ ॥
षष्ठस्थितो भूधनलाभकारी सूर्यात्मजो नृपसमं मनुजं प्रकुर्यात् ॥ धान्यांबराणि विपुलानि करोति नित्यं कीर्तिविवर्धनमथार्ति
विनाशनञ्च ॥ ७ ॥ रिपोर्विनाशं यदि सैहिकेयः षष्ठस्थितस्स्यात्पृतुल्यकारी ॥ गोभूहिरण्यांबरलाभदश्च धनातिकृदुःखविनाश
नञ्च ॥ ८ ॥ मणित्यः ॥ अन्नागमन्तथा धैर्यं राजमानं रिपुक्षयम् ॥ सौख्यं पुत्रकलत्रादि षष्ठे प्रद्योतनो यदि ॥ १ ॥ वातश्लेष्मादिका
बाधा विद्वेषो बांधवैस्सह ॥ नृपचौरोद्भवा पीडा वर्षे षष्ठस्थिते विधौ ॥ २ ॥ इष्टस्वजनतस्सौख्यन्धनलाभं रिपुक्षयम् ॥ प्रमोददृष्ट
तेर्मानं षष्ठस्थानगते कुजे ॥ ३ ॥ शत्रुपक्षे विवृद्धिं च विवादं स्वजनैस्सह ॥ शरीरे रोगजां पीडां कुर्यात्सौम्यस्तु षष्ठगः ॥ ४ ॥ रिपुवृ
द्धिमथोद्भेगंधननाशं बलक्षयम् ॥ इष्टस्वजनविद्वेषं षष्ठे देवपुरोहिते ॥ ५ ॥ वातश्लेष्मभवा बाधा क्षयोत्पत्तिर्धनक्षयः ॥ महाभयं
गृहे कष्टं वर्षे षष्ठगते भृगौ ॥ ६ ॥ देहे सौख्यं द्रव्यवृद्धिः प्रसादो भूमिपालतः ॥ स्त्रीपुत्रजनितं सौख्यं वर्षे षष्ठगते शनौ ॥ ७ ॥ नृपप्रसाद
आरोग्यन्धनलाभो रिपुक्षयः ॥ कलत्रपुत्रजं सौख्यं वर्षे षष्ठे विधुन्तुदे ॥ ८ ॥ इति षष्ठभावः ॥ अथ सप्तमभावविचारः ॥ तत्र सप्तमभावे
किं विचारणीयमित्युक्तं चण्डेश्वरेण ॥ वस्तुक्रयस्वास्थ्यवणिज्यवाद्कामो जयो दासकलत्रचैर्यथाः ॥ निवृत्तिसुश्रेयसगमगमार्थं कलत्रभावे
तु विचार्यमेतत् ॥ अत्रापि पूर्ववद्विचारः ॥ अथ योगः ॥ यादवः ॥ स्मरगतेब्दपतौ सबले सिते युवतिसौख्यमतीव गुरोर्दशा ॥ सबलभू

मिसुतेन विलोकिते बहुरसोऽष्टुभयोश्च परस्परम् ॥ शशिजहदृष्टियुते च तथा सिते प्रथमयोवनया परयोषया ॥ रविजहदृष्टियुतेपि च
वृद्ध्या स्मरवशो ह्यवशो रमते नरः ॥ गुरुयुतेपि च नूतनवह्णभा भवति तत्र च संततिराश्रुतः ॥ वामनः ॥ जन्मलम्नाधिपे वर्षलम्ना
त्सप्तमगे सति ॥ उदिते सबले च वै दारसौख्यं प्रजायते ॥ शुक्रो जन्मनि यद्वाशौ वर्षे वर्षेश्वरे यदि ॥ तद्वाशौ सप्तमस्थेपि पुंसः
परिणथस्तदा ॥ ताजिकसारे ॥ शुक्रास्पदे लग्नते विवाह इत्युक्तम् ॥ लग्नास्तनाथयोगेपि विवाहातिः प्रजायते ॥ पष्ठाधिपे शुभे पष्ठास्थिते
प्राप्तिः स्त्रियो भवेत् ॥ तेजःसिंहः ॥ दग्धे सिते युवति जातमसौख्यमाहुः शुक्रास्पदे युवतिजं व्यसनं कुजे स्यात् ॥ जीवे च हृदपवि
वाहपतौ विवाहो भौमेब्दपे शनिदशा तु विपर्ययः स्यात् ॥ जर्णवाजिके ॥ पंचारिसप्तदशमे ॥ शीतगुः ॥ शुक्रक्षितोऽथ
जीवेन शुभं स्यात्प्रमदाभयम् ॥ शेषक्षितस्त्रियासाद्धं शत्रुत्वजायते द्रुवम् ॥ जन्मलग्नात्सप्तमशोऽब्दपशुक्रयुतेक्षिते ॥ स्त्रीसुखं बहुलं
तत्र वर्षे भवति निश्चयात् ॥ शुक्रो जन्मनि यद्वाशौ स राशिः केन्द्रकोणगः ॥ गुरुणा सहितो वर्षे कांतः कांतासुखप्रदः ॥ लग्न
हृदाधिपः शुक्रस्थाने केंद्रत्रिकोणगः ॥ विवाहसहमेक्षो वा वर्षे कांतासुखप्रदः ॥ भौमे वर्षेश्वरे शुक्रदृष्टे स्याद्भनितागमः ॥ शुक्रे वर्षे
श्वरे भौमदृष्टे लाभस्त्रिया भवेत् ॥ सूतौ वाब्दे शुक्रभौमदृष्टे स्त्रीसहमे तथा ॥ वर्षतन्त्रे ॥ लग्नास्तनाथयोरित्थशाले स्त्रीलाभमा
दिशेत ॥ स्वामिदृष्टं स्त्रीसहमं शुक्रदृष्टं विवाहकृत ॥ नष्टेन्दौ शुक्रपदगे भैथुनं स्वरूपमादिशेत् ॥ जन्मशुक्रक्षंगो भामः स्त्रीसु
खोत्सवकृद्गली ॥ नष्टलक्षणमुक्तं वामनेन ॥ क्रूराकांतः क्रूरयुक्तः क्रूरदृष्टश्च यो ग्रहः ॥ विरश्मितां प्रयन्नश्च स विनष्टो बुधैस्समृत इति ॥
अधिकारिपदस्थेके स्त्रीभ्यो व्याकुलतानिशम् ॥ इत्थिहाधिकृतस्थाने गुरुदृष्टया विवाहकृत ॥ अधिकारिपदे पञ्चाधिकारिराशौ ॥
इत्थिहारार्कियुग्धूने करिते सहमे स्त्रियाः ॥ स्त्रीपुत्रेभ्यो भवेत्कष्टं पापदृष्टया विशेषतः ॥ सूतौ द्यूनाधिपश्शुक्रोऽब्दे द्यूने
बलवान् भवेत् ॥ लग्नेशेनेत्थशालश्चेत्स्त्रीलाभं कुरुते सुखम् ॥ सूतौ द्यूनाधिपे वर्षे स्त्रीसन्नेशे स्त्रियासुखम् ॥ जन्मास्त
पेत्थिहानाथवर्षेशः खे द्यूने तथा ॥ यादवः ॥ जन्मेश्वरे वर्षपतौ सिते न स्यान्मूथशाले सुखमेव नार्याः ॥ विवाहसन्नाधिपतौ
च लग्नहृदाधिपवासबले सितेन ॥ युतेक्षिते वा जनिपष्ठनाथेब्दे पष्ठयति शुभदृष्टियुते तत् ॥ विवाहगेहे खलदृष्टियुके तत्पेऽविवाहो

बहुलं च दुःखम् ॥ स्त्रीजननथैवान्दमदे कुजेपि दुःखं भवे स्त्रीभवमब्दकाले ॥ सूर्यस्तगे क्रूरयुतेक्षिते तथा स्यात्सप्तमे स्त्री
 सुतदुःखदात्री ॥ सर्वार्थखेटास्पदगेस्तसूर्ये स्त्रीदुःखमिज्येशगतस्सुखञ्च ॥ देवज्यशुकेशितकवले स्यात्स्त्रीगाच योपा सुखलाभदा
 च ॥ जननशुक्रगराशिंगते जनुस्तनुपतौ सबले परिणायनम् ॥ युवतिधामपतेर्भृजुजादपि युवतिनं च शुभाशुभमीरयेत् ॥ तालि
 कसारे ॥ मदपतिर्मदगस्सबलो यदा खलखगैः सहितो न च वीक्षितः ॥ सुनिर्वैरगदितं बहुलं सुखं युवतिवर्गभत्रं विविधन्तदा ॥
 हिंसाजः ॥ द्यूनेन्दौ लग्नपेनापि कन्यालभस्सुनिश्चितम् ॥ द्यूनयो लग्नगश्चन्द्रदृष्टो भार्याप्रदो भ्रुवम् ॥ स्वर्क्षे शुक्रे चन्द्रयुक्ते दृष्टवर्षायापि
 दास्पदि ॥ सूर्यो वा बलवौ छाभे क्रूरकन्याप्रदो मतः ॥ समराशौ चंद्रसितौ त्रिकोणे स्वनवांशके ॥ बलिर्नो लग्नपुत्रस्थौ भार्यालाभकरो
 मतौ ॥ सौम्यैः केन्द्रत्रिकोणस्थैर्द्यूनदृष्टेज्जनातिकृत् ॥ लग्नगे सप्तमाधीशे भर्त्रादेशकरीप्रिया ॥ सप्तमे लग्नपे भार्यादेशकरी पतिर्भवेत् ॥
 लग्नशो लग्नगो जायाधीशास्सप्तमसंस्थितः ॥ द्वौ वा लग्नास्तगौवर्षे जायाप्रीतिसुखप्रदौ ॥ लग्नेशास्तपयोः स्नेहदृष्ट्या सौख्यं मिथो वदे
 त् ॥ क्रूरदृष्ट्या कालं दृष्टेरभावे मध्यमं वदेत् ॥ सबले धनभावे च भार्याद्रव्यं लभेन्नरः ॥ सबले छिद्रभावे तु भार्या भर्तृधनं लभेत् ॥
 वर्षेभरे गुरौ द्यूने व्यवहाराद्धनात्तयः ॥ वेद्यानुरागो मदपे विनष्टे नीचगेपि वा ॥ क्रूरान्विते च मदपे परयोषिदवाप्यते ॥ सप्तमे
 क्रूरखचरः शुभदृष्टिविवर्जितः ॥ भार्यामरणदः प्रोक्तो विनष्टो वास्तनायकः ॥ चूडाभणौ ॥ युद्धं भावि न वा वर्षे लग्नशे सप्तमाधिपे
 शत्रू स्यातां तदा युद्धं भवतीति सुनिश्चितम् ॥ लग्नं लग्नस्य पूर्वं वा यदि पापसमन्वितम् ॥ तदा घोरं भवेद्युद्धं पापविक्षेपार्थकम् ॥
 लग्नास्तनाथयोर्योगे रणं दीर्घं समादिशेत् ॥ मदे वक्रे च सबले बहुयुद्धं भवेत्तदा ॥ स्वग्रहोच्चगते भौमे दशमस्थे स्याद्गणं प्रचुरम् ॥
 लग्नस्थे मध्यतरं द्यूनस्थे सन्नानि प्रचुरम् ॥ लग्नद्यूनपती पापौ पापांशस्थौ तु युद्धदौ ॥ तावेव वक्रिणौ केंद्रे षष्ठ्यो वा रणप्रदः ॥
 लग्नशे द्यूनगोत्पे वा वर्षे स्यात्तु पराजयः ॥ लग्नस्ते वास्तपे षष्ठशत्रोरिव पराजयः ॥ लग्नं क्रूरे जयः प्रष्टुः सप्तमे विद्विषे जयः ॥
 मूर्तौ क्रूरे जयः प्रोक्तः क्रूरदृष्ट्या पराजयः ॥ संधिं कुर्यात्सुहृद्विर्लभे शास्तपयोर्मिथः ॥ आयेपि सबले संधिर्विबले विग्रहो भवेत्
 उदयचतुर्थे क्रूरेः सप्तमदशमस्थितैस्तथासौम्यैः ॥ विजयो भवति हि युद्धे द्यूनोदयैः शुभैश्चापि ॥ चरलग्नं शुभयुक्ते संधानं

भवति भूमिपालानाम् ॥ दशमोपगतैस्सौम्यैर्वित्तं दत्त्वा परो याति ॥ हायनसिन्धौ ॥ यदि क्रूरग्रहो वर्षे जायेशं लग्नपं ध्रुवम् ॥
 न पश्यति तदा तत्र नष्टं विस्मृतमाप्यते ॥ यस्मिन् राशौ भवेच्छंद्रस्तद्वाशेशधिपेन चेत् ॥ दृश्यते चंद्रमा वर्षे तदा नष्टं च लभ्यते ॥
 धनपोनिस्मृतस्सूर्याडुदितो भवति स्फुटः ॥ तदा च विस्मृतघ्नं प्राप्यते निश्चयाद्धनम् ॥ हिबुकास्तान्तरालस्थैर्ग्रहैः शुभफलप्रदैः ॥
 यात्रासिद्धिं विजानीयाद्गुभैर्नैव निर्दिशेत् ॥ सप्तमे स्वामिसौम्याब्दे दृष्टे वा स्यान्निवर्तते ॥ चरात्मकस्य प्रमदाह्वयस्य भावस्य
 पोपक्षणदूषितस्य ॥ वर्षे प्रवेशे प्रभवेन्निवृत्तिः प्रसवाजातस्य च नान्यथा स्यात् ॥ अय सप्तमभावस्थितानां सूयदिनाम्फलानि पञ्चकोशे ॥
 कलत्रैर्कयुक्ते कलत्राङ्गपीडा स्वकीयाङ्गपीडा तथा तदशायाम् ॥ शिरोतिश्च मार्गाद्भयं वै विवादो गुदे पादयोः पीडनं वर्षम
 ध्ये ॥ १ ॥ कलत्रे शशाङ्को यदा पापदष्टो ज्वरं वातपीडाम्भयं दारुणञ्च ॥ कलत्राङ्गकष्टं कफोत्पत्तिवाधां ससौम्यान्वितश्चार्थं
 लाभं करोति ॥ २ ॥ कलत्रे स्थिते क्षमासुते स्त्रीषु रोगन्तथा चात्मनो मार्गतोतीव कष्टम् ॥ भयं वैरिणां वै विवादो जनानन्दशा
 नेष्टकारी भवेद्वायनेस्मिन् ॥ ३ ॥ शशाङ्कात्मजे सप्तमस्थेङ्गनानां विलासादिसौख्यं भवत्यत्र वर्षे ॥ प्रतिष्ठाधिका गोहिरण्या
 म्बरतिर्जयस्सर्वदा तदशायान्तथैव ॥ ४ ॥ कलत्रे सुरेज्ये कलत्रादिसौख्यजयन्निर्भयं शत्रुनाशं करोति ॥ सुखं वाहनानां विला
 सादिकञ्च नृपाच्छब्दक्ष्मीर्भवेद्वायनेस्मिन् ॥ ५ ॥ कलत्रे भृगौ जायते हायनेस्मिन्कलत्रादिसौख्यं विलासादिकञ्च ॥ रिपोर्नाश
 नम्मानवानाञ्च सौख्यं भवेद्ब्रह्महेमादिसौख्यन्नराणाम् ॥ ६ ॥ जायास्थानगतो दिवाकरसुतस्यादङ्गनानां रुजो मार्गोद्गीतिकरः
 पशोश्च मरणं राज्याद्भयं व्यग्रताम् ॥ क्लेशानाञ्च विवर्द्धनम्प्रकुरुते मिथ्यापवादन्तथा देहे वायुसमुद्भवा च जठरे पीडा भवेद्वायने
 ॥ ७ ॥ वातप्रमेहार्तिमथो नराणां गुत्थैर्द्रियार्तिञ्च तमो द्युनस्थम् ॥ विपाग्निपीडाञ्च तथाङ्गनानां कष्टं करोतीह भयद्वृषणाम्
 ॥ ८ ॥ मणित्यः ॥ बस्तिवक्षःशिरोरोगैः स्त्रीपीडा नगराटनम् ॥ वर्षगस्तु यदा द्यूने भास्करः कुरुते नृणाम् ॥ १ ॥ स्त्रीसुखद्व
 पतेर्यांनं लाभो ग्रामान्तराद्भवेत् ॥ वणिज्याज्वलमार्गाच्च सप्तमे यदि चंद्रमाः ॥ २ ॥ जायाकष्टन्तथा हानिः पीडा आत्मन एव च
 देशत्रंशं भयमसौ कुर्याद्भौमस्तु सप्तमे ॥ ३ ॥ मार्गच्छाभोङ्गनासौख्यं वाणिज्याच्च धनागमम् ॥ चंद्रजः कुरुते नित्यं हायने

सप्तमो यज्ञः ॥ ४ ॥ वाणिज्याद्व्यवहारश्च मार्गाच्चैव धनागमम् ॥ ह्यसुखं राजसन्मानं सप्तमे सुरमन्त्रिणि ॥ ५ ॥ द्रयिता
 पुत्रजं सौख्यं वाणिज्याद्विभवागमम् ॥ मार्गाल्छाभग्रमोदञ्च सप्तमे भृगुजे नृणाम् ॥ ६ ॥ सततङ्गमने भीतिः सुहृत्कष्टं धनक्षयः ॥
 प्रवासः शत्रुतो भीतिः सप्तमे रविन्दने ॥ ७ ॥ प्रवासम्पीडनं चाङ्गैः स्त्रीकष्टं पवनोत्थरुक् ॥ कटिबस्तौ भवेत्पीडा सैहिकेय च
 सप्तमे ॥ ८ ॥ इति सप्तमभावविचारः ॥ अथाष्टमभावविचारः ॥ तत्राष्टमभावे किं विचारणीयमित्युक्तं चण्डे वरेण ॥ आर्युर्विरोधो निवनं चराद्यं
 भेदोथ शस्त्रौवनिरूपणञ्च ॥ वैषम्यदुर्गादिकशत्रुरोधो नद्यादिसंसारणनष्टरोगाः ॥ छिद्रं रणं भ्रातृरिपोश्च दृष्टं विचारणीयमिदमेव
 समस्तम् ॥ अत्रापि पूर्ववद्विचारः । अथ योगाः ॥ यादवः ॥ वर्षशेषनिजे बले खलहते शस्त्रान्मृत्तिसृष्टुगे ८ तस्मिन्वाह्निम १ । ५ । ९
 गेऽग्निभोर्द्विपदमे ३ । ६ । ७ । ९ चौरोग्रलोकाद्भयम् ॥ स्व १० स्थेस्मिन्मृपतेभयं दिवुकुभे मातुः पितुर्मातुलाद्भ्रन्त्रा ८ न्यत्र गते
 कुजे मृत्तिसमं मृत्युर्न चेज्येक्षणात् ॥ वर्षतन्त्रेऽद्भ्रमौमस्य यत्र कुत्राद्यस्थितस्य फलमुक्तम् ॥ भौमब्दपे क्रूरहतेऽयसाधातो वलोज्झिते ॥
 अग्निभीरग्निभे क्रूरनराद्विपदभे मृत्तिः ॥ जन्माष्टनाथेन गतैथिहरो लम्बाधिनाथे कृतसूथशीले ॥ स्यादल्पमृत्युश्च दिवाब्दवेशे साके
 ब्दपे भूपभयम्महीजे ॥ वर्षतन्त्रं तु कुजाक्योगे दिवसेऽब्दवेशे नृपभयमुक्तम् ॥ लग्नेथिहापतिसमापतयो मृतीशच्चैदित्यशालिन इमे निव
 नप्रदास्स्युः ॥ चेत्याकरिष्टसमये मृत्तिरेव तत्र साके कुजे नृपभयं दिवसेऽब्दवेशे ॥ ऋत्वेचरदशासमये चेदित्यादिजातकोकदशारिष्टे वर्षे
 लग्नेथिहापति इत्यादियोगोत्पत्तौ मरणं दशारिष्टासंभवे दुःखमित्यर्थः ॥ रवौ जनौ शुक्रकमूसरीफे केद्रेऽब्दनाथे नृपभीतिरोगौ ॥ जन्मारभे
 ब्दे शशिजेऽब्दकेद्रेऽब्ददेशे हि दुर्वर्षमिदं वदन्ति ॥ तस्मिन्बुधे केवलमष्टपाते भौमारिष्टदृष्ट्यापि न शोभनोऽद्भः ॥ तथाष्टमे ज्ञे सबले
 कुजाशियुक्ते विदेशे मरणञ्च बन्धः ॥ एते योगस्ताजिकसिन्ध्वावन्यथैवोक्ताः ॥ शुक्रेसरफसहितो जन्मकाले च भास्करः ॥ वर्षाधि
 कारी केन्द्रस्थो ज्वरराजरुगातिकृत् ॥ भौमस्थानेधिकारीऽद्भः पुत्रे वर्षे रुजस्तदा ॥ बुधोधिकारी भौमेन क्रूरदृष्टोऽसृगात्तदुः ॥
 भौमयुक्ते बुधे साके विदेशं बंधनम्मृत्तिरिति ॥ तत्रोभयोर्विरोधे एते योगान्तरा एवं ज्ञेयाः ॥ वर्षतन्त्रे ॥ भौमस्थानेधिकारीन्दौ गुप्त
 नृपभयं रुजः ॥ मन्दोधिकारी स्वे लोहहते पीडाकरः स्मृतः ॥ अस्मिन्योगेष्टमस्थचंद्रो ज्ञेय इति यादवः ॥ जन्मस्थभौमक्षगतेऽब्दवेशे चंद्रे

ष्टमस्थे नृपपीडनानि ॥ भौमेषुभयं वह्नेः प्रहारो वा नृपाद्भयम् ॥ आरे स्वस्थे चतुष्पाद्भयः पातो दुःखं रुजोसृजः ॥ अत्र प्रथमयोगे
 हीनाधिकारे कुजे रवियुतेष्टमस्थे वह्न्यादिभयं द्वितीययोगेधिकारिणि भौमे दशमस्थे वाहनात्पात इत्याह यादवः ॥ हीनाधिकारेपि कुजेष्टमस्थे
 सार्कभ्रिभीतिर्नृपपीडनानि ॥ भौमेषुभयस्थे १० प्यधिकारिणि स्याद्वाहात्प्रपातः खलु वर्षवेशे ॥ जर्णताजिके ॥ वर्षेश्वरो गुरुः
 पापदृष्टो वर्षेषुमे स्थितः ॥ द्रव्यहानिकरो मंदो बलहीनोऽशुभेक्षितः ॥ वर्षलघ्नात्सप्तमगोपवादकलिकारकः ॥ लग्नाष्टमेशयोरित्थशालो
 मृत्युभयप्रदः ॥ पापदृष्टोब्दपो जीवो धनस्थो धनहानिदः ॥ वर्षतंत्रे ॥ पतिते ज्ञे क्रूरदशामित्थशाले मृतिं वदेत् ॥ कुजहदा
 स्थिते नाशः सौम्यदृष्टे शुभं वदेत् ॥ पतिते क्रूरक्रांति तथा बुधे भौमहदास्थिते नाशोऽथादिद्रव्यस्थेत्यर्थः ॥ यादवेनाष्टमस्थस्य बुधस्याधिकार
 हीनस्य भौमेत्थशालयुतस्य फलमुक्तम् ॥ ज्ञे त्वधिकारहीनेष्टमस्थे मृतिः स्यात्कुजमूथशाले ॥ लग्नाधिपे नष्टदग्धे योपिद्वादो ऽशुभान्वितम् ॥
 दग्धादि लक्षणं वामनेनोक्तम् ॥ क्रूरैः क्रूरदशा दृष्टो युक्तो वार्कगृहातिगः ॥ सविनष्टा ग्रहो ज्ञेयो दग्धः पीडित उच्यते ॥ अत्र यादवेन
 जन्मदशवर्षलघ्नेशयोः सप्तमथोरसूयसहितयोः फलमुक्तम् जन्माङ्गाधिपतौ समातनुपतौ वा वर्षलग्नास्तणे सार्कं दुष्टहते स्त्रिया सह तदा
 वादात्तदुःखानि च ॥ जन्मन्यष्टमगो जीवो नाधिकारः कलिः पृथुः ॥ जयः शुक्रेक्षणदुक्तः प्रत्युत्तरवेशेन च ॥ तादशे गुणौ शुक्र
 वीक्षिते स्त्रीवादे प्रत्युत्तरवेशेन जयो भवतीत्यर्थः ॥ भौमेन्यगे धने सूयै वादात्केशं विनिर्शित् ॥ अथ यादवेन योगद्वयमुक्तम् ॥ भौमे वर्षे
 तनोर्व्यथे सति सदा वादोन्यथाथो रवौ द्रव्यस्थे रिपुगोत्रवाद उदितो दुष्टेक्षणेनोत्कटः ॥ रिपुगोत्रकलिर्भीतिः संख्ये कुजहतेब्दपे
 दग्धो जन्माङ्गपो वर्षेषुमो रोगकली दिशेत् ॥ सूत्यब्दयोरधिकृतो भौमस्थाने गुरुहंतः ॥ पापैर्वादस्फुटोऽशेषं तादशदौ शनेः पदे ।
 सूत्यब्दयोभौमस्थाने गुरुर्षेधिकारी पापैर्हस्ततदा प्रकटो वादः ॥ अथ चन्द्रसूत्यब्दयोश्शनिस्थाने स्थितः ॥ वर्षेधिकारीपापैर्हस्ततदापि वादः स्यादि
 त्यर्थः ॥ सूत्यब्दयोरधिकृते चन्द्रे बुधपदे हते ॥ क्रूरैर्विदेशगमनं वादः स्याद्भिमनस्कता ॥ भेषे सिंहे धनुष्पादेब्दपे रन्ध्रे सितो
 भयम् ॥ मृतौ मृतीशलभेशौ मृत्युदौ दापदृग्युतौ ॥ यत्रक्षे जन्मनि कुजसोब्दे लग्नापगो यदा ॥ बुधो वर्षपतिर्नष्टवलस्तत्र न
 शोभनम् ॥ सार्कं शनौ भौमयुते स्वाष्टस्थे वाहनाद्भयम् ॥ सार्कं भौमेषुभयस्थे तु पतनं वाहनाद्भवेत् ॥ वामनः ॥ वर्षेश्वरे कुजयुते

रन्ध्रस्थे मरणाद्भयम् ॥ उदिते मृतिसन्नेशेस्तद्भूते जीवसन्नपे ॥ पुण्यसन्नेश्वरः पुण्यसन्नोऽष्टमगो यदि ॥ मृत्युकृत्युण्यसहमे
 तथा जन्माष्टमेश्वरः ॥ राशिजन्माष्टमो मुख्यं सन्नानि स्वेशुकृतथा ॥ वर्षाष्टमर्क्षं पुण्यस्थं स्वेशुकृतमृत्युप्रदम् ॥ क्रूरक्रान्तं पुण्य
 सन्न यदि जन्माष्टमेश्वरः ॥ षष्ठेष्टमे द्वादशे वा तदा मृत्युरसंशयः ॥ मुखेशोब्दपो वापि क्रूरक्रान्तोरिमृत्युगः ॥ जन्मलमाष्टमाधीशो
 न्यगो मृत्युं विनिर्दिशेत् ॥ पुण्यसन्नानि लग्ने वा चंद्रः क्रूरस्तु सप्तमः ॥ मृत्युकृद्यदि वा क्रूरौ धनव्ययकृतस्थिती ॥ मृतिपष्ठगतश्चन्द्रो
 क्रूरदृष्टो मृत्युप्रदः ॥ जन्मलमाष्टलग्नेशौ निघने निघनप्रदौ ॥ वर्षत्रे ॥ सक्रूरे जन्मपे मृत्यौ मृतिश्चेद्विन्धिहाकियुक् ॥ भौमयुक्ते
 क्षणे तत्र मृतिः स्यादात्मघाततः ॥ सूतिरंश्रपतिर्मन्दोष्टमेब्दे लग्नेन चेत् ॥ इत्थशाली क्रूरदृशा तत्काले मृत्युदायकः ॥ मन्दोष्टमे
 मृतीशेत्थशाली मृत्युकरस्मृतः ॥ शुभेत्थशालात्सर्वेपि योगा नाशुभदायकाः ॥ मृत्युकर्तारो ग्रहाशुभग्रहैरित्यशालादरिष्टं परिहृत्य
 परिणामे शरिरारोग्यदाःस्युः ॥ विशेषमाह तेजःसिंहः ॥ स्वोच्चादिगो बलयुतो मृतिगेहनथः क्रूराहोर्करहितो गृहदृग्युतो वा ॥ लग्नन्तदी
 शमपि वा यदि वीक्षिते रुक् क्लेशादितत्खलु भवेदबलेन्यथात्वम् ॥ लग्नेशसूरिफतोब्दपतिस्तु भव्यो भौमोब्दपो गुरुदृशाप्यबलो
 न निघः ॥ बन्धं च मृत्युपतिरायपतीत्थशालो भव्याष्टमेन मलिनो मलिनेत्थशाली ॥ यादवः ॥ अब्दपेऽवनिमुताक्षिसंयुते युद्धभीर्भव
 ति सुंथहेश्वरे ॥ सुन्थहाभवनतोष्टमे स्थिते स्यान्मृतिश्शरदि देहधारिणाम् ॥ जन्मांगजन्माष्टपती च वर्षे सुंथागतौ मृत्युकरौ
 प्रदिष्टौ ॥ जन्माष्टपेब्दे मृतिगे च मृत्युर्मन्दाद्यसुंथा मृतिदारयुक् दृक् ॥ जन्माष्टमेशेऽदिरिपुव्ययाष्टस्थिते मृतिस्स्यादथ वर्षकाले ॥
 जन्माङ्गवर्षाङ्गपती मृतिस्थौ तदा भवेतां मृतिदौ नराणाम् ॥ पापेष्टमे पापकृतेत्थशाले मृत्युर्भवेद्वर्षनिवेशकाले ॥ यद्भेजनौ
 भूमिसुतेब्दतत्स्थे जीवे खलाब्धेथ कुजे गुरौ वा ॥ समाधिकारे ह्यनुजैर्विवादो मन्दन्विते शीतरुचौ च तद्भत् ॥ यद्वाशिगो जन्म
 नि सोमजन्मा तद्वाशिगेब्दे जनने बलिष्ठे ॥ चंद्रे विवादो निखिलैर्निरुक्तं तैर्विमनस्यं परदेशयानम् ॥ अथाष्टमभावस्थिताना सूया
 दीनाम्फलानि पञ्चकोशे ॥ रवौ चाष्टमे पीडनं बंधुकष्टं सडुःखक्षयोपद्रवौ व्याधिशोकौ ॥ धनार्तिः कलत्राङ्गपीडासुतोर्देव्रणो वात
 पीडा भवेद्वर्षमध्ये ॥ १ ॥ निघनगतशशाङ्कः कष्टवंतं करोति ज्वरवमनविकारं चोदरे गुप्तपीडाम् ॥ भवति कफविकारो नेत्ररोगां

गभङ्गो जलभयमरिवादो द्रव्यनाशोऽद्मध्ये ॥ २ ॥ कुजे चाष्टमे शत्रुपीडांगकष्टं व्रणस्योदयञ्चांगनानां च रोगः ॥ धनानां
 विनाशो भवेच्छस्त्रघातस्तथा व्यग्रता गुप्तचित्ता नरस्य ॥ ३ ॥ निशानाथपुत्रो यदा रंध्यसंस्थो नरं मृत्युतुल्यं कफार्तिं करोति ॥
 ज्वरादिप्रकोपो भवेन्नत्रपीडा भयं व्यग्रता हायने तद्दशायाम् ॥ ४ ॥ ज्वरवमनकफार्तिर्नैधनस्थे सुरेज्ये बहुलकठिनरोगः कर्णयो
 नैत्रयोश्च ॥ भवति भयमरिभ्यो योषिदङ्गेषु पीडा व्रणकृतबहुपीडा हायनेस्मिन्नराणाम् ॥ ५ ॥ मृत्युस्थितो मृत्युभयमनुष्यं
 शुकः करोतीह जनापवादम् ॥ ज्वरादिपीडामथ भीतिकष्टं नेत्रे च रोगो रिपुभिर्विवादः ॥ ६ ॥ निधनगो निधनं कुरुते शनिज्वर
 विमर्दकफार्तिजनापदः ॥ नृपभयंघनहानिभयम्भृधे भवति तापकरः पवनोदयः ॥ ७ ॥ छिद्रस्थितो मृत्युसमं मनुष्यं राहुस्तथा
 भूपभयं करोति ॥ ज्वरातिसारश्च कफार्तिदोषं विषूचिका वायुभयन्नराणाम् ॥ ८ ॥ मणित्यः ॥ चक्षुरुघनहानिस्स्याद्बहुपीडा
 कलेवरे ॥ पित्तजा विषभूपालव्यालपीडाष्टमे रवौ ॥ ९ ॥ अष्टमस्थेल्पसंतोषो द्रव्यनाश उपद्रवः ॥ श्लेष्मचक्षुर्विकारश्च वर्षादौ च
 निशाकरे ॥ १२ ॥ रक्तपित्तप्रकोपश्च महापीडा धनव्ययः ॥ विपत्तिरिष्टवर्गस्य अष्टमस्थे धरासुते ॥ ३ ॥ लाभं सौख्यं प्रमोदश्चराजपूजां
 रिपुक्षयम् ॥ विदधाति नृणां वर्षे सौम्यो मृत्युगतस्सदा ॥ ४ ॥ धनव्ययमनारोग्यं कलहं मित्रवर्गतः ॥ वियोगश्च प्रवासश्च जाया
 पुत्रादिपीडनम् ॥ ५ ॥ अल्पलाभमनारोग्यं जायापुत्रादिपीडनम् ॥ धर्मनाशं प्रवासश्च भृशुपुत्रेष्टमस्थिते ॥ ६ ॥ रोगपीडा महा
 व्याधिःपुत्रजायादिपीडनम् ॥ व्यसनं द्रव्यहानिश्च हायनेऽष्टमगे शनौ ॥ ७ ॥ धनव्ययस्त्वनारोग्यं विवादो बन्धुभिस्सह ॥ स्त्रीकष्ट
 च प्रवासश्च राहुरष्टमगे यदि ॥ ८ ॥ इत्यष्टमभावविचारः ॥ अथ नवमभावविचारः ॥ तत्र नवमभावे किञ्चिन्तनीयमित्युक्तञ्चण्डेश्वरेण ॥
 स्वाध्यायदीक्षा सुरगेहयात्रा चक्रस्य चेष्टा मठधर्मकृत्यम् ॥ गुरोस्तु कार्योद्योगिभिश्च जलाश्रयशालकदेवरादीन् ॥ श्रातुर्भगि
 न्याः शशुरस्य चिन्ता पुण्यश्च पुण्ये कथितम्महद्भिः ॥ अत्रापि विचारः पूर्ववत् ॥ अथ योगाः ॥ वर्षतन्त्रे ॥ भौमोदये त्रिनवगे क्रूरा
 युक्ते बलान्विते ॥ गुणावहस्तदा मार्गश्चरकार्यं स्थिरन्ततः ॥ त्रिधर्मस्थोऽपः सूर्यः कंबूलो मार्गसौख्यदः ॥ अन्यप्रेषणयानं
 स्यात्स चेन्नाधिकृतो भवेत् ॥ वर्षेशसूर्यस्त्रिनवगः स्वगृहोच्चादिगः कंबूली चन्द्रेत्थशालवाच मार्गप्रदो भवति ॥ एतादृशोऽधिकाररहित

अन्यप्रेषणयानदः ॥ अधिकारः स्वगृहादिको ज्ञेयः ॥ ममादिरेषां पर्यंतं समरसिंहावाक्यं न सर्वपुस्तकेषु ॥ समरसिंहावाक्यम् ॥ मम गमनं भवितावा
न वेति लग्नेश्वरेब्दचंद्रे वा ॥ नवमेशमुथशिले सति नवमस्थे वा भवेद्गमनम् ॥ लग्नस्थे नवमपतौ लग्नाधिपमुथशिले च संचारात् ॥
रहितोपि याति न पुनर्नवमदशा वर्जिते योगे ॥ लग्नपतौ केंद्रस्थे सहगमनं मुथशिले च विक्ररे ॥ गमनं स्यादस्मिन्वा चंद्रे
केंद्रस्य मुथशिलेन गतिः ॥ नृपयात्रापृच्छ्यायां धनस्थिते निरधिकारिणि क्रूरे ॥ पृष्ठगतानामशुभं भौमिभिभयं ससद्भटकं समरम् ॥
मन्दे चौरजलभयं कंबूलकूरतो न भयम् ॥ धननाथे नीचस्थे चास्तमिते शोभनं न पुनः ॥ लग्नपशशिनोः क्रूरादितयोर्व्याकुल्य
मीशचित्तैर्तिः ॥ सक्रूरो लग्नकोशांतरगस्तदासिद्धगणतः ॥ आकाशान्तरगेस्मिन्मार्गदस्तुर्यमध्यस्थे ॥ अनुचरजस्य तुर्यविलम्बा
तस्थे न भद्रमितेरपाम् ॥ मुथहाया दूनसंस्थः स्वगृहोच्चततश्शशी ॥ विदेशगमनं कुर्यात् क्लेशः पापेक्षणाद्भवेत् ॥ वासनः ॥ शुक्र
ब्दपे त्रिनवगे पथि सौख्यम्प्रजायते ॥ तस्मिन्नस्तंगते वक्रे क्रूरयुक्ते गमोशुभः ॥ बुधेब्दपे त्रिधर्मस्थे देवयात्रां समादिशेत् ॥ गुरो
त्रिनवगेब्देशे नृणां शुभगमो भवेत् ॥ यामे धर्मशलग्नशौचितितं गमनं भवेत् ॥ गुरोर्नवमगे भौमे नृणां शुभगमो भवेत् ॥ हिह्वजः ॥
यत्र जन्मनि मन्दस्स्यात्सराशिनैवमेऽद्दतः ॥ जन्माधिकारी ज्ञः क्रूरयुतोज्ञः शक्रटाध्वदः ॥ जन्माधिकारिणि बुधे कुजास्पदगते
सति ॥ पापयोगादि रहिते सुयानङ्गदितम्बुधैः ॥ जन्माधिकारसहितौ जीवेन्दू पापसंयुतौ ॥ वर्षे नवमगौ मन्दस्थाने दूरगमप्रदा ॥
जन्माधिकारी वा भौमः शनिस्थाने शुभान्वितः ॥ लग्नान्नवमगो वर्षे दूरयात्राप्रदायकः ॥ सर्वे मार्गसन्नेश्वरे गमः ॥
जीवस्थाने त्रिधर्मस्थे कुजे तत्र शुभो गमः ॥ बुधस्थाने कुजो लग्नाधीशहृष्टसुयानदः ॥ सर्वे भौमः स्वराशिस्थो वर्षे नवमगो
भवेत् ॥ स्वगृहे संस्थितो यात्रामुत्तमां संप्रयच्छति ॥ वर्षेधिकाररहितः शनिर्धैमे कुयानदः ॥ वर्षे धिकाररहिते गुरौ नवमसंस्थिते ॥
दूरयात्रा तत्र नृपाद्धनमानादिलब्धयः ॥ भौमेब्दपे च पतिते स्वजनादरतो गमः ॥ ॥ नवमाधीशकंबूलयोगे यात्रां विनिर्दिशेत् ॥
स्वगृहोच्चगतश्चन्द्रो नवमे यदि संस्थितः ॥ मुथहा सप्तमे तत्र विदेशगमनम्भवेत् ॥ हाधनसिन्धौ ॥ वर्षेशे सबले मार्गे वर्षयात्रा सुख
प्रदा ॥ तस्मिन्नस्तङ्गते वक्रे निर्वले दुःखदो गमः ॥ गुरुभे नवमश्चंद्रस्सबलेब्दे सुयानदः ॥ मन्दोब्दपोनधिकृतो नवमस्थः

कुयानदः ॥ गुरुरेवंविधो वर्षे दूरयात्राप्रदायकः ॥ एवन्त्रिनवगो भौमः क्रूरदृष्टः कुयानदः ॥ जन्मलमाधिपो मार्गधिपो वा नव
 मस्थितः ॥ त्रिगो वा यानदस्सौम्यो जन्मकालेकभावगः ॥ स एव वर्षे मार्गस्थशुभयात्राप्रदायकः ॥ स्वल्पांशो धर्मपशीघ्रो
 बृहदंशो विलग्नपः ॥ मन्दगश्चोभयोरित्यशाले कस्माद्गमो भवेत् ॥ स्वल्पांशो लग्नपशीघ्रो बह्वंशो धर्मभावपः ॥ अल्पगश्चोभयोरि
 त्यशालश्चित्तमार्गदः ॥ वैशम्पल्यशयोगश्चित्तमार्गदः ॥ मुन्यालग्नपयोर्योगो वर्षे स्याच्चिन्तिताध्वदः ॥ तत्र तेजस्सिहेन वर्षे
 लग्नशोरित्यशाले अचिन्तितयात्रायोग उक्तः ॥ वृथांगपे सुथशिलेद्भुजा विवित्यस्याच्चिन्तितश्च विपरीतगतेत्यशाले इति ॥ वर्षतन्त्रे ॥
 वर्षेणो बलवान्पापायुतः केन्द्रेधिकारवान् ॥ अधिकारे गतिस्संख्ये सेनापत्येपि वा वदेत् ॥ एंविधे कुजे जीवयुते कौन्निर्गते पुनः ॥
 परसैन्योपरिगतिर्जायाख्यातिः सुखावहा ॥ एवंविधे केन्द्रयतिनि बलयुतेऽधिकारवति क्रूरग्रहरहिते भौमे योग उक्तस्तेजस्सिहेन ॥ केन्द्रेद्भुपे
 विमालिने सबले च साधिकारेधिकारगतिरुक्कक्षयवैभवाद्यम् ॥ केन्द्रे कुजे गुरुयुते खलनिर्गतेरिसैन्योपरिप्रगतिरत्नजयादिसौ
 ल्यम् ॥ यादवः ॥ यानाद्यं विवलबलानुसारिविद्यं मुन्यायामशुभशुभर्षेऽष्टभाजि ॥ स्वोच्चाब्दे किसिमपतौ जनुनेशे मार्गशादिपि
 सहमाच्च चिन्त्यमेवम् ॥ ताजिकतिलके ॥ जामित्रगस्तु मुथहा भवनाच्छाङ्कः स्वोच्चादिगेचरगतो गमनं विदध्यात् ॥ द्रव्याजं
 नादिगमने खलु पुण्यसन्न वीथ्येण ताजिकविदां सुधियात्र वाच्यम् ॥ अथ यात्रायां दिज्ञानमुक्तं रोमकेण ॥ अग्निराशिभवेत्पूर्वा
 दक्षिणा पृथिवी भवेत् ॥ वायुराशिः पश्चिमा च सौम्याशा जलमे स्मृता ॥ अत्र यात्रा योगकारकाणां ग्रहाणाम्मध्ये यो बलवांस्तदधि
 छितराशौ गमनं वाच्यम् ॥ बलसाम्ये तन्मध्ये केन्द्रस्थग्रहाधिष्ठितराशौ गमनं वाच्यम् ॥ तदभावेपि नवमभावराशिः गमनं वाच्यमिति विशेषः ॥
 चण्डेश्वरः ॥ वर्षलग्नात्रिकोणस्थे ज्ञे भूगौ वा बलान्विते ॥ विदेशं याति गेहस्थो दिवेशस्थो गृहं व्रजेत् ॥ सुखे व्योम्नि
 स्थिते सौम्ये गमनं न तदा भवेत् ॥ तत्रैव गमनं पापे वकी खेटो यदा न हि ॥ भाग्यपो लग्नपो वा स्याच्चंद्रगो वा विशेषतः ॥
 चन्द्रलग्नेश्वरौ भाग्ये गमस्तत्राप्यचिन्तितः ॥ चन्द्रो लग्नपतिर्वापि केन्द्रे खेटस्सहाग्रगः ॥ सिद्धेपि गमने तत्र गमननेति निश्चितम् ॥
 ध्रुनेपे धर्मगे यानमवर्गनिर्दिशेद्बुधः ॥ चरराशिषु केन्द्रेषु शुभयुक्तेषु निश्चितम् ॥ ग्रामादौ गमनम्भूयात्पापयुक्ते चिराद्भवेत् ॥

चरस्वभावाद्दशमाद्दशुभेशानिरीक्षणात् ॥ अशुभेक्षणयोगाच्च प्रयाणमिति कथ्यताम् ॥ उदयद्वनचंद्राणां कर्तरी पापसंभवा ॥ यात्रायाञ्च
 तदा वाच्यं भयं चौरारिशस्त्रजम् ॥ कर्तरी शुभसंभूता गमनप्रतिबंधिका ॥ हिंसाजः ॥ तृतीयधर्मगो भौमो नष्टवीर्यः शनैः पदे ॥
 पुण्यनाशकरः सूर्यो वर्षेशो हीनवीर्यवान् ॥ त्रिधर्मगः पापकरो नष्टो मन्दोब्दपस्त्वथा ॥ मन्दोब्दपस्त्रिधर्मस्थो धर्मदो बलसं
 युतः ॥ गुरास्त्रिधर्मगोब्देशो नृपाद्द्रव्यकरो बलः ॥ सुन्था त्रिधर्मगा पुण्यप्रदा पापयुतान्यथा ॥ दग्धे नष्टे क्रूरयुते धर्मेशे ज्ञाति
 नाशनम् ॥ जर्णताजिके ॥ मूर्तिमूर्तिपतिः पश्येद्भाग्यं पश्यति भाग्यपः ॥ भाग्यं लग्नपतिलग्नभाग्यपः पश्यति शुभम् ॥ भाग्ये
 लग्नपतिस्तिष्ठेच्छ्रेष्ठे ॥ भाग्यलग्नपती स्वर्षे वर्षे भाग्योदयो भवेत् ॥ अथ नममावस्थितानां सूयादीनाम्फलानि पद्मकोशे ॥
 धर्मस्थितोर्कश्च सहोदराणाम्पीडाकरः क्लेशविवर्धनश्च ॥ धर्मप्रदो राज्ययशःप्रदश्च तद्दर्पमध्ये स्वदशाङ्गश्चेत् ॥ पुण्योदयन्धर्म
 गतश्शार्ङ्गो भाग्योदयश्चार्थसमागमश्च ॥ तीर्थोदनं भूमिपतेश्च लाभं शुभेक्षितः पुत्रसुखं सितेन्यत् ॥ २ ॥ धर्म्यगते भूमिसुते च वर्षे
 पुण्योदयो वित्तसमागमश्च ॥ भाग्योदयो मानविवर्द्धनश्च महाप्रतिष्ठाश्चरलब्धिश्च ॥ ३ ॥ धर्मस्थितश्शशिसुतस्सुतलाभसौख्यमर्थगमं
 सततमंगलमाशु कुर्यात् ॥ भूपाज्यो भवति कीर्तिविवर्द्धनश्च भाग्योदयो रिपुविनाशनमत्र वर्षे ॥ ४ ॥ वाचस्पतिर्द्धर्मगतो नराणां
 करोति धर्मम्बहुलं सुखञ्च ॥ भाग्योदयश्चार्थसमागमश्च तीर्थोदनं पुण्यमतिप्रकुर्यात् ॥ ५ ॥ धर्मस्थितो धर्मकरः कविस्स्यान्नरे
 न्द्रतुल्यं च नरं करोति ॥ सुखप्रदो वाहनभूषणानां गोभूहिरण्याश्चरलाभमाशु ॥ ६ ॥ भाग्योदयं भाग्यगतः शनिश्चेद्द्रुथोर्धदः शत्रुवि
 नाशनश्च ॥ कीर्तिं श्रियम्मानमथापि दत्ते सहोदराणां भयमार्तिदश्च ॥ ७ ॥ धर्मस्थितो धर्मविवर्द्धनगुरुज्यघृपाच्छत्रुविनाशनश्च ॥
 भाग्योदयश्चार्थसमागमश्च कर्गेति पीडां पशुवांधवेषु ॥ मणित्यः ॥ जायापुत्रविवाद्दश्च मतिर्धर्मक्रियादिषु ॥ चित्तोद्देगाकुलन्नित्यं न
 वमे तपनो यदि ॥ नवमे धर्मलब्धिश्च मनस्संतोषश्च ॥ यशोवृद्धिर्नृपान्मानो वर्षदौ च निशाकरे ॥ २ ॥ पापलब्धिर्भवेत्पुसा
 मुद्देगो विभक्षयः ॥ कलहो बंधुवर्गैश्च नवमे धरणीसुते ॥ ३ ॥ धर्मवृद्धिस्तथोद्देगं दैन्यं जायाप्रपीडनम् ॥ चंद्रजः कुरुते वर्षे
 नवमस्थो यदा नृणाम् ॥ ४ ॥ धनलाभो राज्यसौख्यं धर्मकार्यं भवेत्सदा ॥ प्राप्नोति विविधान्भोगान्देव्ये नवमस्थिते ॥ ५ ॥

शरीरे चैवमारोग्यं सबद्धिर्विभवागमः ॥ पुत्रजायादिकं सौख्यं नवमे भृगुजे नृणाम् ॥ ६ ॥ जायापुत्रसुहृत्कष्टं धनानाशानृपाद्भ्र
यम् ॥ दुर्मतिः पापबुद्धिश्च नवमे भास्करात्मजे ॥ ७ ॥ विद्वेषश्च वपुःपीडा दैन्यं राजादिपीडनम् ॥ धर्मकार्ये विल
म्बश्च राहुर्धर्मगतो यदि ॥ ८ ॥ इति नवमभावविचारः ॥ अथ दशमभावविचारः ॥ तत्र दशमभावे किञ्चिन्तनी
यमित्युक्तं चण्डेश्वरेण ॥ आकाशवृत्तान्तजलप्रपातः स्थानं पितुः कार्यसुखादिमानम् ॥ पुण्यघृपत्वं च तथाधिकारो
मुद्राच्युतिस्तदशमे विचिन्त्यम् ॥ अत्रापि पूर्ववद्विचारः ॥ अथ योगाः ॥ वर्षेश्वरे गगनगे राज्यातिः स्याद्बलान्विते ॥ भवे
तस्थानान्तरप्रातिरन्यकैर्द्रुगते १ । ४ । ७ सति ॥ वर्षशोकैश्चतुर्थस्थः पूर्वार्जितपदातिदः ॥ वर्षशोकौ लाभगतस्सख्यं स्यान्नृपमं
त्रिभिः ॥ वर्षस्सूर्यो लग्नगो दशमस्थो वा राज्यदस्सादिति ॥ यादवः ॥ वर्षेश्वरे धामिहरेथ लग्नस्वस्थे सर्वीये कुलरूपराजता ॥ नीचस्थे
क्रूरयुक्तैकै स्वस्थे स्याद्द्वधनं नृपात् ॥ समसिंहः ॥ लग्ने गगनेथ रविस्थाने सुग्रहागमे हि राज्यातिः ॥ जन्मनि सिंहगतैकै वर्षे
बलिनि प्रभोः पदप्राप्तिः ॥ चंद्रे भौमस्थानान्तरकारकत्वं स्यात् ॥ अथ वर्षशश्रंद्रो दशमगो भौमस्थाने स्थानलाभदो भवतीत्याह यादवः ॥
इलाजमस्थे चनभो १० निशाकरे परास्पदातिस्तत्रहवर्षवेशन इति ॥ मन्दस्थाने भौमे पश्यति सुग्रहा कुकर्मता नृपमीः ॥ दशमम
वने एते योगा इति केचित् ॥ गगनपवर्षपलमाधीशानां सुथशिले हि राज्यातिः ॥ नृपसहमपेद्दनाथे रतीत्थशाले च नृपयोगः ॥ जीर्ण
ताजिके ॥ दशमाधीश्वरसूर्यो जन्मकालेद्देवेशने ॥ दशमस्थो विलग्नशेत्थशाली राज्यदायकः ॥ पापादितो नष्टबलो राज्येशो
राज्यनाशदः ॥ सारे शनौधिकारणे हीने व्याकुलता भवेत् ॥ तेषांस्सिंहः ॥ जन्मागपेद्दसमये यदि कर्मनाथः कर्मशरो जनुषि
लग्नपतिश्च वर्षे ॥ कर्माङ्गदृष्टियुतितस्सबलः पदातिं कुर्यात्तेदेत्यखिलभावफलं विलोक्यम् ॥ व्योमाब्देपेद्दजनुषेश्च हतेव्ययाष्टद्विस्थे
शुभे इह हि नान्यशुभेपि योगे ॥ कर्माश्रिते सहमपे शनिदृष्ट्युक्ते कर्मक्षतिर्दशमपेपि विनष्टदग्धे ॥ वर्षत्रे ॥ स्वर्क्षेत्रे कर्मणि सु
यंपुत्रे नैरुज्यमथाधिगमश्च जीवे ॥ सूर्ये नृपाद्बहुबलात्कुजेथो बुधे भिषग्ज्योतिषकाव्यशिल्पैः ॥ पडव्ययगेब्देशे कर्मेश च बलो
ज्जिते ॥ सूतावन्दे च न शुभं तत्राब्दे मृतिपे ६ । ८ । १२ तथा ॥ यादवः ॥ द्रव्येशेन समासुजन्मनि तनूनाथेत्थशाले तथा

द्रव्यशेन समाङ्गपेन शुभयुग् सुन्थेश्वरस्यापि वा ॥ वर्षशेन जनुः स्वपेन च तथा योगे तु राज्यादिकं सूत्रैस्त्वेनधिकारक जनितनृ
 पापयुते चापि तव ॥ वर्षाङ्गादशमे तु राज्यसहमे सोम्याक्षियुक्ते तदा तद्द्विजनिवर्षस्वस्थितरवौ लग्नेशयोगे ६ ॥ तद्ब्रह्मन्मनि
 कर्मपेब्दकिसिमं याते च तत्स्थे समा कर्मेशो जनिसादये समुदिते दृष्टे युते च द्वये ॥ जनौ स्वपेवा नृपसादये वा समुदते राज्या
 दातिगौरवम् ॥ समापतौ जन्मनभोमहीभुजा समृथशीलेथ नभेङ्गनाथयोः।स्ववंशमानेन नृपत्वलब्धिता सादे शुभेब्दे जननोपि रा
 ज्यम् ॥ हिंसाजः ॥ वर्षेश्वरे रवौ चन्द्रस्थानगे रविमन्दने ॥ जन्मब्दकालयोः पापाकृति स्यात्कर्मनाशनम् ॥ तादृशे च शनौ वक्रे
 दग्धे निष्फलता भवेत् ॥ सर्वकर्मसु कर्मशकर्मभावौ शनीशितौ ॥ युक्तौ वा कर्मवैकल्यं कर्मसम्पन्नफलन्तथा ॥ लग्नाधिपेन वाक
 ण इत्थशालं करोति चेत् ॥ दशमेशस्तदा वर्षवश्यं स्यान्नृपदर्शनत् ॥ कर्मशस्याग्रतो यातौ यदा लग्नपभास्करो ॥ स्वगो लग्ने
 श्वरो वास्यान्वृपेण सह सङ्गमः ॥ चूडापणौ ॥ लग्नेशस्तोच्चनथेन तुङ्गादिस्थेन वीक्षितः ॥ अभीष्टपदलाभाय लग्नेलग्नेश्वरे तथा ॥
 सौम्यस्वामियुते दृष्टे पदप्राप्तिस्थरे तथा ॥ एवमेव पदस्थाने वृश्चिके स्वल्पसिद्धिकृत् ॥ अदिते राज्यपे राज्यं चरवर्ज्यं शुभग्रहः ॥
 पदस्थैर्युते दृष्टे क्रूरैश्चापि पदच्युतिः ॥ पदशश्चेत्पदं पश्येत्पदं तस्य स्थिरं भवेत् ॥ लग्ननाथपदाध्यक्षवन्यान्यं यदि पश्यतः ॥
 लग्ननाथनभोनाथचन्द्राव्योम्नि पदाथर्दाः ॥ स्वोच्चे लग्ने शुभः खेटः सौम्यदृष्टः पदप्रदः ॥ सप्तमे चाष्टमे शुके पदलाभस्वभावतः ॥
 बुधेन गुरुणा वापि युक्ते शुके महत्पदम् ॥ सचन्द्रे स्वामिनः प्रीत्या सकुजे कलहादितः ॥ पदन्नैव सप्तरे स्यात्सकौमिथ्या तु
 तत्पदम् ॥ पदसिद्धिशुभैर्युक्ते पापयुक्ते पदच्युतिः ॥ स्थिरादये पदप्राप्तिशुभस्त्यामियुतेक्षिते ॥ इत्थमेव पदस्थाने सा स्वल्पा
 किंतु वृश्चिके ॥ लग्ननाथनभोनाथौ चन्द्राढ्यौ च फलप्रदौ ॥ मध्येपे सशुभे राज्यं राज्यभ्रंशस्सपापके ॥ पदावाप्तिर्भवेच्छी
 षोदये लग्ने शुभान्विते ॥ समरसिंहः ॥ दशमस्वामी लग्ने पश्यति लग्ननृपाच्छाभः ॥ राज्ञश्चित्तं कीदृक् तत्रापि विनिर्दिशे
 दैवम् ॥ लग्नेशदशमपत्योस्त्रेहृशा स्याच्छुभश्चित्तम् ॥ क्रूरदृशा विपरीतन्दृष्ट्याभावे च मध्यमं प्रोक्तम् ॥ अन्यत्रापि ॥ स्वकी
 यस्वामिना साध्वै प्रीतिवृषतुलालिनि ॥ लग्नेवश्यं समादेश्या कन्यालग्ने च मध्यमा ॥ अथ दशमभावस्थितानां सूर्यादिग्रहणाफ्फ

लानि षष्कोशे ॥ यदा दिनेशो गगनाश्रितस्स्याद्राज्यार्थदो मानविवर्द्धनश्च ॥ हिरण्यभूम्याम्बरालाभकारी चतुष्पदाङ्गेषु रुजो
विवृद्धिः ॥ १ ॥ कर्मोदयं प्रकुरुते गगने शशाङ्को द्रव्यागममृपकुलाद्रिपुपक्षनाशम् ॥ व्यापारतो बहुसुखम्महतीम्प्रतिष्ठां कीर्तिं
न्तथा धनयुताम्प्रकरोति वर्षे ॥ २ ॥ कर्मस्थितो भूतनयोब्दमन्व्ये कर्मोदयञ्चार्थसमागमश्च ॥ राज्यार्थलाभश्च महाप्रतिष्ठां करो
ति मानम्पशुघातनश्च ॥ ३ ॥ गगनगइशशिजो यदि हायने भवति वाहनसौख्यकरस्तदा ॥ सुतविवृद्धिघनाश्वसमागमो विलसनश्च
तथा नृपतेर्जयम् ॥ ४ ॥ व्योम्नि स्थितश्चेत्सुरराजमन्त्री हेमाम्बरासिञ्च जयङ्करोति ॥ भूप्रसादात्क्षितिगोधनाप्तिं स्याद्वायने
शत्रुविनाशनश्च ॥ ५ ॥ गगनगे भृगुनंदनसंज्ञके नृपसमो मनुजोथ महाजयः ॥ भवति गोधनधान्यसमागमो बहुसुखं कृषिवाहन
योस्सदा ॥ ६ ॥ गगनगः कृषिहानिकरइशनिः पशुजनं स्वजनोदरपीडनम् ॥ नृपसंमनुजश्च महाधनम्प्रकुरुते क्रयविक्रयलाभ
कृत् ॥ ७ ॥ सिंहीसुतो दशमगः क्रयविक्रयेषु लाभन्नरनृपसमम्प्रकरोति वर्षे ॥ भूपालयं सततमङ्गलमाशु कुर्यात्कीर्तिं श्रियं भवति
वाहनहानिकारी ॥ ८ ॥ मणित्यः ॥ राजसुद्रादिजं सौख्यसिद्धारम्भः सुखन्धनम् ॥ प्रख्यातं वंशविस्तारं वर्षे दशमगे रवौ ॥ १ ॥
द्रव्यागमं वद्वलाभं रोगनाशन्तथैवच ॥ प्रतिष्ठा कीर्तिलाभश्च वर्षे दशमगे विधौ ॥ २ ॥ व्यापारन्धनलाभश्च प्रसाद्भूमिपालतः
तेजोवृद्धिस्तथारोग्यं दशमस्थे महीसुते ॥ वाणिज्याद्राज्यवर्गाच्च धनलाभं सुहृत्सुखम् ॥ बलं कातिविवृद्धिश्च हायने दशमे बुधः ॥
सत्कीर्तिर्भूतोमानं धनलाभं सुहृत्सुखम् ॥ गेहे महोत्सवो नित्यं देवैज्यो दशमे यदि ॥ नृपमानं सुहृत्सौख्यंघनलाभं
रिपुक्षयम् ॥ सर्वारंभाः प्रसिद्धयंति दैत्येज्ये दशमे नृणाम् ॥ व्यापाराद्धनहानिश्च भयं भूपालसंभवम् ॥ सुखे देन्यम्प्रवासश्च
दशमे रविनंदने ॥ भूमिनाशो भयन्नित्यं देहपीडा धनक्षयः ॥ इष्टस्वजनविक्षेपं राहौ दशमसंस्थिते ॥ इति दशमभावविचारः ॥
अथ लाभभावविचारः ॥ तत्र लाभभावे किञ्चित्नीयमित्युक्तं चण्डेश्वरेण ॥ कार्यस्य सिद्धिः क्षयवृद्धिलब्धिर्गजाश्ववस्त्रासनयानशय्या ॥
विद्यार्थलाभोप्यथ नष्टलाभः कन्यासुवर्णस्य च लाभकार्यम् ॥ तनूरुहादेइश्वसुरादिकश्च समस्तलाभः खलु लाभभावे ॥ अत्रापि
पूर्ववद्विचारः ॥ अथयोगः ॥ जीर्णताजिके ॥ बुधे वर्षेइश्वरे सोम्यसंहृष्टे धनलाभगे ॥ लाभो वाणिज्यतस्सौम्यलग्ने सुयहायुते ॥ लिख

नात्पठनाच्छाभो वर्षे भवति निश्चयात् ॥ वर्षेश्वरे बुधे षष्ठाष्टान्त्यगे क्रूरसंयुते ॥ नीचकर्मकृतो लाभस्स्वरूपो ज्ञे पापवीक्षिते ॥
 बुधेस्तगे तादृशे च न लाभस्स्यात्कदाचन ॥ तेषःसिंहः ॥ लाभाधिपे तदुज्जाविहितेत्यशाले वीर्यान्विते च परिवारधनादि
 वृद्धिः ॥ एवमफलन्तु मुथहापतिनाङ्गभोक्ता सर्वेपि लाभगृहगा धनदास्सर्वीर्याः ॥ वामनः ॥ वर्षेश्वरे लाभगते सौम्यग्रहयुतेक्षिते
 लिखनात्पठनाच्छाभस्तथैव व्यवहारतः ॥ वर्षत्रे ॥ सर्वीर्योद्भूः समुथहालमेथसहमे शुभाः ॥ तदानिखातद्रव्यस्य लाभः
 पापदृशा न तु ॥ तजिकभूषणे ॥ गगनभवनसंस्था मुथहा वर्षकाले लिखनपठनलाभं सत्त्युक्ता करोति ॥ निजपति
 सहिता सा रन्ध्रशत्रुव्यवस्था वितरति बहुविधं प्राप्तिकाले नराणाम् ॥ लाभे लाभेशः शुभैदृष्ट्युक्तः स्वोच्चस्थश्चैहूरसंस्थश्च सूर्ययात
 मातङ्गाश्वावाप्तिमुर्वीविभूषायोषा दर्षात्कर्षयुक्तं करोति ॥ यादवः ॥ जन्माङ्गपे लग्नपतीत्यशाले मुथेश्वरेणापि समेश्वरेण ॥
 द्रव्येशमुख्याख्ययुतौ च लाभे जन्माब्दयोर्लाभशुभेब्दके च ॥ लग्नग सहमपे च खलार्ते देवमन्त्रिणि धनक्षतिरुग्रा ॥ जन्मवित
 भुजिवर्षतनूपे मूथशीलिनि निजोचितलाभः ॥ हिह्वजः ॥ लग्नलाभपती लाभे लग्ने वा लग्नलाभपौ ॥ लग्ने
 लाभादिगो वा स्याच्छाभे लग्नाधिपो भवेत् ॥ एकोपि हि यदा योगस्तदा लाभस्तुनिश्चितम् ॥ चंद्रयोगे विशे
 षेण पूर्णो लाभः प्रकीर्तितः ॥ लाभे लग्नाधिपस्तिष्ठेच्छाभाधीशेन संयुतः ॥ तदा लाभकरश्रीश्रीचंद्रयुक्तो विवृद्धिदः ॥
 लाभपो लग्नपो लाभे लग्नपस्तत्पुरोथवा ॥ पञ्चमे बलवान्सौम्यस्तदा लाभस्सधर्मकः ॥ लग्नलाभपयोर्दृष्टिर्लाभे लाभ
 करी मता ॥ निष्फलाः कथिता योगा याद चंद्रो न पश्यति ॥ सर्वग्रहेक्षिते लाभे लाभो विशविशोपकः ॥ एवं सर्वेषु भावेषु
 वाच्यं सर्वग्रहेक्षणात् ॥ शशिलाभपलग्नेशा अन्योन्यं युतवीक्षिताः ॥ लग्नात्रिकोणवित्तस्थाः शीघ्रं लाभप्रदा मताः ॥ तिर्यग्योनौ
 गते लग्ने तिर्यग्योनिगतोथ वा ॥ लाभेशशुभदृष्टश्चैत्पशुलाभस्तदा भवेत् ॥ विलग्नसत्ताष्टमगाः पञ्चमस्थाः शुभग्रहाः ॥ वा
 चंद्रलग्नपौ षष्ठे बलिनौ ऋणलाभदौ ॥ समसिंहः ॥ नृपतर्गौखलाभो मे स्यादिति लग्नलाभपत्योश्च ॥ सेहदृशा शीघ्रं स्याद्रिपु
 दृष्ट्या बहुदिनैरेव ॥ आयेशे केदस्थे शशियुतदृष्टे च पूर्णफलमस्ति ॥ स्थिरराशौ परिपूर्णं चरेल्पमद्भवेन्मिश्रे ॥ देवगुरौ केद्रगते

स्वेच्छादिगते च नृपशुभाशापूर्णफलाक्रूरहपीडिते शीघ्रनाशस्स्यात् ॥ अथ लाभभावस्थितानां सूर्यादीनाम्फलानि पञ्चकोशे ॥ रविलांभगो लाभ
 कारी नृपात्स्याद्धनासिश्च धान्यांबरं वै हिरण्यम् ॥ विलासादिसौख्यं रिपूणां विनाशं सुताङ्गेषु पीडा भवेत्तद्दशायाम् ॥ १ ॥ रिपो
 नाशं लाभसंस्थे शशांके बहुद्रव्यलाभं क्रये विक्रये च ॥ नृपात्सौख्यलाभस्तुतस्यागमश्च प्रतिष्ठा विवृद्धिर्भवेद्द्वयनेस्मिन् ॥ २ ॥
 अवनितनयलाभे राज्यलाभैर्थलाभो भवति रिपुविनाशो मित्रपक्षाज्यश्च ॥ हयभवनहिरण्यं प्राप्यते चांबराणि तनयसुखवि
 नाशो जायते दायनेस्मिन् ॥ ३ ॥ लाभस्थितः शशिसुतो जयसंपदश्च धान्यांबराणि बहुलानि करोत्यवश्यम् ॥ कतिर्विवर्द्धनमथा
 र्तिविनाशनञ्च स्याद्दायने पशुविवर्द्धनमत्र लाभः ॥ ४ ॥ जयो मानवानां सुरेज्ये च लाभे भवेद्दोहयानां गजानाञ्च लाभः ॥ सुत
 स्योदयो जायते शत्रुनाशः प्रतिष्ठाविवृद्धिर्नृपाच्चापि सौख्यम् ॥ ५ ॥ कविलांभगो लाभकृत्स्वर्णदःस्याज्यम्मानवानां करोतीह वर्षे
 ॥ सुतानां विवृद्धिःसुखं राजपक्षाद्रिपूणां विनाशो तथा मित्रवृद्धिः ॥ ६ ॥ लाभस्थितो भास्करसुतुरत्र हिरण्यगोभूमिरथाश्वला
 भम् ॥ अर्थागमङ्कीर्तिविवर्द्धनञ्च सन्तानपीडाप्रकरोति वर्षे ॥ ७ ॥ लाभस्थितश्चेत्स्वलु सैहिकयो नरन्नरेन्द्रेण समङ्करोति ॥ हिर
 ण्यगोभूधनसञ्चयञ्च शत्रुक्षयम्पुत्रभयन्तथैव ॥ ८ ॥ मणित्यः ॥ वाजिवृपादिद्रव्यातिः प्रमोदस्स्वेष्टवर्गतः ॥ नृपप्रसादमारोग्यं वर्षे
 लाभगते रवौ ॥ १ ॥ पुत्रवस्त्रादिकप्रतिर्द्धनस्वालयसंभवः ॥ श्वेतक्रयाणकाह्लाभो वर्षे लाभस्थिते विधौ ॥ २ ॥ जायापुत्रसुहृत्सौ
 ह्यप्रतापो विभवागमः ॥ शत्रुक्षयचृपात्सौख्यं लाभगे भूमिनन्दने ॥ ३ ॥ द्रव्यलाभन्तथारोग्यप्रभोः प्रीतिविवर्द्धनम् ॥ शुभक
 याणकाह्लाभो लाभस्थाने यदा बुधः ॥ ४ ॥ आयुरारोग्यमैश्वर्यञ्जायापत्यसुहृत्सुखम् ॥ नृणाञ्चतुष्पदप्रतिर्देव्यो लाभगो
 यद्दि ॥ ५ ॥ जलमार्गाद्धनप्राप्तिस्तथा शुभकृपाणकात् ॥ प्रियागमस्तथा सौख्यं लाभगे भृगुनन्दने ॥ ६ ॥ द्रव्यागमन्तथैश्वर्यमारोग्यं
 योषितां सुखम् ॥ शूरस्वल्पाश्रितो लाभो वर्षे लाभगते शनौ ॥ ७ ॥ शरीरारोग्यमैश्वर्यं स्त्रीसुखं विभवागमः ॥ सङ्कीर्णवर्णतोलाभो
 राहुलांभगतो यदि ॥ ८ ॥ इति लाभभावविचारः ॥ अथ व्ययभावविचारः तत्र व्ययभावे किं विचारणीयमित्युक्तञ्चण्डेश्वरेण ॥ त्यागादिभोगादिविना
 हदानकृष्णादिकर्मव्ययसंज्ञकञ्च ॥ पितृव्यमातृष्वसृमातुलानां शुद्धं क्षतिर्युद्धपराजयश्च ॥ सम्प्रेक्षणञ्चेच्छृशुरादिवित्तं कुलन्तथैतत्क

थितं व्ययाख्ये ॥ अत्रापि विचारः पूर्ववत् ॥ अथ योगा जर्णितार्जिके ॥ लग्नाब्दपौ नष्टबलौ व्ययाष्टरिपुसंस्थितौ ॥ नृपे भृत्यक्षयोन्य
 क्षे स्याच्चतुष्पदनाशनम् ॥ वर्षेश्वरे सिते षष्ठे स्थिते भृत्यक्षयो नृभे ॥ चतुष्पदेषुश्वादिनाशो विबले क्रूरवीक्षिते ॥ दशमस्थे स भौभेन्दौ
 स्याच्चतुष्पदनाशनम् ॥ व्याकुलत्वञ्च भौमाब्दौ चन्द्रे व्ययगते तथा ॥ षष्ठगेब्दपतौ सूर्ये सपापे पशुमाश्रिते ॥ भृत्यैस्समङ्ग
 लिर्वर्षे व्ययाष्टस्थेपि तत्फलम् ॥ मदेब्दपे बलयुते रिपुरिःफ्रगते तथा ॥ भूतासनं द्रुमारोपो जलाश्रयकृतिर्भवेत् ॥ वामनः ॥
 व्ययस्थे वर्षेपे मदे गुरौ वा शुभवीक्षिते ॥ आवासनिर्मितां भूमिप्राप्तं तत्र विनिर्दिशेत् ॥ यादवः ॥ भौमे चतुष्पदयुते दशमे
 चतुर्थे मंदावलोक्तयुते स्वहृतिस्तथार्तिः ॥ षष्ठे सितेब्दाधिपतौ चतुर्थे ऋणे दृष्टे च युते रुगार्तिः ॥ ताजिकसारे ॥ मन्दा
 निवतो रात्रिपतिर्व्ययस्थो देवार्चितः षष्ठगतो विलग्यात् ॥ तदार्थनाशप्रकरोति शीघ्रं भूपादथा चौरजनाच्च दुष्टात् ॥ अत्र विशेषमाह
 तेजःसिंहः ॥ भावा इमेब्दजनुषोरपि वीर्ययोगाद्दुष्टुः फलं स्वमबलाः फलहानिदाः स्युः ॥ कल्पन्धनादिषु विलग्नमतश्च कैद्रुमुख्या
 खिलानि भवनानि मतानि तज्ज्ञैः ॥ त्रैलोक्यप्रकारे ॥ द्वादशे शोभनः खेटो विवाहादिषु सद्भयम् ॥ ऋरोप्यसद्भयं राजदस्यु
 भ्यः कुरुते ग्रहः ॥ व्यये सूर्ये नृपादण्डश्चक्षे क्षीणे च कष्टतः ॥ कुजे क्रीडाविनोदादौ बुधे तु क्रयविक्रयात् ॥ जीवे धर्मव्ययस्तत्र
 शुक्रे वेद्यादिकर्मसु ॥ शनौ व्यये व्ययः क्रौर्यं त्वविनष्टो यदा ग्रहः ॥ वर्षंतरे ॥ यत्र भावे शुभफलो दुष्टो वा जन्मनि ग्रहः ॥ वर्षे
 तद्भागस्तादृक् तत्फलं यच्छति ध्रुवम् ॥ ताजिकभूषणे ॥ प्राच्या विचारानुमतं नितान्तं मयोदितं द्वादशभावजातम् ॥ फलम्बलं
 वीक्ष्य नभश्चरणान्तद्योजनीयं हि दशासु तेषामिति ॥ अथ द्वादश भावस्थितानां सूर्यादीनां ग्रहाणाम्फलानि पञ्चकोशे ॥ व्ययस्थितश्च
 त्वलु भास्करोसौ स्त्रीविग्रहोद्भेगकरौघ्रिरोगकृत् ॥ व्ययश्च शीर्षेर्दनेत्रपीडाङ्करोति चिन्तां रिपुभिर्विनाशम् ॥ १ ॥ शशांको
 व्ययस्थोरितः पीडनं स्यात्तथा सद्भयनेत्ररोगङ्करोति ॥ विवादजनानां महाकष्टसाध्यङ्कफार्तिश्च गुल्मोदयन्तत्र वर्षे ॥ व्ययश्चापदो
 भूमिपुत्रे व्ययस्थे भवेन्नत्रपीडाथ कर्णे विकारः ॥ शिरोर्तिजनानां विरोधस्तथास्यात्कलत्राङ्गपीडा भवेदत्र वर्षे ॥ ३ ॥ बुधे द्वाद
 शस्थे रिपूणां विवादे व्ययो गुप्तचिन्ता च कर्णे विकारः ॥ दशानेष्टकारो भवेन्नत्रपीडा कफार्तिश्च कष्टन्तथा हायनेस्मिन् ॥ ४ ॥

रिः फस्थितस्सुरगुरुर्बहुलव्यथाकृच्छत्रप्रवादनुपभीतिकरो हि वर्षे ॥ नेत्राङ्गपीडनकफार्तिजनप्रवादं हानिर्भयं भवति शोकविकार
 कारी ॥ ५ ॥ व्ययगतभृगुजे स्यात्सद्ग्रहये वातपीडा रिपुजनपरिवादो नेत्रयोश्चापि रोगः ॥ भवति रिपुभयं वै शोकमोहादिकष्टं
 ज्वरवमनविकारमृत्युतुल्यमभयञ्च ॥ ६ ॥ व्ययस्थानगे हायने सूर्यपुत्रे व्ययो विक्रये क्लेशचिन्ता च कष्टम् ॥ रिपूणां विकाराद्भवे
 दर्थनाशं शिरोत्थैक्षिपीडा तथा हायनेस्मिन् ॥ स्थानभ्रंशो भवति नियमान्मानवानां व्ययस्थसिंसीपुत्रो रिपुभयमथो भृत्यमृत्युं
 विधत्ते ॥ शीर्षे कर्णे व्यथनमुदरे नेत्ररोगन्नराणां लक्ष्मीहानिस्स्वप्नकलहः कामिनीनाम्प्रपीडा ॥ मणित्यः ॥ दृष्टिरुद्गव्यना
 शश्च विद्वेषो बन्धुवर्गतः ॥ देहे पित्तोद्भवा पीडा वर्षे सूर्यव्यवस्थिते ॥ १ ॥ द्रव्यक्षयं क्षुधालपत्वं नेत्ररुक कलहो गृहे ॥ वर्षकाले
 व्ययस्थाने चन्द्रः कुर्यादिदम्फलम् ॥ २ ॥ दृशो रोगं वपुःकष्टं धननाशबृषाद्भयम् ॥ सुतजीवादिजं दुःखं हायने द्वादशे कुजे
 ॥ ३ ॥ स्वल्पलाभमनारोग्यम्बहुव्ययनृषाद्भयम् ॥ स्ववर्गे कलहन्नित्यं कुर्यात्सौम्यस्तु रिःफगः ॥ ४ ॥ स्वजनेर्विग्रहं दुःखक्षयोत्प
 तिर्द्धनव्ययः ॥ प्रवासो नृपतेर्भातिर्वैज्ये व्ययसंस्थिते ॥ ५ ॥ मित्रस्वजनविद्वेषस्सन्मार्गविभव्ययः ॥ निस्सङ्गत्त्वम्प्रवासश्च
 द्वादशे भृगुजे नृणाम् ॥ ६ ॥ पादाक्षिहृदये पीडा द्रव्यानाशबृषाद्भयम् ॥ कलहम्बन्धुवर्गादौ कुर्यान्मंदो व्ययस्थितः ॥ ७ ॥ धनव्यय
 श्च कष्टञ्च राजपीडा रिपुक्षयः ॥ जायापीडा भवेन्नित्यं स्वर्भानुद्वादशे यदि ॥ ८ ॥ अथ ग्रहाणां भावफलं स्वस्वदशासु फलदमित्युक्तं
 ताजिकभूषणे ॥ खेचारिणां भावफलानि यानि तानीह कल्प्यानि दशासु तेषाम् ॥ राहोस्तु यद्भावफलं निरुक्तं शनेर्दशायां खलु तत्प्रक
 ल्प्यमिति ॥ विशेषमाह यादवः ॥ स्वोच्चस्ववेश्मास्तगनीचशत्रुहृदादिवर्गस्थितस्ये चरणाम् ॥ बलाबलत्वादि विचार्य्यसम्भवप्रोक्तानुसारे
 ण वदेत्फलन्तु ॥ इति व्ययभावविचारः ॥ इति श्रीद्वैतवार्ध्वाण्डितदासोदरत्प्रमज्जलमन्त्रविरचिते हायनरत्ने द्वादशभावविचाराध्यायः षष्ठः ॥ ६ ॥ अथ
 दशाविचारः ॥ तत्र दशाशब्देन शुभाशुभफलपाककाल उच्यते ॥ अथ पूर्वोक्तानां फलादीनां विभागज्ञानदशाज्ञानेन विना दुर्ज्ञेयमिति दशानय
 नमवश्यं वक्तव्यम् ॥ यदाह सूर्यसूरिः ॥ यदपि सूचितमत्र सभाफलन्तु धनादिगतैः खचरैस्तु यत् ॥ दिनविभागमृते न द्विगम्यते तद्दहमत्र
 दशानयनम्भुवे ॥ १ ॥ यादवोपि ॥ विविधभावफलोत्थफलं स्वगो दिशति तद्यदनेहसि सा दशा ॥ इति तदानयनं नयसम्मतं परिव

दामि विदां सफलमुदे ॥ १ ॥ अथ दशानयनप्रकार उक्तो वर्षतन्त्रे ॥ स्पष्टान्सलग्नान्स्वचरान्विधाय राशीन्विनात्वल्पलवन्तु पूर्वम्
 निवेशतस्मादधिकाधिकांशं क्रमादयं स्यात्तु दशाक्रमोब्दे ॥ १ ॥ ऊनं विशोध्याधिकतः क्रमेणंशाद्यं विभुद्धांशकशेषकैक्यम् ॥
 सर्वाधिकांशोन्मितमेव तस्मादेनेन वर्षस्य मितिस्तु भाज्या ॥ २ ॥ शुद्धांशकांस्तान्गुणयेदनेन लब्धद्रुवांकेन भवेद्दशायाः ॥ मानं
 दिनार्धं खलु तद्ग्रहस्य फलान्यथासन्निगदेत्तु शास्त्रात् ॥ ३ ॥ अयमर्थः ॥ दशानयने सलग्नां सर्वग्रहाणा राशीन्विहाय सर्वव्यूनांशो
 ग्रहः पूर्वं लेख्यः ॥ पुनस्तस्माद्यथायथा यस्ययस्यांशाधिक्यं तथा समग्रहः लग्ननिवेशः एवन्निवेशितास्सर्वे ग्रहा हीनांशसंज्ञकास्त्युः ॥ वर्षे अयं
 दशाक्रमः स्यात् ॥ पुनरूनं हीनमंशाद्यं ग्रहमधिकाराद्ग्रहाद्विशोध्य क्रमेण किंचिदधिकांशं तदग्रिमद्विशोध्यम् एवं सर्वे ग्रहाः शोध्याः ॥ शेषांशा
 नां नाम पात्यांशाशुद्धांशाश्च पुनः पात्यांशानां योगः कर्तव्यः ॥ स योगः हीनांशासांस्याभावे सर्वग्रहमध्ये योधिकांशस्तुल्यमेव स्यादिति व्याप्तिः ॥
 ननु हीनांशासांम्येपि तदूर्द्ध्वोर्द्धतः पात्या इत्येनेनानीतपात्यांशयुतिः सर्वाधिकांशस्तुल्या भवत्येवेति स्यादेतत् यदि साम्यांशाः परस्वगस्य पात्यांशाश्च
 न्यत्वं पात्यांशाभावे दशाद्यभावोपि स्यात् ॥ नचेष्टानिर्देशाभावे तु भावमुन्याधर्षशादिफलस्योच्छेदापत्तेः ॥ किंच कृशांशसांम्ये समांशापरस्वगस्य दशा
 भावो यदिसाचीनानामाचार्याणामनुमतः स्यात्तर्हि एकराशिगानामेकांशं हरति बलीति जातकोक्तिवद्वलिन एकस्यैव दशा स्यादित्युक्तं स्यात् ॥ अंशा
 बस्थसमत्वे दशा च वीर्याधिकस्य पूर्वा स्यादिति वक्ष्यमाणहिंलाजवचने निर्बलस्यानंतरं दशेत्याशयोवगम्यते ॥ अन्यथा समांशापरस्वगस्य दशाभा
 वेन तत्क्रमाकांशाभावाच्चित्रिर्णायकं हिंलाजतेजःसिंहादिवाक्यं बलिनः पूर्वा दशाः इत्यादिकमुन्मत्तप्रलपितमिव स्यात् ॥ अपि च लग्नग्रहाणामष्टानाम
 प्यंशसांम्ये सप्तानांपात्यांशान्यत्वादेकस्यैव समग्रवर्षदशा स्यात् ॥ नत्वेकस्यैव दशाफलं शुभमशुभं वा समग्रवर्षं भवतीति बालोपि प्रतिपद्यते ॥ नचांतरद
 शाविदशाफलभेद इति वाच्यम् ॥ पात्यांशाभावेन तद्दशायामन्तर्दशादेरपि गगनकुसुमायमानत्वात् ॥ अत एव श्रीमन्नीलकण्ठदैवज्ञैः ऊनं विशोध्या
 ऽधिकत इत्युक्तम् ॥ नतूर्ध्वस्थग्रहशोधनमधस्स्थितग्रहे उक्तम् ॥ अत्र ऊनांशग्रहे तस्मादधिकांशेभ्यः शोधिते सति ग्रहाणां दशादीनां
 तुल्यत्वेपि नकापि क्षतिः ॥ तस्माद्धीनांशासांम्यभावे पात्याशयोगस्तर्वाधिकांशमितो भवति ॥ वर्षतंत्रवाक्ये अव्ययानामनेकार्थत्वादेवशब्दो
 वाशब्दवाची ज्ञेयः ॥ हीनांशासांम्यं कदाचिद्भवत्यतः श्रीमन्नीलकण्ठदैवज्ञैः पात्यांशयोगस्तर्वाधिकांशान्मतो भवतीत्युक्तः ॥ अन्यथा

पात्यांशयोगमनुकैव लाघवात्सर्वाधिकंशैर्भाज्या इत्यग्निदध्युरित्यलमतिप्रसङ्गेन ॥ पुनः पात्यांशयोगेन सर्वाणि नववर्षस्य मितिः सौरी ३६०

कु.	ल.	सू.	शु.	वृ.	मं.श.	चं.	ग्रहाः
२	८	९	१६	१९	२१	२८	हीनांशाः
१८	५३	४४	२६	२३	५७	१६	
३४	२	५९	२६	३२	८	३३१	
२	६	०	६	२	०	६	
१८	३४	५१	४१	५७	३३	५९	१९
३४	२८	५०	२७	६	३६	५५	२८
३९	८३	९	८५	३३	७	२५	०
३२	४४	१९	४२	४६	६	२६	३१
६	२८	३४	१७	५३	४४	४६	२२

सर्वर्णितेन १० । १७ । ९१ सौरिवर्षमिति ३६० वर्षद्वयं षष्ठ्या ६० सर्वर्णिते जाता १२ । ९६००० भक्ताल्लब्धो दिनघटीपलात्मको भुवकः १२ । ४३ । ५५ ॥ अनेन ग्रहाणां पात्यांशा गोमूत्रिकया संगुणिताः षष्ठ्योपर्यपरिलब्धेन युता जातानि ग्रहाणां दिनादिशामानानि ॥ अथ प्रकारांतरं जातकालंकरे ॥ पात्यांशनिघ्ना दशसौरवर्षाद्ब्रह्मंशभक्तादथवा दशाहाः ॥ सौरवर्षमितिः ३६० बुधपात्यांश २ । ८ । ३४ गुणाः ८ । ३० । २४ सर्वाधिकंशैर्भक्ता २८ । १६ । ३ लब्धा दिनाया बुधदशा २९ । २२ । ६ पूर्वागतसमेव ॥ तत्र दशाप्रवेशज्ञानार्थं सौराणि दशादिनानि वर्षप्रवेशकालकं राश्यादौ योज्यानि तत्समेकं दशाप्रवेशाः स्युः ॥ उदाहरणम् ॥ वर्षारंभे सूर्यः ३ । ९ । ३६ । ५९ वस्मिन्कालेऽयं सूर्यैस्थितस्तस्मिन्नेव काले पूर्वप्रकरणेनानासु दशासु प्रथमतो बुधदशा सौर्येव जाता दिनाया २९ । २२ । ६ पुन वर्षप्रवेशकालकं ३ । ९ । ३६ । ५९ बुधदशाहाः २९ । २२ । ६ अंशादौयोजिताः ४ । ८ । ५८ । ५ जालोत्रिमदशाप्रवेशार्कः । एवमत्रैपि ॥ अथात्र वर्षफले संक्रातिदिवसान् पञ्चाङ्गपत्रे दृष्ट्वा तत्तदशाप्रवेशमालक्ष्य फलानि वाच्यानि ॥ अत एव साम्प्रदायिकाः कस्मिन् काले दशाप्रवेशो जात इति संशये सौरसावनदिनादिवर्षमानेन दशाहाश्च समानयन्ति ॥ तत्र दशाप्रवेशकालज्ञानार्थं वर्षप्रवेशवारादौ प्रथमदशादिनानि

योज्यानि उपरि सप्ततष्टानि द्वितीयदशाप्रवेशे वाषट्डीदलत्मकः काला भवति ॥ पुनर्द्वितीयदशाप्रवेशकाले द्वितीयदशादिनानि योज्यानि तृतीयदशा प्रवेशकाले भवति ॥ एवमेतन्नि उदाहरणम् ॥ श्रावणरुज्जनवम्या शुक्रवासरे सूर्योदयाद्गतघटीपलेषु ५ । ३६ वर्षेप्रवेशः ॥ अस्मिन्वर्षप्रवेश काले प्रथमं बुधदशा जाता सौरसावनदिनात्मिका २९ । ४७ । ५० पुनर्वर्षप्रवेशवारादौ ६ । ५ । ३६ बुधदशाहाः २९ । ४७ । ५० योजिताः ३५ । ५३ । २६ वारस्थाने सप्ततष्टे शेषं शनिवारो जातः ॥ वर्षप्रवेशादेकोनत्रिंशद्दिनान्तरं शनिवारो सूर्योदयाद्गतघटीपलेषु ५३ । २६ द्वितीयदशाप्रवेशो लग्नस्य जातः ॥ पुनरस्मिन् काले ० । ५३ । २६ लग्नदशाहा योजिताः ॥ पूर्ववत्तृतीयदशाप्रवेशे वाराधः कालो भवति ॥ एवं सर्वत्र ॥ वामनेन तु मुन्याफलज्ञानार्थं लग्नमुन्यादशापि कर्तव्येत्युक्तम् ॥ सर्वग्रहाणां मुन्याया भुक्ताशान् स्वौश्व पीडयेदिति ॥ यत्रयत्र द्वयोर्वहूनां वा ग्रहाणामंशादिसाम्यन्तत्र दशाक्रमज्ञानमुक्तम् हिंसाजेन ॥ अंशाद्यस्य समत्वे दशा च वीर्याधि कस्य पूर्वा स्यात् ॥ वीर्यस्यापि समत्वे स्पष्टाल्पगतेर्दशा पूर्वा ॥ १ ॥ वर्षत्रेपि ॥ शुद्धांशसाम्ये वलिनो दशाद्या बलस्य साम्ये रपगतेस्तु पूर्वा ॥ अत्र शुद्धांशानाम्पाल्यांशानां साम्येऽधिकबलग्रहस्याद्यदशा नैतद्युक्तम् ॥ शुद्धांशसाम्ये यतो दशाक्रमज्ञानंहीनाशक्रमणोक्तम् ॥ अत्र हीनाशसाम्याभावे पाल्यांशसाम्यभावे पाल्यांशसाम्यं भवति २ ॥ उदाहरणम् ३ ॥ तत्र हीनांशा ग्रहाः पाल्याशश्च लिखन्ते ॥ अत्र सूच्ये

चं. स.	बु. शु. क.	हीनांशाः	पाल्यांशाः
३	११	१५	१९
५	११	१४	१७
३	४	४	४
५	३	३	३

बुधशुक्राणाम्पाल्यांशसाम्यं यद्यप्यागतम् तथापि बलविचारं विनैव हीनांशक्रमेण बुधशुक्रापेक्षया न्यूनबल स्यापि खेवः पूर्वदशा ततो बुधस्य ततः शुक्रस्य ततः शनेः ॥ एवं हिंसाजवचनस्य स्ववचनस्यापि वैपर्य्यम्भवति ॥ तस्माच्छुद्धांशा राशिं विना शुद्धा यथावस्थिता येषांस्तेषां साम्ये इत्यर्थः ॥ शुद्धांशानाम्पाल्याशानां साम्ये इति व्या ख्यानं देवानाम्प्रियस्य सम्मतमिति अथ ॥ गतिसाम्येपि दशाक्रमज्ञानं पद्धतिभूषणे ॥ गतिसमत्वे समवशात्प्रोक्ताद्यैरु दयक्रमादथ च तत्साम्ये तु पाठक्रमात् ॥ अयमर्थः ॥ गतिसाम्येपि सूर्यवशेन प्रथमोदितस्य पूर्वादशा तस्यापि साम्ये लग्नसूर्यचंद्रभौमेत्या दिपाठक्रमादशा स्यात् ॥ अथ लग्नग्रहयोरंशसाम्ये पूर्वानीतलग्नबलग्रहलयोर्मध्ये यस्याधिभ्रयं तस्याद्या दशा बलसाम्ये लग्नस्य गत्यभावाद्लग्नशग्रहयो र्मध्ये यस्याऽल्पगतिस्तस्याद्या दशा ॥ उक्तञ्च ताजिकसारे ॥ वीर्यं समाने तनुखेटयोश्चेत्स्यातान्तदा लग्नपखेटयोश्च ॥ यस्याऽल्पमुक्तिः

खलु पूर्वकोसौ ज्ञेयो ग्रहजैरिह पाकमार्गं इति ॥ गतेरति साम्ये उक्तवह्यशेषग्रहयोर्मध्ये पूर्वोदितस्याद्या दशा उदयसाम्येपि कथि
 तपाठक्रमेण दशाक्रमो ज्ञेय इति ॥ अथमासप्रवेशे दशानयनमुक्तं मुक्तावल्याम् ॥ पात्यांशयोगेन भजेद्रतैष्यमासांतरं स्याद्गुणकोथ तेन ॥
 पात्यांशकास्संशुणिता दशाः स्युरुक्तमान्मासफले दशानाम् ॥ हीनांशकानुक्रमतो यथास्थलैवैक्यहन्मासमिते यदासम् ॥ पृथ
 कपृथक् तद्गुणिताश्च तैश्चा दिनानि वा मासफले दशानामिति ॥ समरसिंहेन सर्वग्रहाणां भोग्यांशेभ्यो दशानयनमुक्तम् ॥ क्षवग्रहा
 मुक्तांशा नव संस्थाप्य भोग्यभोगेभ्यः ॥ जातांकमुक्तवर्षे यल्लब्धं तेन संशुणयेत् ॥ प्रत्येकं मुक्तांशा यो यस्यास्तिराशिसंख्यांकः ॥
 तस्यास्ति तत्प्रमाणदिवसा घट्यः पलानि स्युः ॥ व्याख्या ॥ सर्वग्रहाणां सलग्रहाणां मुक्तांशान् कर्मभूभो संस्थाप्य अशास्त्रिशाल्यद्वे
 शोधिताः संतो भोग्यांशास्स्युस्तेभ्यः पूर्वोक्तप्रकारेण यो जातांकस्तेन वर्षपरिमाणं भाज्यम् ॥ अयमर्थः ॥ पूर्वं ग्रहमागा हीनांशक्रमेण स्यापिनाः ॥
 इदानीन्ते भागास्त्रिंशत्तन्मध्ये शोधितास्संतो भोग्यभागा वैपरीत्येन हीनांशा जातास्ते पुनर्वैपरीत्यक्रमेण पात्यांशाः कर्तव्यास्तेषां योगेन वर्षम्भजेत् ॥
 यल्लब्धन्तेन यस्य यस्य योयो राशिसंख्यांकौसंघसंख्याकोस्ति तत्तद्ग्रहांशस्वरूपाः अत्येकमुक्तांशा इदानीम्पात्यांशकवशेन स्यापितासान् गुणजेत्
 गुणनेकतेसति तत्प्रमाणान्तद्ग्रहांशवशतो दशादिवसाद्याः स्युः ॥ उदाहरणम् ॥ तत्र हीनांशाद्या ग्रहाः अत्रैव चकन्यासः एषां भोग्यांशान् पूर्वोक्तक्रमेण
 शोधने पात्यांशास्स्युः पात्यांशाना योगः २७ अनेन वर्षसंख्या सौरी ३६० भक्त्वा लब्धो दिनादिशुक्कः १३।२० अनेन ग्रहाणां पात्तांशा गुणित्वा
 जाताः सौरदशादिवसाः ॥ अयं दशाक्रमः समरसिंहेनाग्रच्युद(शा)वस्थोभिहितः ॥ अत्र केचित्सर्वग्रहमुक्तांशकाराशिनालोक्य यो भवेदल्प इत्येव सप्तसिं
 हवाक्ये राशिशब्दस्य संघवाचित्वे वक्तव्ये सर्वग्रहमुक्तांशसंघं ह्यवलोक्य यो भवेदल्प इत्येवं समरसिंहे ब्रूयात्तत्रोक्तमतो राशियदोपादानत्वात्प्रथमश्रा
 दिग्रहाणां सलग्रहानां दशा प्रागुक्तविधिना विधेयेत्याहुः ॥ कथं मेषादिषु राशिषु प्रथमतोल्परराशिगो ग्रहो लेख्यः ततस्तदधिको ग्रहो लेख्यः एवमुत्तरत्रादि
 कराराशिस्थाः सलग्रहास्सर्वे ग्रहा लेख्यास्त्वतः पूर्वपूर्वग्रहो राश्यादिरत्रिमात्रिग्रहाच्छोध्यः एवमत्रेपि शोध्यः तेषां राश्यादियोगस्यांशान्विधाय तैर्वर्षान्
 भाज्यं यल्लब्धं स दिनादिशुक्कः स्यात्तेन सलग्रहहाणां कृतांशानामंशादिगुणनीयं यद्भवति सा दिनादिका दशा स्यात् ॥ उदाहरणम् ॥ पात्यांशियग्रहाणां
 योगो राश्यादिः १०।०।०।० अनेनांशकृतेन ३०० भक्त्वा लब्धं दिनादि शुक्कः १।५२। अनेन शोधिता ग्रहा अंशः

कृता गुणिता जाताः सर्वेषां दशादिवसाः ॥ यादवेन तु राश्यादिग्रहाणां दशाप्रकारान्तरेणोक्ता लभ्यादिरिः फान्तगतग्रहेषु योल्पो भूषो हिसगस्स चादौ ॥ स्थाप्योधिको स्यादधिकस्ततोप्रे चैवं क्रमाच्छ्रममुखा ॥

चं.	क.	सु.	बु.	शु.	श.	मं.	ग्रहाः
१	२	३	४	५	६	७	हीनराशयः
१५	२५	३०	३५	४०	४५	५०	पात्यराशयः
१४	२४	२९	३४	३९	४४	४९	दशादि नादि ३६०
१०	२०	३०	४०	५०	६०	७०	
१	१	१	१	१	१	१	
१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	
१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	
१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	
४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	
१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	
०	०	०	०	०	०	०	

क.	सु.	बु.	शु.	श.	मं.	चं.	ग्रहाः
२	३	४	५	६	७	८	श्रीः
२५	३०	३५	४०	४५	५०	५५	लभ्यादित्य पर्यन्तगाः
४०	४५	५०	५५	६०	६५	७०	योगाः
५०	५५	६०	६५	७०	७५	८०	योगादशादि नादि ३६०
०	०	०	०	०	०	०	
१५	२०	२५	३०	३५	४०	४५	
०	०	०	०	०	०	०	
३०	३५	४०	४५	५०	५५	६०	
०	०	०	०	०	०	०	
१३	१८	२३	२८	३३	३८	४३	
१२	१७	२२	२७	३२	३७	४२	
१०	१५	२०	२५	३०	३५	४०	

निलिख्यालभं चाग्रखगास्यजेतदनु तच्छ्रेयो विलम्बादधः स्थाप्यस्तद्विहगन्तदग्रखगतः शेषस्तुपूर्वादधः ॥ एवं सर्वखगा न्विशोध्य च ततः संस्थापयेत्पूर्ववृत्तमात्सर्वखगाधिकं तु विवरं सर्वाधिकाधो लिखेत् ॥ शुद्धांशयोगेन भजेच्च वर्षे लब्धेन लभ्यादिसगाधरस्थात् ॥ शुद्धांशकात्संशुण्येद्दशास्या त्पृथक्पृथग्व्योमसदा दिनाद्याः ॥ द्वौ वा त्रयश्चेत्समराशि खेदास्तदल्पभागः प्रथमो निधेयः ॥ समानभागोल्पफलैस्तु

लिता तुल्येऽल्पवेगस्तु गतौ समायात् ॥ पूर्वोदितो योथ विलम्बखेदौ समौ तदा लग्नदशैव पूर्वा इति ॥ उदाहरणम् ॥ तत्र लग्नादिक्रमेण सर्वेग्रहाः शोधितग्रहाश्च लिख्यंते अत्र सर्वखगाधिकं विवरं राश्यादि २।२४।३९।५५सर्वभावप्रति वर्तमानस्य चंद्रस्याधस्ताद्विखितम् ॥ अथैषां शुद्धानां योगो राश्यादि १३।१४।२३।२५।१५।२३।४।४।२३।२५ सौरवर्षमान ३६० भक्तं लब्धोदिनादियुक्तः ०।५३।४०।५०। अनेन ग्रहणामन्तरराश्यादीनि गुणितानि जाता दशाहासौराः अत्रान्तर्दशाप्रकार उक्तस्तत्रैव ॥ शुद्धांशयोगेन भवेत्स्वकीयं दशादिनाद्यश्च बलेन हन्यात् ॥ शुद्धांशकांस्तन्निजतः क्रमेण चान्तर्दशाथो विदशापि चैवम् ॥ १ ॥ राश्यादिग्रहशुद्धांशयोगेन अथ हीनांशक्रमदशादु षणमाह स एव ॥ पूर्वोल्पभुक्तं यंशकमागतोत्र दशाक्रमा यैः समवादि विप्रैः ॥ नवोधिर्तैर्यावनसम्प्रदायो न चिंतिता चापि फलार्थ युक्तिः ॥ १ ॥ तथाहि योल्पांशखगोत्यगोस्य पूर्वा दशा तत्फलदा कथं स्यात् ॥ अंत्या तथाग्रस्थितभूरिभागखेदस्य चित्रेयमतो

हि हेया ॥ २ ॥ अत्र लघुस्यैव सर्वाभिक्षया मुख्यत्वात् तत्समीपवर्तिनो ग्रहस्याद्या दशा दूरवर्तिनः पश्चादिति सयुक्तिकविचाराभावाद्धी
 नांशमार्गदशावश्यं त्याज्येति यादवोक्तिः ॥ न तु यादवोक्तदशा सावने किंमूलम्पूर्वोक्तसमरसिंहवाक्ये राशिशब्दोपादानात्समरसिंहवाक्यमेव
 मूलमिति यतो राशिशब्दो भेषादिराशिवाचकः संघवाचकश्च द्वौ राशीपुंजभेषाबाधित्यमरमिहोक्तेरत्र राशिशब्दः संघवाची संपन्नः कथं
 अंशकशब्दद्विंशद्भववाचकोस्ति राशिशब्दस्य भेषादिवाचकत्वे सत्यपि अंशात्मकत्वात्तेषां राशीनां पृथंगंशशब्दोपादानं व्यर्थं स्यात् ॥
 अत एव सर्वग्रहमुकांशानेवं संस्थाप्येति पद्यद्वयेन समरसिंहेन भोग्यभागेभ्य एव दशानयनं स्वीयमतांतेरण्णभ्यधायि न भोग्यराशिभ्य इति ॥
 अमुमेवाभिप्रायं मनस्यभिधाय समरसिंहाभिप्रायज्ञैस्तेजस्सिंहवामनादिभिः साक्षादंशादिग्रहणमेवाकारि ॥ कैश्चिद्राशित्थागोपि ॥ तद्यथा तेज
 स्सिंहः ॥ स्पष्टांशादीन्सत खेटान्सलग्रान्कृत्वांशाद्यं मुक्तमादाय तेपाम् ॥ योल्पांशः स्यात्तद्दशायास्तु पूर्वं स्थाप्यास्तस्माद्
 प्यधो योधिकंश इति ॥ धामनोपि ॥ मुक्तभागादिकाः खेटाः कर्तव्या लघुसंयुता इति ॥ मुक्तवल्यामपि ॥ न्यूनांशस्य दशादिना
 तदनु बह्वंशस्य चेति क्रमादिति ताजिकभूषणे ॥ आदौ हीनलवस्ततोधिकलवस्तस्मादनल्पांशक इति ताजिकसारे सांगेपु खेटेषु
 लवादिनाथो हीनस्तदेशान् प्रथमं विलिख्येति ॥ ताजिकालंकारेण ॥ आदावल्पलवस्ततोधिकलव इति ॥ ताजिकपिल्लेकेण ॥
 स्पष्टीकृतांगयुतसप्तदिवौकसां यो भार्गादिनालघुतरः किल तद्दशादाविति ॥ ग्रहज्ञाभरणेण ॥ सलग्नसप्तग्रहहीनमुक्तभागान्त्रि
 ख्य प्रथमञ्चेति ॥ ताजिकरत्नमालायामपि ॥ सलग्नसूर्यादिषु खेचरेषु योल्पांशकः स प्रथमं विधेय इति ॥ इत्यादिवहूनि वचाणि राशि
 राहित्यप्रतिपादकानि संति ॥ यादवेन तु किं मूलभंगीकृत्य राश्यादिग्रहदशानयनमभाणि तदभिप्रायं वयन्न जानीमः ॥ अथ च तथाहीत्यादिपद्येन
 त्वया युक्तिरुक्ता सा चिंत्या न हि वाचनिकेऽर्थे युक्तिः प्रभवेत् ॥ पूर्वोक्तवाक्येषु स्वल्पांशग्रहक्रमेण दशानयनाभिधानात् ॥ अथ च लघादिल्यो
 डुगानामधिकबलवतःस्याद्दशाघाततोन्येति जातकपद्धतौ श्रीपत्युक्तेर्लघाद् द्वादशस्थस्य सूर्येचंद्रमसोरन्यतरस्य बलिष्ठस्यादौ दशाफलदा भवेन्न वेति
 संदेहः कस्यापि मनसि न जागर्तितराम् ॥ तद्दघत्किञ्चिद्भावस्थो ग्रहोल्पांशः शुभमशुभंस्वफलं दातुं समर्थ एव ॥ ननु हीनांशादिग्रहणामाया दशोक्ता
 ततोन्येषामिति तत्राल्पांशानां प्रथमतः फलदातृत्वमुच्यते ॥ आदौ संपूर्णफलदृग्मध्ये मध्यफलप्रदम् ॥ अन्ते तुच्छफलं लग्नं सर्वस्मिन्नेवमेव

हीति नारदकश्यपोक्तेः ॥ सर्वस्मिन् ग्रहे भावे च यथायथा राशिसमीपवर्त्यशस्थितत्वम्भवति ॥ तथातथा महाफलदातृत्वमस्ति ॥ यथायथांशोपचर
 स्तथातथा तुच्छफलदातृत्वमस्ति ॥ प्राग्रहोणक्षया किञ्चिन्धूनमितियुक्तिः ॥ एवंजीर्णताजिकशास्त्रमूलभूतं हीनशक्रमेण दशानयनं श्रीमन्नीलकण्ठदैवज्ञे
 र्नीवीनमतताजिककर्तृभिश्चोक्तम् ॥ एतत्स्पष्टं मुक्तावल्याम् ॥ राश्यादिहीनक्रमतो गृहादेः केचिद्दन्त्याद्युनिका दशाहान् ॥ राशीनपास्येति पुरा
 तनोक्तीरमन्यमानास्तु दुराग्रहेण ॥ इत्यलमतिप्रसंगेन ॥ अन्येषामपि मतान्याहुरभियुक्तास्तु ज्योतिर्विदः ॥ विहीनराशिक्रमतो दशाहान्यथास्थि
 ताक्षैर्जगुरित्थमेके ॥ केचित्तु युक्तायनभागकेभ्यो राश्यादिकेभ्यस्त्वपरंशकेभ्यः ॥ १ ॥ यत्स्वत्सुतवरविन्धिकरोमकाद्याम्लेच्छास्तथा
 च कृतिनस्स्मरसिंहपूर्वाः ॥ राशीनपास्य जगुरल्पलवाद्दशाद्यं तद्भ्रादिगस्य स्वचरस्य बलाधिकत्वादिति ॥ अथ ग्रहाणान्तासीरदशा
 मुक्तावल्याम् ॥ ये वर्षमासदिनलग्ननिरीक्षकाः स्युस्ते तत्र तन्मितदशापतयो न चान्ये ॥ आद्या दशाधिकदशाश्च ततस्तदूनस्येतिक्र
 मेण विदुषः प्रवदन्ति वर्षे ॥ पृथक्पृथग्दृष्टिकलादिकेन वर्षादिसंख्याद्युमुखनिहन्यात् ॥ भजेद्दृगैक्येन च तन्मतेन लब्धं दशाहाद्युफलेनना
 डयः ॥ अत्र लग्ननिरीक्षकाग्रहा हीनंशक्रमेण दशाप्रदास्युरिति ताजिकसाराकिर्न युक्तिसहायतस्तासीरदशा दृष्टिमूलभूता दृष्टिरहितस्याल्पंशखेदस्य
 सबलस्यापि दशाभावात् ॥ उदाहरणम् ॥ वर्षलग्ननिरीक्षकाः सूर्यन्दुबुधगुरुशनयः संति तेषां दृष्टिः कलादिका सू ५० चं ४० बु ३० शु २० श १०
 वर्षसंख्यासौरी ३६० स्वस्वदृष्ट्या गुणिता दृष्ट्यैक्येन भक्ताल्लब्धा दशाहाः सू १२० चं ९६ बुध ७२
 शु ४८ श २४ अनेनैव क्रमेण सूर्यादीनां वर्षे दशाः स्युः ॥ अथ मासलग्ननिरीक्षकाः सूर्यभौमशुक्रचंद्रास्तेषां
 दृष्टिः कलादिका सू ४ मं २५ शुक्र १५ चंद्र १० अत्र माससंख्या ३० अनेनैव क्रमेण स्वस्वदृष्ट्या गुणि
 तादृष्ट्यैकोन ९० भक्ताल्लब्धा मासदशाहाः सू १३। २० मं ८। २० शु ५। १० चं ३। २१ एवं
 दिनप्रवेशलग्ननिरीक्षकाश्चंद्रगुरुशुक्रशनिभौमास्तेषां दृष्टिकलादिकाः चं ४५ बु ३० शु २० श १५ मं १०
 दिनप्रवेशशरन्तरालघटिकाः ६० कल्पिताः स्वस्वदृष्ट्या गुणितादृष्ट्यैक्येन १२० भक्ताल्लब्धादशाघटिकाः चं २२।
 ३० बु १५ शु १० श ७ मं ३० अथ भावतसीरदशा तत्रैव ॥ शोधयलगादयो भावास्स्वीयस्वी

बृ	श	मं	ल	बु	शु	चं	मू	ग्रहाः
३	८	११	१५	१७	२२	२६	२९	हीनाशाः
०	२०	३०	३०	५०	५०	५०	०	भोग्याः
१७	२१	२८	१४	१२	७	३	१	शाः
०	४०	३०	३०	१०	१०	१०	०	पात्याः
५	३	४	२	५	४	२	१	शाः
२०	१०	१५	२०	०	०	१०	०	दशा
७१	४२	५३	२०	६८	५३	२८	१३	दिनादिः
६	२४	३०	५३	५३	२०	५३	२०	
४०	२०	०	२०	२०	०	०	०	

या प्रभावतः ॥ पृथक् पृथक्च शेषांशास्ते कल्पादिवसाः क्रमात् ॥ १ ॥ लग्नादीनामथैतेषां सौरसावनतौक्तवत् ॥ अयं दशाक्रमो
भावदशाक्रमणिकाभिधः ॥ १ ॥ अत्र प्रकारंतरतत्रैवोक्तम् । एवं भावांतरांशास्ते पृथक् त्रि ३०० शताहताः ॥ स्वस्वोदयो हताल
ब्धं स्युस्तसौरदशाः क्रमात् ॥ १ ॥ दिनाद्या लग्नपूर्वाणां स्वस्वामिफलदायकाः ॥ सौरसावनतश्चासाम्प्रकर्तव्यानिरुक्तवत् ॥
॥ २ ॥ अथ भावस्वामिनां बलेन शुभमशुभं वा दशाफलं भावदशादिषु वाच्यम् ॥ एवं सौरसावनार्थमनुपातः । यदि माससौरदिने ३० माससौ
रसावनदिना ३० । २६ । १० । ३७ । १० नि लभ्यते तदा तत्तद्भावसौरदिवसैः कर्तनीति ॥ एवं माससौरसावनदिनानि ॥ भावसौराह्नु
ण्यानि त्रिंशता भाज्यानि लब्धादशायासौरसावनास्स्युरिति ॥ अथ भावतसौरदशायासाम्प्रकारान्तरेणैव विशेषस्तत्रैवोक्तः ॥ व्ययसंध्यूनलग्नां
शास्ते स्युर्मुक्तांशकास्तनोः ॥ लग्नो न लग्नशोर्ध्यांशास्ते तु भोग्याह्वयास्समृताः ॥ १ ॥ लग्नसंधिविहीनार्थसंध्यंशास्तेर्थाभावजाः ॥
परत्राप्येवमेवांशास्साध्याः सफलभावजाः ॥ २ ॥ सौरसावनतो वैषां विधायोक्तविधानतः ॥ अयं दशाक्रमो यद्वा भवेद्भावक्र
माभिधः ॥ ३ ॥ तत्र लैग्न्यभागोत्थदशाद्या कीर्तिता तनोः ॥ तदुक्तभावदिनजा रिःफान्ते स्यात्पुनस्तनौ ॥ ४ ॥ अत्रोदाह
रणम् ॥ लग्नभावः ३ । ४ । ३ । ८ धनभावः । ४ । १ । १९ । ४ सहजभावच्छोधितो ४ । ७ । १५ । ५६ जाता सौरदिनात्मिका लग्नद
शा ॥ अथ धनभावः दशा दिनाद्या ॥ एवं सर्वत्र अथ भावांतरांशाः २७ । १५ । ५६ त्रिरात्या ३०० गुणिताः षष्टयोपेष्ट्युपरिलब्धेन युताः ८१ । ७९ । ४०
कर्कोदयेन ३४३ भक्तलब्धानि २३ । २३ । ५० । ५० लग्नतसौरदशादिनानि ॥ एवं सर्वत्र वर्षप्रथेकालादिषु दिवसेषु लग्नशस्य चंद्रस्य
फलं शुभमशुभं वा ज्ञेयम् ॥ एवमन्यत्रापि ॥ अथ व्ययभावसंधिः ॥ ३ । १७ । ४ । ३६ लग्नभावेहीना ३ । ४ । ३ । ८ जाता १६ । २२ । २
लग्नमुक्तांशाः ॥ अथ लग्नभावो ३ । ४ । ३ । ८ लग्नसंधौ ३ । १७ । ४१ । ६ ऊनः १३ । १७ । ५८ जाता लग्नभोग्यांशाः ॥ अथ लग्नसन्धिः
३ । १७ । ४१ । ६ धनसंधौ ४ । १४ । ५७ । २ ऊनः २७ । १५ । ५६ जाता धनभावदशा सौरदिनाया पूर्वागतसमेव ॥ अत्र प्रथमवर्षप्र
वेशकाले लग्नभोग्यांशदिनतुल्यलग्नदशा पुनर्द्धनदीनां ज्ञेया ॥ व्ययभावदशाप्रान्ते लग्नमुक्तांशादिवससमा लग्नदशा ज्ञातव्येति ॥ अथैते दशादिवसाः

२७ । १५ । ५६ । माससौरसावनदिवसैः २० । २६ । १७ । ३७ गोमूत्रिक्रया गुणिताः ८ । ३० । ३४ । ५४ । ३५ त्रिंशता
 भक्ताः २७ । ४१ । ९ । ५९ जातानि सौरसावनदिवसकानि दशादिनानि एवं सर्वत्र ॥ अथ मासप्रवेशे भावान्तरांशाद्दशभक्ता मास
 प्रवेशे ग्रहाणां भावतसीरदशादिनानि स्युः ॥ दिनप्रवेशेपि भावांतरांशाः षड्भक्ता दिनप्रवेशे ग्रहाणां भावतसीरदशाद्वयः स्युरिति विशेषः ॥ अथ
 स्थूलभावतसीरदशा ताजिकसारे ॥ भावस्य चोर्ध्वकामितिः शरद्वी हीना खरामेंदुलवैर्दिनाद्यः ॥ स्पष्टा दशा लग्नमुखादिकानां त्रैयाः
 फलान्यत्र बुधैस्स्वभावात् ॥ उदाहरणम् ॥ लग्नं ३ । ४ । ३ । ८ अत्रोर्ध्वकामितिः ३ शरद्वी १५ स्वत्रयोदशांशेन दिनादिना १ । ९
 १४ । हीना १३ । ५० । ४६ । जाता लग्नदशा दिनादिका ॥ एवं समस्तभावानन्दशा ज्ञेया ॥ एते दशाहा अंशादित्यापात्स्थूलाः
 अत्र शून्यमिति भावोर्ध्वकै द्वादशराशयः पञ्चगुणाः कर्तव्या इति शेषः ॥ अत्र सर्वत्र भावानन्दशादियोगः षष्ट्यधिकं शतत्रय भवति ॥ अत्र
 वर्षे भावदशा त्रैलोक्यमकाशे उक्ता ॥ तन्वादि भांक्रुणिताब्धि ४ दिनादिरामनाब्जो ४ । ३७ दशास्तनुमुखेशवशाद्भवन्ति ॥ तासां
 व्ययारिमृतिगस्य न शोभना स्याद्वर्षे दशाश्च सरलान्धिषणे जगदेति ॥ १ ॥ अथ वर्षे कालहोरादशा ॥ उक्तं च मुक्तावल्याम् ॥
 वर्षे स्वरांशप्रमितानि केचित्त्योच्चुर्दिनानि द्युसदां दशानाम् ॥ कालख्यहोराधिपतिक्रमेण तत्साधनोपायमथ प्रवचिम ॥ १ ॥
 वारप्रवृत्तेर्गतनाडिकास्तु द्विमाशरा ५ तागतकालहोरा ॥ दिनेश्वरात्षष्टकषट्कानुक्रमेण यः स्यादथ वर्तमानः ॥ २ ॥ आद्या
 दशा तस्य परा परेषान्तषष्टषष्टक्रमतोखिलानाम् ॥ शरात्ततष्टन्तु गताभिधानमेष्यन्तु तद्भागविशुद्धशेषम् ॥ ३ ॥ उभे तु वर्षाद्दि
 ७ बलेन निम्ने शरोद्धृतेस्तंगतगम्यमाने ॥ दिनादिके आदिदशाधिपस्य गम्योन्मितादौ तु दशा हि तस्य ॥ ४ ॥ परा परेषान्तु
 यथास्थितास्स्युर्गतोन्मिता चेति दशा हि तस्य ॥ गतैष्यमासान्तरतस्तु मासे यातैष्यघसान्तरतो दिनेपि ॥ ५ ॥ अत्रोदाहरणम् ॥
 तत्र श्रावणवदि नवम्यां शुक्रवासरे उदयाद्गतघटीपलेषु ५ । ३६ वर्षप्रवेशः । तत्र रविः ३ । ९ । ३६ दिनमानम् ३३ । ३० अत्र कालहोरांशा
 नयनार्थं वारप्रवृत्तिनयनार्थं सुगमोपायो मिश्रकृतः ॥ रेखास्त्रदेशांतरयोर्जनैः पलैर्निजाब्धि ४ हीनैः शरवेद्वयः ४६ ॥ युतोनिताः प्राक्

परतो दिनाद्ध्युक्ताः स्फुटस्तैर्दिवसप्रवेशः ॥ तत्र मध्येरखानगराद्गरादाभिधात्पूर्वदिशि काशी चतुःषष्टियौजनानि ६४ ॥ एतानि निजचतुर्थांश
१६ हीनानि ४८ जातानि काश्यां दशांतरपलानि ॥ एभिः पलेः शवेदघट्यः ४५ पूर्वदेशत्वाद्युक्ता जाताः ॥ काश्यांघ्रुवांकः ४५ । ४८ अये
स्वदिनाद्धेन १६ । ४५ युतो ६२ । ३३ अहोरात्रघटिका ६० हीनो जातः सूर्योदयाद्दघटी २ पलेषु ३३ वारप्रवृत्तिकालः ॥ अथ वारप्रवृत्तिव
टिकाः २२३ इष्टघटिकासु ५ । ३६ हीनाः ३ । ३ जाता वारप्रवृत्तेघटिकाः ३ । ३ द्विगुणिताः ६ । ६ पञ्चमक्ताः लब्धागतकालहोराः १ दिनाधि
पाच्छुक्रात्पृथक्पृथग्गणनया द्वितीयस्य कालहोरावर्षे अस्यच आद्या दशा ततः षष्ठ्यष्टानुक्रमेण चंद्रशनिगुरुभौमरविशुक्राणां सौरवर्षे ३६० सप्तमां
शेन ५१ । २५ । ४२ । ४१ । २५ दिनादिना सौरसावनवर्षे ३६५ । १५ । ३१ । २४ सप्तमांशेन दिनादिना ५२ । १० । ४७ ।
२१ । २५ वा मितानुक्रमेणैकैकदशा वर्षे स्यात् ॥ अथादिमदशाधीशस्य दशागतगम्यकालानयनम् ॥ तत्र पंचमकशेषं १ । ६ गतसंज्ञं पञ्चसु
हीनं ३ । ५४ जातज्ञम्यसंज्ञं अथ गतं १ । ६ वर्षादि ७ लवेन ५१ । २५ । ४२ । ५५ । २५ गोमूत्रिकया गुणितं षष्ठोपर्यु
परियुतं ५६ । ३४ । १७ । ५ । ३३ । ३० पञ्चमकं लब्धं आवदशापतेर्दिनाद्यं दशमानङ्गतसंज्ञं ११ । १८ । ५१ । २५ । ४२ ।
४२ अथ गम्यं ३ । ५४ वर्षादिलवगुणं षष्ठोपर्युपरियुतं २०० । ३४ । १७ । ८ । ३१ । ३० पञ्चमकं लब्धमाद्यदशापतेर्दिना
दिदशामानं गम्याभिधं ५४० । ६ । ५१ । २५ । ४२ । १८ अत्र वर्तमानहोरास्वामिनो ग्रहस्यादौ दशा गम्यफलमिता ज्ञेयति
तत्र कालहोराशेक्रमेण वर्षादिलवमितान्येषान्दशा पुनस्सर्वेषां ग्रहाणां प्रान्ते वर्षसमाप्तौ वर्तमानकालहोरास्वामिन एव गतकालमिता दशा
ज्ञेयति ॥ एवं मासप्रवेशकालयोन्तरसप्तमांशमिता मासप्रवेशहोरादिदशा ज्ञेया ॥ तथैव दिनप्रवेशे होरादिदशो दिनप्रवेशकालयोन्तरसप्तमांशमिता घटि
कादिदशा दिनप्रवेशे ज्ञेया ॥ अत्रापि वर्तमानहोरास्य गतगम्यपूर्ववत् साध्यमिति ॥ अथ देवकीर्तिमतेन वर्षप्रवेशादौहद्वादशाताजिकमुक्तावल्याम् ॥
हद्वांशारविसङ्ख्यास्तनुगताः श्रीदेवकीर्त्याश्रयाद्दशास्वामिदशादिनान्यथतनौ यो हद्दपस्तत्कमात् ॥ मासे हद्दलवादिनानि खलुमास
क्षांदिने तत्प्रवेशक्षांदिघलवैर्मिता खलु दशावद्दशो ग्रहाणां स्मृताः ॥ १ ॥ लभ्येकग्रहद्वांशभुक्तभोग्यांशसंगुणा ॥ तद्दशास्वामि ३० भिर्भ

म	वृ	शु	मि	क	कि	तु	वृ	ध	म	कुं	मी
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२

का द्विघाते गतगम्यको॥२॥गम्यातुल्या तत्रदशाहदेशस्यापि
 मा भवेत्॥ततःपराःपरेषास्त्युर्थथावत् पुस्तकस्थिताः ॥३॥ भु
 क्तुल्या दिनप्रख्या वर्षान्तेन्याग्रहजा॥लघ्नहदेशतो हद्दादशा
 स्वाग्र्यंशकवधिः ॥४॥ यातेष्यमासांतरवासराद्यं हन्यात्स्वरा
 मावाधेभोग्यभागैः ॥ तदुस्वहदाधिपतिक्रमगव्योमानलैः३०
 संविभजेद्दिनाद्यम् ॥५॥ फलं यदातं द्युसदा दशानां मानं भवे
 न्मासफलेस्फुटं स्यात् ॥अत्रोदाहरणम् ॥तत्र वर्षप्रवेशे स्पष्टद्यं

राश्यादि४।८।५३।१० ॥अत्र संज्ञांतकोक्ष ॥ मेघगतकर्षशेषु भागा इत्यादिना हद्दाशाद्वादशगुणा भौमादिपंचमहाणां वर्तमानहदेशव्यपारशेषो

अयदिनमन्त्रलघ्नहदायादिनदश
 शान्त्यालिभा सौरः।

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
वृ	शु	म	कुं	मी	वृ	शु	म	कुं	मी	वृ	शु
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
१६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२

रदशादिनानि वै भवति ॥ अथात्र सिंहलघ्ने षडंशमिता गुरुहदागतवर्तमानशुक्रहदापंचांशावधिर्वर्तते ॥ तत्र वर्तमा
 नहदेश्वरदशागतगम्यज्ञानार्थं वर्तमानहदेश्वरस्य पृष्ठमंशप्रहाणं हद्दांशाः ॥ स्पष्टलघ्नशेषु ५३।१० हीनाः शेषं
 लघ्नगतहदायामुकं २।५३।१० मुक्तं वर्तमानहदेश्वरस्य हद्दांशेषु ५हीनं जातं लघ्नस्य हदाया भाग्यं २।१६।५०
 मुक्तभोग्यं च द्वादशगुणषष्ठ्योपर्युपर्युतं च जातानि मुक्तानि ३४।३८ भाग्यानि १।५।२२ दशादिनानि ॥ तत्र
 भोग्यदशादिनानि वर्तमानहदेश्वरस्यदौ ज्ञेयानि ततः क्रमेणान्येषाम् ॥ तद्यथा सिंहलघ्ने वर्तमानहदेश्वरस्य शुक्रस्य
 भोग्यदिनादिका दशा २।५।२२ ततश्चनर्देशादिनानि ८४ बुधस्य ७२ भौमस्य ७२ गुरोः ७२ शंते मुक्तंशा
 दानीता तदशा ३४।३८। वर्तमानहदास्वामिन एव ज्ञेयाः ॥ एवं षष्ठ्यधिकं शतत्रयं ३६० दशादिनानि
 भवन्ति ॥ अत्रमध्ये यदि राशिसमाप्तिस्त्वेदा पुनः राशिपारंभहदास्वामिनो दशाहाः स्युः यथान्तर्भौमदशायां सिंहल
 न्नसमाप्तौ राशिपारंभहदास्वामिनो गुरोर्दशापुनर्जावति ॥ अय मासप्रवेशे राश्यादिलघ्नं २।१।५।१७ अत्रापिपूर्व

वन्मिथुनलभे षडंशमिता बुधहृदा षडंशमिता शुक्रहृदा च गता वर्तमानहृद्वेश्वरो गुरुः पञ्चांशावधिर्वर्तते तस्य भुक्तं ३ । १७ भोग्यञ्च १ ।
 ४३ मासे हृद्वलवादिनान्युक्तत्वाद्दर्पमानहृदांशा एव हृदास्वाभिदशादिनानि तत्र भोग्यदिनानि १ । ४३ मिता दशा आदौ गुरोस्ततः
 पुस्तकलिखितक्रमेणान्येषां दशादिनानि मं ७ श ६ बु ६ अंते भुक्तदिवसमिता ३ । १७ गुरोरेव दशा एवं सर्वत्र ॥
 अथ दिनप्रवेशे लग्नाशयादि १ । १२ । १७ अत्र वृषलभे अष्टांशमिता शुक्रहृदा गता ॥ वर्तमानषडंशमिता बुधहृदाभुक्तं ४ । १७ भोग्यं च
 १ । ४३ बुधवर्षदशाहै ७ । २ गुणितं त्रिंशद्भक्तं जातं बुधदशाभुक्तं घटिकात्मकं ८ । ३४ भोग्यञ्च ३ । २६ यदांशादिभुक्तं भोग्यञ्च द्विगुणं
 घटिकादिदशाभुक्तं भोग्यञ्च भवति ॥ अत्र भोग्यघटिकात्मिका आदौ वर्तमानहृद्वेश्वरस्य बुधस्य दशा ३ । २६ ततः पुस्तकलिखितक्रमेणान्येषां
 हृद्वेश्वराणां हृदांशाद्विगुणा दशाघटिकाः स्युः ॥ गुरोः १६ शनेः १० भौमस्य ६ शुक्रस्य १६ प्राप्ते भुक्तं घटिकादिका ८ । ३४ बुधस्य दशा ॥
 एवं सर्वत्र ॥ अथैषां सौराणां दशादिवसानां सौरसावनीकरणार्थं सुगमोपायस्तत्रैव ॥ द्विघ्नस्वशैलविधांशाः १३७ युता एतेखिलास्स्मृताः ॥
 पलेषु क्षान्ति ३१ भागाल्या जायंते सौरसावना इति ॥ उदाहरणम् ॥ शनिदशादिनानि सौराणि ८४ एषां शैलविधांशो दिनादिकः ० । ३६ ।
 ४७ द्विघ्नः १ । १३ । ३४ दशादिवसेषु ८४ युतः ८५ । १३ । ३४ पलेषु ३४ दशादिनानां ८४ क्रमिभागेन युतः ३६ जातानि शनिदशा
 दिनानि ८५ । ३३ । ३६ ॥ सौरसावनानि ॥ एवं सर्वेषु दशादिवसेषु सौरसावना कर्तव्येति ॥ अथ मासदशासौरसावनीकरणेप्रकारांतरं तत्रैवो
 क्तम् ॥ वर्षा ३६६ कर्भागेन ३० । २६ । २७ यदीनसादनादशादमाः स्युर्द्युसदां दिनादिकाः ॥ तदष्टमासांतरवासरैः कियन्मिताः
 प्रसाध्या इति वात्र मासजाः ॥ अथ वर्षे ग्रहाणां निसर्गदशा तत्रैवोक्ता ॥ राशीश्वराद्वीन्दुवलेब्जभौमविच्छुक्रजीवाकपतङ्गजानाम् ॥
 त्रिघ्नाः शशी ३ द्वौ ६ नवकं २७ नखानि ६० धृतिः ५४ कृतिः ६० पूर्णशरा १५० दिनानि ॥ षडंशतुल्यास्त्वेतासां नाडिका
 द्युफले दशाः ॥ भवेद्युर्दिवसारंभवर्तमानमहदतः ॥ वर्षे चंद्रस्य सबलत्वे चंद्रराशीशक्रमतो निसर्गद्वेश्वराः स्युः वर्षदशाया
 द्वादशांशेन मासदशा ज्ञेया ॥ वर्षदशा षडंशेन घटिकाया दिनदशा भवति ॥ नैसर्गिकदशा घला विधुवीर्याच्च ये स्मृताः ॥ तदादिमदशा
 भुक्तंभोग्यं चन्द्रर्क्षयाद्भवेत् ॥ १ ॥ चंद्रराशीशभुक्तैष्यभागैर्निघ्ना च तद्दशा ॥ खाग्नि भक्तागतैष्यन्तदंतादौ स्याद्दिनादिकम् ॥ २ ॥

चंद्रेश्वरस्य मध्ये तु तत्क्रमेणान्यखेटजाः ॥ अत्रोदाहरणम् ॥ वर्षप्रवेशे स्पष्टश्रंदः २८ । १६ । ३१ चंद्राशीश्वरो भौमो राश्यादि ८ । १९ ।
 ५७ । ८ अस्यैवाद्या दशादिनात्मिका ॥ ६ ॥ अथ भौमभुक्तार्यैः १९ । ५७ । ८ दशा ६ गुणिता ११९ । ४२ । ४८ भोग्याशैश्च १० ।
 २ । ५२ गुणिता ६० । १७ । १२ त्रिंशद्भक्तजतङ्गतम् ३ । ४ । ९ । २५ गम्यं च २ । ० । ३५ दशामानम् ॥ तत्रादौ भौमस्य गम्यादिना
 दिमितादशा २ । ०० । ३५ ततो बुधस्य दशादिनि २७ शुक्रस्य ६० गुरोः ५४ रवेः ६० शनेः १५० अंते भौमस्यैव गतदिवसमिता ३ ।
 ५२ । २५ एते स्थाप्याः एवं मासप्रवेशेपि दशा ज्ञेया ॥ अथ नैसर्गिकादिदशादिवसानां मासे दिने च स्पष्टीकरणमुक्तं तत्रैव ॥ नैसर्गिका ये
 दिवसा निरुक्ता गौरीमतान्मासफलार्थमत्र ॥ गतैष्यमासांतरसद्गुणास्ते खाद्युद्धृतास्पष्टतरा भवेयुः ॥ १ ॥ निरुक्तवच्चाद्य दशा
 गतैष्यमाद्यं तयोः स्यादपि तत्र मासे ॥ बलभद्रमतोक्तानां गौरीवत्स्पष्टता मता ॥ प्राग्दशा भुक्तभोग्यन्तु कुर्याद्दर्शदशोक्तवत् ॥ १ ॥
 नैसर्गिकदशाहानां तद्भदेव स्फुटीकृतः ॥ प्राग्दशैष्यगतत्वं तु मासे कुर्यान्निरुक्तवत् ॥ २ ॥ गतैष्यदिनविश्लेषनाडिकाद्यनुसा
 रतः ॥ साध्या दिनफले प्रोक्ता कर्मणा घटिका दशा ॥ ३ ॥ दिनप्रवेशे दिनप्रवेशशश्वर्तमानहेश्चादौ निसर्गवशाद्दश तत्क्रमेणान्येषां दशादि
 नानि ज्ञेयानि ॥ अथ दशाफलविचारस्तत्र दशाफलविचारे विशेषफलमाह तेजस्मिहः ॥ सम्यग्धिघयाब्दपदशाधिपयोश्च पूर्वं वाच्यम्फलं तमनु
 जन्मखगाऽनुसारात् ॥ वर्षोद्भवं जनिमवश्च दशाविपाककालोत्थमत्र च बलत्रितयं विमृश्यन् ॥ मृतौ च वर्षसमये च दशाविपाक
 काले च यो बलयुतस्सकलापि तस्य ॥ श्रेष्ठादशांत्वपरदृष्टियुतस्वधातुस्थानादिभेदवशापाकफलेऽनुवीर्यात् ॥ यो जन्मनीह सबलो
 विबलोब्दकाले तत्कालमध्यमन्बलश्च दशा तदीया । आद्ये स्मृता लघुफला विफला परार्द्धे ज्ञेया विपर्ययफला बलवैपरित्ये ॥ वर्षे
 च जन्मनि बली विबलो विपाके पाके बली च विबलः प्रसवाब्दकाले ॥ कालत्रयेपि खलु मध्यबलान्नयोऽमी दातुं क्षमा बहुफल
 न च योगजातम् ॥ यो वीर्यवान् जनुषि मध्यबलश्च वर्षे वीर्योपिताश्रितदशासमये दशायाः ॥ पूर्वे तु पूर्णफलदोल्पफला
 परार्द्धे कार्यो विपर्ययविधिर्विपरीतवीर्यं ॥ वीर्योज्ज्वलत्त्रिसमये बहुदुःखदायौ यावद्बलं तु खचरस्य फलं तु तावत् ॥ यावन्त्य
 हान्यधिगतस्सदृशो बलीयांस्तावति चैव सुफलस्तु स चाब्दवीर्यात् ॥ आधारमिन्दुजबलं निखिलग्रहाणामाहुर्बलस्य खलु

दैवविदः पुराणाः ॥ तस्माच्छुभाशुभशशाङ्कबलादिनोत्थं दद्युः फलं निजदशासु शुभाशुभञ्चेति ॥ अथ दशाफलविचारे विशेषमाह
 समरसिंहः ॥ वर्षपतियो जातो वर्षदशायाम् स प्रभुः कथितः ॥ निजधात्वनुसारवशात्तस्यादेश्यं फलं विदुषः ॥ तेजःसिंहोपि ॥ वर्षे
 श्वरो निखिलवर्षदेशेश्वरोत्र प्रोक्तो बलाबलवशेन शुभाशुभञ्च ॥ घत्ते स्वघातुजफलं प्रथमं ततोथ सम्यक्त्रिकालजनितं बलमस्य
 बोध्यम् ॥ अयमर्थः वर्षे वर्षेश्वरस्यैव दशाफलं ज्ञेयम् ॥ अन्येषां ग्रहाणान्निजदशामित्दिनैर्वर्षदशायामंतदशाफलं ज्ञेयम् । एतत्स्पष्टमुक्तं तु कज्यो
 तिविद्भिः ॥ वर्षस्वामिदशांतरे निजफलास्ताभ्योपि सूक्ष्मा दशा ॥ इत्यत्रापि येन ग्रहेण वर्षेण इत्यशालं करोति तस्यैवं फलम्पूर्णे ज्ञेयम् ॥
 अन्यस्य फलं किञ्चिन्नूनं ज्ञेयमिति समरसिंहः ॥ अथसूर्यादीनां ग्रहाणाञ्चतुर्विधदशाफलानि ताजिकसारे वामनोक्तानि क्रमेण लिख्यन्ते ॥ गजाश्व
 लाभम्बलकान्तिवृद्धिं करोति भूपत्वमथो सखित्वम् ॥ सुवर्णरत्नाम्बरभूमिलाभं दिवापतिः पूर्णबलो नराणाम् ॥ १ ॥ मनोदयं
 ग्रामपुरेषु देशे वाणिज्यतो वा बहुलार्थलाभम् ॥ दत्ते हि दारसुतमित्रभूपैः प्रीतिं नृणाम्मध्यबलो दिनेशः ॥ २ ॥ स्वबंधुमित्रस्व
 जनैर्विरोधं भ्रमोदयं दीप्तिबलार्थनाशम् ॥ करोति नूनं स्वदशाप्रवेशे तापातिकृन्नष्टबलो दिनेशः ॥ ३ ॥ शत्रोर्भयं वा नृपतेर्भयञ्च
 जनोपघातं वधबंधनाद्यम् ॥ करोति रोगागमनञ्च शोकं बलक्षयं दग्धबलो दिनेशः ॥ ४ ॥ लग्नात्रिलाभारिनभस्थितोर्को नि
 द्योप्यसावर्धफलो दशायाम् ॥ याति त्वसौ मध्यबलश्शुभत्वं सम्पूर्णवीर्योतिशुभो निरुक्तः ॥ ५ ॥ वामनः ॥ नृपतित्वम्प्रधानत्वं
 तेजो हस्त्यश्ववाहनम् ॥ स्वदशायाम्फलं चैव दत्ते पूर्णबलो रविः ॥ १ ॥ व्यापारन्तु पुराणामाद्भव्यलाभसुखानि च ॥ स्वदशायाम्
 म्फलञ्चैवदत्ते मध्यबलो रविः ॥ २ ॥ रोगं घातं भयं शोकं भृत्यबंधनविग्रहैः ॥ नानानार्थान्महाशोकन्दत्ते नष्टबलो रविः ॥ ३ ॥ तेजो
 भ्रंशन्तथा घातं नैःस्वं बंधुषु विग्रहम् ॥ स्वदशायाम् फलं चैव दत्ते निधबलो रविः ॥ ४ ॥ इत्यर्कः ॥ नृपास्पदत्ववृत्तेर्दनातिशत्रो
 र्विनाशं सुखमद्भुतञ्च ॥ स्त्रीरौप्यशुक्लांबरमौक्तिकातिं करोति सम्पूर्णबलो मृगांकः ॥ १ ॥ वाणिज्यतोर्थागमनञ्च लोके भूपत्वमत्र
 वरमित्रलाभम् ॥ दत्ते स्वगेहादतुलञ्च सौख्यं धर्मोदयं मध्यबलो मृगांकः ॥ २ ॥ वैरं स्वमित्रैर्निजबंधुदरैस्सौख्यार्थनाशं प्रकरोति
 शीघ्रम् ॥ इलेष्मोदयं वातकफोदयञ्च कांतिक्षयन्नष्टबलो मृगांकः ॥ ३ ॥ भिक्षाटनं क्लेशविवादवैरं धनप्रणाशं प्रकरोति पुत्रैः ॥ वैरं

कफार्तिम्मनसि प्रमोहं रात्रीश्वरो दग्धबलो नराणाम् ॥ ४ ॥ लग्नात्रिविक्तायगतोपि चन्द्रो निंद्यो हि दत्तेर्धफलं दशायाम् ॥ याति त्वसौ मध्यबलशुभत्वं सम्पूर्णवीर्योतिशुभो निरुक्तः ॥ ५ ॥ वामनः ॥ पदप्राप्तिर्नृपाद्राज्यं स्त्रीलाभं सुखसंपदम् ॥ स्थानप्राप्तिर्भन स्सौख्यं दत्ते पूर्णबलशशी ॥ १ ॥ वाणिज्यं सफलं कुर्यात्स्वर्गोदपि महासुखम् ॥ ज्ञातिप्राधान्यमैश्वर्यं दद्यान्मध्यबलशशी ॥ २ ॥ देहे मांघं सुहृद्वपं महाग्लानिं धनक्षयम् ॥ मित्रवैरम्मनस्तापं दत्तेऽधमबलशशी ॥ ३ ॥ तेजोहानिं महाक्लेशं शीतज्वरकरं परम् ॥ कुर्यान्नष्टबलश्चन्द्रो दौस्थ्यं पापं समाचारम् ॥ ४ ॥ इति चंद्रः ॥ क्षितिसुतस्सबलः प्रतनाधिपं तनुभृतां प्रकरोति रणे जयम् ॥ कन क्रताभ्रयनानि ददात्यसौ विविधसौख्यपदभृपसङ्गमम् ॥ १ ॥ नृपजनेः कलहोवनिनंदने भवति मध्यबले सबलक्षयः ॥ परिकरोति तनौ रुधिरामयं रिपुभयं सुतदारभयभृणाम् ॥ २ ॥ विवादं खलैर्विग्रहं पुत्रदारैस्तथा वैरितो भीतिमुग्रान्तराणाम् ॥ करोत्येव भौ मो विनष्टो विनष्टं फलं कृत्स्नकंचाल्पसौख्यत्रितातम् ॥ ३ ॥ वित्तार्थनाशं स्वभृत्यैर्विरोधं महासंगरे मृत्युकष्टं स्वदेहे ॥ कुजे दग्ध वीर्यै स्ववीर्यस्य नाशो भयं शत्रुतो रक्तपीडा नराणाम् ॥ ४ ॥ लग्नात्रिषष्टायगतो महीजो निंद्योपि सोढः फलदो दशायाम् ॥ याति त्वसौ मध्यबलः शुभत्वं संपूर्णवीर्योतिशुभो निरुक्तः ॥ वामनः ॥ कुजः पूर्णबलो दद्यात्संग्रामे विजयश्रियम् ॥ दण्डनाथ पदप्राप्तिः सेनानायक एव च ॥ मध्यवीर्यः कुजः कुर्यात्तेजस्वित्वं जयं रणे ॥ राज्यतंत्रस्थपत्यं च राज्यं वा लभ्यमेव च ॥ २ ॥ हीनवीर्यः कुजः कुर्याद्भङ्गक्लेशं महागदम् ॥ देहघातं तु वैकल्यं रक्तसावंसुखात्तथा ॥ ३ ॥ विवादं विग्रहं युद्धं मर्कटं च महाभयम् ॥ स्वदशायां फलं चैव दत्ते नष्टबलः कुजः ॥ ४ ॥ इति भौमः ॥ सद्बुद्धितोर्थागमनं च राज्यं सौख्यं स्वहस्तार्जितवित्तमुग्रम् ॥ सम्पू र्णवीर्यान्वितसोमसुनुर्दत्ते विलासं स्वजनैश्च भृत्यैः ॥ १ ॥ सद्बुद्धिवृद्धिं सुतवित्तलाभं विद्याविलासं स्वजनैश्च सौख्यम् ॥ सोमा त्मजो मध्यबलो दशायान्दत्ते हि सौख्यं विविधैः प्रपंचैः ॥ २ ॥ कष्टोदयं सौख्यबलार्थनाशं कीर्तिकषयं भीतिमथार्थमुग्रम् ॥ प्रा प्रोति वैरं स्वजनैश्च भृत्यैर्निन्द्यो विपाके खलु चंद्रमूनुः ॥ ३ ॥ स्वजातिवैरं बहुदुःखमुग्रं कुर्याच्च लोकस्सह चाल्पसौख्यम् ॥ वि धार्थनाशं कुमतिं कृशत्वं दत्ते विशेषेण बुधो हि दग्धः ॥ ४ ॥ त्यक्तवारिंश्रान्त्यमतोन्यतो ज्ञे निन्द्योपि सोढम्फलदो दशायाम् ॥

याति त्वसौ मध्यबलशुभत्वं संपूर्णवीर्योतिशुभो निरुक्तः ॥ ५ ॥ वामनः ॥ सेवया सुखसंपत्तिर्धनलाभो महद्वशः ॥ स्वबुद्ध्या
राज्यलाभञ्च कुर्यात्पूर्णबलो बुधः ॥ १ ॥ धर्मसिद्धिन्तु कर्मासिमतुलामुन्नतिन्तथा ॥ पठनह्येखनाद्रव्यन्दद्यान्मध्यबलो बुधः
॥ २ ॥ देशदेशांतरप्राप्तिं घातंबंधुकुलक्षयम् ॥ बंधनं बुद्धिदोषेण दद्यान्नष्टबलो बुधः ॥ ३ ॥ माननाशं महाकष्टं धनहानिम्मह
द्रयम् ॥ कर्लिं गेहे तथा कीर्तिन्दद्याद्धीनबलो बुधः ॥ ४ ॥ इति बुधः ॥ ऐश्वर्यलाभनृपतेश्च मानं कान्त्युद्गमं राज्यसमागमञ्च ॥
दत्ते नराणां सबलसुरेज्यो हेमाम्बराद्यं विविधं विलासम् ॥ १ ॥ व्यापारतोर्यागमनं गुरुत्वं भूपैस्सुहृत्त्वं सुतदारसौख्यम् ॥ प्रा
प्नोति मित्राम्बरधर्मलाभं वाचस्पतिर्मध्यबलः स्वपाके ॥ दारिद्र्यदुःखैः परिपीडिताङ्गं धर्मार्थनाशं रिपुजं भयञ्च ॥ स्त्रीपुत्रमित्रैः
कलहं सुरेज्यो नष्टो विनष्टं प्रकरोति सर्वम् ॥ दुष्टाद्रयार्तिर्धनधर्मनाशं रिपोर्भयं वा नृपतेस्तथैव ॥ सुखक्षयमिन्मित्रसुतैर्विरोधं करो
ति दग्धस्सुरराजपूज्यः ॥ लग्नात्पडष्टांत्यमभिन्नसंस्थो निबो गुरुश्चाद्धफलो दशायाम् ॥ याति त्वसौ मध्यबलशुभत्वं संपूर्ण
वीर्योतिशुभो निरुक्तः ॥ वामनः ॥ मण्डलस्वामितां तेजो नरेन्द्रत्वमथापि वा ॥ धनमैश्वर्यमारोग्यं दद्याज्जीवो बलाधिकः ॥ वि
ज्ञानशास्त्राधिगममाचार्यत्वश्रृपात्सुखम् ॥ सौख्यराज्याधिकारञ्च दद्यान्मध्यबलो गुरुः ॥ देहे रोगं मनस्तापं दारिद्र्यं धर्मना
शनम् ॥ पराभवं रिपोर्भोति दद्यात्पूनबलो गुरुः ॥ धननाशं स्थाननाशमाधिव्याधिसमुद्भवम् ॥ दंतपीडां करोत्येव वर्षे नष्ट
बलो गुरुः ॥ इति गुरुः ॥ राज्यं कलत्रं च सुखं विलासं दत्ते धनं कांचनभूपमानम् ॥ शुक्रस्य संपूर्णबलस्य पाके पुत्रोदयमि
त्रसमागमञ्च ॥ स्त्रीपक्षतोर्यागमनं च सौख्यमिष्टान्नपानांबरसुंदरीश्च ॥ दैत्याधिपो मध्यबलो हि दत्ते गोवाजिचित्राम्बरवित्तल
ब्धिम् ॥ इतस्ततस्संभ्रमणं च पुंसां करोति विज्ञानयशोर्थनाशम् ॥ सहोत्थमित्रात्मजकामिनीभिः क्लेशं सितो नष्टबलौतिकष्टम् ॥
पुत्रक्षतिरोगभयं च कष्टं सुखार्थनाशं स्वजनैर्विरोधम् ॥ प्राप्नोतिदग्धे भृगुजे नितान्तं स्वमित्रदारादिभयं च पुंसाम् ॥ लग्नाद्रचया
द्यारिगृहंविहाय दैत्याधिपश्शेषगृहेद्धदः स्यात् ॥ निबोऽपि मध्यशुभकृन्निरुक्तसंपूर्णवीर्योतिशुभप्रदस्स्यात् ॥ वामनः ॥
राजलक्ष्मीं कलत्रञ्च पुत्रमित्रस्वभोग्यताम् तद्दशायाम्फलञ्चैव दत्ते पूर्णबलो भृगुः ॥ १ ॥ दण्डशस्सर्वशास्त्रज्ञस्वपक्षञ्च

महद्वनम् ॥ स्वदशायां फलञ्चैव दधान्मध्यबलस्सितः ॥ २ ॥ भ्रमणनिष्फला सेवा स्त्रीपक्षादुखं भवेत् ॥ स्वदशायाम्फलञ्चैव दद्या
 दल्पबलस्सितः ॥ ३ ॥ पुत्रशोकं गृहभ्रंशं पथि मृत्युन्धनक्षयम् ॥ स्वदशायाम्फलञ्चैव दत्ते नष्टबलो भृगुः ॥ ४ ॥ इति शुकः ॥
 ददातिसंपूर्णबलोकंपुत्री नीचाधिपत्यङ्गवेदमंलब्धिम् ॥ दुर्गादिसत्स्थानमथो सुखासि वासांसि नव्यानि पराङ्गनासिम् ॥ १ ॥
 खरोष्ट्रक्रोशादिकदुर्गरक्षां शनैश्चरो मध्यबलो नितान्तम् ॥ करोत्यनर्थागमनं खलत्वं सुखार्थनाशं स्वजनैर्विरोधम् ॥ २ ॥ धनक्षय
 श्चोरभयारिभीतिं करोति वैरं स्वजनैश्च मित्रैः ॥ पतङ्गजो नष्टबलो नराणां सुखन्न किञ्चित्स्वदशाप्रवेशे ॥ ३ ॥ वियोगदुःखैः परि
 ततद्देहे मित्रार्थनाशं मरणं प्रकुर्यात् ॥ खरांशुजो दग्धबलो नितान्तं दुःखं स्वदारैस्वसुतोर्नितान्तम् ॥ ४ ॥ लग्नात्रिपष्टायगतोर्के
 पुत्रो निग्रीपि सोध्यर्धफलो दशायाम् ॥ याति त्वसौ मध्यबलशुभत्वं सम्पूर्णवीर्यातिशुभो निरुक्तः ॥ १ ॥ वामनः ॥ अटनं देशभू
 पत्वं भिन्नदेशाधिनाथता ॥ ३ ॥ स्वदशायाम्फलञ्चैव दत्ते पूर्णबलशनिः ॥ १ ॥ कोशगुप्तिः खरोष्ट्राणां दुर्गमार्गोदिरक्षणम् ॥ स्वद
 शायाम्फलञ्चैव दत्ते मध्यबलशनिः ॥ २ ॥ वियोगं विग्रहं व्याधिं स्वीकारान्मरुतोभृतिम् ॥ स्वदशायाम्फलञ्चैव दत्तेऽ
 धमबलशनिः ॥ ३ ॥ नीचसेवा गृहोद्देगस्तथा चोराद्धनक्षयः ॥ स्वदशायाम्फलञ्चैव दत्ते नष्टबलः शनिः ॥ ४ ॥ इति
 शनिः ॥ अथ लग्नदशाफलमुक्तं वर्षतंत्रे ॥ दशा तनोस्स्वामिफलेन तुल्यं फलं ददातीत्यपरो विशेषः ॥ चरे फलमध्य
 शुभांधमा च द्विमूर्तिभे स्याद्विपरीतमूह्यम् ॥ अनिष्टमिष्टञ्च समं स्थिरक्षै क्रमाहकारणैः फलमुक्तमाद्यैः ॥ सत्स्वामियोगे क्षणतः
 शुभं स्यात्पयोक्षणात्कष्टफलं च वाच्यम् ॥ हायनोत्तरेषु ॥ पूर्वं त्रिभागे चरमे शुभा स्यान्मध्या द्वितीये त्वधमा तृतीये ॥ स्थिरे
 त्वनिष्ठा प्रथमे त्रिभागे शुभा द्वितीये च समा तृतीये ॥ पूर्वं त्रिभागे द्वितनावनिष्ठा मध्या द्वितीये शुभदा तृतीये ॥ दशाविलम्बस्य
 बुधैर्निरुक्ता ज्ञेयं फलं स्वेशभवं त्रिभेदैरिति ॥ लग्नदशाविशेषफलं हिंसाज्ञे ॥ हेममुक्ताफलद्रव्यलाभमारोग्यमुत्तमम् ॥ कुरुते
 स्वामिसन्मानं दशा लग्नस्य चोत्तमा ॥ लाभं कष्टेन वित्तस्य भैत्रीहीनस्य सेवनम् ॥ मनसा विकृतिं याति दशामध्यविलम्बजा ॥
 विदेशगमनं क्लेशं बुद्धिनाशं कलं व्यथाम् ॥ महाहानिञ्च कुरुते नष्टलग्नदशाफलम् ॥ क्रूरलग्नदशामध्ये सौख्यं स्वल्पं धनव्य

यम् ॥ देहे दुःखं तथा कष्टं मातुलस्य च जायते ॥ स्वामिमित्रशुभैर्दृष्टे लग्ने मध्यफलं भवेत् ॥ इति लग्नदशाफलम् ॥ अथ
 ग्रहणां वर्षशफलवदशाफलमित्युक्तं तेजस्तिहेन ॥ वर्षेश्वरत्रविषये द्युसदां यदुक्तं पूर्वं फलन्निजदशासु तेदेव चिन्त्यम् ॥ श्रेष्ठञ्च मध्यम
 धमं च बलानुसारात्सम्यक् ततो ग्रहबलं प्रथमं विचिन्त्यम् ॥ इतिग्रहणां दशाफलानि ॥ अथान्तर्दशानयनं वर्षतन्त्रे ॥ दशामानं समा
 मानं प्रकल्प्योक्तेन वर्त्मना ॥ अंतर्दशा साधनीया प्राक्पात्यांशवशेन तु ॥ आदावंतर्दशापाकपतेस्तत्कमतोलिलाः । अयमर्थः ॥
 पूर्वं हीनांशवशेन पात्यांशाश्च निष्पादितास्तत्र पात्यांशयोगेन वर्षस्थानाभिषिक्तं दशामानं भजेच्छब्दमन्तर्दशानयने ध्रुवको दिनादिकस्तेन ग्रहात्यांशाः
 पूर्ववद्भूमित्रिक्या गुणिताः षष्ट्योपयुग्परियुता ग्रहस्यान्तर्दशामानं दिनादिकं भवेत् ॥ तत्र प्रथमतो महादशास्वामिन एवर्तर्दशा । गतो लिखितक्रमे
 ण तद्विमातर्दशा तवस्सर्वाधिकशग्रहानंतरम्पुनरपि हीनांशक्रमेण महादशास्वामिषष्ट्यन्तमन्तर्दशा ज्ञेया ॥ अत्रोदाहरणम् ॥ एतत् शुक्रमहाद
 शादिनाया १२ । ४२ । १७ इदमेव दशामानं वर्षस्थानाभिषिक्तं कल्पितम् ॥ तत्सर्वपात्यांशयोगेन । अनेन २८ । १६ । ३१ प्राग्बहुकं
 लब्धो दिनादिसर्वग्रहणामंतर्दशा ध्रुवकः ३ । १२ । २८ । ३० अनेन शुक्रस्य पात्यांशाः २७ । ७ गुणिताः षष्ट्योपयुग्परियुताः जाता दिनाया
 शुक्रदशायां शुक्रांतर्दशा २२ । ५१ । १३ । २६ एवं सर्वेषाम्यन्तर्दशासाधनीयाः ॥ एवमन्तर्दशाभ्यापि विदशा साध्याः इत्युक्तं वामनेन ॥
 अन्तर्दशादिनानि स्युस्तेभ्य प्रोक्तेन वर्त्मना ॥ साध्यानि विदशायाश्च दिनानि फलसिद्धये ॥ १ ॥ शुभयोगेशणान्मैत्र्या तत्फलं
 परिचिंतयेत् ॥ अथ ग्रहणामन्तर्दशाफलानि ताजिकसारे ॥ नृपप्रसादन्धनधान्यलाभं सुखागममिभ्रमत्रसुतोदयञ्च ॥ दत्ते दिवानाथदशा
 विपाके विधोर्दशा स्त्रीस्वजनात्प्रमोदम् ॥ १ ॥ सेनापतेर्वा नृपतेर्धनासिन्मित्रार्थलाभं बहुलं सुखञ्च ॥ भानोर्दशायां यदि भूमिमूनुः
 करोति रत्नाम्बरधान्यलाभम् ॥ २ ॥ सुखार्थनाशो रिपुरोगभीतिर्निरुद्यमत्वं व्यसनागमञ्च ॥ कुर्यात्तदानीं सकलार्थनाशो बुधस्य
 तिग्मांशुदशाविपाके ॥ ३ ॥ हेमाश्वलाभं स्वजनात्सुहृत्वंस्त्रीपुत्रतो वा विविधञ्च सौख्यम् ॥ दिवाधिनाथस्य दशाप्रवेशे जीवस्य
 दत्ते सुनृपेण सङ्गम् ॥ वैरोदयं सत्पुरुषान्नितांतं धर्मार्थनाशं विविधञ्च कष्टम् ॥ शुक्रस्य चंद्रसपतेर्दशायां दशा प्रकुर्यात्कुमतिं
 कृशत्वम् ॥ शुच्छन्नभूपालभयं विवादं देहे कृशत्वं स्वजनेषु वैरम् ॥ सौरी दशा तीव्रकरस्य पाके नृणाम्प्रयात्यक्षिरुजं विधत्ते ॥

अत्र स्व दशायां स्वातर्दशाफलं पूर्वैकं ग्रहाणां दशाफलमेव ज्ञेयम् ॥ इत्यर्कदशायापन्तर्दशाफलम् ॥ पितासुरोगं स्वजने कृशत्वं भूप्राद्रयश्चाथं भयं विरोधम् ॥ कुर्याच्छशांकस्य दशा विपाके भानोः प्रविष्टा त्वरथार्थनाशम् ॥ सुखार्थनाशतृपतेर्विरोधं कुस्त्रीप्रसंगं कुजनैर्विवादम् ॥ भौमस्य ताराधिपतेर्दशायां दशा नृणां देहभयं कृशत्वम् ॥ यानाश्वरत्नार्थसुवर्णलाभं निजेष्टवृद्धिं प्रियतां च लोके ॥ बौधी शशांकस्य दशाप्रवेशे दशा प्रविष्टा प्रकरोति सौख्यम् ॥ पुण्योदयम्ब्राह्मणदेवभक्तिं नृपाद्धनार्तिं सुतमित्रसौख्यम् ॥ दत्ते शशांकस्य दशाप्रवेशे प्राप्ता दशा देव पुरोहितस्य ॥ लाभन्नृपाद्राजनात्सुहृत्वं सत्पुत्रमित्राद्दुलार्थलाभम् ॥ शौकी दशा चंद्रदशा प्रवेशे कुर्याच्छरीरे परमां च पुष्टिम् ॥ स्वबांधवैर्मित्रसुतैश्च वैरं शत्रूदयं कांतिलार्थनाशम् ॥ करोति चंद्रस्य दशाविपाके पाको हि मंदस्य कलत्रकष्टम् ॥ इति चंद्रदशायापन्तर्दशाफलम् ॥ धनागमं कांचनभूमिलाभं प्रपौषणम्भित्रसुतादिकानाम् ॥ दशा खरां शोधरणीसुतस्य दशाविपाके प्रकरोति सौख्यम् ॥ हिरण्यनारीरजतार्थलाभं करोति सौख्यं विजयं रिपूणाम् ॥ ताराधिनाथस्य दशा प्रयाता भौमस्य पाकेतु शुभानुरागम् ॥ असद्वचयम्भित्रसुतैर्विरोधं भयं रिपूणामसुखन्नराणाम् ॥ करोति भौमस्य दशाविपाके शशांकमनूर्विविधं च कष्टम् ॥ सुखार्थनाशान्निजमित्रकष्टं करोति नूनं स्वजनैर्विरोधम् ॥ कुभोजनं भूमिसुतस्य पाके दशा प्रपन्ना सुरपूजितस्य ॥ ४ ॥ खलैर्विवादं स्वजनैर्विरोधं रोगोदयं राजभयं रिपूणाम् ॥ करोति शुक्रस्य दशाप्रवेशे कुजस्य कष्टम्बहुलन्नराणाम् ॥ ५ ॥ चक्षुःप्रपीडाम्प्रकरोति पुंसां पापास्ररुक् शत्रुभयं क्षितीशात् ॥ सौरी दशा भूमिसुतस्य पाके यदिप्रयाता स्वजनैर्विरोधम् ॥ ६ ॥ इति भौमः ॥ मानार्थलाभं प्रकरोति पुंसां लाभं क्षितीशात्स्वजनान्च सौख्यम् ॥ प्राप्ता हि सूर्यस्य दशा दशायां सौम्यस्य नित्यं विविधं विलासम् ॥ १ ॥ कष्टं शरीरे निजबंधुवैरं सौख्यार्थनाशं च भयं क्षितीशात् ॥ वातव्यथां चंद्रदशा प्रपन्ना चान्द्रेर्दशायाम्प्रकरोति नित्यम् ॥ २ ॥ व्रणोदयन्दुदुविचर्चिकार्तिं सुखार्थनाशम्बहुलं च कष्टम् ॥ करोति सौम्यस्य दशाविपाके दशां हि भौमस्य परैर्विवादम् ॥ ३ ॥ आरोग्यता साधुजनेषु सौख्यं भोगान्विचित्रान् द्विजदेवसेवाम् ॥ दशा यदा देवगुरोः प्रयाता चान्द्रेर्दशायाम्प्रकरोति मानम् ॥ ४ ॥ रौप्यम्बरस्थानचतुष्पदानां लाभश्च सौख्यं विविधं विलासम् ॥

शौकी दशा सौम्यदशाविपाके प्राप्ताप्रतिष्ठाम्प्रकरोति पुंसाम् ॥ ५ ॥ वातार्तिकृत्कष्टमनल्परोगं कर्तेर्विनाशं नृपतेर्भ
 यञ्च ॥ सौम्यस्य पाके यदि सूर्यसूनोर्दशा प्रयाता बहुवित्तनाशम् ॥ ६ ॥ इति बुधः ॥ स्त्रीपुत्रमित्तैर्विविधं विलासं प्रपूजनन्देवगु
 रुद्विजानाम् ॥ शत्रोर्विनाशं प्रकरोति भानोर्दशा प्रयाता च गुरोर्दशायाम् ॥ ७ ॥ माणिक्यमुक्ताफलेहमलाभं सौख्यानि दत्ते
 विविधानि पुंसाम् ॥ चांद्री दशा जीवदशा विपाके सर्वार्थलाभं विपुलघ्नितान्तम् ॥ ८ ॥ मानं नृपाद्राजजनात्सुहृत्त्वं रिपोर्विनाशं
 प्रकरोति लाभम् ॥ वित्तस्य भौमस्य दशादशायां गुरोर्नराणां बहुलं सुखञ्च ॥ यशःप्रणाशं स्वजनैर्विरोधं करोति मिथ्याक
 लहं चदरैः ॥ शशाङ्कपुत्रस्य दशा प्रयाता गुरोर्दशायामसुखञ्च कष्टम् ॥ वातोदयं वातकफोदयञ्च धर्मार्थनाशं रिपुरो
 गभीतिम् ॥ भृगोर्दशा जीवदशाविपाके नृणां विधत्ते नृपतेर्भयञ्च ॥ परैर्विरोधं बहुलञ्च कष्टं कफोदयन्धर्मधनक्षयञ्च ॥
 सौरी दशा जीवदशाविपाके नृणां विधत्ते नृपतेर्भयञ्च ॥ इति गुरुदशायामंतर्दशाफलम् ॥ दुष्टाद्रयं भूमिपतेर्भयं च पित्तोदयं
 देहबलार्थनाशम् ॥ भानोर्दशादौत्यगुरोर्दशायां नृणां विधत्ते परमञ्च कष्टम् ॥ स्वल्पार्थलाभं कफशीतपीडां स्वभि
 त्तदरैस्स्वजनैश्च पुत्रैः ॥ क्लेशं च दत्ते भृगुजस्य पाके दशा च ताराधिपतेः प्रमोहम् ॥ वेश्यानुरागं च विपक्षभीतिं
 वातास्त्ररुग्धर्मधनक्षयञ्च ॥ दशा च भौमस्य भृगोर्दशायां प्राप्ता च पुंसान्न सुखं कदाचित् ॥ सद्बुद्धिवृद्धिं द्विजदेवभक्तिं विद्या
 विनोदं प्रभुतां च कीर्तिम् ॥ लाभञ्च शुक्रस्य दशाप्रवेशे बौधी दशा स्त्रीजनितं च सौख्यम् ॥ हिरण्यवस्त्राम्बरभोजनानां
 लाभान्नृपालात्पुरुषैस्सुहृत्त्वम् ॥ पाके भृगोर्देवपुरोहितस्य दशा प्रपन्ना प्रकरोति पुंसाम् ॥ प्रमादनिद्राकलहं दशायां शुक्र
 स्य मांद्दी महदीशताञ्च ॥ इति शुक्रदशायामंतर्दशाफलम् ॥ क्लेशं प्रवासं भयमिष्टहानिं करोति वैरं सुतमित्तदरैः ॥ शनेर्दशायाम्
 रवेर्दशायां करोति पीडां परमां शरीरे ॥ कष्टेन लाभन्त्वसुखञ्च मांघं हृद्रोगदुःखं विविधं करोति ॥ आलस्यनिद्राभयमुत्रवैरं
 चांद्री दशा भास्करपुत्रपाके ॥ क्लेशागमं सौख्यधनार्थनाशं कुधर्मभिक्षिं पशुपुत्रहानिम् ॥ कौजी दशा सूर्यसुतस्य पाके करोति

वैरन्निजबन्धुमित्रैः ॥ सुखार्थलाभन्निजपुत्रमित्रैः प्रीतिं विवर्ते विविधं विलासम् ॥ मन्दस्य पाके शशिनन्दनस्य दशा नराणाञ्च
 पसङ्गमश्च ॥ ४ ॥ धर्मानुरागं विजयन्त्राणां नृपप्रसादम्बहुलञ्च लाभम् ॥ सौर्देश्यायां धिषणस्य जाता दशा सुखार्थागमनं क-
 रोति ॥ ५ ॥ सुरार्चनं ब्राह्मणदेवभक्तिं सुखार्थलाभनृपतेस्तुहृत्त्वम् ॥ ॥ शौकी दशा सूर्यसुतस्य पाके करोति पुंसां भिविधांश्च
 भोगान् ॥ ६ ॥ इति शनावन्तर्दशाफलम् ॥ अथ लघेशस्यान्तर्दशाफलमेव लग्नदशातर्दशाफलं ज्ञेयमिति ॥ अथ शुभाशुभसूचकातर्दशा वामने
 नोक्ताः ॥ चंद्रारजीवा १ बुधजीवशुक्रा २ दिवाकरेन्दू ३ रविजज्ञशुक्रा ४ ॥ रवीन्दुशुक्रा ५ बुधजीवमन्दा ६ जीवज्ञशुक्रा ७
 रवितः क्रमात्स्युः ॥ १ ॥ एवमंतर्दशायाश्च पाचकाः शुभदा ग्रहाः ॥ अन्ये त्वशुभदा ज्ञेया एवञ्च विदशाफलमिति ॥ २ ॥ अथ
 गौरीमतानयनं महादेवमतेन च गौरीमतदशा जन्मर्क्षमासदिनानि दिने षडंशा दशा ज्ञेया वर्षे द्वादशांशो मासः ॥ महादेवमते आर्द्रतः ॥ ३ ॥ वर्षे दशादि-
 नानि सौराणि दिनप्रवेशे दशा घटीरूपा ते च ॥ दशानयनमुकं मुक्तावल्याम् ॥ जन्मनक्षत्रतः प्रोक्ता दशा गौरीमताह्वया ॥ सूर्येन्दुकुजराहीज्यश-
 निज्ञशशिभागदाः ॥ १ ॥ दशेशा वह्निभाज्ज्ञेयाः क्रमात्रिः परिवर्तनात् ॥ स्युर्दशादिवसास्तेषां धृति १८ स्त्रिंशति ३० मूर्च्छं-
 नाः २१ ॥ २ ॥ वेदेष्वो ५४ नागकृता ४८ सुन्यर्थाः ५७ क्षितिसायकाः ५१ ॥ मूर्च्छनाः २१ षष्टि ६० रेतोभ्यो द्वादशांशेन
 मासजाः ॥ ३ ॥ षडंशतुल्यास्त्वेतासां नाडिकाद्याः फलं दशाः ॥ अथवा रुद्रनक्षत्रात्रिभिर्भूदेश्वराः ॥ ४ ॥ एते एव भवं-
 तीति महादेवेन भाषितम् ॥ अथ गौरीमतोक्तस्य दशाक्रमस्य दशादिमा या भवशादुपेता ॥ सा मुक्तभोग्यर्क्षघटीविनिष्ठा सर्वर्क्ष-
 नाडीविहता दिनाद्यम् ॥ द्विधा यदातं त्विह भोग्यभुक्तं तस्य ग्रहस्यैव लिखेद्व्यस्तात् ॥ दशाप्रमाणं परतो ग्रहाणां यथास्थमग्र-
 विलिखेद्बोधः ॥ प्राति पुनर्भुक्तघटीसमुत्थं दिनाद्यमाद्यस्थ लिखेत्त्वगस्येति ॥ उदाहरणम् ॥ कस्यापि रोहिणी जन्मनक्षत्रं सा रोहिणी
 चंद्राधःस्था अतः प्रथमवर्षे चंद्रस्य दशा द्वितीयवर्षे भौमस्य तृतीयवर्षे राहोर्दशा एवमग्रेपि ज्ञेयम् ॥ अथास्य जन्मनि रोहिणीनक्षत्रस्य भुक्तघटि-
 काः ४० भोग्यघटिकाः २० तत्राष्टमवर्षप्रवेशे शुक्रदशा जाता ॥ तस्या दिनानि ६० भोग्य २० घटीगुणानि १२०० सर्वर्क्षघटी ६० भक्तानि

निद्रारतिस्तथा ॥ १ ॥ इंद्रोर्दशायाम्मार्तण्डे विजयारोग्यसंपदः भौमे चोरात्कोशनाशो रक्तपित्तादिकान् गदान् ॥ २ ॥ चंद्रजे
 वित्ततुरगलाभौ वित्तसुखानि च ॥ धनालंकारहस्त्यश्वकस्मात्सुरपूजिते ॥ स्त्रीसुखश्च सुसङ्गश्च शुक्रैलंकारलब्धयः ॥ रोगव्यसन
 शोकाश्च बंधुतोभिभवश्शनौ ॥ वह्निशोकभयं घोरं बंधूद्रेगं धनक्षयम् ॥ स्त्रिया लाभं स्त्रिया हानिं केतावन्तर्गते विधोः ॥ इति
 चंद्रमुद्गम् ॥ भौमे शत्रुविमर्दश्च विग्रहो बांधवैः सह ॥ रक्तपित्तकृता पीडा परस्त्रीभिस्समागमः ॥ भानौ भौमदशान्तस्थे
 प्रचण्डस्साहसी जयी ॥ चन्द्रे सुखसुहृद्दृष्टिर्मणिमौक्तिकसंचयः ॥ बुधे पित्तोद्भवा पीडा नाशो वैरिभयम्महत् ॥ गुरौ भूपति
 मित्रत्वं सुहृत्त्वासक्तचित्ता ॥ शुके रणाद्भयं व्याधिव्यसनानि धनक्षयः ॥ शनौ दिने दिने दुःखमसह्यव्यसनागमम् ॥ कर्माथ
 नाशमुद्देगं बंधुचौरादिकम्भयम् ॥ स्वनाशो देहपीडा च केतावन्तर्गते कुजे ॥ इति कुजमुद्गम् ॥ बौध्या बंधुसमायोगो मित्रधर्मस
 मागमः ॥ प्रीतिर्जनस्य विपुला देहपीडा त्रिदोषजा ॥ चांद्रोर्दशायामुष्णांशोर्दन्तिस्वर्णाम्बराप्तयः ॥ चन्द्रे विचर्चिकाकुष्ठराजरो
 गादिकं भयम् ॥ भौमे क्लेशाश्शरोगो बंधुवैरम्महद्भयम् ॥ गुरौ रोगादिभिर्भुक्तो भृगौ राज्यसुगन्धिमान् ॥ शनौ पापसुखा
 सक्तः प्रचण्डो मदनोद्धतः ॥ बंधुनाशो मनस्तापो देहत्यागो धनक्षयः ॥ सुहृद्बंधुसुतैर्द्वन्द्वो केतौ मित्रकलिर्भवेत् ॥ इति बुधम्
 दम् ॥ ज्यैष्ठ्यां मानधनप्राप्तिर्देवब्राह्मणपूजनम् ॥ कर्णरोगस्तथा वैरं स्वजनैश्च कलिर्भवेत् ॥ सुखी गुरुक्षेमवांश्च सूयै जीवदशाङ्गते ॥
 चन्द्रे बहुविधा लब्धिर्निर्जितारिर्भहीसुते ॥ शूरोपि सेवी चण्डश्च परितापी सुखी कुजे ॥ पित्रोर्भक्तिस्सुहृत्को नीरुक्सुखयुतो बुधे ॥
 शुके चिन्ताहतिशत्रुब्राह्मणाश्रयजीवनम् ॥ पराङ्गनादिसंसक्तश्शनौ सुखधनैर्हृतः ॥ ४ ॥ बंधूद्रेषो मृषा वादस्स्वामिभिस्तु निरा
 श्रयः ॥ इति गुरुमुद्गम् ॥ शौत्र्यां स्त्रीसङ्गमो लाभो वस्त्राभरणसंयुतः ॥ कौशल्यम्महती कीर्तिर्धनलाभश्च जायते ॥ १ ॥ रवौ सित
 दशान्तस्थे बन्धनञ्चोदरामयः ॥ कामलम्मौलिदर्शननखरोगः कलानिधौ ॥ २ ॥ भौमे ह्युपद्रवो भूमिनाशपित्तरुजोसरुक् ॥ बुधे
 धनर्द्धिभूलाभसुखवित्तेष्टलाभकः ॥ ३ ॥ जीवे धनसुखं देशसंपत्तिः शीलधर्मभकौ ॥ वृद्धांगनारतिः सौरे रिपुसौम्याधिकारिता ॥

२० ॥ अथेयं दशा चतुर्नक्षत्रेषा अतो दशादिनानि चतुर्भक्तानि लब्धा ५ एकैकनक्षत्रस्य दिनाद्या भुक्तिः ॥ अथपुण्यनक्षत्रस्य भुक्तघटीभि १२ भंस्य भुक्ति ५ गुणिता ६० सर्वक्षघटी ६० भक्ता लब्धा पुण्यस्य गता भुक्तिदिनात्मिका १ ॥ इयङ्गवनक्षत्रयोरार्द्रापुनर्वसोर्भुक्त्या १० युता ११ जाता रवेर्गतदशा ॥ अथ पुण्यघटीभि ४८ भंभुक्ति ५ गुणिता २४० सर्वक्षघटी ६० भक्ता ४ लब्धा पुण्यस्य गम्या भुक्तिः ॥ इयं गम्यभस्याश्लेषाभिधस्य भुक्त्या ५ युता १२ जाता रवेर्गम्यदशा १२ तत्रादौ रवेर्गम्यदशादिनात्मिका ९ ततश्चंद्रस्य ५० भौमस्य २६ । ४०

सु	चं	म	ह	अ	इ	श	वृ	रा	शु	योगः
२०	५०	२७	५७	३३	६३	४०	७०	२०	३६०	
०	०	०	४०	२०	०	०	०	०	०	
१	५	२	५	२	५	२	५	२	५	मासद
४०	१०	१३	४३	४०	१६	३०	५०	५०	५०	भादि०
०	०	२०	२०	४०	४०	०	०	०	०	ते ३०

बुधस्य ५६ । ४० शनेः ३३ । २० गुरोः ६३ । २० राहोः ४० शुक्रस्य ७० पुनः प्रांते गतदिनमिता ११ रवेर्दशा ज्ञेयेति ॥ अत्र प्रकारान्तरं वर्षफलप्रदीपे ॥ वर्षप्रवेशे दिनभेन नाडी निम्ना दशाद्यस्य खषट् विभक्ता ॥ फलं दिनाद्यं हि दशागतस्य तद्वृनिताद्यस्य दशा तदेष्या ॥ वर्षप्रवेशे प्रथमं दशा सा ततः क्रमेणैवमिहरेषाम् ॥ वर्षस्य चांति प्रथमस्य याता दशा भवेद्बदफलस्य सिद्धयै ॥ वर्षप्रवेशे दिन

सु	चं	म	ह	अ	इ	श	वृ	रा	शु	योगः
३	८	५	१०	६	१७	६०	१०	६०	१०	६०
३	३०	६	३३	३३	४०	४०	४०	४०	४०	दशा
०	०	०	१००	२०	२०	०	०	०	०	घट्याः

भं च यत्स्यात्तस्याधिपस्याद्यदशा भवेत्सा ॥ ततस्तु तत्खेटदशा क्रमेण दशा भवेयुः सदसत्फलार्थम् ॥ अथ जन्म कालाभावे जन्मराशिषाद्दशानयनमुक्तं तत्रैव ॥ जन्मकालाद्यभावश्चेत्कोचिज्जन्मभतो विदुः ॥ तदेव प्रोच्यतेपुंसां शुभं तद्दार्षिकम्फ लम् ॥ १ ॥ जन्मन्यर्कदशा ततो विधुदशा यावद्धितीयो रविस्त्रिस्थिके दशत्रासरा शशिदशा भौमस्य पाकस्ततः ॥ बन्धुस्थेद्रि दिनं ततो बुधदशा यावत्सुतस्थो रविः षष्ठे चाब्धिदिनन्ततश्शनिदशा सप्तस्थिते सप्त चा ॥ ततो दशेज्यस्य च यावदष्टनवस्थितेके दशा वासराः स्युः ॥ ततस्तु राहोर्दशमे च सूर्ये विशदिनं स्यात्तु ततः सितस्थिति ॥ ३ ॥ अत्रान्तर्दशानयनम्फलसहितमुक्तं तत्रैव ॥ दशा स्वपार्कैर्निहता खषट्करामै ३६० हंता लब्धफलन्दिनाद्यम् ॥ अन्तर्दशाः स्युस्स्वदशाक्रमेण फलानि तासां कथयामि चात्र ॥ १ ॥ अथ फलम् ॥ नृपतेर्भयमत्युग्रम्पीडा स्याद्रक्तपित्तजा ॥ करोति धननाशञ्च स्वदशान्तर्गतो रविः ॥ १ ॥ इदमेव दशाफलं ज्ञेयम् ॥ अल्पायासेन लाभस्यात्संश्रामादौ जयस्तथा ॥ आरोग्यं स्त्रीसुखं चैव खेान्तर्गते विधौ ॥ २ ॥ आरोग्यं स्त्रीभक्तं सौख्यञ्च

रक्ताम्बरांगमः ॥ अनुद्वेगेन लाभस्स्याद्भौमे सूर्यदशाङ्गते ॥ ३ ॥ धनहानिर्विरोधस्स्यात्पीडा सोपद्रवादिभिः ॥ धनव्ययो हि सूर्यस्य
 दशान्तस्थे हि बोधने ॥ ४ ॥ मातृपीडा नृपाद्गीतिरुद्रामयपीडनम् ॥ कृष्णस्वतूद्रवा हानिस्सूर्यस्यान्तर्गते शनौ ॥ ५ ॥ सुखेन कार्यं
 सिद्धिस्स्याद्धनलाभो महान् भवेत् ॥ अचिन्त्यो राज्यसन्मानो गुरौ सूर्यदशान्तरे ॥ ६ ॥ कलहोः मित्रपुत्राद्यैः कार्यहानिर्नृपा
 द्रयम् ॥ सेवकेभ्यो व्ययश्चैव राहौ सूर्यदशाङ्गते ॥ ७ ॥ मोहेन निर्वलत्वञ्च स्त्रीविरोधं धनव्ययम् ॥ क्वचित्क्षोभकरोत्यर्कदशायां
 भार्गवो गतः ॥ ८ ॥ इत्यर्कदशायामन्तर्दशाफलम् ॥ लाभस्स्याच्छुभवस्तूनां कनकायासलाभकः ॥ स्त्रीरतिः श्लेषमक्रोपश्च
 स्वदशांतर्गतो विधुः ॥ रक्तपित्तप्रकोपश्च परैश्च कलहो भवेत् ॥ फलानां व्यवहारस्स्याद्भौमे चंद्रदशाङ्गते ॥ चतुष्पदादिलाभस्स्या
 दल्पद्रव्यस्य लाभकः ॥ कलहस्त्रीसुताद्यैश्च चंद्रान्तर्गतबोधने ॥ श्लेषमपीडा वीर्यहानिश्शूलपीडा भयन्तथा ॥ पितृमातृविरोधः
 स्याच्छनैचन्द्रदशाङ्गते ॥ वस्त्राभरणलाभस्स्याह्लाभः सौरभ्यवस्तुनः ॥ मान्यता स्वजनेभ्यश्च चंद्रस्यांतर्गते गुरौ ॥ निष्कारण
 न्तथोद्भ्रगो देहं पीडा तथा व्ययः ॥ सेवकाश्रयसंयातो विधोरन्तर्गतं तमः ॥ स्त्रीसुखं श्वेतवस्तूनां लाभं वै राजमानताम् शत्रोर्नाशं
 करोत्याशु चंद्रांतस्थो हि भार्गवः ॥ शत्रुक्षयो नृपाह्लाभो मान्यता सौख्यमुत्तमम् ॥ वल्लालंकारलाभस्स्यादुर्कं चंद्रदशांतर्गते ॥
 इति चंद्रः ॥ रक्तपित्तकृता पीडारिपुभ्योपि भयं भवेत् ॥ सन्निपातोद्भवा पीडा स्वदशांतर्गते कुजे ॥ १ ॥ पिताधिक्यं विरोधस्स्या
 न्मित्रपुत्रादिभिस्तथा ॥ धनव्ययं क्वचिह्लाभो भौमस्यांतर्गते बुधे ॥ २ ॥ विरोधो वांधवैस्सार्धं धननाशोद्गपीडनम् ॥ सन्निपा
 तादिका पीडा शनौ भौमदशाङ्गते ॥ ३ ॥ कार्योपक्रमलाभौ च संग्रामादौ जयस्तथा ॥ धनागमस्सुहृत्प्राप्तिगुरौ भौमदशा
 गते ॥ ४ ॥ अग्निचोरादिजा पीडा मनश्चिन्ता व्ययस्तथा ॥ लाभहानिः क्वचिद्भैरं भौमस्यांतर्गतं तमः ॥ ५ ॥ चोराग्निभय
 मत्युग्रं व्ययाधिक्यमनुद्यमम् ॥ मनश्चिन्तां करोत्येव भौमस्यांतर्गतो भृगुः ॥ ६ ॥ सहायात्कार्यसिद्धिस्स्याह्लाभो राज्ञो महान्भ
 वेत् ॥ स्त्रीसुखञ्च सुहृत्प्राप्तिः सूर्ये भौमदशां गते ॥ ७ ॥ जनेन कार्यसिद्धिस्स्यात्सुखं पुत्रादिभिस्तथा ॥ वैरिनाशो धनप्राप्ति
 श्चन्द्रे भौमदशाङ्गते ॥ ८ ॥ इति भौमः ॥ स्त्रीसुखं राजसन्मानः कार्यसिद्धिस्तथा भवेत् ॥ बुद्धिः प्रपञ्चतालाभस्स्वदशांतर्गते

॥ ४ ॥ मृतिर्भयकृतं शोकं दुःखप्राप्तिर्न संशयः ॥ अग्निदाहो ज्वरो घोरः कन्याजन्मस्त्रियाश्च्युतिः ॥ ५ ॥ इतिशुक्रमुद्गम् ॥
 शानैश्चर्यान्देहपीडा पुत्रदारैश्च विग्रहः ॥ तन्द्रा श्रमो बुद्धिनाशो विदेशगमनं भवेत् ॥ १ ॥ पुत्रार्थमित्रस्त्रीनाशा दशायाम्भा
 स्करे शनेः ॥ स्त्रीहतम्बन्धुविक्षेपः कलिर्नृत्युस्सुधाकरे ॥ २ ॥ भौमे दुःखं रुजो देशत्यागो बहुविधेर्यता ॥ बुधे सुखं सुभगता
 सत्कारश्च लयो धनम् ॥ ३ ॥ जीवे समुचितं सौख्यं पुरग्रामगणेशता ॥ अनेककामिनीमित्रयशोवित्तानि भार्गवे ॥ ४ ॥ बन्धू
 द्वेगम्महादुःखमर्थनाशम्महद्भयम् ॥ अग्निदाहो ज्वरो घोरः कन्याजन्माङ्गनासुखम् ॥ इति शनिमुद्गम् ॥ स्वभानोर्जायते दुःखं
 बंधूनामात्मनो रुजः ॥ देशांतरेषु गमनं धननाशो रविग्रहः ॥ १ ॥ राहोर्दशायां भार्याया विपत्तिर्विधवक्ष्यः ॥ अर्थनाशोन्य
 देशेषु गमनङ्गौरवाल्पता ॥ २ ॥ अशुभं वान्यजं दैन्यं व्याधिं भीतिं सुतक्षयम् ॥ करोति सिंहिकासुनोर्भानुरन्तर्दशाङ्गतः ॥ ३ ॥
 वह्निशोकभयं घोरं बंधूद्वेगन्धनक्षयम् करोति सिंहिकासुनोर्विधुरन्तर्दशांगतः ॥ ४ ॥ कामार्थनाशमुद्गं बंधुचोरादिकं भयम् ॥
 करोति सिंहिकासुनोर्भौमिजोर्दशांगतः ॥ बंधुनाशं मनस्तापं देशत्यागं धनक्षयम् ॥ करोति बहुदुःखानि राहोरन्तर्दशाङ्गुधः ॥ ५ ॥
 बंधुद्वेषं मृषा वादं सम्यग्बंधुनिराश्रयम् ॥ करोति सिंहिकासुनोर्गुरुरन्तर्दशांगतः ॥ ७ ॥ बंधुद्वेषं महादुःखं अर्थनाशो महद्भ
 यम् ॥ शरीरे क्लेशमाप्नोति राहोरन्तर्गते सिते ॥ ८ ॥ मृतिं भयकृतिं शोकं दुःखप्राप्तिं न संशयः ॥ करोति सिंहिकासुनोर्इशानिर
 न्तर्दशाङ्गतः ॥ ९ ॥ इति राहुमुद्गम् ॥ केतोर्दशायां स्याद्भ्रादो द्रव्यपुत्रक्षयौ सुखम् ॥ शत्रुराजकुलाद्भ्रीतिरनर्थो बहुधा भवेत् ॥
 ॥ १ ॥ अग्निदाहो ज्वरो घोरः कन्याजन्म स्त्रियाश्च्युतिः ॥ केतोरन्तर्गते सूर्ये राज्ञा सह कलिर्भवेत् ॥ २ ॥ अर्थनाशो
 र्थलाभश्च सुखं दुःखश्च जायते ॥ स्त्रीलाभश्च स्त्रिया हानिः केतोरन्तर्गते विधौ ॥ ३ ॥ प्रजया सह संवादश्चौ
 रवह्यारिजं भयम् ॥ स्वनाशो देहपीडा च केतोरन्तर्गते कुजे ॥ ४ ॥ चौरैवां शत्रुभिर्बुद्धं देहत्यागोभिजायते ॥
 देहपीडा ज्वरस्तीव्रः केतोरन्तर्गते बुधे ॥ ५ ॥ द्विजेन्द्रेस्सह संप्रीतिर्नृपपूज्यैरमर्षिभिः ॥ कुलस्त्रीषु सुतोत्पत्तिः केतो

रन्तर्गतेगुरौ ॥ ६ ॥ केतोरन्तर्गते शुक्रे विप्रैस्सह कलिर्भवेत् ॥ वात
 पित्तकृता पीडा गोत्रजैस्सह विग्रहः ॥ ७ ॥ विदेशगमनदुःखं केतोरन्तर्गते
 शनौ ॥ सुहृद्वन्धुसुतैर्द्वन्द्वो भूनिमित्तं कलिर्भवेत् ॥ इष्टैश्च रणसंवादो राहौ
 केत्वन्तरङ्गते ॥ इति केतुमुद्गम् ॥ इति मुहृदशाविचारे सर्वग्रहाणां मुहृदन्तर्दशा
 समाप्ता ॥ अत्र स्वदशाफलमेव स्थान्तर्दशाफलं ज्ञेयम् ॥ अथ यत्र ग्रहाणामनुचं; तत्रा
 र्द्धश्लोकेन पूर्वोक्तग्रहादग्निग्रहफलं ज्ञेयमिति विशेषः ॥ समाप्तं गौरीमतदशामुद्गमाभिधा महादे
 वमतदशाफलमेतदेवज्ञेयम् ॥ अथ रामते दशा ताजिकमुक्तावल्याम् ॥ बलराममताद्रौद्राच्च
 तुस्त्रिभिरिहक्रमात् ॥ दशेशानख २० पञ्चाशत् ५० भानि २७ शैलेष्वः ५७ सुराः
 ३३॥शाड्यंगानि ६३ स्वाब्धयः ४० पूर्णशैला ७० स्तद्विवसा मताः ॥ वर्षप्रवेशन
 क्षत्रादेश्यं रामसम्मता ॥ २ ॥ बलोदिता यस्य दशा ग्रहस्य याद्या दशास्याद्भवशा
 दिनाद्या ॥ चतुस्त्रिनक्षत्रपतेर्भेजतां स्वभ्रममित्येकक्रमस्य भुक्तिः ॥ ३ ॥ या
 वर्तमानास्य तु भस्य भुक्तिः सा तद्भ्रमैकैष्यघटीविनिष्ठा ॥ भाज्याथ तद्भ्र
 स्य गतैष्यनाडीयोगेन लब्धो गतगम्यके ते ॥ ४ ॥ युते विधेयं गतगम्य
 भानां भुक्त्या दिनाद्ये गतगम्यके स्तः ॥ प्राक्पाकनाथद्युचरस्य तस्य गम्यप्र
 माणादिदशा दिनाद्या ॥ ५ ॥ पराः परेषां द्युसदां यथा स्यात्प्राप्ते पुनर्जात
 मितादिमस्येति ॥ ६ ॥ उदाहरणम् ॥ वर्षप्रवेशे पुष्यनक्षत्रन्तेनादौ सूर्यदशा जातादिनाद्या ॥

अथगौरीमतदशासुग्रहाणामन्तर्दशाचक्रयोगः

स. १८	च३०	मं २१	रा ५४	बृ ४८	श ५७	बु ५१	के १	गु ६०
१८	४०	६९	१२३	१७४	२२८	२७९	३००	३००
४	८	५	७	१०	६	९	५	६
स.	च	मं	रा	बृ	श	बु	के	गु
११२	४१०	१४५	६१०	८१०	५१२	७६९	११४८	६१०
चं.	मं	रा	बृ	श	बु	के	गु	सू
२१२	३३०	२१७	९१०	४४८	८३३	११५२	२१०६	४०००
मं.	रा	बृ	श	बु	के	गु	सू	चं
१३०	३३०	३३०	५२४	७१२	४१५	५६	११४	८१०
रा.	बृ	श	बु	के	गु	सू	चं	मं
२६	५१०	२६	८६	४१०	५१२	३१२	२१४८	५१०
बृ.	श	बु	के	गु	सू	चं	मं	रा
३१०	३००	३१४	४३०	४४६	३१४८	६४८	११४५	७१०
श.	बु	के	गु	सू	चं	मं	रा	बृ
११४८	४३०	१४५	५१२	३१२	६१२	४१५	२२१७	१०१०
बु.	श	बु	के	गु	सू	चं	मं	रा
२४२	३३०	२६	३३६	६१२	४४५	५५७	३३०	६१०
के.	गु	सू	चं	मं	रा	बृ	श	बु
१३०	३१०	१२४	७१२	४१०	६४९	८३०	२६	९१०
गु.	सू	चं	मं	रा	बृ	श	बु	के
१४८	२१०	२१४८	४३०	४१०	९३०	५६	३१९	५१०

तत्र किं कारणमिति चेदुच्यते ॥ जन्मनि जातकोक्तमार्गेण रविश्चेत्पूर्णाबलो वर्षेपि वक्तव्यम् ॥ जन्महीने बले सूर्ये वर्षे पूर्णवीर्येपि गजाश्वदिलाभादिकं स्वप्ने वक्तव्यम् ॥ उक्तश्वराहेण ॥ परिणमति फलोक्तिस्स्वप्नचित्ता स्ववीर्यैरिति ॥ अथ दशारिष्टमुक्तं हिल्लजदीपिकायाम् ॥ दशार्दौ दशेशस्त्रिराशीश्वरश्च यदा नष्टवीर्यो भवद्रिष्टमुक्तम् ॥ विपक्षाष्टमस्थोथवा क्रूरदृष्टयुतस्स्यादरिष्टं तदा पाककाले ॥ त्रिराशीश्वरश्चंद्रपाकेश्वरौ तु रिष्टुच्छिद्ररिः फेषु संख्यावारिष्टम् ॥ त्रिराशीशपाकेश्वरौ शीतरश्मेर्यदा वा तदा देशनीयन्त्वारिष्टम् ॥ त्रिराशिकेशस्तनुतो विधोर्वा पाकेश्वराद्विद्विद्वरमिते द्रकाणे ॥ जन्मलगाद्देशः षष्ठाष्टेऽङ्के दशेश्वरात् ॥ छिद्रांशस्थोथना रिष्टं करोति रिपुराशिरः ॥ छिद्रात्रैराशिरः शोध्यः स शनिमृत्युसद्मकम् ॥ तत्काले वीर्यसंयुक्तमरिष्टं जायते ध्रुवम् ॥ तत्काले वीर्यहीनश्च प्रजायते ॥ दशाधिपो वीर्ययुतः प्रवेशे त्रैराशिकेशोपि युतः शुभैश्च ॥ दृष्टिस्त्रिकोणोपचयस्थितश्चेत्तदाशु रिष्टं विलयमप्रयति ॥ इति श्रीबलमद्रक्ते हायनरत्ने दशानयनाधिकाराध्यायः ॥ अथ मासप्रवेशानयनम् ॥ तत्प्रयोजनमाह यादवः ॥ समाफलं व्याससमासकाभ्यां समीरितम्मासफलं विना तत् ॥ नाभात्यनायासकरं भुवे तत्संयुक्ति मासानयनम्फलश्च ॥ १ ॥ ताजिकालंकरेपि ॥ शरदधिपतिमुंथहा धिशोभा शरदपि मासफलैर्विना न भाति ॥ शरदधिगमराजितालताया न च रुचिमेति फलैश्च पुष्पिताया ॥ २ ॥ अथ मासप्रवेशोपयुक्तमब्दपसूर्याधानयनं लिख्यते ॥ तत्राब्दानयनम् ॥ स्वाभीष्टशाकान्तु समीपशाकं विशोध्य शेषांकार्काकोष्ठयोः ॥ अथस्थ वारादिकसंयुतिर्भवेदब्दाधिपो वारमुखः समादौ ॥ १ ॥ मेषसंक्रांतिस्थानयनं प्रथमाध्याये प्रोक्तमेव ॥ अथाहर्गणानयनम् ॥ मेषसं

पूर्णबलः शुभस्थानगश्च भवति तदा गजाश्वलाभादिकमवश्यं वर्षे

२०	७०	४७	१५४	१०७	२५०	२९०	३६०
सू२०	चं५०	मं२७	बु५७	श३३	बु६३	रा४०	शु७०
स१५७	चं६१७	मं२१२	बु९१२	श३२	बु११२	श४२७	शु३२७
च२४७	मं३५५	बु४१७	श५१३	बु५५२	रा७०	शु७४७	सू३५३
मं१३०	बु७५५	श९१२८	बु९५७	रा३१५	श१२१५	सू२१३	चं९४३
बु३१०	श४३५	बु४४४	श६२०	श६२०	सू३५३०	चं५२३	मं५२५
श१५०	बु१४५	रा३३०	शु१५	सू१५०	चं८४५	मं३०	बु११५
बु३२०	श५३३	शु५१५	सू३५	चं४३५	मं४३५	बु६२०	श६२६
रा२१३	शु९४३	सू१३०	चं१५४	मं२२८	बु९५८	रा३४	बु१२१५
शु३५३	सू२४७	च३४५	मं४१७	बु५१४	श५४०	बु७०	रा७४७

विलगाधिपतिर्यदा ॥ व्ययारिच्छिद्रगश्चेत्स्यात्तदा रिष्टं प्रजायते ॥ दशाधिपो वीर्ययुतः प्रवेशे त्रैराशिकेशोपि युतः शुभैश्च ॥ दृष्टिस्त्रिकोणोपचयस्थितश्चेत्तदाशु रिष्टं विलयमप्रयति ॥ इति श्रीबलमद्रक्ते हायनरत्ने दशानयनाधिकाराध्यायः ॥ अथ मासप्रवेशानयनम् ॥ तत्प्रयोजनमाह यादवः ॥ समाफलं व्याससमासकाभ्यां समीरितम्मासफलं विना तत् ॥ नाभात्यनायासकरं भुवे तत्संयुक्ति मासानयनम्फलश्च ॥ १ ॥ ताजिकालंकरेपि ॥ शरदधिपतिमुंथहा धिशोभा शरदपि मासफलैर्विना न भाति ॥ शरदधिगमराजितालताया न च रुचिमेति फलैश्च पुष्पिताया ॥ २ ॥ अथ मासप्रवेशोपयुक्तमब्दपसूर्याधानयनं लिख्यते ॥ तत्राब्दानयनम् ॥ स्वाभीष्टशाकान्तु समीपशाकं विशोध्य शेषांकार्काकोष्ठयोः ॥ अथस्थ वारादिकसंयुतिर्भवेदब्दाधिपो वारमुखः समादौ ॥ १ ॥ मेषसंक्रांतिस्थानयनं प्रथमाध्याये प्रोक्तमेव ॥ अथाहर्गणानयनम् ॥ मेषसं

क्रमदिनाद्गतमासास्त्रिशता विनिहितादिनियुक्ताः ॥ स्वाब्धितर्कलव ६४ वासरहीना जायते दिनगणोब्दपूर्वः ॥ १ ॥ अथ मध्यमा कानयनम् ॥ द्युगणस्त्रिशता ३० भक्तो मासाः शेषं दिनानि च ॥ तत्रत्यग्रहसंयोगः क्षेपयुगमध्यमो रविः ॥ १ ॥ सुर्ये रुद्रा ११

भ २७ कुवाणा ५१
नवाग्री ३९ क्षेपको
मतः ॥ रेखास्वदेशा
तरयोजनानि निर्जा
त्रि ९ हीनानि विलि
तिकास्त्युः ॥ देशांत

१४८९	१५८९	१५२४	१५४९	१५६९	१५८४	१६०९	१६२४	१६४९	१६६९	१६७९	१७०९	१७२९	१७४९	१७७९	१७८९	१८१९	१८४९	१८६९	शाकांकः
६	३७	३७	४८	२	६	३	०	४	२	८	३	०	४	१	६	३	४	४	१
२७	३७	४८	१९	९	१९	३०	४०	५१	१	१२	२२	३३	४३	५४	६	१५	२५	३६	४
१८	४८	१९	४९	१९	५०	२०	५१	२१	५२	४४	५३	२३	५४	२४	५५	२५	३६	४६	५६
४	३२	०	२८	५६	२४	५२	३०	४८	१६	४४	१२	४०	८	१३	२३	०	२८	५६	५६
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१५	३१	३	२	१७	३३	१	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३१	३	३	६	३७	९	४०	१२	४३	१५	४६	१८	४९	२१	५२	२४	५५	२७	५८	३०
३१	३	३	५	३७	८	४०	११	४३	१४	४५	१६	४८	२१	५१	२२	५४	२५	५६	३८

रस्याथ स्वावृणं प्राक् पश्चाद्धनमध्यरविस्वदेशोऽएकान्ते मध्यमार्कश्च त्रैवयाह्यं स्थापयेद्युधः द्वौ २ मेघाः १७वयमाः २० सुर्ये

सावनमासेरग्रयंशकलाविकलाद्यागतिः ।

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	मा०
१	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	रा.
२९	२९	२८	२८	२७	२७	२६	२६	२५	२५	२४	२४	अं.
३४	८	४२	१६	५०	२४	५८	३२	६	४०	१४	४८	क.
५	१०	३५	२०	२५	३०	३५	४०	४५	५०	५५	६०	वि.

मन्दोच्चं रा
शिपूर्वकम् ॥
ग्रहानितं च
मन्दोच्चं मंद
केन्द्रं भवे

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
५९	५८	५७	५६	५५	५४	५३	५२	५१	५०	४९	४८	४७	४६	४५	४४	४३	४२	४१	४०	३९	३८	३७	३६	३५	३४	३३	३२	३१	३०	२९
८	१६	२४	३२	४०	४९	५७	५	१२	२१	३०	३८	४६	५४	६२	७०	७८	८६	९४	१०२	११०	११८	१२६	१३४	१४२	१५०	१५८	१६६	१७४	१८२	१९०

सावनदिनेर्वेमध्यमारासयाद्यागतिः ॥

दिह ॥ त्रिमादल्पं भुजः केन्द्रं रसेषुनं त्रिभाधिकम् ॥ षड्भाधिकं षडूनं स्याच्चक्राच्छोध्यन्नवाधिकम् ॥ मुर्जाशमितिकोष्ठस्थम्फलमंशा

बुधे ॥ कलहो वायुपीडा स्याद्भृत्यैस्सह धनक्षयः ॥ अपवादो मनस्तापो शनौ बुधदशां गते ॥ २ ॥ सुवर्णपट्टकूलादिलाभः कर्पू
 रसम्भवः ॥ सुहृत्समागमश्चैव बुधस्यान्तर्गते गुरौ ॥ ३ ॥ बुद्धिनाशो मनस्तापस्स्वल्पलाभो धनव्ययः ॥ सुहृद्भूपतिवैरश्च राहो
 बुधदशां गते ॥ ४ ॥ स्त्रीपक्षात्स्वल्पलाभस्स्याद्वाज्ञो लाभो महान्भवेत् ॥ श्वेतवस्त्वन्तराप्रतिबुधस्यातर्गते भृगौ ॥ ५ ॥ सौख्यं
 स्वजनबंधूनां मित्रपुत्रादिसंगमः ॥ वैरिनाशो जयप्राप्तिः सूर्ये सौम्यदशां गते ॥ ६ ॥ रक्तपित्तादिपीडा स्यान्नैर्वैल्यं स्वशरीरके ॥ स्त्रीयोगे
 कलहश्चैव चंद्रे सौम्यदशां गते ॥ ७ ॥ शिरोव्यथाथ झूलं स्यात्पीडा स्यात्तु धनक्षयः ॥ विग्रहः स्वसुताद्वैश्च भौमे बुधदशां गते ॥
 ८ ॥ इति बुधः ॥ कुटुम्बकलहो मित्रैर्विरोधो धनसंहतिः ॥ नृपचोरभयं चैव स्वदशांतर्गते शनौ ॥ १ ॥ आरोग्यता महाह्लाभो
 महद्भिः सह संगमः ॥ द्विजदेवगुरौ भक्तिः शनैरन्तर्गते गुरौ ॥ २ ॥ चोखैरिनुपाद्वापि धनस्योदरपीडनम् ॥ दुःखं करोति मांढ्यञ्च
 शनैरन्तर्गतस्तमः ॥ ३ ॥ वैरिभ्यो विजयश्चैव भृत्येभ्योपि धनागमः ॥ स्त्रीसौख्यं मित्रसाफल्यं शुक्रे शानिदशां गते ॥ ४ ॥ कुटुम्बक
 लहश्चैव धनधान्यस्य च व्ययः ॥ ईषन्मनसि चिंता स्यात्सूर्ये शानिदशां गते ॥ ५ ॥ चतुष्पदादिलाभः स्यादरिनाशो नृपाद्भयम् ॥
 स्त्रीसुखं दुःखनाशश्च चंद्रे शानिदशां गते ॥ ६ ॥ रक्तपित्तप्रकोपस्स्यात् कलहो बांधवैस्सह ॥ धनधान्यव्ययश्चैव शनैरन्तर्गते कुजे
 ॥ ७ ॥ कलहो मित्रपुत्राद्यैर्विरोधश्चैव सर्वदा ॥ शत्रुभ्यो भयमत्युग्रं बुधे मंददशां गते ॥ इति शनिः ॥ कार्यसिद्धिर्नृपान्मानधनधा
 न्यादिसंपदः ॥ प्रमेहभवपीडा स्यात्स्वदशांतर्गते गुरौ ॥ १ ॥ ददुकंठुप्रकोपश्च रक्तकोपः प्रमेहतः ॥ बलहानिस्त्वर्थनाशो राहो
 विज्यदशां गते ॥ २ ॥ शुक्रस्यापि फलं राहुफलवद्भ्रुवद्रवः ॥ स्त्रीसुखं संततेस्सौख्यं गुरोरन्तर्गते विधौ ॥ ३ ॥ चित्तितस्य च
 कार्यस्य सिद्धिः स्यात्तु धनागमः शरीरारोग्यकश्चैव भौमे जीवदशां गते ॥ ४ ॥ बुधस्यापि फलं भौमफलवच्चाथ वायुभीः ॥ बुद्धि
 नाशो व्ययश्चैव शनौ जीवदशां गते ॥ ५ ॥ इति गुरुः ॥ परदेशे गमश्चैव चोरेभ्योपि महद्भयम् ॥ मानहानिः शस्त्रपीडा राहौ
 निजदशां गते ॥ १ ॥ अर्थलाभः कार्यसिद्धिः शुक्रे राहुदशाद्गते ॥ ज्वरातिसाररोगश्च राहोरन्तर्गते रवौ ॥ २ ॥ चंद्रस्य राहुवच्चा
 र्द्धैरविवद्भौमजम्फलम् ॥ बुधस्य शुक्रवच्चाद्धं राहुवच्च शनेः स्मृतम् ॥ ३ ॥ समौ लाभव्ययौ चैव मित्रशत्रुसमागमः ॥ मिश्रं चैव

फलं वाच्यं गुरौ राहुदशां गते ॥ ४ ॥ इति राहुः ॥ स्त्रीसौख्यं नृपमानः स्याद्भ्रौव्याश्चादिसमागमः श्वेतवस्तोस्तथारोग्यं स्वदशा
 न्तर्गते भृगौ ॥ १ ॥ यत्नेन कार्यसिद्धिस्स्याद्भ्राजसन्मानमेव च ॥ महती प्रीतिरारोग्यं रवौ शुक्रदशां गते ॥ २ ॥ स्त्रीसुखंश्चेतव
 स्तूनां लाभं वै राजमानताम् ॥ करोति शत्रुनाशञ्च चन्द्रे शुक्रदशां गते ॥ ३ ॥ क्वचिदुःखं क्वचित्सौख्यं क्वचिच्छामं क्वचिद्वशः ॥
 प्राप्नोति पुरुषो नित्यं चन्द्रे शुक्रदशां गते ॥ ४ ॥ इति वा पाठः ॥ संतापः कलहश्चैव पित्तकोपः समागमः ॥ शत्रूणां रक्तकोपश्च भौमे
 शुक्रदशां गते ॥ ५ ॥ कंडूरकातिपित्तञ्च विहारो हेमसंभवः ॥ धनधान्यव्ययश्चैव शुक्रस्यांतर्गते बुधे ॥ ६ ॥ अकस्माच्च धनप्राप्तिः
 परेभ्यो हीनवस्तुनः ॥ लाभः स्याद्भ्रागवस्यान्तर्दशा यदि शनेस्तदा ॥ ७ ॥ राज्यप्रातिर्द्रव्यलाभः स्वल्पायासेन कर्म च ॥ सफ
 लञ्चभवेच्छुक्रदशामध्ये गुरोर्यदा ॥ ८ ॥ स्वजनैश्च विरोधस्स्याद्भयश्चोदरसंभवः ॥ शूलरोगो व्ययश्चैव राहौ शुक्रदशां गते
 ॥ ९ ॥ इति शुक्रः ॥ इति रामतदशायासन्तर्दशा समाप्ता ॥ अथोकानन्दशाकदम्बानां विषयविभागो निरूप्यते ॥ ग्रन्थान्तरे ॥ बली यदा
 हीनबलो ग्रहः स्यात्तदा तु हीनांशदशा विधेया ॥ सर्वग्रहालोकनलब्धवीर्ये तनौ तसीराख्यदशा प्रदिष्टा ॥ १ ॥ सग्रस्य सबलत्वे
 हि भावपूर्वा तु सा मता ॥ कालहोरादशा कार्या सर्वैर्येन्दे च तत्पतौ ॥ २ ॥ हृदाख्या वर्षलग्नस्य हृदेशे बलसंयुते ॥ अब्दचंद्रब
 लोपेते कुर्यान्नैसर्गिकी दशा ॥ ३ ॥ सर्वैर्यजन्मराशीशे मुद्गा गौरीमतेन तु ॥ बलसाम्ये तु सर्वेषां तसीराख्या प्रकीर्तिता ॥ ४ ॥
 सर्वैर्ये चंद्रराशीशे बलरामाह्वया मता ॥ सर्वे नभोगाः प्रेक्षन्ते तनुभावदशां तदा ॥ ५ ॥ तत्र वर्षे सर्वापेक्षया हीनाराग्रहस्य सबलत्वे
 तदा हीनांशदशा विधेया ॥ १ ॥ सर्वग्रहेर्दृष्टे लग्ने तसीरदशा ॥ २ ॥ लग्नस्य सबलत्वे भावतसीरदशा ॥ ३ ॥ वर्षप्रवेशसमये कालहोरास्य सबल
 त्वे कालहोरादशा ॥ ४ ॥ वर्षप्रवेशलग्नहेश्वरस्य सबलत्वे हृदा दशा ॥ ५ ॥ चंद्रस्य सबलत्वे निसर्गदशा ॥ ६ ॥ वर्षे जन्मराशीश्वरस्य सबलत्वे गौरी
 मता दशा मुद्गाख्या ॥ ७ ॥ वर्षे चंद्रराशीश्वरस्य सबलत्वे बलराममता दशा विधेया ॥ ८ ॥ सर्वेषाम्बलसाम्ये बलापेक्षया रहिता तसीरदशा
 कर्तव्या ॥ ९ ॥ लग्नोपरि सर्वग्रहाणां दृष्ट्यभावे भावदशा कर्तव्येति तत्त्वम् ॥ १० ॥ अथ दशाफले विशेषः ॥ तत्र पूर्वपूर्णबलस्य रवेर्दशाफले
 गजाश्वलाभादिफलमुक्तम् ॥ पूर्णबलरविदशा तु सर्वेषां वर्षप्रवेशे कदापि न संभवतीति नियमो न दृश्यते ॥ परन्तु तेषां गजाश्वलामादिकन्न दृश्यते

दिकं रवेः ॥ कोष्ठान्तरहताच्छेषात् षष्टिलब्धफलदियुक् ॥ स्पष्टमंदफलकेंद्रे तुलाजाये ऋगन्धनम् ॥ मध्यमार्के स्फुटा

कष्ट	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
मा.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
फ.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
अं.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
फ.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
का.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
मा.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
फ.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
अं.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
फ.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
का.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
मा.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
फ.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
अं.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
फ.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

कस्स्यात् कोष्ठस्थञ्च गतेः फलम् ॥ स्वर्णं
 कर्कमृगे केन्द्रे मध्यमुक्तौ स्फुटागतिः ॥
 स्यादब्दपालकालिनः स्पष्टार्को गतिसंयुतः ॥
 अथ त्रैक्यानयनम् ॥ द्विघ्नसायनमध्यार्कदेर्ज्यो
 षड्विंशतिभाजिता ॥ कालाब्धं स्वमृणमसूच्ये
 समौजपदगे क्रियात् ॥ त्रिभिर्भिभःपदं
 चोजसमं स्यादुदयान्तरे ॥ यद्वा ज्यां विनो
 दयान्तरानयनम् ॥ सायनार्कपदे गम्यगताल्पांशा
 विवाजिताः ॥ द्विघ्नेन स्वशरंशेन विकलाञ्चो
 दयान्तरे ॥ अर्कमंदफलं खेन्दु १० गुणं
 स्याद्विकलात्मकम् ॥ भुजान्तरं रवौस्वर्ण
 म्मध्यमे फलवत्स्मृतम् ॥ यदायनांशादचरविमुखे
 स्याद्धटस्य मेषस्य च तत्र शंकोः ॥ सूर्याङ्गुलस्य
 छुपलेप्रमाक्षप्रभास्थिता दिग्ज ८ दिग्नि १०

निघ्नी ॥ अंत्यास्त्रिहस्तस्युश्चखण्डकानि क्रमेण सूर्योदयनांशयुक्तात् ॥ भुजर्क्षसंख्यामितयातखण्डयुतिस्वभोग्या हतशे

षकस्य ॥ ४ ॥ खरामभागेन युतञ्चरार्द्धचरार्द्धतुल्या विकलारवेस्तु ॥ चरान्तरं स्यादुदये तुलाजषेद्भे धनर्ण विपरी
तमस्ति ॥ ५ ॥ त्रयाणां वीर्यमार्गेण योगस्यैव्य उदाहतः ॥ अथवा सुगमोपायस्यैव्यार्थविनिर्हृष्यते ॥ ६ ॥ सायनस्फुट
सूर्यस्य भुक्तांशास्त्रोदयैर्हताः ॥ त्रिंशद्भक्ता र्वेर्भुक्तम्भेषात्पृष्ठोदयैर्युतम् ॥ ७ ॥ षष्टि भक्तन्नाडिकादि अथ
मध्यमभास्करः ॥ सायनोस्यांशषड्भागो नाडिकादि फलम्भवेत् ॥ ८ ॥ उभयोरन्तरत्रैक्यसंज्ञकं स्यात्कलादिकम् ॥
मध्यमार्कघटीभ्यश्चैर्भुक्तघटीगणः ॥ ९ ॥ हीनत्रैक्यमृगं सूर्ये विज्ञेयं धनमन्यथा ॥ संस्कृतस्तेन मध्यार्कः
स्याद्रविसैक्यसंस्कृतः ॥ १० ॥ अस्य प्रस्फुटता प्राग्वत्सूक्ष्मोर्कस्यात्परिस्फुटः ॥ उत्तरीत्या स्फुटः कार्यो जन्मार्कोऽपूर्व
एव हि ॥ ११ ॥ प्रतिवर्षं स एवार्कस्स्फुटस्सगतिको भवेत् ॥ एकैकराशिसहितो वर्षार्कमासकालजः ॥ १२ ॥ स्फुटार्काः स्युर्द्वितीया
दिमासेष्वर्कास्तु मासजाः ॥ एकैकअंशसहितास्स्युर्दिने वेशभास्कराः ॥ १३ ॥ अथ स्वाभीष्टमासस्य संख्यारूपविवर्जिता ॥
तत्तुल्यमासगतिजकोष्ठस्थफलसंयुतः ॥ १४ ॥ जन्मार्को मध्यमोभीष्टमासपार्श्वे भवेद्भविः ॥ निरेका माससंख्या च खराम ३०
गुणितायुता ॥ १५ ॥ स्वजन्माहर्गणेभीष्टार्कसंबन्धी भवेद्गणः ॥ गतित्रैक्ययुताऽर्कस्य कर्तव्या स्फुटतोक्तवत् ॥ १६ ॥ ततस्त्र्या
भीष्टसूर्यस्य मासार्कान्तरं चरेत् ॥ कालार्धं स्पष्टगत्याप्तं स्याद्दिनादि फलं स्फुटम् ॥ १७ ॥ स्वाभीष्टसूर्ये मासार्कादधिके तद्गणे
स्मृतम् ॥ हीने धनं चाब्दस्य वारादिस्तेन संस्कृतः ॥ १८ ॥ मासवेशे स्फुटा नाड्यस्तद्द्वारार्थमहर्गणः ॥ संस्कृताब्दपवारा
द्यस्सप्तदशार्कतस्मृतः ॥ १९ ॥ वर्तमानो वासरश्च सूक्ष्मं स्यान्मासवेशनम् ॥ श्रीमद्गूढणां वचनैः प्रकारान्तरमुच्यते ॥ २० ॥
मासप्रवेशकालार्कद्युपिण्डोत्थरवेः कलाः ॥ न्यूनाधिकास्स्वगत्याप्ता एषा जातास्तु नाडिकाः ॥ २१ ॥ योज्याः शोध्या
वर्षपालनाडीषु त्रैक्यसंस्कृताः ॥ मासवेशे स्फुटा नाड्यो देशान्तरसुसंस्कृताः ॥ २२ ॥ त्रैक्यमब्दपनाडीषु सूर्याब्दस्तम्प्र
कल्पयेत् ॥ देशान्तरस्य संस्कारं कुर्वाब्दस्तम्पलेषु च ॥ २३ ॥ अथ त्रैक्यदेशान्तरादिसंस्काररहितेनाहर्गणेत्यस्फुटराशिणांऽन्तरं कर्त
व्यत्रैक्यसंस्कारो नाडिकासु कर्तव्यः ॥ मासप्रवेशवारार्थं जन्माहर्गणोत्थं प्रतिमासं त्रिंशत्त्रिंशद्युतः कर्तव्यः ॥ एवमुभयप्रकारेणापि मासप्रवेशवारा

दिक् सममेव भवति ॥ अथ संख्यारूपविधा ॥ तत्तुल्यं दिनकोष्ठस्थफलेन सहितो रविः ॥ मासप्रवेशगालीनो दिनपार्श्वे भवेद्भविः ॥
 तस्मादुक्तप्रकारेण द्युवेशं साधयेद्बुध इति ॥ मुक्तावल्याश्च ॥ एवमेव दिवसप्रवृत्तयश्चातिमुखमफलबोधहेतवे ॥ जन्मभास्करकलादि
 साम्यतः प्रस्रुटाः स्थिरिति मे गुरोर्मतम् ॥ १ ॥ खेटभावप्रहमाद्यनुक्तचर्चितनीयमनुवासरं बुधैः ॥ त्वग्निकोडुवशतोत्र दक्षजारासमं
 मतद्दशाक्रमोथेवेति ॥ २ ॥ अथार्के ऐक्यदेशान्तरसंख्याकारणमुच्यते ॥ तत्र स्फुटसावनस्य चलत्वादर्हणो मध्यमसावनेनानितः ॥ तत्र रविम
 ध्यमगते तुल्यादिभिस्सहिता नक्षत्राः षष्टिवटिका मध्यमार्कसावनम् ॥ इदमध्यमगतेस्सर्षदा तुल्यत्वात्स्थिरम् ॥ स्फुटसावनन्त्वेकस्मिन्दिने नक्षत्रं
 रविश्च समकालमुदितः ॥ पुनस्तरस्मात्कालान्नक्षत्रघटीनां षष्ट्या नक्षत्रमुदितम् ॥ रविसंक्रातिवृत्ते स्फुटगत्या पूर्वत्रिगोतः ॥ अतः स्वोदयभुक्तिघात
 व्याप्ताष्टमूलब्धसमाप्तुभिनंतरमुदितः ॥ एभिरसुभिस्सहिता नक्षत्रघटिका षष्टिः ६० रवेस्स्फुटसावनम्भवति ॥ तत्तत्प्रत्यहङ्गत्यन्यत्वात्प्रतिमासं राशिः
 उदयान्यत्वाच्चलमतो मध्यमसावनेनार्हणः कृतः ॥ अपेशितस्तु स्फुटसावनेनातः स्फुटमध्यमार्हणयोन्तरसाधनार्थमुदयान्तरसंस्कारः कृतः ॥ अथ
 स्फुटसावनाहर्णजो ग्रहो दशशिरःपुरिमध्यमभास्करोक्षितिजसन्निधिगे सति मध्यम इतिसिद्धान्तोकलङ्कयाम्मध्यमार्कोदयकालिको जातः ॥
 अपेशितस्तु स्फुटार्कोदयकाले अतो भुजांतरसंस्कारेण स्फुटार्कोदयकालिको जातः ॥ पुनर्याम्योत्तरान्तरेण चरान्तरसंस्कारसंज्ञेन स्वपुरांशांशसमवयव
 रेखानगरोदयकालिकोजातः ॥ पुनः पूर्वापरांतरेण दशांतरसंस्काराण्येन स्वपुरे सप्तार्कोदयकालिको भवतीति तत्त्वम् ॥ अत्रोदाहरणम् ॥ तत्र
 श्रीमद्विक्रमादित्यराज्याद्गताब्देषु १६७३ तथा श्रीशालिवाहनराज्याद्गतवर्षेषु १५३८ श्रावणकृष्णपक्षतृतीयायां शनिवासरे ११ । १० घनिष्ठयां
 ४५ । ३३ प्रीतियोगे ३३ । ४४ सूर्योदयाद्गतघटीपलेषु ३४ । ३२ धनुर्लभोदये श्रीमत्सकलभूमिपतिसेवितचाणारविंदाणां सकलभूमण्डलाखं
 डडानां धर्ममार्गपर्वतकधुरिणानां श्रीसाहसूजामहाप्रभूणां जनिरभूदजमेरौ ॥ तत्र पलप्रभा ५ । ५० देशांतरं १० प्रत्यक्चरस्वण्डानि ५८ ।
 ४७ । १९ शाको नवाश्वित्थियून इति प्रोक्तविधिना मेघमङ्कान्तितियः २० वैशाखकृष्णपञ्चमी जाता ॥ अथाब्दपानयनम् ॥ तत्र
 स्वामीष्टशकः १५३ पुस्तकस्थसमीपशकेन १५ । २९ रहितशेषं ९ अथशेषं ९ कोष्ठकांकाः ४ । १९ । ४३ । ४२ । शकः
 १५२८ अधशकः । ००४८ । १९ । ०० युतः ५ । ०८ । ०२ । ४२ जातेब्दयो वारादिः अथाहर्गणानयनम् ॥ तत्र मेघमङ्का

न्विंशत्सखरुष्णपंचम्यामस्ति ५ ततो गणनया आषाढरुष्णपञ्चमीपर्यन्तद्भूतमासः २ त्रिंशद्गुणः ६० आषाढरुष्णषष्ठीतः श्रावणरुष्णतृतीयापर्य्ये
 न्तद्भूतदिवसै २७ युक्तं ८७ स्वाब्धितर्का ६४ शेन १ हीनः ८६ जातः श्रावणरुष्णतृतीयायामहर्गणः ॥ ८६ सप्तष्टः २ अब्दपालवा
 रतो गुरुवाराद्गणनया शुक्रवारो गतः वर्तमानः शनिवारः अथ मध्यमार्कानयनम् ॥ अहर्गणः ८६ त्रिंशद्भक्तो लब्धा मासाः २ शेषं
 २६ दिनानि ॥ अथ मासगति ० १। १९। ०८। १० दिन २६ गत्यो ००। २५। ३७। ३२ यौगः ० २। २४। ४५। ४२ राश्या
 दिक्षेपक ११। २७। ५१। ३९ युतः ० २। २२। ३७। २१ जातो राश्यादिर्मध्यमार्कोब्दमान्तकालीनः रेखातः पश्चिमदेशत्वा
 देशान्तरविकला १० युतो जातो देशान्तरसंस्कृतोर्कः ॥ अथ गैत्र्यदिवसाद्येनेत्यादिनोक्तप्रकारेणाब्देशव्यतिक्रां ८। २। ४२ इष्टव्य
 टिका ३४। ३२ अनयोरन्वरेण २६। २९। १८ ॥ सूर्यमध्यगतिः ५९। ० ८ गुणिताः षष्टिमका लब्धं कलादिफलम् २६। ०६ मध्य
 मार्के ० २। २२। ३७। ३१ धनजातो जन्मकालीनो मध्यमार्कः ० २। २३। ३। ३७ ॥ अयोदयान्तरसाधनम् ॥ यत्र मध्यमार्कः
 ० २। २३। ३। ३७ पूर्वोक्तप्रकारेणनीतायनांशो १६। ४५। १८ युतः ० ३। ० ९। ४८। ५५ द्विघ्नः ० १६। १९। ३७। ५०

षड्धाधिकत्वादयं षड्भूतो जातो भुजः ००। १९। ३७ ॥ अथास्य ज्या कर्तव्या ॥ तत्र ज्यानयनप्रकारः सिद्धान्तशिरोमणौ ॥ रूपा
 श्विनौ २१ विंशति २० रङ्गचंद्रा १९ अत्यष्टि १८ तिथ्य १६ के १२ नवैषु ६९ दशाः ॥ ज्याखण्डकांशान्यमितेदेशासंस्त्युजा
 तखण्डान्यथ भोग्यनिघ्नः ॥ शेषांशकाः खेन्दुहता यदांतं तदातखण्डैश्चयुतं भवेज्ज्या ॥ ज्याखण्डयोग उक्तः सिद्धान्तशिरोमणौ ॥
 स्वर्गाः कुवेदाः खरसाः सप्तशैला यमाङ्गकाः ॥ वेदाशास्त्रिशिवास्तर्पकरुद्राः स्वार्कस्तु पिण्डकाः ॥ पूर्वानीतभुजांशाः १९। ३७
 ५० दशातलब्धं गतखण्डं १ शेषांशाः ९। ३७। ५० एष्यखण्ड २० गुणाः १९२। ३६। ४० दशासाः १९। १५। ४० जातं खण्डे
 क्य २१ युताः ४०। १५। ४० जाता ज्या एषा षड् २७६ भक्ता लब्धकलाद्यमुदयांतरं ० ॥ १८ ॥ अथ सुगमोपायेनोदयान्तरसाधनम् ॥
 तत्र सायनार्कस्य द्वितीयपदे अल्पा गतांशाः १९। ४८। ५५ एषां पञ्चमांशः १ द्विघ्नः २ अंशेषु हीनः ७। ४८। ५५ अर्द्धाभ्यधिकत्वा
 द्युरि ७ एकयतः ८ जातमुदयांतरं पूर्वागतसमम् ॥ अथ सायनार्कस्य सप्तदशत्वाद्दुदयान्तरं कलादि ०। ८ व्यकै धनं अथ भुजान्तरसाधनम् ॥

तत्र मध्यमार्कः २ । २३ । ३ । ३७ स्वमंदोच्चै २ । १७ । २० हीनः ११ । २४ । १६ । २३ जातं मंदकेन्द्रम् ॥ इदं नवाधिकमतश्चाच्छु
 द्दम् ० । ५ । ४२ । ३७ । जातो भुजः भुजांशाधस्थं फलमंशादि ० । ११ । ३७ शेषं ४३ । ३७ । अग्रिमकोष्ठान्तरेण २ । १९ गुणितं षष्टि
 मकं लब्धं कलादि १ । ४१ ॥ अनेन कोष्ठस्थफलम् ० । ११ । ३२ । युतं ० । १३ । १८ जातमंशाद्यं सूर्यमंदफलम् ॥ इदं मध्यमार्कं २ ।
 २३ । ३७ तुलादिक्केन्द्रत्वाहणआतः स्पष्टोर्कः २ । २२ । ५० । १९ स्थूलः ॥ अथ कोष्ठकस्थं गतिफलं २ । १७ मकरादिक्केन्द्रत्वान्मध्यमगतौ
 ५९ । ८ । ऋणं ५६ । ५० जाता स्पष्टा गतिः कलाया सूर्यस्य ॥ अथ मंदफलम् ०० । १३ । १८ ॥ खंडु १० गुणं षष्ट्योपर्युपरियुतं जातं
 रेविकलात्मकं भुजांतरं । ० । २ । १३ ॥ मंदफलस्य ऋणत्वाहणम् ॥ अथ चरांतरसाधनम् ॥ तत्र स्पष्टोर्कः ०२ । २२ । ५० । १९ सायनः
 ० । ३ । ०९ । ३५ । ३७ अयं त्र्यधिकत्वाद्दार्था ६ दूनो ० । २ । २० । २४ । २३ जातो भुजो भुजोर्क्षसंख्या २ मिते चरखण्डे ५८ । ४७
 गते अनयोर्योगः १०५ शेषं २० । २४ । २३ भोग्यखण्ड १९ गुणं ३८७ । ४३ । १७ त्रिंशद्भक्तं १२ । ५५ । २६ गतखण्डयोगे १०५
 युतं ११७ । ५५ । २६ जातश्चरार्द्धं पलात्मकम् एता एव विकला रेव्यरांतरं जातम् ॥ एतत्षष्टिमकं जातं कलात्मकं चरांतरम् ० १५८ इदं साय
 नार्कस्य मेषादिषड्भूस्थितत्वाहणम् ॥ अथवा योगे युतिस्स्यात्क्षययोस्स्वयोर्वा धनर्णयोर्ंतरमेव योग इति बीजोक्तमार्गेण त्रयाणामिक्यजातं
 त्र्यैक्यं ० १ । ५३ ऋणशेषत्वादकं ऋणसंज्ञकं जातम् ॥ अथ सुगमोपायेन त्रैक्यानयनम् ॥ तत्र स्पष्टोर्कः ० २ । २२ । ५० । १९ सायनः ०
 ३ । ०९ । ६५ । ३७ अस्य भुजांशाः ० ९ । ३५ । ३७ कर्कोदयेन ३४२ गुणिताः षष्ट्योपर्युपरियुताः ३२८१ त्रिंशद्भक्ता लब्धं रेवमुक्तं पलात्मकम्
 १०९ ॥ अथ मेषादिमिथुनपर्यन्तराशीनामुदयपलैक्येन ७७६ युतं ८८५ षष्टिमकं जातं रेवमेषाद्भुक्तं घट्यादि १४ । ४५ ॥ अथ मध्यमार्कः ० २ ।
 २३ । ०३ । ३७ सायनः ० ३ । ०९ । ४८ । ५५ अस्यांशाः ९९ । ४८ । ५५ षड्भुक्ता लब्धं घट्यादि १६ । ३८ । उभयोरन्तरम् ० १ ।
 ५३ जातं त्रैक्यं पूर्वागततुल्यम् ॥ अथ मध्यमार्कं घटितो रेवमुक्तघटिकाहीना अतस्त्रैक्यमृणात्मकआतम् ॥ अथ मध्यमार्कं ० २ । २३ । ० ३ ।
 ३७ त्र्यैक्यं १ । ५३ ऋणं जातस्त्रैक्यसंस्कृतो मध्यमार्कः २ । २३ । १ । ४५ ॥ अस्मादानतिं पूर्ववन्मंदफलं ० । १३ । १३ । १३ । त्रैक्यसंस्कृत
 मध्यमार्कं २ । २३ । १ । ४५ ऋणं जातस्त्रैक्यसंस्कृतः स्पष्टोर्कः सूक्ष्मतरः २ । २२ । ४८ । ३२ ततश्शके ॥ १५७० आषाढसुदि १२ गुरो

उदयाद्गतघटीपलेषु ५१ । १५ श्रीमता महाप्रभूणां सौरमानेन जन्मतन्त्रयश्चिचमोब्द ३३ प्रवेशो जातः ॥ तत्राब्दपः ३ । २४ । ५१ अहर्गणः
 ८६ । देशांतरसंस्कृतो मध्यमार्कः २ । २३ । ३ । ४१ मंदकेंद्रं ११ । २४ । १३ । १० अयनांशाः १७ । १४ । ६ मन्दफलं
 ०१३ । २५ उदयांतरं धनं ९ भुजांतरं ऋणं ०२ चरांतरं ऋणं १ । ५५ त्रैक्यमृणं १ । ४८ त्रैक्यसंस्कृतो मध्योर्कः २ । २२ । १ । ५५
 त्रैक्यसंस्कृतः स्पष्टोर्कः २ । २२ । ४८ । ३२ गतिः स्पष्टा ५६ । ५७ । अत्र जन्मार्कवर्षाकयोः साम्यमेव जातमतः प्रतिवर्षप्रवेशं जन्मार्कं
 एव स्पष्टो लिखनीयः अथ द्वितीयमासानयनार्थं स्वाभीष्टमाससंख्या २ रूपो १ ना १ एतज्जुल्यमासगतिकोष्ठकस्थफलम् ० । २९ । ३४ । ५६
 शांतरसंस्कृते जन्माहर्गणोत्थमध्यमोर्कैर्दयांतरकालिने २ । २२ । ३७ । २१ युतं जातस्वाभीष्टमासिनिकटे मध्यमोर्कः ३ । २२ । ११ । १६
 अस्मान्मंदकेंद्रं १० । २५ । ८ । ३४ मंदफलं १ । १५ । २३ । उदयांतरं धनं ० । २५ भुजांतरं ऋणं २२ चरांतरं ऋणं १ । ३ । त्रैक्य
 मृणं १ । १८ । मध्यमार्कत्रैक्यसंस्कृतः ३ । २२ । १० । १८ त्रैक्यसंस्कृतः स्पष्टोर्कः ३ । २० । २४ । ५७ ॥ अथ वर्षप्रवेशकालिकोर्कः
 २ । २२ । ४८ । ३२ एकराशियुतः ३ । २२ । ४८ । ३२ जातो द्वितीयमासार्कः ॥ अथ स्वामीष्टार्कः ३ । २० । ५४ । ५७ ॥ मासार्क
 ३ । २२ । ४८ । ३२ योंतरंमंशादि ३ । ५३ अस्य कला ११३ । ३५ सर्वाणितार्कगत्या ३४३७ भक्ता लब्धं वारादि
 ०१ । ५८ । ५८ मासार्कादभीष्टार्कस्य न्यूनत्वाद्धनं अनेन वाराब्दयो ०३ । २४ । ५१ । युतो जातसंस्कृतोब्दपः ५ । ०२ । ४९ अब्दप
 चारास्थथा एवं मासप्रवेशघटिका द्वितीयमासप्रवेशस्य २३ । ४९ ॥ अथ मासप्रवेशचाराथं जन्माहर्गणः ८६ द्वितीयमासप्रवेशादेकत्रिंश ३१ युत
 ११६ संस्कृताब्दषण्वार ५ युतः १२१ सप्ततष्टः २ अत्र सूच्यवाराद्गणनया वारवर्तमानस्सोमवारो जातः ॥ एवं वर्षप्रवेशदिनात्रिंशदिननिकटस्थसोम
 वारेउदयाद्गतघटीपलेषु २३ । ४९ द्वितीयमासप्रवेशो जातः एवमन्यमाससाधनं दिनप्रवेशसाधनं च कर्त्तव्यम् ॥ अथ प्रकारांतरेण मासप्रवेशानयनम् ॥
 तत्र ॥ सर्वसंस्काररहितो मध्यमार्कः ३ । २२ । ११ । २६ मंदकेंद्रं १० । २५ । ४ । ३४ मंदफलम् ०१ । १५ । २३ ऋणं स्पष्टोर्कः ० ३
 २० । ५६ । ०३ अथ मासार्कस्य ०३ । २२ । ४८ । ३२ चान्तरकलाः ०३ । १२ । २२ । सूर्यगत्या ५७ । १७ भक्ता लब्धं दिनाद्यम् ०
 १ । ५७ । ५० अब्दषवारादौ ०३ । ३४ । ५१ धनजातो वारादिः ५ । २२ । ४१ अत्र पूर्वमार्कत्रैक्यं ऋणमस्त्यतः संस्कृताब्दघटीषु २२ ।

४१ त्रैक्यं घट्यादि० १ । १८ धनं ०३ । ५९ ॥ तथा धनं देशांतरं सूर्यस्य १० वारादिपलष ५९ ऋणं ४९ जातो घट्यादिको मासप्रवेश
 कालः २३ । ५९ पूर्वोनीतसमः अत्रापि मासप्रवेशवारानयनपूर्ववत् कर्तव्यम् ॥ मासप्रवेशे अस्मादन्यः सूक्ष्मतरः प्रकारः सोपपत्तिको नास्ति ॥
 अथ मासफलानि वर्षतंत्रे ॥ मासप्रवेशकालेपि महाभावांश्च साधयेत् ॥ तत्र मासतनोर्नाथो मुन्येशो जन्मपस्तथा ॥ त्रिराशिषो दिन
 निशो रवीन्दुभपतिस्तथा ॥ अब्दप्रवेशलग्नेश एषां वीर्याधिकस्तनुम् ॥ पश्यन्मासपतिज्ञैयस्ततो वाच्यं शुभाशुभम् ॥ अपरे मास
 लग्नेशं मासाधिपतिमूचिरे ॥ दिनेशं दिनलग्नेशं तथा प्रोचुर्विचक्षणाः ॥ मासघस्रेशयोर्वाच्यं फलं वर्षशबुधः ॥ अत्र विशेषमाह
 यादवः ॥ अब्दाङ्गपो जन्मविलग्ननाथः कल्पोथ मासाङ्गपतिर्द्वितीयः ॥ त्रयः पुरोक्ता इति पञ्च मध्ये मासाधिपोब्देशवदत्र कार्यः ॥
 अयमर्थः ॥ पञ्चाधिकारिमध्ये जन्मलग्नस्थाने वर्षलग्नस्थाने मासलग्नस्थाने ॥ मुखेशत्रैराशिकेशचंद्रांकराशिषाः पूर्वव
 न्मासलग्नतो ज्ञेयाः ॥ एतं पञ्चाधिकारिमध्ये वर्षेशवन्मासपः कार्यः ॥ ताजिकभूषणे ॥ लग्नेश्वरांशाधिपतिर्विलग्नवांशनाथेन समं सखि
 त्वम् ॥ स्नेहाख्यदृष्टिश्च युतिश्च मासे तस्मिन्भुभं व्यस्तयान्यथा स्यात् ॥ लग्नेश्वरांशाधिपतिर्विलग्नवांशनाथेश्वरयोर्बली
 यान् ॥ स एव मासेश्वरतां प्रयाति फलं तदीयं किल कीर्तयामि ॥ द्रविणलाभमतीव महोत्सवं नरपतेर्गुरुगौरवमादिशेत् ॥ अधि
 कतां यदि मासपतिर्भवेद्दिनकरो न करोति रिपूदयम् ॥ रजतमौक्तिक्युभ्रसदम्बरप्रियजनागमनं सुखमद्भुतम् ॥ नृपकृतं
 सद्दिदं यदिमाः पतिर्द्विजमतिर्जथतीर्थरुचिर्दिशेत् ॥ क्षितिपतेर्द्रविणागमनं रिपोरपचयं विजयं च रणांगणे ॥ अनुदिनं ननु मास
 पतिः करोत्यवनिजोवनिजोरुसुखान्यपि ॥ क्षितिपतेः खलु मानधनागमो लिखनकाव्यकलादिरुचिर्भवेत् ॥ रिपुजयम्प्र
 करोति निरंतरं यदि बुधः खलु मासपतिर्भवेत् ॥ बहुविलाससुखैस्सहितङ्करोत्यतिरांबरवस्त्रधनगमैः ॥ अपि नरं यदि
 मासपतिः पतिः सुवचसां वचसां रचने मतिः ॥ ५ ॥ निजजनीपचयश्च जयः सदा सविनये विनये रुचिरदुता ॥ रतिपति
 र्भदि मासपतिर्भवेत्कविरहोविरहोरिजनैर्धुवम् ॥ ६ ॥ दुमलतापरिरोपणसादरोवरतरो हि नरो नृपगौरवम् ॥ विलसितैस्स
 हितो यदिमाः पती रविभवो विभवोत्थसुखान्वितः ॥ ७ ॥ मासेश्वराणाञ्चलिनम्फलानि सम्यक् किलैतानि मयोदितानि ॥

बलस्य मध्याधमता यदा स्यात्तदानुमानेन फलम्प्रकल्प्यम् ॥ ८ ॥ वामनः ॥ लग्नेश्वरांशनाथस्य लग्नांशस्वामिना यदि ॥
 सुहृत्त्वं स्नेहदृष्टिश्च चंद्रदृष्टिस्तथा द्युतिः ॥ ९ ॥ सौख्यं शरीरे त्वारोग्यं निवृत्तिश्च तदा भवेत् ॥ शत्रुदृष्टिस्तयोश्चंद्रः क्रूरदृष्टिः
 परस्परम् ॥ २ ॥ तदा शरीरे कष्टं स्याच्चित्तोद्देगस्तथैव च ॥ द्वयोरंकोऽस्तगो नीचो तदा कष्टात्सुखं वदेत् ॥ ३ ॥ द्वयोश्चास्तगयो
 नीचस्थयोर्मृत्तुं विनिर्दिशेत् ॥ लग्नांशाधिपतिः क्रूरयुक्तः शंकाकरः स्मृतः ॥ ४ ॥ अत्र जन्माब्दकालयोरारिदृष्टियोगोत्पत्तौ एवविधे मासे
 मृत्युवदेत् ॥ अन्यथा मृत्युसमं कष्टं वाच्यमिति विशेषः ॥ लग्नांशनाथस्य यदा धनांशस्वामिना यदि ॥ मैत्र्यादियोगश्च यदा तदा द्रव्यं
 भवेद्बहु ॥ शत्रुयोगे क्रूरदृष्टौ नीचास्तगतयोस्तयोः ॥ धननाशश्च भवति धनन्तस्वामिनो वशात् ॥ २ ॥ लग्नेश्वरांशनाथस्य
 पहजांशेश्वरेण चेत् ॥ मैत्र्यादियोगश्चतदानुजसौख्यम्प्रजायते ॥ ३ ॥ लग्नेश्वरांशनाथस्य सुहृदंशेश्वरेण चेत् ॥ मैत्र्यादियोगश्च
 यदा सुहृदः सुखमश्नुते ॥ ४ ॥ लग्नेश्वरांशनाथश्चेत्सुतांशस्वामिना यदि ॥ मैत्र्यादियोगश्च तदा सुतसौख्यम्प्रजा
 यते ॥ ५ ॥ लग्नेश्वरांशनाथस्य षष्ठांश स्वामिना यदि ॥ मैत्र्यादियोगश्च यदा शत्रुसंधिं तदा वदेत् ॥ ६ ॥ लग्नेश्वरांशनाथस्य
 सप्तंशस्वामिना यदि ॥ मैत्र्यादियोगश्च यदा तदा स्त्रीसुखमादिशेत् ॥ ७ ॥ लग्नेश्वरांशनाथस्य मृतीशांशेश्वरेण चेत् ॥ मैत्र्यादि
 योगश्च यदा स रुग्णस्स्यात्तदा सुखम् ॥ ८ ॥ मृतीशांशपतौ वीर्ययुक्ते कष्टं विनिर्दिशेत् ॥ लग्नांशनाथस्य यदा धर्मशांशेश्वरेण
 चेत् ॥ ९ ॥ मैत्र्यादियोगश्च यदा मासे धर्ममतिर्भवेत् ॥ कर्मशांशपतेश्चिन्त्या कर्मसिद्धिः कुलोचिता ॥ १० ॥ आयेशांशपते
 रिवं लाभस्स्याद्द्वयवहारतः ॥ व्ययेशांशपतौ स्वल्पवीर्ये स्वल्पव्ययो भवेत् ॥ ११ ॥ व्ययाष्टाकांशपतयो विबलाः शुभदायकाः ॥
 लग्नांशशेषभावांशपतयो वलिनः शुभाः ॥ १२ ॥ अत्र लग्नेश्वरांशनाथस्य यद्भावांशस्वामिना स्नेहदृष्टियोगो वा
 तदा भावोक्तसकल्पपदार्थानाम्पूर्वोक्तानाम्मासे सुखं वाच्यम् ॥ भावांशस्वामी उदितः स्वोच्चगो वा तदा अत्यंतं तद्भावोत्थशुभपदार्थानां सुखं वाच्यम् ॥
 एवं लग्नेश्वरांशनाथस्य यद्भावांशस्वामिना क्रूरदृष्टिश्चंद्रस्यापितत्रक्रूरदृष्टिस्तदा वद्भावोत्थं दुःखं वाच्यम् । भावांशस्वामी अस्तंगतश्चेत्तदा
 अत्यन्तमशुभं तद्भावोत्थं ज्ञेयमिति विशेषः ॥ विशेषान्तरमुक्तं वामनेनैव ॥ यावत्कालं भवेदेवं तावत्कालं भवेदिदम् ॥ परस्प

रन्तान्सञ्चार्य मासे यावत्फलं वदेत् ॥ अयमर्थः ॥ लग्नेश्वरशनाथभावांशनाथचंद्राणां प्रस्यहं गच्छतां यावत्तद्वाशिसंचारस्तावत्कालमेव
शुभं फलम् ॥ अथ तदनंतरं यद्येकस्य द्वयोर्वा तद्वाशयस्मितिरन्धस्य राश्यंतरं संचारो विपरीतः स्यादथवा सर्वेषां राश्यंतरस्तत्र यथा मित्रशत्रुद
ष्टियोगो दृष्ट्या भावो वा तथातथा शुभाशुभमध्यफलं वाच्यमिति ॥ वर्षतंत्रे भावांशाधिपतिस्वभावपनवांशेन मैत्र्यादियोग उक्तः ॥ भावांशा
धिपतिस्वभावपनवांशेन मैत्रीदशा दृष्टो वा सहितः शशी च यदि तौ मैत्रीदशालोकिते ॥ तद्भवोत्थसुखं विलोममथ
तद्भवत्यासतः कीर्तितं नीचास्तादिफलञ्च लग्नविदितं विद्मद्भिद्ब्रह्मन्धिया ॥ १ ॥ अयमर्थः ॥ यदा तौ ग्रहौ शत्रुदृष्ट्या परस्पर
पश्यंतौ युक्तौ वा भवतश्चंद्रोपि शत्रुदृष्ट्या पश्यति तदा तन्मासि भावोत्थदुःखं स्यात् ॥ अत्रायं विशेषः ॥ भावांशपनवांशेशौ द्वौ अपि
नीचास्तवक्रगौ भवतस्वदा तद्भवोत्थदुःखमवश्यं मासे भवति यदेको नीचादिगः अपरः सत्स्थानगो मध्यमस्थानगो भवति तदा द्वौ तद्भवोत्थदुः
खमनुभूय पश्चात्सुखं स्यादिति ॥ अन्यच्च तत्रैव ॥ लग्नेशमासेशमासेश्वरशनाथा यदंशाधिपमित्रदृष्ट्या ॥ दृष्ट्या युता वा शशिना
तदा तद्भवोत्थसौख्याय न चेदरिष्टम् ॥ १ ॥ लग्नेशमासेशमासेशुन्याधिपाः षडष्टान्त्यगतास्सपापाः ॥ दृष्ट्याः खलैः शत्रुदृ
शात्र मासे व्याध्यादिविद्युद्भयदुःखदास्स्युः ॥ २ ॥ केन्द्रत्रिकोणायगतास्तु लग्नमासाब्दपा वीर्ययुता नराणाम् ॥ नैरुज्यशत्रुक्ष
यराज्यलाभमानोदयात्यद्भुतकीर्तिदाः स्युः ॥ ३ ॥ ताजिकालंकारे ॥ वर्षेन्धिहाभोगमथाद्यमासादशाद्यहदाधिपतिस्ततोयः ॥
मासाधिपः पूर्णबलस्तु पूर्णफलं ददातीह वदन्ति केचित् ॥ १ ॥ ताजिकसारे ॥ लग्नांशनाथोथ विलग्नलाभः केन्द्रत्रिकोणा
यगतो बलिष्ठः ॥ सौख्यं विलासन्निरुजं नितान्तं नृणाङ्कुरोत्येव समेश्वरो वा ॥ १ ॥ षष्ठाष्टगो लग्ननवांशपश्चेत् क्रूरग्रहयुक्तानिरीक्षि
तश्च ॥ मासे नृणां कष्टमयं विवादं सम्यक्करोत्येव न संशयोत्र ॥ २ ॥ त्रैलोक्यप्रकाशे तु लग्नेशलग्ननवांशाधिपयोः फलमुक्तम् ॥
तत्काललग्नस्वामी यो नवांशकपतिस्तु यः ॥ तयोरन्योन्यदृष्टिश्चेच्चन्द्रदृष्टिशुभा मता ॥ १ ॥ तन्वादिभावे तु फलं तद्दशादिव
चित्तैकैः ॥ वाच्यं मासाधिपाद्वापि विशेषस्तत्र कथ्यते ॥ २ ॥ यस्यांशो मासयोर्भावे तद्भावे दूषणं गुणम् ॥ जन्मादिकशशांकाच्च
तत्प्रवेशात् फलं वदेत् ॥ ३ ॥ नवांशकपतिः खेटो यावत्कालं मुनक्ति तत् ॥ तावत्कालस्य वक्तव्यं फलं तन्वादिकं क्रमात् ॥ ४ ॥

त्रिकोणे स्वग्रहे स्वोच्चे मित्रदृष्टे सुहृद्गृहे ॥ राश्यंशयोःसुहृत्त्वे च फलं श्रेष्ठमतोन्यथा ॥ ५ ॥ लग्नांशकपती मित्रे शुभदृष्टौ परस्परम् ॥ तदा देहसुखं वाच्यन्धने चैद्धनलब्धयः ॥ ६ ॥ सहजे भ्रातृजं सौख्यं तुयै गेहसुखं वदेत् ॥ सुते सुतासियांगो वा शत्रौ शत्रुविवृद्धिदृष्ट ॥ ७ ॥ द्यूने पत्नीकृतं सौख्यं मृत्यौ मृत्युकरः स्मृतः ॥ धर्मं धर्मफलप्राप्तिः कर्मप्राप्तिस्तु कर्मगे ॥ ८ ॥ लाभे लाभस्समग्रोपि व्यये हानिर्निरन्तरम् ॥ लग्नांशपौ यद् शत्रू शत्रुदृष्टौ युतौ तथा ॥ ९ ॥ व्यय्येन फलं वाच्यं पूर्वोक्तं यच्छुभाशुभम् ॥ १० ॥ अथ लग्नादिसर्वभागेषु सूयादिग्रहाणांशकफलमुक्तं जर्णताजिके ॥ मूलत्रिकोणमित्रोच्चप्राप्ते मूर्ता रवौ नृपः ॥ सम्बन्धेन धनप्राप्तिः फलम्पूर्वप्रकीर्तितम् ॥ अन्यत्रस्थे रवौ लग्ने देहपीडा निरंतरम् ॥ द्वितीये धननाशश्च दुर्वाच्यं स्यात्तृतीये ॥ चतुर्थे भोजने दौस्थ्यं पुत्रपीडा तु पंचमे ॥ शत्रुनाशो रिपुस्थे स्याद्वत्ने तुष्टिनं कुत्रचित् ॥ अष्टमे व्याधिराधिश्च धर्महानिस्तु धर्मगे ॥ पदातिर्दशमे प्रोक्ता लाभे लाभस्तथा भवेत् ॥ व्यये व्ययं नृपादंडः सूर्यस्यांशैः फलं स्मृतम् ॥ इत्यर्थः ॥ अत्र लग्नस्थेकै प्रतापकरणं पापदृष्टे द्वेषकरणं दुर्वाच्यं कठिनवका भोजनावसरे दौस्थ्यं कलिः सप्तमेन तुष्टयः बंधनपीडादिसंभवकरणं वा दशमे राज्यसुखं प्रभुगौरवं वा एकादशे अल्पलाभः द्वादशे राज्यदंडकली ॥ इति विशेषः ॥ उच्चगे स्वग्रहे चंद्रे देहपुष्टिर्विलग्नगे ॥ अन्यत्राशुभदः प्रोक्तो धने सौम्येक्षितः स्वदः ॥ सहजे सहजात्सौख्यं चतुर्थे भव्यभोजनम् ॥ पंचमे सर्वतः सौख्यं रोगसंतापदोरिपौ ॥ निवृत्तिवार्ताश्रवणं सप्तमे लंघनं मूर्ता ॥ नवमे शत्रुविजयो दशमे स्यान्महत्पदम् ॥ लाभे तु वल्ललाभः स्याद्द्वयये स्यात्सद्व्ययो विधौ ॥ इति चन्द्रः ॥ तत्र पंचमे चन्द्रे शुभम् ॥ पूर्ववत् सुतसौख्यम् ॥ षष्ठे शुभाशुभदृष्टे रोगसंतापौ ॥ अष्टमे लंघनं नद्यादितरणम् ॥ पापदृष्टे चंद्रे रोगधारणं लंघनं दुष्टम् ॥ सिंहसिंहोरिकचंद्रौ मकरलग्नेमासदिनावेशोबुधः ॥ एवं मेषमेषनवांशे अर्कभौमयोगलग्नपनवांशमृगांशौ सौरचंद्रौ भीनलग्ने बुधः दशमे गुरुशुकश्रेत्रयुगे क्षत्रं चार्कयुगे नृगाह्वाभो लाभे सर्वग्रहयुतदृष्टे वस्त्राप्तिः ॥ द्वादशे शुभयुतदृष्टे विवाहादौ व्ययः ॥ पापयुकेक्षिते असद्व्यय इति विशेषः ॥ इति चंद्रः ॥ मूर्ता नाशो धने हानिः पदप्राप्तिस्तु विक्रमे ॥ बुभुक्षा मरणं तोये बुद्धिहानिस्तु पंचमे ॥ स्वातंत्र्यं रिपुभे श्रेष्ठं वादः स्त्रीभिस्तु सप्तमे ॥ छिद्रे ग्रहे प्रपीडा स्याद्धर्महानिस्तु धर्मगे ॥ मित्रभेदस्तु दशमे हानिर्लाभे व्यये व्ययः ॥

फलमुक्तं तु भौमस्य विपरीतमतोन्यथा ॥ अत्र स्वोच्चादिगो भौमो लग्नेतीव शुभः स्मृतः ॥ तृतीये बंधुविग्रहश्चतुर्थे भूमिकर्षणम् ॥
 सप्तमे स्त्रीकलिः अष्टमे देहशीडा लाभे लाभः किंचित्सामान्यः ॥ व्यये हठाद्वय इति विशेषः ॥ इति भौमः ॥ कौटिल्यं लग्ने सौम्ये द्वितीये
 वचनार्द्धनम् ॥ मिथ्यावाक्यं तृतीयस्थे विज्ञानं शिल्पिजं सुखे ॥ कौटिल्यं पंचमे षष्ठे मिथ्यावेषकरो मतः ॥ स्मरे कुटिलयु
 द्धारूपं रोगे जीर्णादितोष्टमे ॥ मिथ्याधर्मपरो धर्म स्वभे शिल्पात्सुतं परम् ॥ लाभे तु यदि लाभः स्यात्पूर्वलब्धव्ययो व्यये ॥
 अत्र षष्ठे बुधे कुटिलविग्रहः ॥ दशमे शिल्पकर्मणि इति विशेषः ॥ इति बुधः ॥ गुरोर्भगणभोगोत्र द्वादशाब्देन लभ्यते ॥ संचार्य प्रतिवर्षेषु
 द्वादशस्वपि राशिषु ॥ गुरौ सूरौ भवेन्मन्त्री धनं धनगतं भवेत् ॥ विक्रमं विक्रमे तुयै सुखं राज्याद्धनागमः ॥ विद्यापुराणपुत्रादि
 पुत्रे शत्रुकरो रिपौ ॥ योषित्सौख्यं तथा यत्ने ज्ञेदुःशुक्रयुते बहु ॥ सूरौ रोगागमो धर्मधर्मलाभो वृषागमः ॥ कर्मणे राज्यलाभः
 स्याच्छाभे लाभो व्यये व्ययः ॥ मूर्तौ जीवे मंत्रालाभः द्वितीये धनलाभः ॥ तृतीये मिष्टवक्त्रा ॥ चतुर्थे मिष्टभोजनम् ॥ पंचमे सुतसौख्यं धर्म
 वृद्धिः ॥ षष्ठे रोगारिवृद्धी ॥ नवमे धर्मदानसुखागमः दशमे पदप्राप्तिः ॥ एकादशे सर्वार्थातः ॥ द्वादशे सद्रचय इति विशेषः ॥ इति गुरुः ॥
 जगत्प्राप्तिः सिते सूरौ धनलाभो द्वितीयगे ॥ तृतीये पोषणं भ्रातृभगिन्योरपि संपदः ॥ सुखे सर्वसुखावाप्तिः सर्वलोकप्रियो
 भवेत् ॥ पंचमे बुद्धिसंपत्तिः कुटुंबकलहो रिपौ ॥ स्त्रीरतिः सप्तमे शुक्रः अष्टमे श्लेष्मसंभवः ॥ अकस्माद्धनधान्याद्यधर्माप्तिश्चापि
 धर्मगे ॥ राज्यं रविलाभगे ॥ स्त्रीभयो धनढ्योपि व्ययो व्यये ॥ अत्र लग्ने शुके जायासुखं देहपुष्टिः ॥ द्वितीये सुखं द्रव्यं च ॥ तृतीये भ्रातृसुखम् ॥
 चतुर्थे परदारस्पर्शनादिसुखम् ॥ सप्तमे स्त्रीरतिः ॥ बुधगुरुयुते वश्यपापादिग्रहे स्ते स्वमे रतिः ॥ दशमे स्वोच्चे स्वगृहे शुभयुके राज्यमन्यथा राज
 गौरवात् ॥ लाभे महालाभः द्वादशे गीतइतिहासक्रीडा व्यये इति विशेषः ॥ इति शुक्रः ॥ तनौ देहविपत्सौरं स्वोच्चादिस्थे तनौ सुखम् ॥
 धननाशो धने सौरं विक्रमे सहजापदः ॥ स्त्रीभोगौ सुखगे नष्टौ पुत्रे पुत्रादिपीडनम् ॥ शत्रुनाशकरः षष्ठे द्यूने निर्धृतिनाशकृत् ॥ वात
 रोगस्तथा छिद्रे धम धर्मादिलब्धयः ॥ राज्यगौरवहानिः स्याद्दशमे सूर्यनंदने ॥ लाभे लाभव्ययौ नष्टौ व्यये चेतस्यान्महा
 व्ययः ॥ अत्र लग्ने शनौ कर्मभोजनम् ॥ देहे बलाभावः ॥ द्वितीये धनक्षयश्चौर्यं च तृतीये पराक्रमः ॥ चतुर्थे माषात्रकर्मभोजनम् बाहनं भयं तेजोहा

निः पंचमे भ्रातृयुद्धम् ॥ सप्तमे गमनागमनं हंति ॥ अष्टमे सुखाभावः ॥ नवमे महाजयः ॥ लाभे लाभः ॥ व्यये नष्टव्ययः ॥ इति विशेषः ॥ इति शनिः ॥ राहुस्तनौ तनौ पीडा वल्लालंकारपीडनम् ॥ धनेधनविनाशाय विक्रमे बंधुनाशनः ॥ तोये भोजकुटुंबघ्नः पुत्रे संततिपीडनम् ॥ रिपुहा रिपुराशिस्थः पत्नीनाशाय सप्तमे ॥ मृतौ मृत्युविनाशाय शुभलाभाय कीर्तितः ॥ धर्मे धर्मपदप्राप्तिर्लाभे लाभविनाशकृत् ॥ असद्ग्रथयकरश्चांत्ये स्वोच्चैश्चेत्त्रादिगः शुभः ॥ अत्र राहौ लग्ने शङ्खगीडा रक्तदर्शनम् ॥ तृतीये भ्रातृहानिः ॥ परस्परं विरोधः ॥ चतुर्थे कुटुंबभोजनम् ॥ सप्तमे मृताविवाहिताकष्टम् ॥ अष्टमे सुखाभावः ॥ नवमे मलिनः ॥ दशमे राजगौरवलाभः ॥ लाभे लाभाधिक्यम् ॥ अत्र भावे कन्यारारशिर्नवांशे सति बुधफलवद्राहुफलं वाच्यमिति विशेषः ॥ शुभाशुभफलमेकस्मिन्नेव भावे स्वोच्चग्रहणीचादिग्रहविषयकं ज्ञेयमिति राहुः एतद्ग्रहाणां भावे नवांशफलं ज्ञेयम् ॥ अत्र विशेषमाह चंडेश्वरः तत्तद्ग्रहस्य यो भोगस्तत्रवांशे क्रमात् फलम् ॥ मूर्त्यादिसर्वभावेषु क १०८ ल्प्यमष्टाधिकं शतम् ॥ सूर्यज्ञभृगुपुत्रेभ्यो सत्रिभागं दिनत्रयम् ॥ पंचाहो भूमिपुत्रस्य चत्वारिंशद्दिनं गुरोः शनेर्मासत्रयं प्राक्तं दशाहसहितं पुनः ॥ मासद्वयमितं राहोश्चंद्रः सर्वत्र मध्यगः ॥ अथ वर्षे मासे वा संक्षिप्तं भावफलं वर्षतंत्रे ॥ सूर्यारमंदास्तनुगा ज्वरार्तिं धनक्षयं पापशुर्गिदुरित्थम् ॥ शुभान्वितः पुष्टतनुश्च सौख्यं जीवन्नशुक्रा धनराज्यलाभम् ॥ १ ॥ चंद्रज्ञजीवाः स्युरितो धनस्था धनागमं राज्यसुखं च ददुः ॥ पापा धनस्था धनहानिदाः स्युर्नृपाद्भयं कार्यविघातमार्किः ॥ २ ॥ दुश्चिक्वगाः खलखगा धनधर्मराज्यलाभप्रदा बलयुताः क्षितिलाभदाः स्युः ॥ सौम्याः सुखार्थसुतमानयशोविलासलाभाय हर्षमतुलं किल तत्र चन्द्रः ॥ ३ ॥ चंद्रः सुखे बलयतो व्यसनं रुजं च पुष्टः शुभेन सहितः सुखमातनोति ॥ सौम्याः सुखं विविधमत्र खलाः सुखार्थनाशं रुजं व्यसनमप्यतुलं भयं च ॥ ४ ॥ पुत्रवित्तसुखसंचयः शुभाः पुत्रगो भृगुसुतोतिहर्षदः ॥ पुत्रमित्रधनबुद्धिहारकास्तस्करामयकलिप्रदाः खलाः ॥ ५ ॥ षष्ठे पापा वित्तलाभं सुखार्तिं भौमित्यंतं हर्षदः शत्रुनाशम् ॥ सौम्या भीतिं वित्तनाशं कालं च चंद्रो रोगं पापयुक्तः करोति ॥ ६ ॥ सपापः शशी सप्तमे व्याधिभीतिं खलाः स्त्रीविनाशं कालं भृत्यभीतिम् ॥ शुभाः कुर्वते वित्तलाभं सुखार्तिं यशो राजमानोदयं बंधुसौख्यम् ॥ ७ ॥ चंद्रोष्टमे निधनदः खलखेटयुक्तः पापाश्च तत्र मृतितुल्यफला

धिर्चित्याः ॥ सौम्याः स्वधातुवसतौ रुजमर्थहानिन्मानक्षयं मुथशिले शुभजे शुभं च ॥ ८ ॥ तपसि सोदरभीः पशुपीडनं खलख
 गेतिमुद्गो रविरत्र चेत् ॥ शुभखगा धनधर्मविवृद्धिदाः खलखगेपि शुभान्यपर्रजंगुः ॥ ९ ॥ गगनगो रविजः पशुवित्तहा रविकुजो
 व्यवसायपराक्रमौ ॥ धनसुखानि परे च धनात्मजावनिपसंगसुखानि वितन्वते ॥ १० ॥ लाभे धनोपचयसौख्यशोभिवृद्धिस
 निमत्रसंगबलपुष्टिकरास्तु सर्वे ॥ क्रूरा बलेन रहिताः सुतवित्तबुद्धिनाशं शुभास्तु तनुते स्वफलस्य वृद्धिम् ॥ ११ ॥ पापा व्यये
 नेत्ररुजं विवादं हानिं धनानाभृपतस्करादेः ॥ सौम्या व्ययं सद्ब्रयवहारमार्गं कुय्युः शनिर्हर्षविवृद्धिमत्र ॥ १२ ॥ अत्रेदं भावफलं
 संक्षेपेणोक्तं मासप्रवेशलघ्ने पञ्चकोशोक्तं भावफलं मणित्योक्तं वा स्वबुद्ध्या यथायोग्यं यथासंभवं च लेखनीयम् ॥ अथान्यो विशेषः ॥ वर्षप्रवेशलघ्ने
 द्रव्यं पुत्रजायालाभविवाहारिष्टयोगोन्यतो मासप्रवेशलघ्नेपि यस्मिन्मासे तत्संभवस्तस्मिन्मासेऽवश्यं तत्फलं वाच्यमिति ॥ मासे हीनांशादिदशाः
 सर्वाः पूर्वदशाध्याये निरूपिता एव ॥ विशेषमाह यादवः ॥ फलं च सर्वं प्रथमोक्तवच्च मासप्रमाणेपि दशा च कार्या ॥ प्राग्बच्च तस्या हि
 फलानि पञ्च विशेषमत्र प्रथमं ब्रवीमीति ॥ ये हद्दभागाः कथिताः क्रियादौ मासप्रवेशांगमते च तस्मिन् ॥ तावत्प्रमाणा हि दशाच
 तेषां ज्ञेया ग्रहाणामिह रौमकोक्ता ॥ अजेविलग्नैरसेभवाणा दशाब्द ६ शु ६ ज्ञा ८ र ५ शनैश्चरणाम् ॥ ६ ॥ तथैवमग्रेपि फलानि
 तासां ग्रहस्वरूपे तु समग्रकाणि ॥ अथ मासलघ्नुंथहालयोर्मध्ये यो बलवांस्तस्माद् हद्ददशा विचार्य्या इत्युक्तं वर्षतंत्रे ॥ इंधिहालयग्नो
 राशिपो बली तत्र हद्दपाः ॥ दशेशाःस्वांशतुल्याहौरित्युक्तं कैश्चिदागमात् ॥ अत्र विशेषमाह वामनः ॥ स्वहद्दे मित्रहद्दे वा दिनमासदशा
 तथा ॥ हद्दां पश्यति यः खेटः फलं तस्योत्तमं भवेत् ॥ अत्र स्वहद्दादिज्ञानंमासलघ्नवशतो ज्ञेयम् ॥ अत्रांतर्दशाज्ञानमाह यादवः ॥ बलानु
 मानेन शुभाशुभानि तान्येव विवाद्य चैकघस्राः ॥ अन्तर्दशार्के १ न्दु १ कु १ राहु १ जीव १ मंद १ ज्ञ १ केतू १ शनसां तदी
 शात् ॥ अत्र मेषलघ्ने प्रारंभे प्रथमं गुरुदशादिनादि ६ तत्रांतर्दशा प्रथममेकदिनतुल्या गुरोः १ ततः शनैरेकदिने तुल्या १ ततो बुधस्य १ ततः केतोः १
 ततो भौमस्य १ ततोर्कदशांतर्दशादिनानि १ एवं षड्दिनानि जातानि ॥ ततः शुक्रदशादिनानि ६ अत्र प्रथमं शुक्रांतर्दशादिनम् १ ततो रवेः १
 ततश्चंद्रस्य १ ततो भौमस्य १ ततो राहोः १ एवं दशेशमारभ्योक्तक्रमेणैकैकदिवसमिताः सर्वेषां ग्रहाणामंतर्दशा ज्ञेया ॥ फल

मप्युक्तं तत्रैव ॥ सौम्यग्रहस्यैव दशां प्रविष्टामंतर्दशा सौम्यभवात्तदा स्यात् ॥ कार्यार्थसिद्धिर्मनसश्च त्रुष्टिभिर्त्रातिपुत्रादिसुखं
 तथैव ॥ १ ॥ क्रूरस्य पाके यदि पापपाकः प्रोद्भवेत्तदाभयकोपवादः ॥ मृषापवादो गदकादिकं च लोकैर्विशेषं स्वपरैरतीव ॥ २ ॥
 शुभस्य मध्ये यदि पापकस्य दशा तदा दुःखमनोविमोहाः ॥ परस्परं ताडनबंधनानि भङ्गति पुंसां व्यसनानि वापि ॥ ३ ॥
 क्रूरग्रहस्यापि दशाविभागे सौम्यस्य चेतस्यादसुखं च तद्वा ॥ आलस्यबुद्धिव्यसनानि चैवं विचार्य मासे प्रवदेत्फलानि ॥ अत्र
 मंथा मासेशदशादिफलवज्जेयम् ॥ अत्रायं विशेषः जन्मनि वर्षे वा यो ग्रहः स्वग्रहे स्वोच्चे स्वमित्रहृद्वादौ सौम्ययुतदृष्टो वा भवति तस्य दशा शोभना ॥
 नीचारिग्रहास्तगतपतितभवना ६ । ८ । १२ धीशदशा निंबा ॥ जीवे संतापोत्पत्तिः ॥ चंद्रः ४ । ८ । १ । १९ एष्वयुधः ॥ अत्रापि मास
 प्रवेशफलानि ॥ धामनः ॥ कलादिना समो भानुर्यद्द्वेलायां प्रजायते ॥ दिनेदिने भुक्तियोगात्तदग्रं दिनजं स्मृतम् ॥ १ ॥ दिनलभे
 ग्रहान्तसर्वान्स्पष्टान् भावांश्च सायधेत् ॥ तत्र स्पष्टीकृतश्चंद्रो यत्रांशे तत्फलं वेदेत् ॥ २ ॥ लग्नांशस्थे शुभैर्दृष्टे चंद्रे पुष्टमं वयुः ॥
 धनांशे शुभयुग्दृष्टे धनधान्यं रसैः समम् ॥ ३ ॥ सहजांशे भ्रातृसौख्यं तुर्यांशे भव्यभोजनम् ॥ सुतांशेपत्यजं सौख्यं षष्ठांशे रोग
 वैरिणोः ॥ ४ ॥ सप्तमे स्वस्त्रियाः सौख्यं शुक्रशुक्रसंगमे ॥ स्वयंवरस्त्रियाः सौख्यं धृतिर्वा न च वर्धना ॥ ५ ॥ दिनादावष्टमेक
 स्माद्रोगो धरणकं मृतिः ॥ क्रूरद्वयांतरे वेधः ससौम्यः स्वरूपसौख्यकृत् ॥ ६ ॥ पुण्यांशे संपदस्तीर्थ कर्मांशे कर्मणां फलम् ॥ गुरु
 शुक्रपदेशेच साकं भूपात्पदं महत् ॥ ७ ॥ लाभांशेपि नवो लाभः सौम्ययुक्तेक्षिते परम् ॥ निधिप्राप्तिर्व्ययंशे च सशुभे शुभक्र
 द्रयः ॥ ८ ॥ संवित्प्रकाशे ॥ चंद्रे स्वोच्चशुभस्वमित्रभवनस्थः सौम्यमित्रेक्षितो नीचारातिग्रहादि ६ रंश्र ८ रहितस्थानस्थितो
 हर्षितः ॥ पुष्टश्चैव निरीक्षितोखिलजयश्चेत्स्यात्समस्तं दिनं ज्ञेयोसौ दिवसोखिलोपि फलदः स्याद्द्वैपरीत्येन्यथा ॥ अत्र दिनप्रवेश
 लयादिनवांशफलमुक्तं ताजिकसारे ॥ यदि विलग्नलवः शुभस्वचरैर्बलयुतैः सहितोथ विलोकितः ॥ बहुसुखं प्रकरोति हिमांशुना धनपदं
 च तथा विजयं नृणाम् ॥ १ ॥ शुभस्वगैः सहितोथ विलोकितो बहुसुखं प्रकरोति हिमांशुना ॥ धनपदं च तथा विजयं नृणां शुभ
 स्वगैः सहितोथ विलोकितः ॥ २ ॥ बहुसुखं प्रकरोति धनं तदा सहजतश्च सुखं सहजांशके ॥ यदि शुभैः सहिते विधुना तथा सुख

लवो यदि सौम्ययुतेक्षितः ॥३॥ शुभतरं स्वजनैः सह भोजनं सुतसुखं प्रकरोति सुतांशके ॥ विधुबुधेज्यसितैश्च युतेक्षितः सुखलवो
यदि सौम्यखगेक्षितः ॥ ४ ॥ रिपोर्गृहांशः शुभखेटयुक्तः करोति रोगारिभयं नराणाम् ॥ शुभैश्च जायांशगतैर्विलासं स्वभार्यया
दुष्टखगैः खलत्वम् ॥ ५ ॥ वध्वंशकः सौम्यखगांतरस्थः सौम्यस्तदा दारसुखं च पुंसाम् ॥ शुक्रश्रजीवैस्सवलैश्च सौख्यं सप्तस्थि
तैर्वा बहुकामिनीनाम् ॥ ६ ॥ रंध्रांशके रंध्रमतः समेतः सौम्यैर्विधत्ते मरणं रणादौ ॥ मिश्रैर्विमिश्रं च खगैः शुभत्वं धर्मांशके धर्म
मतिः सुपात्रे ॥ ७ ॥ भूपास्पदं भौमयुतैश्च सौम्यैः कर्मांशकस्थैर्नृपतेर्धनातिम् ॥ लाभांशकस्थैः सितचंद्रजैर्विलांभो महान्मिश्र
खगैश्च मिश्रः ॥ ८ ॥ व्ययः शुभः स्याद्द्वयभंशयतैर्बुधेज्यशुक्रैस्त्वशुभैश्च हानिः ॥ दिनेदिने भूमिभृतां सदैव फलं विलोक्यं सु
धिया ग्रहोत्थम् ॥ ९ ॥ विलग्ननाथः शुभयुक्तदृष्टः केंद्रत्रिकोणायगतो बलिपुः ॥ सौख्यं च लाभं नृपतिं नितान्तं नृणां करोत्येव
समेश्वरो वा ॥ १० ॥ अन्यच्च तत्रैव ॥ षष्ठाष्टगो भौमयुतः शशांको दत्तेत्वसौशस्त्रभयं नराणाम् ॥ भौमोष्टमस्थोरिभयं च विघ्नं सूर्य
स्तथैवं प्रकरोति नूनम् ॥ १ ॥ रात्रीश्वरो रंध्रगतः सपापः करोत्यरिष्टं सबलश्च पुंसाम् ॥ क्रूरैः सुखस्थैर्गजाजिपाताद्भवं
प्रयातो बहुला च पीडा ॥ २ ॥ सप्तस्थितैः सौम्यखगैर्बलाढ्यैर्दुरोदरात्संविजयं करोति ॥ धर्मार्थलाभं नवमोपजाते
विलग्नतो वाक्पतिसौम्यशुकैः ॥ ३ ॥ नग ७ पराक्रम ३ शत्रु ६ भव ११ स्थितैः शशिसुरेज्यदिनेशसितैर्यदा ॥ नत्रप्रकृ
द्गतैश्च तदा जनो भुवि तले रमते बहुभार्यया ॥ ४ ॥ वेद्यामर्थरतिः करोति रविजः सप्तस्थितैर्वा बली भौमो वा सधुधः सितो
मद्गतः सौख्यं स्वदारोद्भवम् ॥ नूनं देहभृतौ सुरेज्यभृगुजौ सप्तस्थितौ भोगदौ नानास्त्रीजनितं सुखं प्रतिदिनं पुंसां गुरुः सप्तमे ॥ ५ ॥
अत्रोक्तफलं यथासंभवं स्वबुद्ध्या वाच्यमिति ॥ वासनः ॥ व्यत्यये व्यत्ययस्तद्वत् क्रूरैर्व्ययघनस्थितैः ॥ दिनेर्दोर्लग्ने बंधुवैरिभिः कलिमादि
शेत् ॥ १ ॥ तत्रैव लग्ने क्रूरे तथा पापयुते क्षिते ॥ दिनेदौ शस्त्रघातेन मृत्युर्व्यस्तेन्यथा भवेत् ॥ २ ॥ एकांशावस्थितैर्योगः क्षीणैर्दुर्न च शोभ
नः ॥ लग्नाच्छिद्रे मेपराशौ मकरे च तदंशके ॥ ३ ॥ सेंदवः कुजसौरार्किर्दिने स्यादसिना वधः ॥ राहौ वाथ कुजे मंदे परस्मिन्नपि
खचरे ॥ ४ ॥ अष्टमे स्वगृहे चैव दिने चंद्रेसिना वधः ॥ अत्रायं विशेषः ॥ पूर्वं लभं मासलग्नं च महारिष्टदं मिश्रफलदं महाशुभफलं वा निर्णय

पश्चाद्दिनप्रवेशलग्नफलं शुभं मिश्रं अशुभं च वर्षमासानुसारेण वाच्यम् ॥ दिनेशनिर्णयः वर्षतंत्रे ॥ मुथहेशस्त्रिराशीशो दिवा सूर्यक्षेपनायकः ॥
 रात्रौ चंद्रभपो वर्षस्वामी वर्षविलग्नपः ॥ १ मासलग्नपतिर्घसलग्नेशः सप्तमः स्मृतः ॥ एषां बली तनुं पश्येदिनपः परि
 कीर्तितः ॥ २ ॥ षष्ठाष्टरिः फोपगता दिनाब्दमासैर्धिशः खलखेटयुक्ताः ॥ गदप्रदा मानयशोहराश्च केंद्रत्रिकोणोपगताः सुखा
 ह्यै ॥ ३ ॥ यदंशकः सौम्ययुगीक्षितो वा स्निग्धक्षणाद्भावजसौख्यकृत्सः ॥ दुःखप्रदः प्रोक्त इतो न्यथात्वे सर्वेषु भावेष्वियमेव
 रीतिः ॥ ४ ॥ द्विर्द्वादशे खला हानिं व्यये सौम्याः शुभव्ययम् ॥ कर्तरीपापजा रोगं करोति शुभजा शुभम् ॥ ५ ॥ कर्तरीलक्षण
 माह वसिष्ठः ॥ लग्नस्य पृष्ठाग्रयो रसाब्धौ सा कर्तरी स्याद्दृष्टवक्रगत्योः ॥ तौ शीघ्रचारौ यदि वक्रचारौ न कर्तरी चेति पितामहो
 क्तिः इति ॥ अत्र लग्नपापग्रहयो रसाम्ये कर्तरीदोष इत्युक्तं गणैण ॥ लग्नाद्विरिः फ्रगौ क्रूरो त्रयमेतत्समांशकम् ॥ तदा कर्तरीजो दोषो
 नान्यथा भावजं फलम् ॥ कर्तरीपवादेपि बादरायणोक्तः ॥ विधौ धनोपगो शुभग्रहैवांत्यगे गुरौ ॥ न कर्तरी भवत्यहो जगाद् बादरा
 यण इति ॥ अत्र शुभग्रहकर्तरी शुभैव स्वल्पसौख्यकरी ज्ञेयेति ॥ ताजिकसारे ॥ तनुष्कतिस्तनुते मदनानुगे बहुसुखं त्वथवा हिमगुहं
 णाम् ॥ गगनबंधुगतो भृगुनंदनः खलु तथाविजयं गुरुसोमजौ ॥ अरि ६ विनाश ८ गतस्तनुनायकः खलखगैः सहितः
 सुरपूजितः ॥ तनुभृतां प्रकरोति दिने व्यथां गदपदं बहुलं विबलो यदा ॥ मृत्युस्थिता दुष्टखगाश्च नित्यं कुर्वति सौम्यैः सहिताश्च
 तस्मिन् ॥ घस्त्रे विवादं कलहं स्वशत्रोभयं नृणां नैव सुखं कदाचित् ॥ सौम्याः स्वकेंद्रात्मजलाभगाश्चेत्पापान्निषट्टायगता यदि
 स्युः ॥ कुर्वन्ति घस्रं विविधं विलासं विलागमं वै विजयं नराणाम् ॥ सहजधीमदनायरिपुस्थितो ३ । ५ । ७ । ११ । ६ यदि शनी
 गुरुभानुसितेक्षितः ॥ नवमकेंद्रगतेषु शुभग्रहेष्वबलया मनुजो रमते सदा ॥ इति वामनः ॥ अत्र दृष्टौ योगे च विशेषमाह यादवः ॥ संपूर्णे
 दृष्ट्या च दिने फलं स्याद्योगस्तथैकांशसमागमोक्तः ॥ क्षीणः शशी नैव शुभप्रदश्च ग्रहैश्च भान्वंशगतैः फलोक्तिः ॥ अत्र दिनप्रवेशे
 पि मया दशाध्याये सम्यक्तया दशा निरूपिताः संति तास्तव एवावधार्याः ॥ अथ मद्गुरुचरणकृता दिनदशा लिख्येते ॥ जन्मभादिनभं गण्यं वेद ४
 प्रंतिथिवास्तुक् ॥ नवा ९ सं भू १ रसां ६ का ९ क्षि २ वेदा ४ द्वा ८ द्वि ७ गुणे ३ बुभिः ५ ॥ शेषे सूर्यादिखेटानां दशा ज्ञेया दिनेो

द्रवा ॥ सौख्यं सौम्यदशायां स्याद्दुःखं पापदशासु च ॥ अथ विशेषफलम् ॥ शिरोव्यथां वित्तहानिः कलहं दुष्टभोजनम् ॥ वृथाया
 त्त्रारवौ प्राच्यां चंद्रे स्वं मिष्टभोजनम् ॥ राजपूजा सुखं वस्त्रं भौमे दुःखं भयं व्ययम् ॥ गोधूमयवसुद्गादिभोजनं शशिनंदने ॥ मित्रसंगं
 सुखं क्रीडा विद्या सौख्यं नृपाद्धनम् ॥ गुरौ सुभोजनं द्रव्यं लाभं स्त्रीमित्रभूपतः ॥ सौख्यं प्रतीच्यां गमनं वस्त्राणि च भृगोर्धनम् ॥
 सुभोजनं सुखं मूपमित्रस्त्रीतो यवान्नभुक् ॥ शनौ भ्रमस्तीव्रोषो नृपाद्भीदेहपीडनम् ॥ कुधान्यातिवृथायात्रा राहुकेत्वोः फलं तथा ॥
 अथ दिनप्रवेशे अवस्थाविचारो वर्षतंत्रे ॥ दिनप्रवेशेन विधोरवस्था या तु यादृशी ॥ तदवस्था तुल्यमसौ फलं दत्ते नसंशयः ॥
 विहाय राशि चंद्रस्य भागा द्विधाः २ शरोद्धृताः ५ ॥ लब्धं गता अवस्थाः स्युर्भौग्यपाः फलमादिशेत् ॥ प्रवासः प्रवासोपगे सन्नि
 नाथैर्धनाशस्तु नष्टोपगे मृत्युभीतिः ॥ मृतावस्थिते ३ स्याज्जयायां जयस्तु ४ विलासस्तु हास्योपगे ५ कामिनीभिः ॥ रतौ स्याद्भ
 तिः ६ क्रीडिता ७ सौख्यदात्री प्रसुप्तापि निर्द्रां कलिर्देहपीडा ॥ ८ ॥ भयं ९ तापहानिः १० सुखं स्यात्तु भुक्ता ११ ज्वराकं
 पिताः सुस्थिराः स्युः क्रमेण ॥ अत्र चंद्रो लग्नाज्जन्मराशेर्वा अष्टमगस्तदावस्थाफलं विपरीतं ज्ञेयमित्युक्तं ताजिकसारे ॥ छिद्रोपगो रात्रि
 पतिर्विलग्नान्द्रयस्तं फलं वा जनिभाद्रिलोक्यमिति ॥ छिद्रगत्वं षडंशस्थागतस्याप्युपलक्षणमितिकेचित् ॥ अशुभावस्थापवा
 दमाह वामनः ॥ कष्टावस्था शुभाशस्थे चंद्रे ज्ञेया शुभप्रदेति ॥ अथ दिनप्रवेशे भोजनविचारः ॥ वामनः ॥ दिनलग्नं निवेद्या
 दौ चक्रे द्वादशराशिके ॥ तात्कालिकग्रहशार्द्रोजनादि विचिंतयेत् ॥ आदिशब्देन आखेटस्वमादि ज्ञेयम् ॥ भोज्यदाता तनु
 स्वामी भोज्यं हितुक्वेष्टमपः ॥ द्यूनपश्च बुभुक्षोक्ता भोक्ता द्यूनाधिपो मतः ॥ लाभवेष्टमनि लग्ने च शुभदृष्टे सुभोजनम् ॥
 जीवे लग्ने सिते वापि कुस्थानेपि सुभोजनम् ॥ राहौ मंदे तथा लग्ने सूर्ये दृष्टे युतेऽपि च ॥ न चात्र भोजनं कापि शस्त्रतो घातमा
 दिशेत् ॥ २ ॥ रविदृष्टिर्विना लग्नं रवियोगं विनापि वा ॥ सायकं दशनं वाच्यं लंघनं च विनिर्दिशेत् ॥ रण्यं तु दशमे चंद्रे शीतं
 तत्र कुजे स्थिते ॥ तुर्यस्थेकै रसं तिक्तं सोमे सलवणं भवेत् ॥ कुजे तु कंदुकं प्रोक्तं बुधे प्रोक्तं तु मिश्रितम् ॥ गुरौ तु मधुरं
 प्रोक्तं शुकेम्लं तुवरं शनौ ॥ ग्रहे बल्युते वापि भोज्यान्ने रसमादिशेत् ॥ सिग्धं शुक्रे शनौ तैलमुच्चगे संस्कृतं शुभम् ॥ नीचे कटु

शनौ तुय्यै संस्कारंरहितं पुनः ॥ लग्ने सूय्यादयः स्वोच्चे नृपादिगृहभोजनम् ॥ राजा रविः शशी राक्षी मंगला वाहिनीश्वरः ॥ कुमा
रो ज्ञो गुरुर्मन्त्री सितो नेतानुगः शनिः ॥ मूलत्रिकोणके खेटे सपितुस्तत्र भोजनम् ॥ मित्रवेश्मनि भित्रक्षे सभे समगृहे पुनः ॥ एवं
धने धनाढ्यं च बंधुभ्यो बंधुभे तथा ॥ पितृवेश्मनि तुय्यै स्यात्पुत्राद्भुक्तं तु पंचमे ॥ शत्रुवेश्मनि शत्रौ स्याद्योषिद्धेश्मनि सप्तमे ॥
छिद्रे तु कपटाद्भुक्तं नवमे धर्मभोजनम् ॥ दशमे राजामार्गाच्च लाभो पित्रादिना हतः ॥ व्यथे मूल्यातथा भुंक्ते तुय्यैशाद्भोज्यसं
मितम् ॥ चंद्रराशीश्वरं चंद्रः पश्येच्चेत्सुखभोजनम् ॥ न पश्येच्च तदा कष्टं भोजनं दुर्वचोदितम् ॥ कालहोराधिपो लग्ने सुखे वा शीघ्र
भोजनम् ॥ धने तुय्यै च राजा च मिष्टमन्नं क्षिपत्ययम् ॥ तुय्यै पश्यति लग्नं वा चंद्रस्तत्र सुभोजनम् ॥ दशमं तु शुभः पश्येत्स्वगृहे
सुखभोजनम् ॥ शत्रौ शत्रुगृहे भुक्तमन्यदूह्यं स्वभुद्धितः ॥ लग्ने सर्वग्रहोपेते स्वगृहे भोजनं भवेत् ॥ चराशौ लग्नगते वारंवारं तु भोज
नम् ॥ एकवारं स्थिते लग्ने द्विवारं द्विः स्वभावको ॥ सूय्यारौ बलिनौ लग्ने क्षत्रियस्य गृहे भुजिः ॥ द्विजगृहे शुक्रगृह चंद्रो वैश्यगृहे बुधः ॥
शूद्रगृहे सूर्यसुतो नीचगृहे कुभोजनम् ॥ सुखसंस्थे सुस्वाधिशे सुभोज्यं सारसंबदेत् ॥ वर्षपंचे ॥ तिलान्नप्रकै हिमगौ सतण्डुला भौम
मसुराश्चणकाः सुभोजनम् ॥ शनौ कुलित्थादिसमापमन्नं भोज्यं तुषत्रांशिविराहुवीर्यं ॥ शुभेक्षणालोकनतः सहर्षम् ॥ सूय्ये
मूलं पुष्पमिन्दौ कुजे स्यात्पत्रं शाखा वापि शाकं सवीर्यैः ॥ शुक्रे च्यवैर्व्यजनं भूरिभेदं मंडनेत्थं सामिपं राहुकेतयोः ॥ अय यसा
कस्यां दिशि इत्यादिप्रश्ने संज्ञाध्यायो कग्रहाराशिरभवेन स्वमुद्धया सर्वं वदेदिति ॥ अय दिनप्रवेशे मृगयाविचारः ॥ सवीर्य्यौ कुजज्ञौ नृपाखेटसिद्धये
न सिद्धिर्यदा वीर्यहीनाविमौ स्तः ॥ जलखेटमाहुः सवीर्य्यैश्चैर्जलाख्यैर्नगराख्यैर्नगराख्यैर्नगराख्यैर्नगराख्यैः संज्ञाध्यायो
का ज्ञेयाः ॥ लग्नास्तनार्थौ केंद्रस्थौ निर्बलौ क्लेशदायिनौ ॥ मृगयोक्ता शुभफला वीर्याढ्यौ यदि तौ पुनः ॥ क्रूरक्रांतानि यावन्ति
मध्ये भानीन्दुलग्नयोः ॥ तावन्तः प्राणिनो वध्या द्वित्रिन्नाः स्वांशकादिषु ॥ विपत्करगते दुःखं नैधने च विभेदनम् ॥ प्रत्यारौ सबलं पित्रा
त्पापे वा जन्मभे गणे ॥ समभेतभवे र्चायममद्यत्वाद्यं विषमे तथा ॥ अत्र विशेषः प्रश्नैवैष ॥ लग्ने राजमित्रपतीत्यशाले प्रश्नं ह दृष्टास्त्व
नयोर्द्वयोश्च ॥ आवेटकः स्यात्सफलारिदृष्ट्या कष्टाद्दृष्ट्या विफलैत्यको वा ॥ लग्नेश्वरे द्युनगते विलग्नजायेश्वरे स्यान्मृगयाप्रभृता ॥

धूनेश्वरे मंदगतौ सुदृष्टया स्वल्पाद्बलाब्धे क्षितिजे ऽथ गुर्वी ॥ विभौमगेहे च कुजे नभस्थे जीवन्नदृष्टे मृगयागरीयसी ॥ बुवस्य
 जीवस्य गृहे नभस्थे लग्नेथ गुर्वी मृगया तदा भवेत् ॥ जाभिन्ननाथे हि बुधे नभस्थे चाखेटकः स्वल्पतरोपि न स्यात् ॥ धूनस्थिते
 वीर्ययुतः प्रभूतः स्यादल्पकोऽन्यत्र गते च केन्द्रात् ॥ अथ जलाखेटकप्रश्ने ॥ जाभिन्ननाथेन सुधाकरेण यदीत्यशालं कुरुते
 महीजः ॥ शुक्रोक्षितो वारिचरस्य राशावाखेटकः स्यात्प्रचुरो ह्यषाणाम् ॥ अथाखेटके दिननक्षत्रप्रशेन फलमुक्तं ॥ भूपालचहभे ॥ सूर्यभात्रि
 त्रिभे चंद्रे पाशाघातवस्तथा ॥ पाशे पाशगतं कुर्याद् वति प्राप्तिर्भवेन्नहि ॥ वधे प्राप्तिर्भवेन्नियमेनं वाच्यं न संशयः ॥ लुब्ध
 नामक्षेगोराशियत्र स्याद्दिनचंद्रमाः ॥ तन्मध्ये यदि सौम्याः स्युस्तदा च हरिणादिकम् ॥ राशिवंद्रमसोर्मध्ये पापा दुष्टपशुस्तदा ॥
 मिश्रखेटे मिश्रपशुर्नग्रहश्चेत्पशुर्नहि ॥ राहोः शनेस्तु सहिषा भौमभास्कर्योर्भृगाः ॥ ज्ञशुक्राभ्यां बुधेर्भुज्यां सूकरादय एव च ॥
 आखेटकस्य दिवसे चंद्रः क्रूरयुतो यदि ॥ रवियुक्तो भवेत्पशुर्भौमे शृंगं विना भृगः ॥ अंगविहस्तमः सौरिर्गहिपाः शनिराद्भुतः ॥
 वराहो रविभौमाभ्यां पक्षिणो बुधशुक्रयोः ॥ शृंगहीना युतः सौम्यैः सशृंगास्तु तथेतारैः ॥ तिथिः पंचगुणा ऋतुवाराद्वया त्रिवि
 भाजिता ॥ एकादिशेषे मृगया जलस्थलगिरौ क्रमात् ॥ अथ दिनप्रश्ने स्वमविचारो वर्षतंत्रे ॥ लग्नांशकं तत्रुधेवास्मिन्बुःस्वप्नमी
 क्षेत यथार्कविवम् ॥ रत्नं वरावह्निमथापि चंद्रे शस्त्रास्त्ररत्नं वरुष्पवज्रम् ॥ स्त्रियः सुरूपश्च कुजे सुवर्णं रत्नं रत्नरत्नं पशुविदुर्गजाणि ॥
 बुधे हयस्वर्गतिघर्मवार्ता गुरौ रतिर्द्धर्मकथासुरेक्षा ॥ सद्बुधुसंगश्च सिते जलानां पारे गतिर्दशरतिविलासः ॥ शनावरण्याद्रिग
 तिश्च नीचैः संगश्च राहौ शिखिनीत्यथेवम् ॥ चंडेश्वरः ॥ मिश्रे मिश्रं वेदस्वप्नं स्वामियुक्ते तु हेतुजम् ॥ नीचेरिभे जिते वापि परवे
 इमगतेस्तगे ॥ दुस्स्वापवाच्यं तत्स्वप्नमन्यथा सुखं वदेत् ॥ लग्ने सूर्ये शुभेर्दृष्टे रविराशिस्तयोद्युते ॥ स्वप्ने स्वप्नं तदा दृष्टं निश्चयेनेति
 निर्दिशेत् ॥ रवीन्दुशुक्रौ दृष्टौ च तयोर्वा यदि सप्तमः ॥ तदा स्वप्ने नृपो दृष्टश्चंडेश्वरनृपोदितम् ॥ इति स्वप्नविचारः ॥ अथ गंदावबोधार्थ
 वर्षपत्रलिखनक्रमो लिख्यते ॥ प्रथमं मंगलश्लोका आशीर्वादश्लोकाश्च लेख्याः ॥ ततः संवत्सरशकायनर्तुमाराक्षतिविचारनक्षत्रयोगकरणदिनमात्रात्रिभा
 नेष्टकालादिभिर्वर्षसमयो लेख्यः ॥ ततो वर्षकुंडली जन्मकुंडली ग्रहन्यासपूर्विका लेख्या ॥ ततः स्पष्टग्रहाश्च तन्प्यादिद्राशमात्रसंघश्च लेख्याः ॥ ग्रहाणां

विशेषकाबलं परस्परं दृश्यो भवेषु च दृश्यो लेख्याः ॥ ततो ग्रहाणां मैत्रीचक्रं लेख्यम् ॥ ततः पंचवर्गौबलानि द्वादशवर्गिका लेख्या ॥ ततो ग्रहाणां स्थानदिकालनिर्णयचिह्नग्रहबलानि दृष्टकृष्टसहिताणि लेख्यानि ॥ ततो भावबलं लेख्यं ततो वर्षनिर्णयं तत्फलं च मुन्याफलं लेख्यम् ॥ ततः सहमानि सहमकुण्डलिका लेख्या ततोरिष्टारिष्टभंगौराजयोगराजयोगभंगौ च लेख्यौ ॥ ततस्तन्वादिद्वादशभावविचारद्ग्रहाणां भावफलानि भावविचारादेव यथाभाव स्थानि सहमफलानि लेख्यानि ॥ ततो वर्षप्रवेशे दशाविषयविभागनागतादशा तत्प्रवेशाः कश्चिद्धेख्यः ॥ ततो दशाफलानि लेख्यानि ॥ ततो दशा मध्ये तदंतर्दशाः फलसहिता लेख्याः ॥ ततो द्वादशमासप्रवेशमासकुंडलिकास्यद्वा ग्रहा द्वादशभावसहिताः मासेश्वरनिर्णयमासे सफलमासदशाः फलसहिता लेख्याः ॥ ततो मासप्रवेशमध्ये दिनप्रवेशकुंडली स्पष्टग्रहद्वादशभावफलदिनेश्वरनिर्णयदिनेश्वरफलं दिनदशाफलं यथासंभवं भोजनमृगयाखेटकस्वमादिसहिता लेख्याः ततोत्रिमासप्रवेशः कुंडलीसहितो लेख्यः ॥ इति वर्षत्रिलेखनक्रमः ॥ निर्मथ्य सत्ताजिकशास्त्रसिंधुं समूहतो हायनरत्नसंज्ञः ॥ सद्द्वर्षपत्रीकरणोद्यतानां ज्योतिर्विदां कंठविभूषणाय ॥ १ ॥ वित्तं नान्यं परेषां तु सिंधोर्मथनजं श्रमम् ॥ इति संचिन्त्य सोमेश त्वदंशौ रत्नमर्पितम् ॥ २ ॥ पृथ्वीपते महावीर श्रीमत्साहिसुजातिके ॥ श्रीराजमहलस्थेन मया ग्रंथो विनिर्मितः ॥ ३ ॥ यो मे मासकृतेः समः करहतो योगस्तिथिः स्यात्तथा त्रिवारामिति तैः सहार्धसदृशं भं सर्वयोगे पुनः ॥ भूवाणाक्ष १५५१ कुभिर्भवेदुपमितिर्ग्रथस्य तावद्धि यस्तं मन्ये गणितद्वयद्वकमलप्रोद्बोधने भास्करम् ॥ ४ ॥ इति श्रीमद्वैवज्ञाचार्यण्डितदामोदरात्मजबल भद्रविरचिते हायनरत्ने मासप्रवेशादिविचाराध्यायोऽष्टमः ॥ समाप्तश्चायं ग्रंथः ॥ ६४ ॥

इदं पुस्तकं मुम्बय्यां खेमराजश्रीकृष्णदासश्रेष्ठिना स्वकीये “श्रीवेङ्कटेश्वर” (स्वीम्) यन्त्रागारे

मुद्रयित्वा प्रकाशितम् । माघ संवत् १९६१, शके १८२६.

ॐ अत्रैयसमर्थना, ॐ

“श्रीवेङ्कटेश्वर” (स्टीम) सञ्चालयकी परमोपयोगी स्वच्छ श्रद्ध और सस्ती पुस्तकें ।

यह विषय आज २५ रु० कीये अतिक्रम्य महामूर्खों के २ गॉड ३ पविष्ट है कि, इस सञ्चालयकी अभीष्टें छत्रके समान और सुन्दर मतेन तथा प्रमाणित हुई हैं सो इस सञ्चालयके समस्त विद्यार्थी इसके लिये-भौतिक, वैज्ञानिक, पुराण, अर्थशास्त्र, अर्थशास्त्र, वायु, वायुशास्त्र, योगशास्त्र, छन्द, ज्योतिष, काव्य, अलंकार, अष्टांगनाटक, कर्म-वैयक्तिक, सामाजिक तथा शैवनादि संस्कृत और हिन्दी भाषाके मन्त्रों असाधारण विक्रिके अर्थ तैयार हुये हैं ।

• होनेपरी दाम बहुतही शून्य रहनेके लिये और कर्मिगनी मुख्य कार्य दिशाजाना दे । ऐसी सस्ती भाषाकी किताबें अनेकी संरक्षन तथा हिन्दीके लिये तैयार कर्नी ३ आदर्शकामुसार पुस्तकें भोग्ये हुंदि न करना चाहिये किा इतना, तभी और शुद्ध माल दुर्भरी जागड़ भिन्ना कल्पना है ।) ॥ वाक्य लक्षके लिये भोग्यर विनामूल्य ‘सुश्रीपत्र’ कमाइयो ॥

अधिकमसर्दीयसुभीष्टकानों भिन्नभिन्नविधानों भाषनेन “श्रीवेङ्कटेश्वरसमाचार” पत्रिकाभाषणद्वारा च त्रैवमितिगम् ।

किरिथेका पता-सैमराज श्रीकृष्णदास, “श्रीवेङ्कटेश्वर” छापाखाना-मुंबई.

XHENRA SHRIKRISHNADAS, 'SHRIVENKATESHWAR' STEAM PRESS,
BOMBAY.

